

Informatīvais ziņojums

**Valsts nodokļu politikas pamatnostādņu 2018. – 2021.
gadam īstenošanas 2018. gadā starpposma
novērtējums**

Finanšu ministrija

2019

Satura rādītājs

SAĪSINĀJUMU SARAKSTS.....	3
IEVADS	4
1. PAMATNOSTĀDNĒS DEFINĒTO REZULTATĪVO RĀDĪTĀJU IZPILDE.....	7
2. PAMATNOSTĀDNĒS IETVERTO UZDEVUMU 2018.GADĀ IZPILDES NOVĒRTĒJUMS	23
SECINĀJUMI.....	118
TURPMĀKĀ RĪCĪBA.....	121
IZMANTOTĀ LITERATŪRA UN AVOTI.....	122

Saīsinājumu saraksts

AN – akcīzes nodoklis
CSP – Centrālā statistikas pārvalde
ECOFIN – Ekonomikas un finanšu padome
EDS – elektroniskā deklarēšanas sistēma
EK – Eiropas Komisija
EM – Ekonomikas ministrija
ES – Eiropas Savienība
ESF – Eiropas sociālais fonds
FM – Finanšu ministrija
FP – fiziska persona
GID – gada ienākumu deklarācija
ĢVP – ģimenes valsts pabalsts
IIN – iedzīvotāju ienākuma nodoklis
IKP – iekšzemes kopprodukts
JP – juridiska persona
KM – Kultūras ministrija
KNAB – Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs
LAPK - Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss
LB – Latvijas banka
LKA – Latvijas Komerčbanku asociācija
LM – Labklājības ministrija
LPS – Latvijas pašvaldību savienība
MA – minimālā mēneša darba alga
MK – Ministru kabinets
MUN – mikrouzņēmumu nodoklis
NACE - ES Saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija
NĪN – nekustāmā īpašuma nodoklis
NM – neapliekamais minimums
OECD - Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (*Organisation for Economic Co-operation and Development*)
PVN – pievienotās vērtības nodoklis
SAB – Satversmes aizsardzības birojs
SIA – sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SLO – sabiedriskā labuma organizācijas
SM – Satiksmes ministrija
TM – Tieslietu ministrija
UIN – uzņēmumu ienākuma nodoklis
UR – Uzņēmumu reģistrs
VA – vidējā darba alga
VARAM - Vides Aizsardzības un Reģionālās attīstības ministrija
VAS - Valsts administrācijas skola
VAS – Valsts akciju sabiedrība
VID – Valsts ieņēmumu dienests
VPVKAC – Valsts un pašvaldību vienotie klientu apkalpošanas centri
VRAA - Valsts reģionālās attīstības aģentūra
VSAA - Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
VSAOI – valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas
ZM – Zemkopības ministrija

Ievads

Nodokļu politikas stratēģisko virzienu skaidrība un stabilitāte ir būtiska gan uzņēmējdarbības, gan sabiedrisko pakalpojumu un investīciju efektīvai plānošanai, svarīga ir arī to sasaiste ar valsts vispārējiem attīstības mērķiem.

Arī pirms pamatnostādņu pieņemšanas Finanšu ministrija (turpmāk – FM) aktīvi sadarbojās ar sociālajiem un citiem sadarbības partneriem nodokļu politikas jautājumos, lai rastu labākās vienošanās un risinājumus budžeta finansēšanai un tautsaimniecības attīstībai.

2011.gadā finanšu ministrs ar valdības sociālajiem un sadarbības partneriem parakstīja “*Nodokļu politikas stratēģiju 2011.-2014.gadam*”, kuras mērķis bija nodrošināt nodokļu politikas stabilitāti, uzlabot Latvijas tautsaimniecības konkurētspēju un 2014.gadā Latvijā ieviest eiro, nosakot skaidrus stratēģiskos virzienus būtiskāko nodokļu izmaiņām. Šim dokumentam sekoja finanšu ministra un valdības sociālo un sadarbības partneru nākošā vienošanās “*Nodokļu politikas stratēģija 2015. – 2017. gadam*”. Vienlaikus arī sākās darbs, lai atbilstoši 2015.gada Valdības rīcības plānā noteiktajam uzdevumam, izstrādātu vidēja termiņa valsts nodokļu politikas pamatnostādnes.

Lai nodrošinātu Valsts nodokļu politikas pamatnostādņu iespējami labāko kvalitāti, darbs notika, piesaistot gan valdības sociālos un sadarbības partnerus, gan arī ārējos ekspertus. Tā pamatnostādņu izstrādē tika piesaistīta Pasaules Banka, kas veica neatkarīgu Latvijas nodokļu sistēmas izvērtējumu. Būtisku pienesumu politikas diskusijai sniedza arī 2016.gada nogalē notikušais Nodokļu maksātāju forums. Foruma dalībnieki bija ap 300 pašmāju un starptautiski atzīti eksperti, tai skaitā Latvijas lielākie nodokļu maksātāji, nozaru asociācijas, valdības sociālie un sadarbības partneri, kā arī Pasaules Bankas, Eiropas Komisijas, Latvijas Bankas un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (turpmāk – OECD) eksperti, kuri diskutēja par Latvijas nodokļu politikas izaicinājumiem un nepieciešamajām pārmaiņām.

2017.gada 24.maijā ar Ministru kabineta (turpmāk – MK) rīkojumu Nr.245 tika apstiprinātas *Valsts nodokļu politikas pamatnostādnes 2018.-2021.gadam* (turpmāk – pamatnostādnes), kas izstrādātas ciešā sadarbībā ar valdības sociālajiem un sadarbības partneriem¹. Minētajā rīkojumā noteikts, ka, ievērojot valsts budžeta finansiālās iespējas, jāturpina darbs, lai apzinātu papildus finansējuma avotus veselības aprūpes finansēšanai.

Ņemot vērā šo uzdevumu, lai nodrošinātu veselības nozares finansējuma pieaugumu un lai nepieļautu budžeta deficīta paaugstināšanu, nodokļu reformas plāni tika koriģēti un MK akceptēja un Saeima atbalstīja atsevišķas izmaiņas ar nodokļu reformu saistītajos likumprojektos, kas atšķiras no MK iepriekš pieņemtajām nodokļu politikas pamatnostādņēm. Galvenās izmaiņas ir saistītas ar valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu (turpmāk – VSAOI) likmes paaugstināšana par vienu procentpunktu, to iezīmējot veselības aprūpes finansēšanai, tāpat vienojās par nodokļu reformas pakāpeniskāku ieviešanu, kur izmaiņas skāra, galvenokārt, iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk – IIN) normu piemērošanas grafiku, vienlaicīgi saglabājot solidaritātes nodokli, bet to pārveidojot.

Informatīvais ziņojums “*Valsts nodokļu politikas pamatnostādņu 2018.-2021.gadam īstenošanas starpposma 2018.gadā novērtējums*” (turpmāk – informatīvais ziņojums) sagatavots saskaņā ar MK 2017.gada 24.maija rīkojuma Nr.245 “*Par Valsts nodokļu politikas pamatnostādņēm 2018.-2021. gadam*” 11.punktā doto uzdevumu FM sagatavot un finanšu ministram **līdz 2019.gada 1.maijam** iesniegt MK informatīvo ziņojumu par pamatnostādņu īstenošanas starpposma novērtējumu.

¹ Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/291013-par-valsts-nodoklu-politikas-pamatnostadnem-2018-2021-gadam>

Informatīvajā ziņojumā sniegta informācija par pamatnostādņu īstenošanā iesaistīto pušu veicamo pasākumu izpildi izvirzīto mērķu sasniegšanai 2018.gadā (turpmāk – pārskata periods), kā arī vērtēta pamatnostādņēs noteikto rezultatīvo rādītāju izpilde.

Jāatzīmē, ka padziļinātu un aptverošāku analīzi par nodokļu reformas ietekmi uz tautsaimniecību būs iespējams veikt tikai pēc zināma laika, kad būs pieejami nepieciešami dati. Tā, piemēram, uz novērtējuma sagatavošanas laiku vēl nav pilnu datu no uzņēmumu ienākumu nodokļa un iedzīvotāju ienākuma nodokļa iesniedzamajām deklarācijām, jo tām vēl nav beidzies iesniegšanas vai korekcijas termiņš Valsts ieņēmumu dienestā (turpmāk – VID), tāpat vēl arī nav pieejami detalizētāki Centrālās Statistikas pārvaldes dati par daudziem būtiskiem ekonomiskajiem rādītājiem.

Valsts nodokļu politikas pamatnostādnes ir kompleks pasākumu kopums, kuru pamatmērķis ir valsts konkurētspējas un eksportspējas paaugstināšana un ienākumu nevienlīdzības mazināšana, vienlaikus nodrošinot pietiekamus, paredzamus un kvalitatīvus nodokļu ieņēmumus valsts un pašvaldību funkciju finansēšanai – 2021.gadā sasniedzot nodokļu ieņēmumus 1/3 no iekšzemes kopprodukta (turpmāk – IKP) apmērā.

Pamatnostādņēs prognozēts, ka, īstenojot nodokļu politikas reformā paredzētos pasākumus, kā arī saglabājoties pozitīvai attīstībai Latvijas galvenajās ārējās tirdzniecības partnervalstīs un paātrinoties ES fondu līdzekļu ieplūdei, Latvijas IKP reālais pieaugums reformas realizācijas periodā laikā līdz 2020.gadam var pārsniegt 4% gadā, salīdzinot ar Latvijas Stabilitātes programmas 2017.- 2020.gadam scenārijā paredzēto 3% gada izaugsmi.

Valsts nodokļu politika ir saistīta ar visiem nozīmīgākajiem procesiem valstī, piemēram, konkurētspēju, pirktspēju un eksportspēju, kā arī demogrāfijas un inovāciju veicināšanu. Valsts nodokļu politika būtiski ietekmē arī nodarbinātību, uzņēmējdarbības vidi un struktūru.

Pamatnostādnes ietver nodokļu politikas mērķus un rīcības virzienus, kā arī 23 uzdevumus un galvenos pasākumus izvirzīto mērķu sasniegšanai. Informatīvais ziņojums strukturēts atbilstoši pamatnostādņēs noteiktajiem rīcības virzieniem un uzdevumiem:

- 1) pārnest nodokļu slogu no darbaspēka uz īpašuma, patēriņa un vides nodokļiem;
- 2) uzņēmumu investīciju stimulēšana un uzņēmumu starptautiskās konkurētspējas paaugstināšana;
- 3) uzlabot nodokļu administrēšanu.

Pārskata periodā kompleksi tika īstenoti visi pamatnostādņēs iekļautie rīcības virzieni un uzdevumi, to izpildē iesaistīts nozīmīgs skaits līdzatbildīgo institūciju. Informatīvajā ziņojumā analizēta uzdevumu izpilde, vērtējot FM un līdzatbildīgo institūciju paveikto. Paralēli pamatnostādņēm tika īstenoti pasākumi ģimenes valsts pabalsta un pensiju palielināšanai, līdz ar to reformas ieguvumi ir jāvērtē kopā ar šo sociālo izmaksu izmaiņām. Tā, piemēram, no 2018.gada 1.marta ir ieviestas piemaksas pie ģimenes valsts pabalsta, kas būtiski paaugstina personu ar vairākiem apgādībā esošiem bērniem ienākumus.

Pārskata periodā analizēti pamatnostādņēs noteiktie politikas rezultāti:

- stabila un prognozējama nodokļu politika, kas ilgtermiņā nodrošina pastāvīgus un stabilus nodokļu ieņēmumus;
- konkurētspējīgs darbaspēka nodokļu slogs (vismaz Baltijas reģionā) un ienākumu nevienlīdzības samazināšanās strādājošiem iedzīvotājiem;
- ierobežota ēnu ekonomika un nodokļu samaksas motivācijas uzlabošanās;
- uzņēmumu rentabilitātes un produktivitātes paaugstināšana;
- vienkāršota nodokļu saistību izpilde un administrēšana, administrēšanas izmaksu samazināšana.

Lai informētu sabiedrību par nodokļu reformas ieviešanu, gan 2017., gan 2018.gadā FM, izmantojot dažādus medijus, informēja par politikas izstrādi, veiktajam nodokļu un to administrēšanas izmaiņām un to, kā tās ietekmēs katru sabiedrības grupu. Lai novērtētu iedzīvotāju informētību par nodokļu reformas nestajām izmaiņām, FM, sadarbojoties ar pētījumu centru SKDS, veikusi sabiedriskās domas aptauju. Tās rezultāti rāda, ka 84,1% iedzīvotāju kopumā zina, labi pārzina vai ir informēti par nodokļu reformas ieviešanu un tās ietvaros veiktajām nodokļu izmaiņām. Sabiedrības informēšana nodokļu reformas jautājumos turpinās arī šobrīd.

Turpmākajā pamatnostādņu darbības laikā turpināsies darbs pie tajā iekļauto uzdevumu izpildes.

1. Pamatnostādnēs definēto rezultātīvo rādītāju izpilde

1. Politikas rezultāts. Stabila un prognozējama nodokļu politika, kas ilgtermiņā nodrošina pastāvīgus un stabilus nodokļu ieņēmumus

Viens no rādītājiem, kas apliecina nodokļu reformas sekmīgu ieviešanu, ir nodokļu ieņēmumu plāna izpilde. 2018.gadā kopējais budžeta nodokļu ieņēmumu plāns, kurā jau bija iekļauts straujāks makroekonomikas pieaugums, tika izpildīts par 100,9% jeb nodokļu ieņēmumi kopbudžetā pārsniedza plānoto par **76,7 milj. euro**.

Salīdzinot ar 2017.gadu, kopbudžeta nodokļu ieņēmumi pieauguši par 642,5 milj. euro jeb 8,0%. Visbūtiskāk pieauguši ieņēmumi no sociālās apdrošināšanas iemaksām (+286,2 milj. euro jeb +12,7%), pievienotās vērtības nodokļa (+269,2 milj. euro jeb +12,3%) un akcīzes nodokļa (+122,2 milj. euro jeb +13,5%), bet lielākais samazinājums bija no uzņēmumu ienākuma nodokļa (-121,6 milj. euro jeb -28,6%). Nodokļu ieņēmumu pieaugumu ietekmēja gan nodokļu reformas ietvaros ieviestās nodokļu politikas izmaiņas, gan ekonomiskā izaugsme, par ko liecina pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumu straujais pieaugums. Sociālās apdrošināšanas iemaksu pieaugumu veicināja darba ienākumu pieaugums, minimālās algas palielināšana un darba ņēmēju skaita palielināšanās. Savukārt akcīzes nodokļa ieņēmumu pieaugumu ietekmēja ne vien akcīzes nodokļa likmju paaugstināšana, bet arī nelegālā tirgus samazināšanās. Uzņēmumu ienākuma nodokļa reformas rezultātā, kas nosaka, ka nodoklis jāmaksā peļņas sadales brīdī nevis par gūto peļņu, kā tas bija iepriekš, nodokļa ieņēmumi ir samazinājušies, kā tas arī bija prognozēts. Šie līdzekļi ir palikuši uzņēmumu rīcībā, palielinot to pieejamos resursu ieguldījumiem attīstībā.

Faktiskie IKP rādītāji par 2018.gadu liecina, ka kopbudžeta nodokļu ieņēmumu īpatsvars IKP 2018.gadā ir tuvu plānotajam un sasniedz 29,3%.

1.1.tab. Rezultatīvie rādītāji (1.politikas rezultātam)

Rezultatīvais rādītājs		2018.gads	2019.gads	2020.gads	2021.gads
Kopējie kopbudžeta nodokļu ieņēmumi, % no IKP (2017.gads 30%)	Plānotais ¹	30%	30%	30%	1/3 daļa no IKP
	Prognoze ²	29,3%	28,9%	29,2%	29,2%
Nemainīgs un līdzīgs nodokļu slogs līdzīgiem ienākumu veidiem (2017.gads IIN 23%, UIN 15%)	Plānotais ¹	IIN 20%/23% UIN 0%/20%	IIN 20%/23% UIN 0%/20%	IIN 20%/23% UIN 0%/20%	IIN 20%/23% UIN 0%/20%
	Fakts/ Prognoze ²	IIN 20%/23%/ 31,4% UIN 0%/20%	IIN 20%/23%/ 31,4% UIN 0%/20%	IIN 20%/23%/ 31,4% UIN 0%/20%	IIN 20%/23%/ 31,4% UIN 0%/20%

¹ 2017.gada 24.maijā atbalstītajās pamatnostādnēs plānotais rādītājs.

² Rādītājs atbilstoši pēdējām aktuālajām prognozēm (Stabilitātes programma 2019-2022).

FM ciešā sadarbībā ar valdības sociālajiem un sadarbības partneriem izstrādāja priekšlikumus ienākumu nodokļu reformai, paredzot līdzīgu nodokļu slogu līdzīgiem ienākuma veidiem, kā arī paredzot tā stabilitāti pamatnostādņu darbības periodā.

Vienlaikus ar nodokļu reformas izstrādi viens no budžeta izaicinājumiem bija nodrošināt papildus līdzekļus veselības nozares finansēšanai. Tādēļ, balstoties uz pamatnostādnes noteikto, MK akceptēja un Saeima atbalstīja atsevišķas izmaiņas ar nodokļu reformu saistītajos likumprojektos, kas atšķiras no FM izstrādātajām un MK iepriekš apstiprinātajām nodokļu politikas pamatnostādnēm.

Lai nodrošinātu veselības nozares finansējuma pieaugumu un arī nodokļu ieņēmumu apjomu, kas ierobežotu budžeta deficītu, tika nolemts VSAOI likmi paaugstināt par 1 procentpunktu, kas pilnībā tiktu novirzīts kā papildu finansējums veselības aprūpei. Tāpat, sākotnēji tika plānotas divas IIN likmes – 20% un 23% apmērā, tomēr saskaņā ar 2017.gada 28.jūlija grozījumiem likumā “*Par iedzīvotāju ienākumu nodokli*”, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, ir ieviestas trīs IIN likmes: 20% – gada ienākumam līdz 20 004 euro gadā; 23% – gada ienākumam no 20 004,01 līdz 55 000 euro gadā (pārsniegumam) (2019.gadā līdz 62 800 euro gadā); 31,4% – gada ienākumam virs 55 000 euro gadā (pārsniegumam) (2019.gadā virs 62 800 euro gadā).² Trešās IIN likmes ieviešana ir saistīta ar solidaritātes nodokļa saglabāšanu un reformu, kas paredzēja, ka 2018.gadā par ienākumiem, kas pārsniedz 55 000 euro gadā³, tiek iekasēts solidaritātes nodoklis. Solidaritātes nodoklim 2018.gadā tika piemērotas tādas pašas likmes kā VSAOI likmes, no tām 10,5% ieskaitot IIN sadales kontā, kas nodrošina to, ka nodokļu maksātājam, kas ir solidaritātes nodokļa maksātājs, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju un veicot IIN pārrēķinu, piemērojot IIN progresīvo likmi (31,4%) par algota darba ienākumu, aprēķinātais budžetā maksājamais nodoklis būs līdzvērtīgs jau samaksātajam IIN un solidaritātes nodokļa daļai.⁴

Nodokļu reformas ietvaros pārskata periodā ir realizēta uzņēmumu ienākuma nodokļa (turpmāk – UIN) reforma. Tās mērķis ir veicināt tautsaimniecības attīstību, stimulējot uzņēmumus lielāku peļņas daļu atstāt uzņēmumā, tādējādi veicinot investīciju pieaugumu.

2017.gada 28.jūlijā tika pieņemts jauns *Uzņēmumu ienākuma nodokļa likums*, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī un paredz, ka UIN tiek maksāts peļņas sadales brīdī, piemērojot **20% likmi** (t.i., sadalītajai peļņai, kas nepaliek uzņēmumā, t.sk., dividendēm, ar saimniecisko darbību nesaistītajiem izdevumiem, reprezentācijas izmaksām, kas pārsniedz noteikto apmēru, u.c.). Līdz 2017.gada 31.decembrim ar UIN aplika gūto peļņu, piemērojot 15% likmi.

2. Politikas rezultāts. Konkurētspējīgs darbaspēka nodokļu slogs (vismaz Baltijas reģionā) un ienākumu nevienlīdzības samazināšanās strādājošiem iedzīvotājiem

Viens no nodokļu reformas mērķiem bija samazināt darbaspēka nodokļu⁵ slogu jeb nodokļu plaisas rādītājus un palielināt iedzīvotāju neto ienākumus.

² Detalizētāku informāciju par IIN likmju izmaiņām skatīt *Pamatnostādnēs ietverto uzdevumu 2018.gada izpildes novērtējuma 1.1.uzdevuma “Ienākuma nodokļa sloga samazināšana”* informācijā par pasākuma izpildi.

³ Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu griesti.

⁴ Detalizētāku informāciju par solidaritātes nodokļa izmaiņām skatīt *Pamatnostādnēs ietverto uzdevumu 2018.gada izpildes novērtējuma 1.2.uzdevuma “Solidaritātes nodokļa atcelšana, ieviešot valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekta maksimālā apmēra otrā līmeņa griestus”* informācijā par pasākuma izpildi.

⁵ Darbaspēka nodokļus veido nodokļu un maksājumu kopums, kurā ietilpst gan darba devēja, gan darba ņēmēja VSAOI un IIN, ņemot vērā neapliekamo minimumu un nodokļa atvieglojumu par apgādībā esošu personu, kā arī nodokļa papildu atvieglojumus un atsevišķus attaisnotos izdevumus.

1.2.tab. Rezultatīvie rādītāji (2.politikas rezultātam)

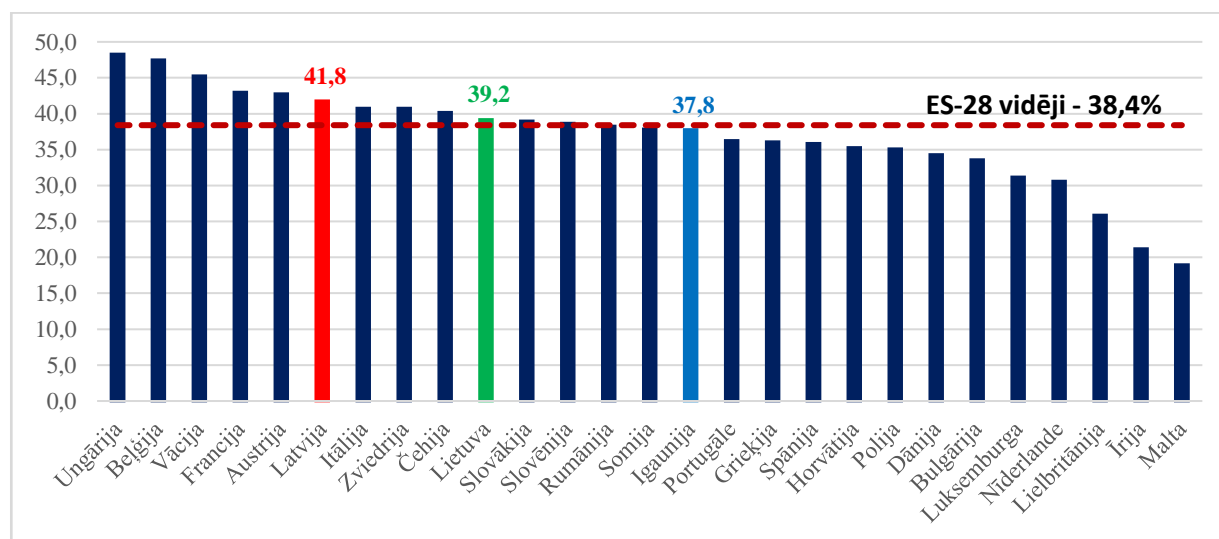
Rezultatīvais rādītājs	2018. gads	2019.gads	2020.gads	2021.gads	
Nodokļu plaisas ¹ rādītājs zemo algu saņēmējam (ar darba algu 67% apmērā no vidējās darba algas valstī) bez apgādībā esošām personām (2017.gads 41,9%)	Plānotais ²	38,1%	38,1%	38,1%	38,0%
	Prognoze ³	39,5%	39,2%	39,1%	39,5%
Nodokļu plaisas rādītājs zemo algu saņēmējam (ar darba algu 67% apmērā no vidējās darba algas valstī) ar vienu apgādībā esošu personu (2017.gads 36,6%)	Plānotais ²	32,1%	32,1%	32,1%	32,0%
	Prognoze ³	34,6%	33,8%	33,5%	34,1%

¹ *Nodokļa plaisa jeb ķītis (tax wedge) – raksturo starpību starp darba ņēmēja neto ienākumiem un to, cik šis darbaspēks izmaksā darba devējam. To aprēķina kā darba nodokļu (IIN un darba ņēmēja un darba devēja VSAOI) procentuālo attiecību pret darba algu pirms visu nodokļu nomaksas un darba devēja VSAOI summu.*

² *2017.gada 24.maijā atbalstītajās pamatnostādņēs plānotais rādītājs.*

³ *Rādītājs pēc 2017.gada 28.jūlijā Valdības akceptētajām un Saeimas atbalstītajām izmaiņām ar nodokļu reformu saistītajos likumprojektos.*

Pēc Eurostat datiem, 2016.gadā zemo algu grupā strādājošajam (kas saņem 67% no vidējās algas, bez apgādībā esošām personām) Latvijā nodokļu plaisa bija 41,8%, kas ir viens no augstākajiem rādītājiem ES, atpaliekot tikai no Beļģijas, Ungārijas, Vācijas, Austrijas un Francijas. Pārējās Baltijas valstīs šis rādītājs bija attiecīgi 39,2% – Lietuvā un 37,8% – Igaunijā.

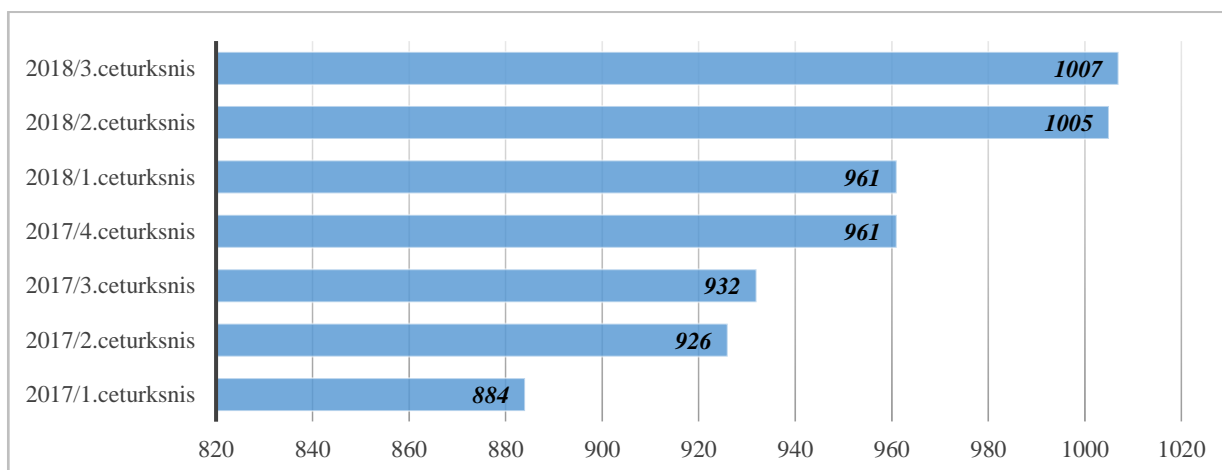
1.1.att. Nodokļu plaisa zemo algu grupās strādājošam (67% no vidējās darba algas, bez apgādībā esošām personām) ES 2016.gadā, %

Avots: Eurostat dati

Nodokļu plaisas rādītāju ietekmē gan bruto algas pieaugums, gan darbaspēka nodokļu izmaiņas.

Vidējā darba samaksa stabili turpina palielināties. 2017.gadā kopā mēneša vidējā bruto darba samaksa bija augusi par 7,8%, sasniedzot 926 euro. 2018.gadā darba samaksa auga straujāk nekā iepriekšējos periodos un tās pieaugums sasniedza 8,4%, un mēneša vidējā bruto darba samaksa bija 1004 euro. Darba samaksa 2018.gadā gandrīz vienādi strauji palielinājusies gan sabiedriskajā, gan privātajā sektorā – attiecīgi par 8,5% līdz 1 032 euro un par 8,4% līdz 991 euro, salīdzinot ar 2017.gadu. Straujāku vidējās algas kāpumu 2018.gadā nosaka ekonomikas izaugsme un augošais pieprasījums pēc darbiniekiem, minimālās algas (turpmāk – MA)

paaugstinājums par 50 *euro* līdz **430 euro** mēnesī, kā arī finansējuma palielinājums darba samaksai atsevišķām sabiedriskā sektora strādājošo kategorijām aizsardzības un veselības resoros, kā arī VID.

1.2.att. Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa pa ceturkšņiem, EUR

Avots: CSP dati

Līdz ar bruto algas pieaugumu, kā arī pateicoties mērenajai inflācijai, pēdējos gados būtiski palielinājusies strādājošo iedzīvotāju pirktspēja, reālajai neto darba samaksai 2017.gadā pieaugot par 7,0%. 2018.gadā **reālās neto darba samaksas pieaugums bija 7,2%**, ko noteica bruto darba samaksas pieaugums un mērenais inflācijas līmenis.

Kā jau minēts, lai nodrošinātu veselības nozares finansējumu un budžeta ieņēmumu pietiekamību, tika nolemts par 1 procentpunktu paaugstināt VSAOI likmi, kā arī Valdība akceptēja un Saeima atbalstīja arī vairākas citas izmaiņas ar nodokļu reformu saistītajos likumprojektos, kas atšķiras no FM izstrādātajām nodokļu pamatnostādnēm.

Tā piemēram, jau minēts, ka sākotnēji plānoto divu IIN likmju (20% un 23% vietā) vietā, no 2018.gada 1.janvāra tika ieviestas trīs IIN likmes: **20%** – ienākumiem līdz 20 004 *euro* gadā **23%** likme – ienākumiem no 20 004,01 līdz 55 000 *euro* gadā (2019.gadā līdz 62 800 *euro* gadā) un **31,4%** likme – ienākumiem virs 55 000,01 *euro* gadā (2019.gadā virs 62 800 *euro* gadā).

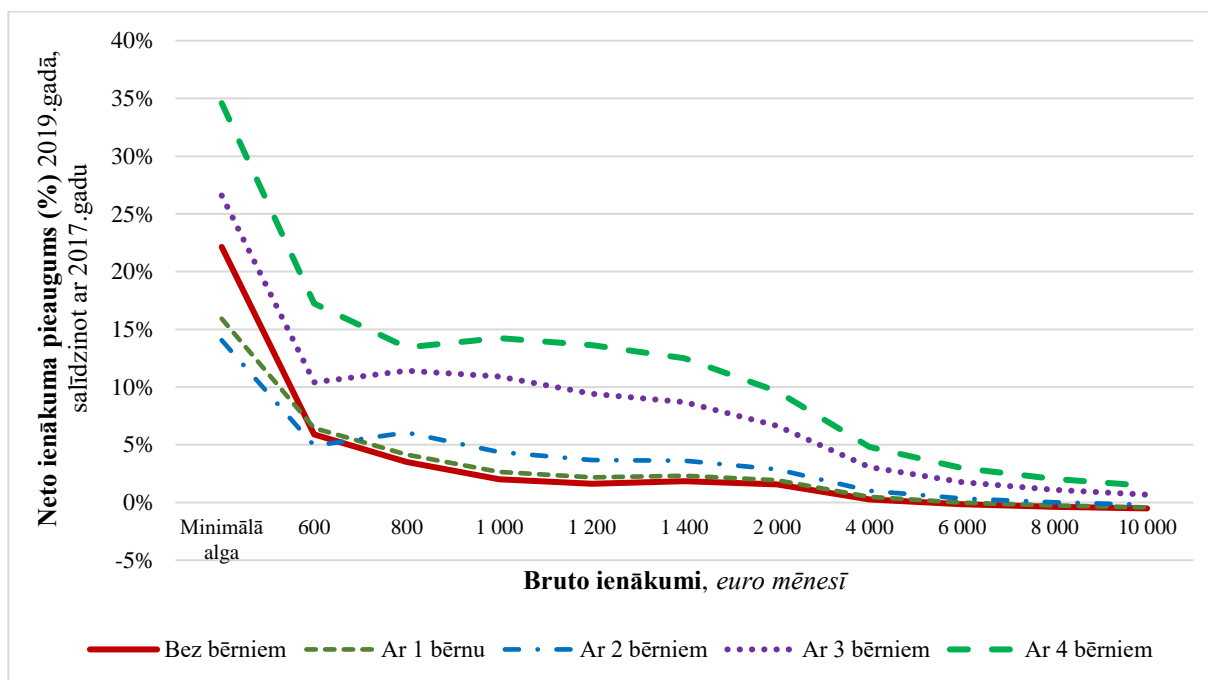
Tāpat diferencētais neapliekamais minimums un atvieglojumu par apgādībā esošu personu tika paaugstināts līdz 250 *euro* mēnesī nevis uzreiz no 2018.gada, bet šos atvieglojumus tika nolemts paaugstināt pakāpeniski. Proti, no 2018.gada 1.janvāra, nodokļu maksātāja gada diferencētais neapliekamais minimums paaugstināts līdz **200 euro** mēnesī ienākumiem līdz 440 *euro* mēnesī, ienākumiem no 440 līdz 1 000 *euro* mēnesī neapliekamais minimums atbilstoši formulai pakāpeniski samazinās, līdz pie ienākumiem virs 1 000 *euro* mēnesī – tas sasniedz 0. 2019.gadā maksimālais diferencētā neapliekamā minimuma apmērs ir **230 euro** mēnesī un pie ienākumiem virs 1 100 *euro* tas sasniedz 0. 2020.gadā diferencētais neapliekamais minimums būs līdz **250 euro**, bet pie ienākumiem virs 1 200 *euro* mēnesī – tas sasnies 0. Pie tam no 2018.gada 1.janvāra diferencētais neapliekamais minimums tiek piemērots jau taksācijas gada laikā, pamatojoties uz VID prognozētā mēneša neapliekamā minimuma apmēru.

Tāpat pakāpeniski paaugstināts arī atvieglojums par apgādībā esošu personu: līdz **200 euro** mēnesī 2018.gadā, **230 euro** mēnesī 2019.gadā un **250 euro** mēnesī 2020.gadā. Turklāt no 2018.gada 1.jūlija atvieglojums par apgādībā esošām personām tiek piešķirts arī par nestrādājošo laulāto, kura apgādībā ir bērni. Detalizētāku informāciju par diferencētā neapliekamā minimuma un atvieglojuma par apgādībā esošu personu apmēriem skatīt *Pamatnostādnēs ietvertu uzdevumu 2018.gada izpildes novērtējuma 1.1.uzdevuma "Ienākuma nodokļa sloga samazināšana"* informācijā par pasākuma izpildi.

Ienākumu pieaugumu ietekmēja arī ģimenes valsts pabalsta (turpmāk – ĢVP) izmaiņas,

kas nosaka piemaksas pie ĢVP no 2018.gada 1.marta: par diviem bērniem – 10 *euro* mēnesī, par trim bērniem – 66 *euro* mēnesī un par katru nākamo bērnu – par 50 *euro* mēnesī lielāks nekā par iepriekšējo bērnu, t.i.: par četriem bērniem – 116 *euro* mēnesī, par pieciem bērniem – 166 *euro* mēnesī, par sešiem bērniem – 216 *euro* mēnesī u.t.t..

Kā redzams 1.3.attēlā, iepriekš minēto darbaspēka nodokļu izmaiņu un ĢVP palielināšanas rezultātā neto ienākumi 2019.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, ir palielinājušies gandrīz visiem nodarbinātajiem. Sevišķi ienākumi ir palielinājušies zemāku ienākumu saņēmējiem (tā piemēram, darba ņēmējam bez bērniem, kas saņem minimālo darba algu, neto ienākums ir palielinājies par 22%) un personām ar bērniem (tā piemēram, darba ņēmējam ar četriem bērniem, kas saņem minimālo darba algu, neto ienākums ir palielinājies par 35%).

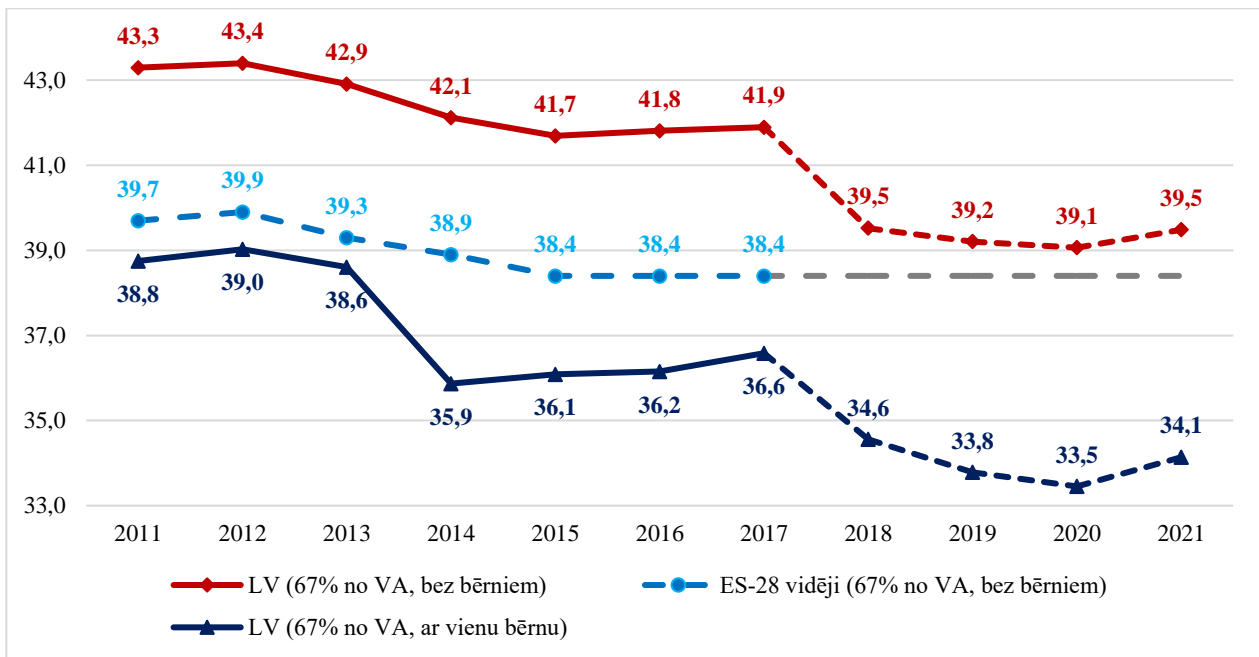

1.3.att. Neto ienākumu pieaugums (kopā ar ĢVP) 2019.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu

Avots: FM aprēķini

Valdības akceptēto un Saeimas atbalstīto izmaiņu ietekmē nodokļu plaisas 2018.gada izpildes rādītāji un turpmākās prognozes atšķiras no sākotnēji pamatnostādnēs plānotajiem rādītājiem. Protams, nodokļu sloga samazināšanu daļēji ierobežoja VSAOI likmes paaugstināšana par 1 procentpunktu, tomēr, neskatoties uz to, darbaspēka nodokļu slogs zemu ienākumu saņēmējiem pirmo reizi pēdējo desmit gadu laikā būs zem 40% un, salīdzinot ar 2017.gadu, tiks samazināts par apmēram 3 procentpunktiem, kas ES kontekstā ir vērtējama kā būtiska izmaiņa.

Tā, 2018.gadā nodokļu plaisas rādītājs zemo algu saņēmējiem (ar darba algu 67% apmērā no vidējās darba algas valstī) **bez apgādībā esošām personām**, salīdzinot ar 2017.gadu, **samazinājies par 2,4 procentpunktiem** un bija **39,5%** (ES vidēji 2016.gadā šis rādītājs bija 38,4%), bet nodokļu plaisas rādītājs zemo algu saņēmējiem (ar darba algu 67% apmērā no vidējās darba algas valstī) **ar vienu apgādībā esošu personu, samazinājies par 2 procentpunktiem** un bija **34,6%** (skat. 1.4.att). Tomēr, kā redzams attēlā, tā kā vidējā darba alga nav konstants, bet mainīgs lielums, tad darba algai pieaugot, ja ar 2021.gadu netiks līdzvērtīgi palielināts neapliekamais minimums, nodokļu plaisa atkal sāks palielināties.

1.4.att. Nodokļu plaisas izmaiņas strādājošajam, kas pelna 67% no vidējās algas (VA), %

Avots: FM aprēķini uz 2019.gada martu

Arī Lietuvā un Igaunijā pēdējos gados ir veiktas būtiskas nodokļu reformas, kuru rezultātā tiek pakāpeniski samazināts darbaspēka nodokļu slogs.

1.3.tab. Darbaspēka nodokļus ietekmējošie rādītāji Baltijas valstīs 2018. -2019.gadā

	Latvija		Igaunija		Lietuva									
	2018	2019	2018	2019	2018	2019								
Minimālā darba alga, euro mēnesī	430		500	540	400 516 ¹ [pēc jaunās sistēmas]	430 555 ¹ [pēc jaunās sistēmas]								
IIN likme ² , %	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Ienākums, euro gadā</th> <th>IIN likme</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Līdz 20 004</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>no 20 004 līdz 55 000 (2019.g. līdz 62 800)</td> <td>23%</td> </tr> <tr> <td>virs 55 000 (2019.g. virs 62 800)</td> <td>31,4%</td> </tr> </tbody> </table>		Ienākums, euro gadā	IIN likme	Līdz 20 004	20%	no 20 004 līdz 55 000 (2019.g. līdz 62 800)	23%	virs 55 000 (2019.g. virs 62 800)	31,4%	20%		15%	
Ienākums, euro gadā	IIN likme													
Līdz 20 004	20%													
no 20 004 līdz 55 000 (2019.g. līdz 62 800)	23%													
virs 55 000 (2019.g. virs 62 800)	31,4%													
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Ienākums¹, euro gadā</th> <th>IIN likme</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Līdz 132 840*</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>Virs 132 840*</td> <td>27%</td> </tr> </tbody> </table>		Ienākums ¹ , euro gadā	IIN likme	Līdz 132 840*	20%	Virs 132 840*	27%			* VSAOI griesti: 2019.gadā 120 vidējās mēnešalgas gadā			
Ienākums ¹ , euro gadā	IIN likme													
Līdz 132 840*	20%													
Virs 132 840*	27%													
Neapliekamais minimums (NM) ³ , euro mēnesī	0 - 200	0 - 230 (2020.g.- līdz 250)	0 - 500	0 - 380	0 - 300 (2020.g.- līdz 400)									
NM _{min}	0	0	0	0	0									
NM _{max}	200	230	500	380	300									
AI _{min}	440	440	1200	400	555									
AI _{max}	1000	1100	2100	1160	2555									
Atvieglojums par bērniem ⁴ , euro mēnesī	200	230 (2020.g.- līdz 250)	154	0	0									
VSAOI likme ⁵ , tai skaitā:	35,09%		37,40%		40,2%									
- darba devēja, %	24,09%		33,80%		31,2%									
- darba ņēmēja, %	11,00%		3,60%		9%									
VSAOI «griesti», euro gadā	55 000	62 800	nav		120 vidējās mēnešalgas gadā									

¹ Lietuvā no 2019.gada 1.janvāra stājas spēkā vērīenīga nodokļu reforma, kuras rezultātā ievērojami samazinātas darba devēja sociālās apdrošināšanas iemaksas. Tāpēc panākta vienošanās starp darba devējiem un Lietuvas valdību, ka nodokļu samazinājums tiks kompensēts

ar bruto ienākuma palielinājumu visiem darba ņēmējiem par 1,289 reizēm, kā rezultātā palielināsies darba ņēmēja ienākums, ko tas saņem pēc nodokļu nomaksas jeb "uz rokas."

- ² **Latvijā progresīvās IIN likmes ieviestas no 2018.gada 1.janvāra. Lietuvā no 2019.gada 1.janvāra piemēro IIN likmi 27% apmērā ienākumam, kas pārsniedz VSAOI objekta maksimālo apmēru:**
- 120 vidējās algas 2019.gadā [132 840 euro gadā (11 070x12)],
 - 84 vidējās algas 2020.gadā [98 580 euro gadā (8 215x12)],
 - 60 vidējās algas 2021.gadā [74 628 euro gadā (6 219x12)]⁵.
- ³ **Latvijā diferencētais neapliekamais minimums**, ko piemēro atkarībā no gūto ienākumu apmēra, ieviests ar 2016.gada 1.janvāri. **Igaunijā tas ir spēkā no 2018.gada 1.janvāra, bet Lietuvā jau no 2009.gada.** Apzīmējumi tabulā:
- NM_{max} - maksimālais mēnesī piemērojama neapliekamais minimums;
- NM_{min} - minimālais mēnesī piemērojama neapliekamais minimums;
- AI_{min} - apliekamā ienākuma minimālā robeža, līdz kurai tiek piemērots maksimālais gada neapliekamais minimums
- AI_{max} - apliekamā ienākuma maksimālā robeža, līdz kurai tiek piemērots maksimālais gada neapliekamais minimums²
- ⁴ **Igaunijā atvieglojumu par bērniem piemēro, sākot no otrā bērna.**
- Lietuvā no 2018.gada tiek atcelts atvieglojums par apgādībā esošu personu, bet tas tiek aizstāts ar ģimenes valsts pabalstiem par bērniem.**
- ⁵ **Latvijā no 2018.gada VSAOI likmē iekļauta veselības apdrošināšana 1% apmērā, Lietuvā – 9%** (2018.gadā 3% darba devējam un 6% darba ņēmējam, 2019.gadā 6,98% darba ņēmējam), bet **Igaunijā – 13%, kas ir darba devēja maksājums.**
- Lietuvā: darba devēja sociālās iemaksas tiek novirzītas:** 1,3% bezdarba apdrošināšanai, 0,16% nelaimes gadījumu darbā un arodslimību apdrošināšanai. **Darba devējs papildus maksā 0,16%** (2018.gadā 0,2%) iemaksas Garantijas fondā un 0,16% (2018.gadā 0,5%) ilgtermiņa darba pabalstu fondā (kopā darba devējs maksā 1,79%). Savukārt **darba ņēmēja iemaksas Lietuvā tiek novirzītas:** 8,7% pensiju apdrošināšanai, 3,8% slimību un maternitātes apdrošināšanai un 6,98% veselības apdrošināšanai.
- Igaunijā gan darba devējam, gan pašnodarbinātajiem ir jāmaksā sociālais nodoklis (33%), bet ne mazāks par summu, kas aprēķināta no mēneša minimālās algas. Sociālais nodoklis jāmaksā valsts veselības apdrošināšanas budžetā (13%) un pensiju apdrošināšanas fondā (20%). Ja persona ir pievienojusies pensiju apdrošināšanas sistēmas 2.pilāram, tad 16% (nevis 20%) tiek uzkrāti pensiju apdrošināšanas fondā un 4% - II pilāra pensiju fondam.**

Igaunijā būtiskas izmaiņas nodokļu politikas un pabalstu jomā tikai veiktas 2018.gadā, kad tika ieviests diferencētais neapliekamais minimums, kā arī palielināti pabalsti daudz bērnu ģimenēm. No 2018.gada **diferencētais neapliekamais minimums ir 500 euro** mēnesī, ko piemēro ienākumiem līdz 2 100 euro mēnesī. Savukārt papildus **pabalsts daudz bērnu ģimenēm no 2018.gada ir 300 euro** mēnesī (**no 3 līdz 6 bērniem**), bet **no 7 vai vairāk bērniem ir 400 euro** mēnesī (2017.gadā vecāku pabalsts tika piešķirts ģimenēm ar 7 vai vairāk bērniem mēnesī 168,74 euro mēnesī). Tā piemēram, 2019.gadā ģimene ar trīs bērniem saņem kopā ģimenes valsts pabalstu un papildus pabalstu 520 euro mēnesī.

1.4.tab. Ģimenes valsts pabalsti Baltijas valstīs 2017. – 2019.gadā, euro mēnesī

Latvija ¹		Igaunija ²			Lietuva ³				
Par bērniem	2017-2019	Par bērniem	2017	2018	2019		2017	2018	2019
Par pirmo	11,38	Par pirmo un otro	50	55	60	Par katru bērnu	-	30 ³	50
Par otro	22,76	Par trešo un katru nākamo	100	100	100				
Par trešo	34,14								
Par ceturto un katru nākamo	50,07								
Piemaksas daudz bērnu ģimenēm		Piemaksas daudz bērnu ģimenēm							
Par bērnu skaitu	No 01.03.2018	No 01.07.2017.-2019							
Par diviem	10	No 3 līdz 6 bērniem	300 (pirms tam nebija)						
Par trim	66	No 7 un vairāk bērniem	400 (pirms tam 168,74)						
Papildus par katru nākamo	50								

¹ **Latvijā no 1 līdz 15 gadiem (līdz 20 gadiem, ja mācās (pirms 2018.gada bija līdz 19.gadiem))**

² **Igaunijā līdz 16 gadiem (līdz 19 gadiem - ja mācās). Igaunijā līdz 2017.gadam bija spēkā arī piemaksas pie ģimenes valsts pabalsta maznodrošinātām ģimenēm (2017.gadā, ja mēneša ienākumi uz ģimenes locekli nepārsniedza Statistikas biroja noteikto relatīvo nabadzības sliekšni 394 euro mēnesī, par vienu bērnu piemaksāja 45 euro mēnesī, bet par diviem – 90 euro mēnesī. No 2018.gada šīs piemaksas ir atceltas, jo tās atdzītas par mazefektīvām.**

³ **Lietuvā no 2018.gada 1.janvāra IIN atvieglojums par apgādājamiem bērniem aizstāts ar ģimenes valsts pabalstu par bērniem. Lietuvā ir spēkā piemaksas pie ģimenes valsts pabalsta maznodrošinātām ģimenēm (2017.gadā, ja mēneša ienākumi uz ģimenes locekli nepārsniedza 153 euro mēnesī, par bērnu no 0 līdz 2 gadiem piemaksāja 28,5 euro mēnesī, bet par bērnu no 2 līdz 18 gadiem – 15,2 euro mēnesī, savukārt 2018.gadā, ja mēneša ienākumi uz ģimenes locekli nepārsniedza 183 euro mēnesī, par bērnu no 0 līdz 2 gadiem piemaksāja 20 euro mēnesī). Ģimenēm ar 3 vai vairāk bērniem maksā piemaksa pie pabalsta bez ienākumu pārbaudes**

⁶ Informācija no Lietuvas Finanšu ministrijas prezentācijas, kas tika prezentēta Baltijas valstu nodokļu ekspertu tikšanās laikā 2018.gada septembrī

Lietuvā no 2019.gada veikta vērienīga nodokļu reforma, kas turpināsies līdz pat 2021.gadam, un, kuras mērķis ir veidot paredzamu un stabilu nodokļu vidi 3 gadiem ar konkurētspējīgu zemāko darbaspēka nodokļu slogu Baltijas valstīs. Ar reformu tiek ieviestas šādas būtiskākās nodokļu izmaiņām no 2019.gada (detalizētāk sk. 1.3.tab. un 1.4.tab.)⁷:

- 1) IIN pamatlikme, ko piemēro algota darba ienākumam, palielināta no 15% 2018.gadā uz 20% 2019.gadā, pie tam šis pieaugums tiks novirzīts pamatpensijas finansēšanai no valsts pamatbudžeta (skat. 3.punktu). Ieviesta arī progresīvā likme 27% apmērā ienākumam, kas pārsniedz sociālās apdrošināšanas iemaksu objekta maksimālo apmēru jeb “*griestus*” (skat. 2.punktu);
- 2) ieviesti sociālās apdrošināšanas iemaksu “*griesti*”, ar kuru palīdzību plānots radīt vairāk jaunu labi apmaksātu darba vietu:
 - 2019.gadā: 120 vidējās darba algas gadā [*132 840 euro gadā (11 070x12)*],
 - 2020.gadā: 84 vidējās darba algas gadā [*98 580 euro gadā (8 215x12)*],
 - 2021.gadā: 60 vidējās darba algas gadā [*74 628 euro gadā (6 219x12)*];
- 3) būtiski samazināta darba devēja sociālās apdrošināšanas iemaksu likme no 31,2% 2018.gadā uz 1,79% 2019.gadā, pilnībā atceļot darba devēja iemaksas pensijas apdrošināšanai (2018.gadā – 22,3%), veselības apdrošināšanai (2018.gadā – 3%) un maternitātes un slimību apdrošināšanai (2018.gadā – 3,6%). Savukārt palielināta darba ņēmēja iemaksu likme no 9% 2018.gadā uz 19,5% 2019.gadā, palielinot darba ņēmēja iemaksas pensiju apdrošināšanai (no 3% 2018.gadā uz 8,72% 2019.gadā), veselības apdrošināšanai (no 6% 2018.gadā uz 6,98% 2019.gadā) un slimību apdrošināšanai (no 0% 2018.gadā uz 3,8% 2019.gadā);

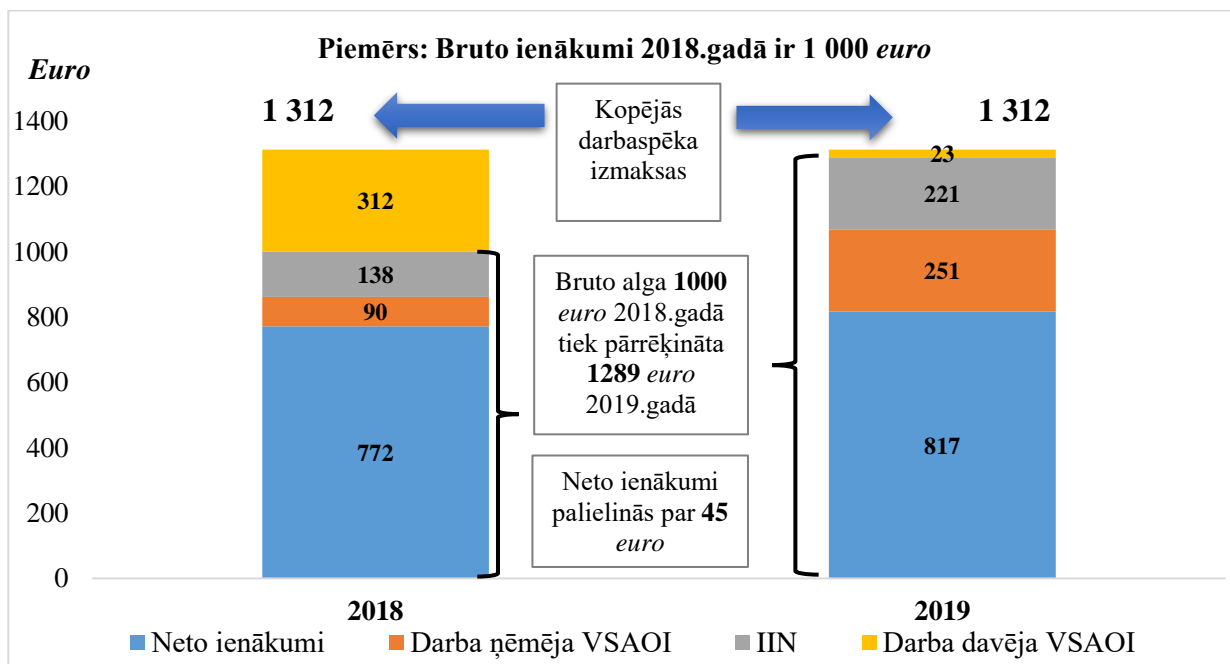
1.5.tab. VSAOI likmes izmaiņas 2018.–2019.gadā Lietuvā

	2018	2019
Kopā sociālā nodokļa iemaksas (VSAOI), no tās:	39,5%	21,0%
Darba devēja likme, tai skaitā:	31,2%	1,79%
-pensiju apdrošināšanai	22,3%	-
-veselības apdrošināšanai	3%	-
-bezdarba apdrošināšanai	1,4%	1,3%
-maternitātes un slimību apdrošināšanai	3,6%	-
-nelaimes gadījumu darbā un arodslimību apdrošināšanai	0,2%	0,16%
-citas iemaksas (nav sociālais nodoklis)	0,7%	0,32%
Darba ņēmēja likme, tai skaitā:	9%	19,50%
-pensiju apdrošināšanai	3%	8,72%
-veselības apdrošināšanai	6%	6,98%
-maternitātes un slimību apdrošināšanai	-	3,80%

- 4) paplašināts neapliekamā minimuma pielietojums, t.i. ienākumi, kuriem piemēro neapliekamo minimumu palielināti no 1160 līdz 2555 *euro* mēnesī, vienlaicīgi palielināta alga no 400 līdz 555 *euro* mēnesī, kurai piemēro maksimālo neapliekamo minimumu 300 *euro* mēnesī 2019.gadā (400 *euro* mēnesī 2020.gadā);
- 5) atcelti atvieglojumi par apgādībā esošām personām (2018.gadā 200 *euro* mēnesī), kas tiek aizstāts ar ĢVP palielināšanu no 30 *euro* līdz 50 *euro* mēnesī par katru bērnu;
- 6) ieviests IIN atvieglojums par veiktajām iemaksām 2.līmeņa pensiju fondos, kas pārsniedz 3% no bruto darba samaksas – 1 500 *euro* gadā, bet ne vairāk kā 25% no apliekamā ienākuma;
- 7) palielināta minimālā alga no 400 2018.gadā uz 430 *euro* mēnesī 2019.gadā (vai pēc jaunās sistēmas no 516 uz 555 *euro* mēnesī).

⁷ Informācija no Lietuvas valsts prezentācijas, kas tika prezentēta Baltijas valstu nodokļu ekspertu tikšanās laikā 2018.gada septembrī

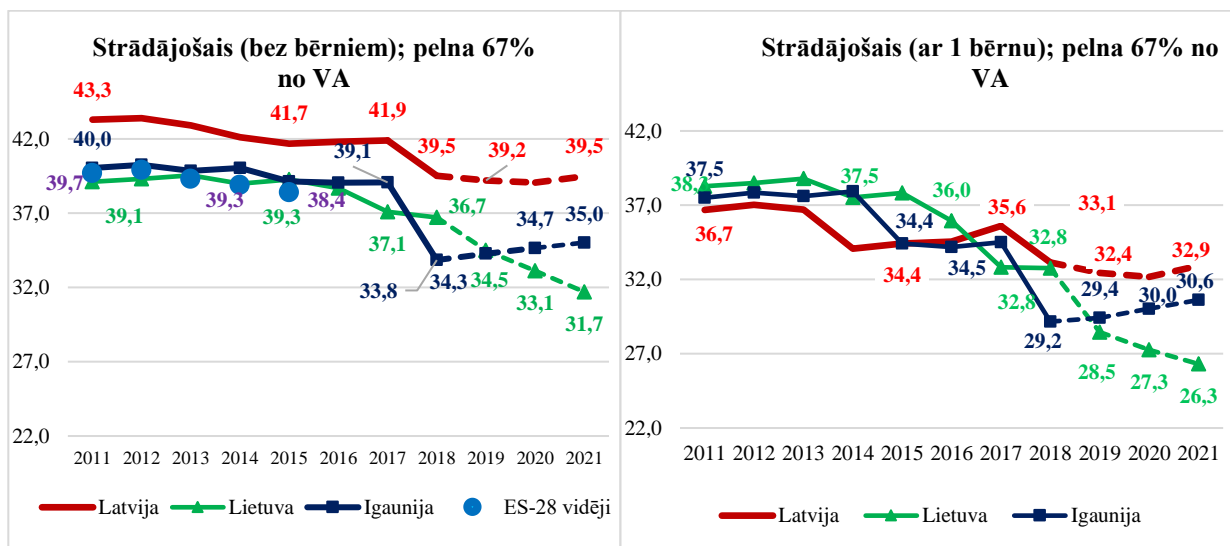
Turklāt starp darba devējiem un Lietuvas valdību noslēgta vienošanās, ka nodokļu samazinājums tiks kompensēts ar bruto ienākuma palielinājumu visiem darba ņēmējiem par 1,289 reizēm, kā rezultātā palielināsies darba ņēmēja ienākums, ko tas saņem pēc nodokļu nomaksas jeb “uz rokas” (skat. piemēru 1.5.attēlā).

1.5.att. Lietuvas piemērs ar izmaiņām nodokļu apmērā un neto ienākumā pie bruto algas 1000 euro mēnesī

Avots: Informācija no Lietuvas Finanšu ministrijas prezentācijas, kas tika prezentēta Baltijas valstu nodokļu ekspertu tikšanās laikā 2018.gada septembrī

1.6.attēlā redzamas darbaspēka nodokļu sloga jeb darbaspēka nodokļu plaisas izmaiņas pēc nodokļu reformām visās trijās Baltijas valstīs.

1.6.att. Nodokļu plaisa strādājošajam ar ienākumiem 67% apmērā no vidējās darba algas

Avots: FM aprēķini uz 2019.gada martu

Kā redzams 1.6.attēlā, lai gan pēc veiktās nodokļu reformas nodokļu plaisas rādītājs zemo algu saņēmējiem (kas saņem 67% no vidējās darba algas) bez apgādībā esošām personām Latvijā samazināts no 41,9% 2017.gadā uz 39,1% 2020.gadā, Igaunijā un Lietuvā tas ir samazināts vēl nozīmīgāk – Igaunijā no 39,1% 2017.gadā uz 34,3% 2020.gadā, bet Lietuvā no 37,1% 2017.gadā uz 33,1% 2020.gadā. Savukārt ar vienu apgādībā esošu personu nodokļu plaisas rādītājs zemo

algu saņēmējiem (kas saņem 67% no vidējās dara algas, kopā ar valsts pabalstiem par bērniem) Latvijā samazināts no 35,6% 2017.gadā uz 32,2% 2020.gadā, Igaunijā no 34,5% 2017.gadā uz 30,0% 2020.gadā, bet Lietuvā no 32,8% 2017.gadā uz 27,3% 2020.gadā. Jāatzīmē, ka uz Lietuvā veikto darbaspēka nodokļu reformu, tomēr jāraugās piesardzīgi, jo tā pilnībā maina sociālās apdrošināšanas iemaksu sistēmu, ļaujot darba devējam neveikt iemaksas par savu darbinieku pensiju, veselības, kā arī maternitātes un slimību apdrošināšanu.

Kopumā secināms, ka darbaspēka nodokļu reformas Latvijā ir jāturpina, lai mazinātu ienākumu nevienlīdzību un padarītu nodokļu slogu konkurētspējīgu ar pārējām Baltijas valstīm.

3. Politikas rezultāts. Ierobežota ēnu ekonomika un nodokļu samaksas motivācijas uzlabošanās.

Ēnu ekonomikas īpatsvars Latvijā pakāpeniski mazinās un pēc austriešu ekonomikas profesora F.Šneidera (*F.Schneider*) pētījuma ēnu ekonomikas īpatsvars Latvijā konsekventi samazinās. Ja 2016.gadā ēnu ekonomikas īpatsvars Latvijā bijis aptuveni 22,9%, tad 2017.gadā tas jau bija **21,3% no IKP**, kas ir par 1,6% mazāk nekā 2016.gadā. Profesors F.Šneiders ēnu ekonomikas novērtēšanā izmanto netiešo metodi makroekonomikas rādītāju un indikatoru līmenī.

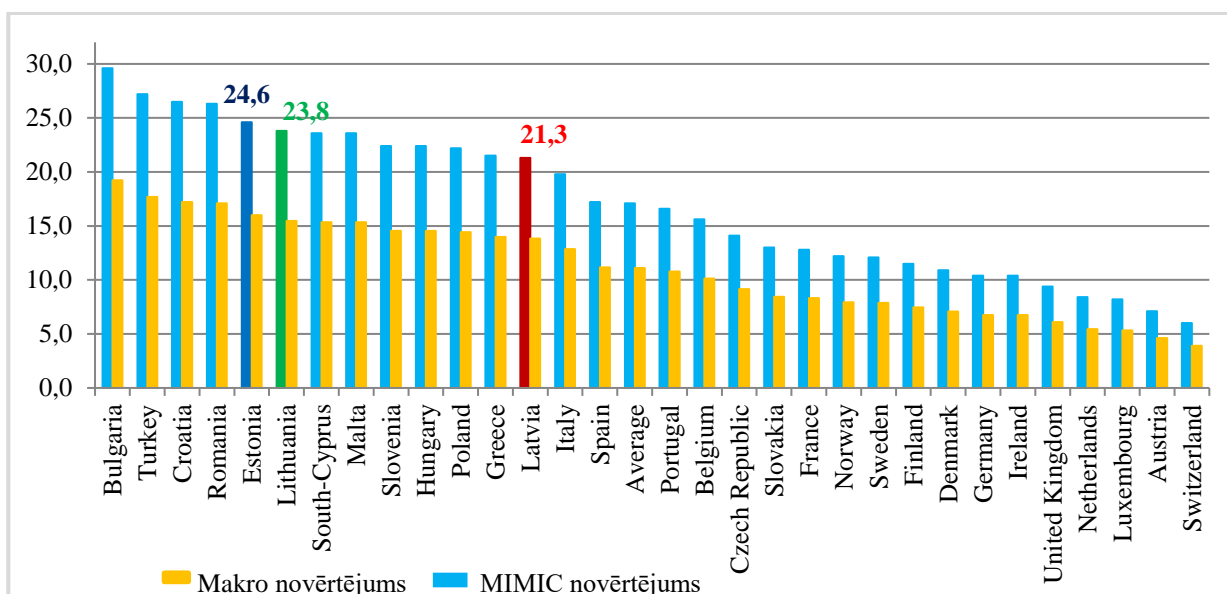
1.6.tab. Rezultatīvie rādītāji (3.politikas rezultātam)

Rezultatīvais rādītājs		2018.gads	2019.gads	2020.gads	2021.gads
Ēnu ekonomikas īpatsvars ¹ (2015.gads 23.6%)	Plānotais ²	21% no IKP	20% no IKP	19% no IKP	18,3% no IKP
	Fakts/ Prognoze	21% no IKP	20% no IKP	19% no IKP	18,3% no IKP

¹ Tiek izmantots Austrijas Johanesa Keplera Universitātes profesora Frīdriha Šneidera novērtējums, kas balstīts uz makroekonomikas datu modeļa rezultātiem un, kas mēra ēnu ekonomikas apmērus 31 Eiropas valstī un 5 citās OECD valstīs.

² 2017.gada 24.maijā atbalstītajās pamatnostādņēs plānotais ēnu ekonomikas īpatsvars no IKP.

F.Šneidera pētījuma dati atspoguļo ēnu ekonomikas īpatsvara salīdzinājumu Eiropas valstīs. Pētījumā vidējais rādītājs 31 Eiropas valstī 2017.gadā ir novērtēts 17,1% no IKP.

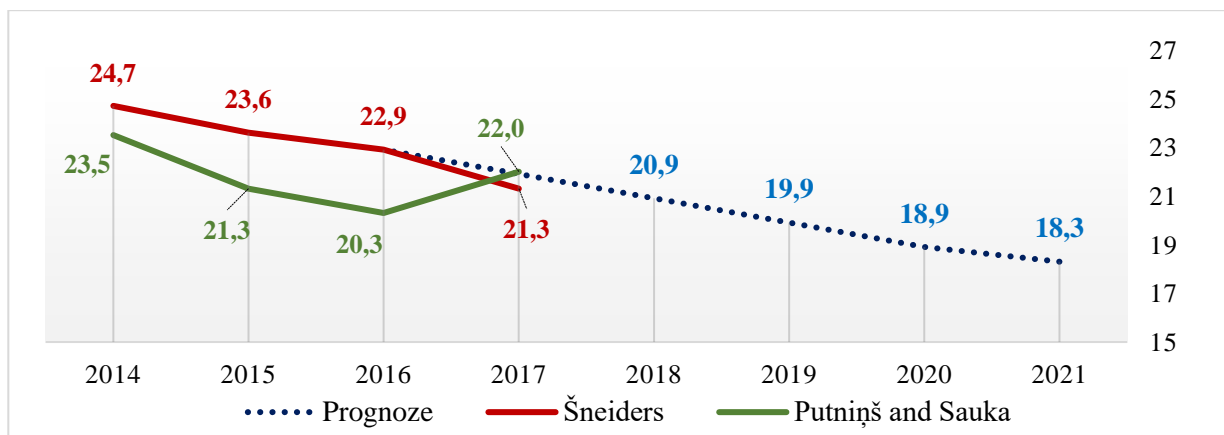

1.7.att. Ēnu ekonomikas īpatsvars procentos no IKP 31 Eiropas valstī 2017.gadā (makro un MIMIC novērtējums)

Avots: F.Schneider pētījums *Implausible Large Differences in the Sizes of Underground Economies in Highly Developed European Countries? A Comparison of Different Estimation Methods*, June 2017

Pēc Latvijas pētnieku A.Saukas un T.Putniņa pētījuma datiem ēnu ekonomikas īpatsvars 2017.gadā Latvijā ir 22% no IKP, kas ir par 1,3% vairāk nekā 2016.gadā, liecina pētījuma “*Ēnu ekonomika Baltijas valstīs 2009-2017*” rezultāti. Minētais ēnu ekonomikas indekss tiek noteikts katru gadu, balstoties uz T.Putniņa un A.Saukas izstrādāto metodoloģiju (2015.g.) un izmantojot Baltijas valstu uzņēmēju aptaujas. Aptaujās izmanto vairākus aptaujāšanas un datu vākšanas paņēmienus, kuri iepriekšējos pētījumos izrādījušies efektīvi iespējami ticamāku atbilžu saņemšanai. Lai aprēķinātu ēnu ekonomikas īpatsvaru procentos no IKP, indeksā tiek iekļauti aprēķini par neuzrādītajiem uzņēmējdarbības ienākumiem, neregistrētajiem vai slēptajiem darbiniekiem, kā arī neuzrādītajām aplokšņu algām.

Kopumā jāsecina, ka, izmantojot ēnu ekonomikas pētījumos tiešās un netiešās novērtēšanas metodes, ēnu ekonomikas apjoms Latvijā pēdējos gados nedaudz pārsniedz 20%.

1.8.att. Ēnu ekonomikas lieluma dinamika, procentos no IKP Latvijā

Provizoriskie dati, kas sniegti profesora F.Šneidera prezentācijas laikā vizītē Latvijā, liecina, ka ēnu ekonomikas īpatsvars 2018.gadā būs mazinājies un varētu būt 20,2%.

Savukārt, VID veiktie aprēķini liecina, ka pēdējo gadu periodā visiem nodokļu plaису rādītājiem Latvijā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir vērojama samazinājuma tendence. 2017.gadā IIN plaisa veidoja 15,4%, valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu plaisa bija 15,6%. Indikatīvi novērtēts, ka 2018.gadā IIN plaisa samazināsies līdz 14,4% un VSAOI plaisa – līdz 14,7% samazināšanās, kas saistīts ar labvēlīgu ekonomisko situāciju un aktīvu darbību ēnu ekonomikas ierobežošanā. Arī pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) plaikai ir tendence samazināties. 2014.gadā tā sastādīja 21,2%, 2015.gadā – 19,2%, 2016.gadā – 16,3%, bet 2017.gadā – 12,9%. 2018.gadā ir novērtēts, ka turpināsies PVN plaiskas samazināšanās tendence un sagaidāms, ka tā veidos 11,6%.

1.7.tab. PVN, VSAOI un IIN nodokļu plaису rādītāji

Rezultatīvais rādītājs ¹	2017. gads (faktiski)	2018. gads (prognoze)	2019.gads (prognoze)	2020.gads (prognoze)	2021.gads (prognoze)
PVN kopējā plaisa	12,9%	11,6%	10,8%	10,3%	10,0%
VSAOI kopējā plaisa	15,6%	14,7%	14,0%	13,5%	13,0%
IIN kopējā plaisa	15,4%	14,4%	13,8%	13,3%	12,7%

¹ Nodokļu plaису aprēķinus iespējams veikt tikai ar viena gada nobīdi, tādēļ rādītāju faktiskā vērtība par 2018.gadu tiks aprēķināta 2019.gada 4.ceturksnī – 2020.gada 1.ceturksnī.

Ēnu ekonomikas mazināšanas sekmēšanai nozīmīga loma ir gan sabiedrībai, gan uzņēmējiem, tāpēc ir svarīgi veidot ieinteresētību valsts un sabiedrības savstarpējā komunikācijā un uzticamībā, kas tiek veicināta ar informatīva, motivējoša un preventīva rakstura pasākumu realizēšanu, un tie ir svarīgi vienkopus, lai tādējādi nodrošinātu godprātīgu nodokļu nomaksu, mainītu sabiedrības domāšanas veidu un attieksmi, kā arī lai veidotu iedzīvotāju izpratni par

godprātīgas nodokļu nomaksas nozīmīgumu valsts ilgtermiņa attīstībai un iedzīvotāju labklājības sekmēšanai.

Veikti tādi **informatīvie pasākumi** kā kampaņa “*Uzzini. Izproti. Pajautā VID*”. Tā ir VID informatīvā kampaņa, kuras galvenā ideja ir vērsta uz aktuālo jautājumu skaidrošanu darba ņēmējiem un darba devējiem, kas radušies kopš 2018.gada 1.janvāra līdz ar jaunās nodokļu reformas spēkā stāšanos. Tāpat ir jāmin “*Konsultē vispirms*” princips, kas tiek izmantots, lai uzlabotu savstarpējo sadarbību starp uzņēmējiem un uzraudzības iestādēm. Kā ļoti veiksmīgu ir jāmin valsts pārvaldes sociāli informatīvo kampaņu jeb pretkrāpšanas kustību “*#Atrāpies*”, kurā ir apvienojušās Latvijas valsts pārvaldes, kas cīnās pret ēnu ekonomikas izpausmēm un citām negodprātīgām darbībām un kuras viens no galvenajiem uzdevumiem ir panākt iedzīvotāju nulles toleranci pret jebkāda veida krāpnieciskām darbībām valstī. Vienlaikus ir jāmin vairākas VID ieviestas mobilās lietotnes, lai sekmētu ēnu ekonomikas ierobežošanu un veicinātu komunikāciju, ātru informācijas apmaiņu starp valsts pārvaldi un sabiedrību, kā piemēram, “*Aizdomīgie darījumi*”, kuras izveidošanas mērķis ir veicināt iedzīvotāju aktivitāti ēnu ekonomikas apkarošanā. Minētā lietotne sniedz iespēju ērti informēt VID par aizdomīgi izsniegtiem darījumu apliecinājošiem dokumentiem (tai skaitā kases čekiem). Savukārt mobilā lietotne “*Attaisnotie izdevumi*” nodrošina attaisnoto izdevumu apliecinājošu dokumentu, piemēram, čeku fotogrāfiju un to aprakstu pakāpenisku uzkrāšanu kalendāra gada laikā, lai, aizpildot Gada ienākumu deklarāciju VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmā, šos attaisnojuma dokumentus varētu ērti pievienot deklarācijai.

Motivējošie pasākumi ir pasākumi, kas saistīti ar administratīvā sloga samazināšanu, saistību izpildes sasaisti ar valsts sniegtajiem labumiem un citiem godīgus uzņēmējus motivējošiem pasākumiem. Kā piemēram, “*Padziļinātās sadarbības programma*”, kas ir uzsākta 2012.gadā. To pilnveidojot, 2019.gada 1.janvārī stājās spēkā Ministru kabineta noteikumi Nr.748, kas paredz jaunu “*Padziļinātās sadarbības programmas moduli*” un tās galvenā ideja ir sekmēt sadarbību, savstarpēju uzticēšanos starp uzņēmēju un VID, kas sniedz virkni priekšrocību saņemšanu atbilstoši dalībniekam piešķirtajam līmenim (zelta, sudraba un bronzas), piemēram, atbildes sniegšana uz rakstisku iesniegumu – 10 darba dienu laikā; atbildes sniegšana uz telefoniski un elektroniski Elektroniskās deklarēšanas sistēmā uzdotu jautājumu īsāka laika periodā (5 vai 7 darba dienu laikā) u.c.

Veiktie **preventīvie pasākumi** ir:

- sadarbības stiprināšana starp Uzņēmumu reģistru un VID (lai identificētu negodprātīgus uzņēmumus, kuriem nav nodoms veikt reālu saimniecisko darbību);
- kontu reģistra izveide (kas ir vienota datubāze, kurā tiks apkopotas ziņas par visiem kontu īpašniekiem Latvijas finanšu iestādēs);
- pienākums atklāt patiesos labuma guvējus (patiesā labuma guvēja atklāšana ir ieviesta ar mērķi ierobežot noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu, kā arī nodrošināt pareizas, aktuālas informācijas pieejamību par juridisko personu patiesajiem labuma guvējiem);
- publiski pieejamas informācijas nodrošināšana (par darba devējiem, kuru darbinieku vidējais mēneša atalgojums ir valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmērā vai mazāks; par fiziskajai personai un juridiskās personas amatpersonai uzlikto administratīvo sodu darba samaksas noteikumu pārkāpšanas gadījumos);
- informācijas apmaiņa starp finanšu iestādēm un VID par fizisko personu konta apgrozījuma summām (paredz pienākumu kredītiestādei un maksājumu pakalpojumu sniedzējam līdz katra gada 1.februārim sniegt VID informāciju par saviem klientiem (fiziskajām personām - Latvijas Republikas rezidentiem), kuru kontu iepriekšējā gada kopējā debeta vai kredīta apgrozījuma summa vienas kredītiestādes vai maksājumu pakalpojumu sniedzēja ietvaros ir 15 000 euro vai vairāk).

Ēnu ekonomikas apkarošanas padomes (turpmāk – padome) 2016.gada 10.jūnija sēdē tika apstiprināts Valsts iestāžu darba plāns ēnu ekonomikas ierobežošanai 2016. – 2020.gadam, kurā iekļauti vairāki pasākumi ēnu ekonomikas ierobežošanas jomā. Padomes sekretariāta funkcijas veikšanu nodrošina FM, organizējot iesniegto priekšlikumu apspriešanu ar iesaistītām ministrijām vai organizācijām un nosakot pasākumus, kuri tiek virzīti izskatīšanai Padomē. Valsts iestāžu darba plānā ēnu ekonomikas ierobežošanai 2016. – 2020. gadam tiek ietverti arvien jauni pasākumi, nolūkā mazināt ēnu ekonomikas īpatsvaru noteiktā tautsaimniecības nozarē un valstī kopumā. Plānots turpināt kompleksus risinājumus ēnu ekonomikas mazināšanai nozarēs, kur tā ir visvairāk izplatīta.

2019.gadā tiek turpināti pasākumi ēnu ekonomikas mazināšanai jau identificētās ēnu ekonomikas riska jomās (būvniecībā, transporta nozarē, restorānu un viesmīlības jomā, apsardzē u.c.), vienlaikus ieviešot jaunus pasākumus ēnu ekonomikas mazināšanai veselības aprūpes jomā, atkritumu apsaimniekošanas jomā, azartspēļu organizēšanas jomā, skaidras naudas līdzekļu aprites ierobežošanā.

Nekustamo īpašumu darījumu procesu caurskatāmības nodrošināšanai, proti, lai mazinātu fiktīvu un krāpniecisku darbību veikšanu nekustamo īpašumu darījumu jomā, kā arī iespējas legalizēt noziedzīgi iegūtus naudas līdzekļus un sekmētu nodokļu administrācijas kontroles funkcijas, nodokļu aprēķināšanas un maksāšanas uzskaiti, 2019.gada 1.maijā stājas spēkā grozījumi likumā “Par nodokļiem un nodevām”, kuros tika noteikts aizliegums uz skaidras naudas lietošanu nekustamo īpašumu darījumu jomā.

Turpinot darbu pie būvniecības nozares sakārtošanas un ēnu ekonomikas būvniecības nozarē mazināšanas, Saeimā ir iesniegts likumprojekts “Grozījumi likumā “Par nodokļiem un nodevām”” (likumprojekts Saeimā pieņemts 2.lasījumā), kas paredz no 2020.gada 1.janvāra paplašināt objektu loku, kuros ieviešama elektroniskās darba laika uzskaites sistēma, t.i., plānots, ka elektroniskās darba laika uzskaites sistēma būs ieviešama arī būvlaukumā, kurā būvdarbu izmaksas ir 350 000 *euro* vai vairāk (šobrīd elektroniskās darba laika uzskaites sistēma ieviešama, ja būvdarbu izmaksas ir 1 miljons *euro* vai vairāk).

2019. gadā ir pieņemti Grozījumi Azartspēļu un izložu likumā, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, Elektronisko sakaru likumā un Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likumā, lai mazinātu interaktīvo azartspēļu un interaktīvo izložu nelegālo tirgu Latvijā. Minētie regulējumi paredz noteikt liegumu personai piedalīties Latvijā nelicencētās interaktīvās azartspēlēs un interaktīvās izlozēs, kā arī personas atbildību par dalību tajās, pilnveido regulējumu attiecībā uz Latvijā nelicencēto interaktīvo azartspēļu un izložu organizētāju mājaslapu bloķēšanu un nosaka kredītiestādēm un maksājumu pakalpojumu sniedzējiem pienākumu atteikt darījumus ar Latvijā nelicencētajiem interaktīvo azartspēļu un izložu organizētājiem, kā arī sniegt informāciju VID un Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijai par attiecīgajiem atteiktajiem darījumiem.

Lai kopīgi cīnītos ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un “*aplokšņu algām*”, veicinātu godīgas konkurences apstākļus, kā arī ieinteresētu pašus komersantus izrādīt iniciatīvu un izpratni sakārtot savas nozares nodokļu saistību izpildes jautājumus, FM un VID aktīvi sadarbojas arī ar nozaru asociācijām.

4. Politikas rezultāts. Uzņēmumu rentabilitātes un produktivitātes paaugstināšana

Pēc ekonomiskās izaugsmes tempu sabremzēšanās 2016.gadā, kad IKP pieauguma temps bija 2,1%, nākamajos divos gados bija vērojams būtisks IKP pieaugums. Latvijas ekonomiskā izaugsme 2017.gadā sasniedza 4,6% salīdzināmās cenās, ko veicināja augošais ārējais pieprasījums un investīciju plūsmas atjaunošanās, un tas bija straujākais kāpums pēdējo sešu gadu laikā. Līdzīga strauja ekonomikas izaugsme saglabājās 2018.gadā, kad IKP pieauguma temps bija 4,8% salīdzināmās cenās.

Atbilstoši jaunākajām, Latvijas Stabilitātes programmas 2019.-2022.gadam prognozēm, 2019.gadam IKP izaugsme tiek prognozēta 3,2% apmērā, bet 2020. un 2021.gadam attiecīgi 3,0% un 2,9% apmērā. Lai gan IKP pieauguma tempi nākamajiem gadiem prognozēti zemāki kā nodokļu reformas ietekmes izvērtējumā, IKP apjoms nominālā izteiksmē faktiskajās cenās 2019.-2021.gadā būs lielāks, nekā plānots nodokļu politikas pamatnostādņēs.

1.8.tab. Rezultatīvie rādītāji (4.politikas rezultātam)

Rezultatīvais rādītājs		2018.gads	2019.gads	2020.gads	2021.gads
Iekšzemes kopprodukts (pieauguma temps salīdzināmajās cenās, %) (2017.gads 4,6%)	Plānotais ¹	4,3%	4,4%	4,3%	4,2%
	Fakts/ Prognoze ²	4,8%	3,2%	3,0%	2,9%

¹ 2017.gada 24.maijā atbalstītajās pamatnostādņēs plānotais rādītājs.

² Latvijas Stabilitātes programmas 2019.-2022.gadam prognozes

Gandrīz visās Latvijas tautsaimniecības nozarēs 2018.gadā tika reģistrēta izaugsme. Investīciju pieaugums un noturīgais iekšējais pieprasījums veicināja uz iekšējo tirgu vērsto nozaru attīstību, kā, piemēram, būvniecība, informācijas un komunikācijas pakalpojumi, kā arī sabiedriskā sektora pakalpojumu nozares. Labu izaugsmi spēja sasniegt transporta sektors, taču apstrādes rūpniecības pieaugums bija mērens, ko noteica ārējās ekonomiskās vides pasliktināšanās, īpaši gada otrajā pusē. Sašaurinoties nerezidentu biznesu apkalpojošajam banku sektoram, pievienotās vērtības sarukums turpinājās finanšu nozarē.

Dati par Latvijas ekonomikas izaugsmi 2018.gadā liecina, ka nodokļu reforma ir atstājusi pozitīvu ietekmi uz privātā patēriņa pieaugumu, kas palielinājies par 4,5% salīdzināmās cenās, kamēr pirms nodokļu reformas izstrādāšanas, 2017.gada Latvijas Stabilitātes programmā privātā patēriņa izaugsme 2018.gadam bija prognozēta 3,0% apmērā. Arī kopējā ekonomikas izaugsme 2018.gadā bijusi ievērojami straujāka, IKP palielinoties par 4,8%, kamēr pirms nodokļu reformas ekonomikas izaugsme 2018.gadam tika prognozēta 3,4% apmērā. Tomēr pašlaik pieejamā īstermiņa informācija vēl nedod iespēju precīzi izvērtēt, kāda šajā pieaugumā bijusi kopējam ekonomiskās aktivitātes pieaugumam Latvijā, tajā skaitā labvēlīgākas ārējās vides un atsevišķu vienreizēju faktoru ietekmē, un kāda nodokļu reformas ietekmei.

Neskatoties uz to, ka jau 2017.gadā bija spēcīgs investīciju kāpums, 2018.gadā investīciju pieaugums paātrinājies un sasniedzis 16,4%, salīdzinot ar 2017.gadu. Kopējais investīciju apjoms absolūtā izteiksmē 2018.gadā salīdzināmajās cenās bija 5 570 milj. *euro*. Savukārt investīciju apjoms faktiskajās cenās jeb ņemot vērā cenu izmaiņu ietekmi bija 6 732 milj. *euro*, kas ir par 19,1% vairāk nekā 2017.gadā.

Gandrīz pusi (44,1%) no kopējiem ieguldījumiem bruto pamatkapitālā faktiskajās cenās pērnajā gadā veidoja nefinanšu investīcijas jeb uzņēmumu veiktās investīcijas, un to apjoms, salīdzinot ar 2017.gadu, palielinājās par 497 milj. *euro* jeb 20,1%, veidojot 2 971 milj. *euro*.

5. Politikas rezultāts. Vienkāršota nodokļu saistību izpilde un administrēšana, administrēšanas izmaksu samazināšana.

Latvija Pasaules Bankas *Doing Business 2019* reitingā par 2018.gadu saglabā augsto 19.vietu (190 valstu konkurencē). Uzņēmējiem labvēlīgas vides novērtējumā Latvija atrodas 7.vietā ES dalībvalstu vidū, kas ir par vienu pozīciju augstāk nekā iepriekšējā gadā. Kā arī Latvija 2018.gadā ierindota **13.vietā pēc nodokļu nomaksas rādītāja**.

Pēc *Starptautiskā nodokļu konkurētspējas indeksa 2018* Latvijā ir **otra konkurētspējīgākā** nodokļu sistēma OECD dalībvalstu vidū. Pēc veiksmīgas nodokļu reformas esam pakāpušies par vienu vietu – no 3.vietas 2017.gadā.

1.9.tab. Rezultatīvie rādītāji (5.politikas rezultātam)

Rezultatīvais rādītājs		2018.gads	2019.gads	2020.gads	2021.gads
"Doing business" rādītājs pēc nodokļu nomaksas (2017.gads 15.vieta)	Plānotais ¹	15.vieta	15.vieta	14.vieta	14.vieta
	Fakts/Prognoze ²	13.vieta	13.vieta	13.vieta	13.vieta
Nodokļu administrēšanas izmaksas (viena iekasētā euro izmaksas 2016.gadā bija 0,0157 euro)	Plānotais ¹	0,013	0,0115	0,011	0,01
	Fakts/Prognoze ³	0,0128	0,0120	0,0115	0,0108

¹ 2017.gada 24.maijā atbalstītajās pamatnostādņēs plānotais rādītājs.

² Prognozētā vieta pēc nodokļu nomaksas, ņemot vērā 2018.gada izpildi.

³ VID veiktais aprēķins uz 18.02.2019.

Lai dažādām sabiedrības grupām izskaidrotu nodokļu reformā paredzēto, 2017.gadā īstenota kampaņa **#Lielākas algas #Stiprāki uzņēmumi**. Kampaņas aktivitātes tika īstenotas vairākos posmos. Pirms kampaņas sākuma tika identificēti viedokļu līderi (ekonomisti, baņķieri, politologi, augstskolu pasniedzēji u.c.) un viņiem nosūtīta visa aktuālākā skaidrojošā informācija par plānotajām izmaiņām. Pēc tam tika organizētas nozares ekspertu un viedokļu līderu publikācijas medijos, kā arī informatīvo materiālu publicēšana medijos.

Turpinot iesākto, 2018.gadā FM veica kampaņu **#Aug Latvija #Aug ienākumi**. Kampaņas ietvaros izstrādāti skaidrojoši ekspertu raksti, kā arī vizuāli, audio un video materiāli par svarīgākajiem nodokļu reformas aspektiem, kas tika publicēti FM un VID mājaslapās, kā arī sociālo mediju kontus un populārāko drukāto un interneta mediju saturu.

Lai vienkāršotu nodokļu saistību izpildi un administrēšanu, VID 2018.gadā ir īstenojis šādus pasākumus:

- Starptautisko nodokļu maksātāju apkalpošanā:
 - no 2018.gada 11.janvāra VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (turpmāk - EDS) ir pieejama EDS lietotāja saskarne angļu un krievu valodā, ko nodrošina HUGO.lv integrētais mašintulkošanas serviss;
 - pilnveidota VID tīmekļa vietne www.vid.gov.lv, papildinot to ar sadaļu "Invest in Latvia" (angļu valodā) un "Инвестиции в Латвию" (krievu valodā);
 - grozīti VID iekšējie noteikumi Nr.55 "Nodokļu revīzijas (audita) procesa kārtība Valsts ieņēmumu dienestā", kuru 82.punktā noteikts, ka "gadījumos, kad auditējamā komersanta īpašnieks, kurš ir ārvalstu investors, iesniedz iesniegumu ar lūgumu izsniegt nodokļu audita kopsavilkumu angļu valodā, auditori sagatavo nodokļu audita kopsavilkumu un VID nodrošina tā tulkojumu angļu valodā un nosūtīšanu auditējamā komersanta īpašniekam".
- Deklarēšanas vienkāršošanā: izstrādāti detalizēti apraksti shēmas veidā par deklarācijas par ienākumu no kapitāla - nekustamo īpašumu aizpildīšanai EDS. Izmaiņas VID EDS tiks ieviestas līdz 2019.gada 1.martam (sākot ar deklarācijas iesniegšanas datumu par 2018.gadu).
- Akcīzes preču aprītē: nodrošināta akcīzes marķu nosūtīšana mazajām alkoholisko dzērienu darītāvēn ārpus Rīgas, izmantojot VAS "Latvijas pasts" pakalpojumus.
- Elektroniskās muitas datu apstrādes sistēmas attīstībā: ar 2018.gada 20.augustu produkcijas vidē ieviests "Surveillance 3" atbilstoši Savienības Muitas kodeksa prasībām, realizējot izmaiņas Integrētā tarifa vadības sistēmas datu apstrādē t.sk. sasaistē ar EMDAS un Eiropas Komisijas Surveillance sistēmu.

- Elektroniskās deklarēšanas sistēmas attīstībā: ar 2018.gada 27.jūniju EDS sadaļa “Izziņas” papildināta ar sešām jaunām izziņām, kuras lietotājs varēs pieprasīt tiešsaistes režīmā, neapmeklējot VID.
- Gada ienākumu deklarāciju (turpmāk – GID) risku pārbaudes un automātiskās atmaksas programmu attīstībā:
 - izveidots robotizācijas risinājums, kas atvieglo iesniegto gada ienākumu deklarāciju apstrādi un būtiski paātrina nodokļa atmaksas procesu;
 - vidējais gada ienākumu deklarāciju apstrādes laiks 2018.gadā bija 43 dienas, kas ir par 7 dienām jeb 14% mazāk nekā 2017.gadā (50 dienas).
- Padziļinātas sadarbības programmas procesu nodrošināšanā: no 2019.gada 1.janvāra Padziļinātās programmas dalībnieki atkarībā no to darbības apjoma tiek grupēti trijos līmeņos – zelta, sudraba un bronzas. Katra līmeņa dalībniekiem ir pieejamas dažādas priekšrocības pēc noteiktiem kritērijiem un vienlaikus nodrošināts vienkāršotāks programmas administrēšanas un uzraudzības process. Padziļinātās programmas dalībnieki tiek publicēti VID tīmekļa vietnē Padziļinātās sadarbības programmas dalībnieku reģistrā.
- “Konsultē vispirms” principa piemērošanā:
 - nodokļu kontroles pasākumos 2018.gadā piemērots 3 635 gadījumos, kā rezultātā nodokļu maksātāji papildus deklarējuši nodokļus 5 554,9 tūkst. *euro* apmērā;
 - 22 nodokļu maksātājiem, kuru samaksātais nodokļu apjoms valsts budžetā ir lielāks par 100 tūkst. *euro* gadā, nosūtītas informatīvās vēstules par priekšnodokli iekļautajiem riskantajiem darījumu partneriem. Rezultātā kopējie PVN maksājumi valsts budžetā palielinājušies par 1 560,3 tūkst. *euro*;
 - 797 gadījumos nodokļu maksātāji informēti par darījumiem, kuri VID ieskatā vērtējami kā kritiski pirms PVN deklarācijas ar deklarēto no valsts budžeta atmaksājamo vai uz nākamo taksācijas periodu attiecināmo summu apstiprināšanas;
 - 1 373 fiziskām personām nosūtīti aicinājumi iesniegt deklarāciju par ienākumu no kapitāla pieauguma saistībā ar darījumiem ar nekustamajiem īpašumiem. Rezultātā atsaucās 1 312 fiziskās personas, pašas aprēķinot IIN 4,7 milj. *euro* apmērā.

2. Pamatnostādnēs ietvertu uzdevumu 2018.gadā izpildes novērtējums

1. Rīcības virziens – pārnest nodokļu slogu no darbaspēka uz īpašuma, patēriņa un vides nodokļiem

Viena no Valdības prioritātēm jau vairākus gadus ir mazināt iedzīvotāju ienākumu nevienlīdzību. Arī Eiropas Komisijas (turpmāk – EK) viena no rekomendācijām Latvijai ir: “...mazināt nodokļu slogu strādājošajiem ar zemiem ienākumiem, pārnesot to uz citiem avotiem, kas mazāk kavē izaugsmi, un uzlabojot nodokļu iekasēšanu.” Pasaules Bankas un OECD veiktajās analizēs, secināts, ka Latvijā salīdzinājumā ar citām ES dalībvalstīm ir salīdzinoši augsti darbaspēka nodokļi zemu ienākumu saņēmējiem, bet mazi kapitāla nodokļi.

Nodokļu reformas viena no pamatprioritātēm ir ienākumu nevienlīdzības mazināšana. Lai nodrošinātu veselības nozares finansējuma pieaugumu un budžeta ieņēmumu pietiekamību, sākotnējie Valsts nodokļu politikas pamatnostādņu plāni tika koriģēti un Saeimā pieņemtā nodokļu reforma paredz nedaudz mērenāku un pakāpeniskāku darbaspēka nodokļu samazinājumu.

Nodokļu reformas ietvaros ir realizētas šādas **izmaiņas darbaspēka nodokļos**:

- kā jau paredzēja pamatnostādnes no 2018.gada 1.janvāra ir **paaugstināta minimālā mēneša darba alga** no 380 *euro* (2017.gadā) līdz **430 *euro***;
- sākotnēji pamatnostādnēs plānoto divu IIN likmju (20% un 23%) vietā **ieviestas trīs IIN likmes: 20%** – ienākumiem līdz 20 004 *euro* gadā, **23%** – ienākumiem no 20 004,01 *euro* līdz 55 000 *euro* gadā (2019.gadā – 62 800 *euro* gadā) un **31,4%** – ienākumiem virs 55 000,01 *euro* gadā (2019.gadā – 62 800 *euro* gadā);
- tāpat **diferencētais neapliekamais minimums** tiek paaugstināts līdz 250 *euro* mēnesī nevis uzreiz no 2018.gada, kā tika plānots sākotnēji, bet tas **tiek paaugstināts pakāpeniski** (ienākumiem līdz 440 *euro* mēnesī): līdz **200 *euro*** mēnesī 2018.gadā, **230 *euro*** mēnesī 2019.gadā un **250 *euro*** mēnesī 2020.gadā. Savukārt, ienākumiem no 440 līdz 1000 *euro* mēnesī (2019.gadā līdz 1100 *euro*, 2020.gadā līdz 1200 *euro* mēnesī) neapliekamais minimums, kas aprēķināts atbilstoši formulai, pakāpeniski samazinās līdz pie ienākumiem virs 1000 *euro* mēnesī (2019.gadā virs 1100 *euro*, 2020.gadā virs 1200 *euro* mēnesī) tas sasniedz 0 un vairs netiek piemērots. Pie tam no 2018.gada 1.janvāra diferencētais neapliekamais minimums tiek piemērots jau taksācijas gada laikā, pamatojoties uz VID prognozētā mēneša neapliekamā minimuma apmēru;
- arī **atvieglojuma par apgādībā esošu personu** paaugstināšanai līdz 250 *euro* mēnesī notiek nevis uzreiz no 2018.gada, kā tika plānots sākotnēji, bet tas tiek **paaugstināts pakāpeniski**: no 175 *euro* 2017.gadā uz **200 *euro*** mēnesī 2018.gadā, **230 *euro*** mēnesī 2019.gadā un **250 *euro*** mēnesī 2020.gadā. Turklāt no 2018.gada 1.jūlija atvieglojums par apgādībā esošām personām tiek piešķirts arī par nestrādājošo laulāto, kura apgādībā ir bērni⁸;
- atbilstoši pamatnostādnēs plānotajam **neapliekamais minimums pensionāriem paaugstināts** no 235 *euro* mēnesī 2017.gadā uz **250 *euro*** mēnesī 2018.gadā, **270 *euro*** mēnesī 2019.gadā un **300 *euro*** mēnesī 2020.gadā. Pie tam 2019.gadā nolemts, ka neapliekamais minimums pensionāriem tiks paaugstināts uz **330 *euro*** mēnesī 2021.gadā;
- pretēji pamatnostādnēs plānotajam – atcelt ar 2016.gadu ieviesto solidaritātes nodokli un ieviest VSAOI objekta maksimālā apmēra otrā līmeņa griestus – **solidaritātes nodoklis** ir saglabāts, bet tas **tika pārveidots**;

⁸ Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 13.panta 1.daļas 1.punkts **Pieejams:** <https://likumi.lv/doc.php?id=56880>

- lai gan pamatnostādnes to neparedzēja, lai nodrošinātu veselības aprūpes nozares finansēšanu, **VSAOI likme paaugstināta par 1 procentpunktu** (0,5% darba devējam un 0,5% darba ņēmējam).

Darbaspēka nodokļu reformas mērķis bija samazināt IIN slogu jeb nodokļu plaisas rādītāju un palielināt iedzīvotāju ienākumus, paaugstinot minimālo darba algu, nosakot zemāku IIN likmi zemāku ienākumu saņēmējiem, kā arī paaugstinot diferencēto neapliekamo minimumu, atvieglojumu par apgādībā esošu personu un neapliekamo minimumu pensionāriem.

Darbaspēka nodokļu reforma atbilstoši pieņemtajiem likumiem tiks ieviesta trīs gadu laikā, samazinot nodokļu slogu šajā laikā par apmēram 3 procentpunktiem, kas ES kontekstā ir vērtējama kā būtiska izmaiņa. Sloga samazināšanu daļēji ierobežoja valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likmes paaugstināšana par 1 procentpunktu, kas pilnībā tika novirzīta kā papildu finansējums veselības aprūpes nozarei.

VSAOI likmes 1 procentpunkta novirzīšana valsts pamatbudžetā veselības aprūpes finansēšanai, nodrošina personām, kas pakļautas veselības apdrošināšanai no valsts budžeta līdzekļiem, apmaksājamus veselības aprūpes pakalpojumus. Šis pasākums bija daļa no veselības aprūpes finansēšanas reformas, kuras ietvaros Veselības ministrija izstrādāja *Veselības aprūpes finansēšanas likumu*, kas ar 2019.gadu noteica tiesības un apmēru valsts apmaksātās medicīniskās palīdzības saņemšanai VSAOI veicējiem, kā arī veselības apdrošināšanas iemaksu kārtību un apmēru tiem, kas VSAOI neveic. 2019.gada 23.janvārī stājās spēkā Grozījumi *Veselības aprūpes finansēšanas likumā*, kas nosaka, ka laika periodā no 2019.gada 1.janvāra līdz 2019.gada 30.jūnijam personām ir tiesības saņemt veselības aprūpes pakalpojumus valsts obligātās veselības apdrošināšanas ietvaros neatkarīgi no veselības apdrošināšanas iemaksu veikšanas.

2018.gada ieņēmumi, kas tika ieskaitīti valsts pamatbudžetā veselības finansēšanai, bija **85,6 milj. euro**, kas ir par **1,0 milj. euro** vairāk nekā tas bija prognozēts.

Kopējie IIN ieņēmumi 2018.gadā bija 1 728,4 milj. euro. Nodokļa ieņēmumi no darba algas bija augstāki, nekā iepriekš tika plānots, **nodrošinot kopējo IIN ieņēmumu izpildi gandrīz plānotajā apmērā.**

2018.gada ieņēmumu pieaugumu būtiski ietekmēja nodokļu reformas pasākumi attiecībā uz ienākumu nevienlīdzības mazināšanu (progresīvās likmes, atvieglojumu un diferencētā neapliekamā minimuma apmēra pieaugums), tāpēc tas ir mazāks, nekā ikgadējais darba samaksas fonda pieaugums. Salīdzinājumā ar 2017.gadu 2018.gadā **IIN ieņēmumi ir palielinājušies par 36,2 milj. euro jeb 2,1%.**

2.1.tab. IIN ieņēmumi 2017. un 2018.gadā, milj. euro

	Fakts 2017	Fakts 2018	Plāns 2018	Pieaugums pret 2017		Plāna izpilde	
				Milj. euro	%	Milj. euro	%
IIN ieņēmumi	1 692,2	1 728,4	1 728,8	+36,2	+2,1	-0,4	-0,02

Avots: FM aprēķini

2018.gadā vērojamas pozitīvas izmaiņas darba samaksas struktūrā. Salīdzinot 2018.gada novembra darba devēja ziņojumus ar iepriekšējā gada novembri, redzams, ka **samazinājies gan darbinieku skaits, gan to procentuālais īpatsvars algu grupā līdz 430 euro**, kas liecina par pozitīvu atdevi arī no tādiem nodokļu reformas pasākumiem kā ēnu ekonomikas mazināšana un nodokļu administrēšanas uzlabošana, vienlaikus pieaugot darbinieku skaitam augstākās algu grupās.

2.2.tab. Darbinieku skaita/īpatsvara izmaiņas algu grupās 2017.gada un 2018.gada novembrī

Algu grupa, euro mēnesī	2017/11		2018/11		2018/2017	
	Darbinieku skaits	Īpatsvars	Darbinieku skaits	Īpatsvars	Darbinieku skaita izmaiņas	Darbinieku īpatsvara izmaiņas
0,01 – 430	199 746	24,5%	150 548	18,2%	-24,6%	-6,4%
430,01 – 800	224 997	27,6%	236 768	28,5%	5,2%	0,9%
800,01 – 1500	224 899	27,6%	249 320	30,1%	10,9%	2,5%
1500,01 un vairāk	103 802	12,7%	130 672	15,8%	25,9%	3,0%

Avots: VID dati un FM aprēķini

Saistībā ar nodokļu reformas ietvaros veiktajām izmaiņām likumā “*Par iedzīvotāju ienākuma nodokli*” (turpmāk – likums), ar 2018.gada 1.janvāri minimālais mēneša neapliekamais minimums tika aizstāts ar VID prognozēto mēneša neapliekamo minimumu. Tā mērķis – radīt personām ar mazākiem ienākumiem iespēju izmantot diferencētā neapliekamā minimuma priekšrocības jau taksācijas gada laikā, negaidot uz samaksātā IIN atmaksu pēctaksācijas periodā pēc GID iesniegšanas. Gada diferencētais neapliekamais minimums tiek aprēķināts saskaņā ar MK noteiktu formulu un piemērots rezumējošā kārtībā, IIN maksātājam (turpmāk – maksātājs) iesniedzot taksācijas GID. Tāpat ar 2018.gada 1.janvāri tiek piemērotas progresīvās IIN likmes. Tādējādi, atkarībā no maksātājam aprēķinātā taksācijas gada diferencētā neapliekamā minimuma apmēra, kā arī taksācijas gada laikā piemērotās nodokļa likmes un gūto ienākumu apmēra, maksātājam, var rasties IIN piemaksa 2019. un 2020.gadā un pienākums iesniegt VID taksācijas GID par 2018. un 2019.taksācijas gadu.

Lai nodrošinātu šāda mērķēta papildus ieguvuma novirzīšanu īpaši strādājošo grupām ar atalgojumu zem vidējā valstī, sistēma ir kļuvusi sarežģītāka gan darba ņēmējiem, gan darba devējiem, gan nodokļu administrācijai. Ņemot vērā to, ka lielai daļai maksātāju varētu trūkt zināšanas un pieredzes par pienākumu iesniegt GID un piemaksāt IIN, 2019. un 2020.gadā varētu rasties problēmas ar GID iesniegšanu un IIN piemaksām par 2018. un 2019.taksācijas gadu. Tādējādi 2019.gada 21.marta grozījumi likumā “*Par iedzīvotāju ienākuma nodokli*” paredz noteiktām nodokļa maksātāju grupām noteikt pārejas periodu, kura laikā maksātājam būtu iespēja iepazīties ar jaunajiem pienākumiem un 2018. un 2019.gada GID aprēķinātā nodokļa samaksu veikt līdz 2020.gada 1.decembrim. Tas ļaus arī potenciāli samazināt vai dzēst piemaksu, iesniedzot pieteikumu par IIN attaisnotajiem izdevumiem šo divu gada laikā, ja tādi ir veikti.

IIN samaksas termiņa pagarinājumu varēs izmantot maksātāji, kuriem veidojas IIN piemaksa un gada ienākums nepārsniedz noteiktu sliekšni (2018.gadā – 55 000 euro, 2019.gadā – 62 800 euro), ja šīs personas negūst ienākumu no saimnieciskās darbības, ienākumu ārvalstīs, ienākumu, kam nepiemēro diferencēto neapliekamo minimumu un nodokļa atvieglojumus. Savukārt, attiecībā uz personām, kurām arī līdz šim bija pienākums sniegt GID un veikt IIN piemaksu (piemēram, saimnieciskās darbības veicējiem), saglabājas līdzšinējā kārtība un netiek attiecināts pārejas noteikumos noteiktais IIN samaksas termiņa pagarinājums.

Ņemot vērā, ka ir gadījumi, kuros aprēķinātā piemaksājāmā nodokļa summā nepārsniedz 1 euro (saskaņā ar VID rīcībā esošo informāciju, 2018.gadā ir iesniegtas 6 393 GID par 2017.taksācijas gadu un 2019.gadā martā jau ir iesniegtas 2 010 GID par 2018.taksācijas gadu, kurās aprēķinātā nodokļa summa nepārsniedz 1 euro), var uzskatīt ka šādos gadījumos nodokļa maksātājam rodas nesamērīgas izmaksas, ieskaitot valsts budžetā IIN aprēķināto summu (piemēram, IIN aprēķinātā summa, kas jāiemaksā budžetā ir 0,30 euro, kā arī par starpbanku pārskaitījuma veiktās izmaksas).

Tādējādi 2019.gada 21.marta grozījumos likumā “*Par iedzīvotāju ienākuma nodokli*” noteikts, ka tad, ja IIN maksātājam rezumējošā kārtībā aprēķinātā IIN summa nepārsniedz 1 euro, tā nav jāiemaksā budžetā (attiecīgi šī nodokļa summa nav uzskatāma par IIN parādu). Šāds regulējums piemērojams GID par 2018.gadu un turpmākajiem taksācijas gadiem.

Lai gan iepriekš minētie pasākumi uzlabo un atvieglo IIN administrēšanu, gan nodokļu maksātājam, gan darba devējam saglabājas zināms administratīvais slogs un nepieciešamība iedziļināties IIN regulējumā. Izanalizējot šī pamatnostādņu cikla pirmo pieredzi ar progresīvās IIN sistēmas administrēšanu, tiks izvērtētas tās pilnveidošanas iespējas.

Uz 2019.gada 18.aprīli VID apstrādājis jau **654 218** gada ienākumu deklarācijas, no kurām **574 188** nodokļa maksātājiem valsts veiks **nodokļa atmaksu 108,48 miljonus euro** apmērā. Savukārt **80 080** jeb aptuveni **12% nodokļa maksātāju izveidojusies nodokļa piemaksa kopumā 12,43 miljonus euro** apmērā.

2.3.tab. Deklarācijas par 2018.gadu, kuras no EDS importētas uz Nodokļu informācijas sistēmu (NIS) un ar kurām notiek darbs VID

Datums	Kopā	Saņemtās GID		Saņemtās GID		Summa (milj. euro)	
		EDS	Papīrā	IIN, kas jāatmaksā no budžeta	IIN, kas jāiemaksā budžetā	IIN, kas jāatmaksā no budžeta	IIN, kas jāiemaksā budžetā
Līdz 18.04.2019.	654 218	586 426	67 792	574 188	80 080	108,48	12,43

Avots: VID dati uz 18.04.2019

Lai gan sākotnēji pamatnostādņēs bija plānots atcelt ar 2016.gadu ieviesto solidaritātes nodokli un ieviest VSAOI objekta maksimālā apmēra otrā līmeņa griestus, tomēr valdības akceptēto un Saeimas atbalstīto izmaiņu ietekmē ar 2018.gadu solidaritātes nodoklis tika transformēts. Proti, ja 2016. un 2017.gadā solidaritātes nodoklis pilnā apmērā tika ieskaitīts valsts pamatbudžetā, tad ar 2018.gada 1. janvāri nodoklis ar 35,09% likmi ienākumiem, kas pārsniedz 55 000 euro gadā (2017.gadā 52 400 euro gadā), tika attiecīgi sadalīts:

- 1 procentpunkts veselības aprūpes finansēšanai (veselības apdrošināšanai);
- 6 procentpunkti sociāli apdrošināto personu – fondēto pensiju shēmas dalībnieku kontos (sedz darba devējs);
- 4 procentpunkti nodokļa maksātāja izvēlētajā privātā pensiju fonda pensiju plānā (sedz darba devējs);
- 13,59 procentpunkti valsts pensiju speciālā budžeta ieņēmumos (sedz darba devējs);
- 10,5 procentpunkti ieskaitot IIN sadales kontā, nodrošinot, ka nodokļu maksātājam, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju un veicot IIN pārrēķinu ar trīs likmēm, aprēķinātais budžetā maksājamais nodoklis būs līdzvērtīgs jau samaksātajam IIN un solidaritātes nodokļa daļai (sedz darba ņēmējs).

Jāatzīmē, ka saskaņā ar 2017.gada 16.novembra Satversmes tiesas spriedumu “Par Solidaritātes nodokļa likuma 3., 5. un 6.panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91.panta pirmajam teikumam” un saskaņā ar 2017.gada 1.oktobra Satversmes tiesas spriedumu “Par Solidaritātes nodokļa likuma 3., 5., 6., 7. un 9.panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 109. pantam”, tika noteikts, ka Solidaritātes nodokļa likuma 6.pants ir neatbilstošs Latvijas Republikas Satversmes 91.panta pirmajam teikumam un nav spēkā no 2019.gada 1.janvāra. Tāpēc līdz 2019.gada 1.janvārim bija nepieciešams apstiprināt jaunu regulējumu Solidaritātes nodokļa likuma 6.pantam un, izpildot Satversmes tiesas lēmumu, noteikt tādu nodokļa likmi, kurā būtu ievērots vienlīdzības princips. Līdz ar to nodokļa likme tika mainīta saskaņā ar 2018.gada 20.decembra grozījumiem likumā “Solidaritātes nodokļa likums”, sākot ar 2019.gada 3.janvāri solidaritātes nodokļa likme ir **25,5%**, proti, atcelti solidaritātes nodokļa maksājumi 2. un 3. pensiju līmenī (2018.gadā – 6% un 4% apmērā) un nedaudz palielināta iemaksa valsts pensiju speciālajā budžetā (no 13,59% 2018.gadā uz 14% 2019.gadā), kas turklāt ir piesaistīta maksātāja pensijas uzkrājumam.

Jāatzīmē, ka 2018.gadā saskaņā ar FM novērtējumu **solidaritātes nodokļa ieņēmumi bija 37,2 milj. euro, kas ir par 13,7 milj. euro jeb par 58,3% vairāk nekā sākotnēji tika**

prognozēts. To noteica tas, ka ekonomiskās izaugsmes un nodokļu reformas pasākumu rezultātā straujāk ir palielinājies kopējais nodokļu maksātāju skaits un ienākumu apmērs arī ienākumu grupā virs 55 tūkst. *euro* gadā.

2.4.tab. Solidaritātes nodokļa ieņēmumi 2018.gadā pa komponentēm, milj. *euro*

	Nodokļu reformas ietekmes prognoze	Fakts (FM novērtējums)	Fakts salīdzinājumā ar ietekmes prognozi
Solidaritātes nodoklis no 01.01.2018., t.sk.	23,5	34,7	11,2
<i>1 procentpunkts veselības finansēšanai</i>	0,7	1,5 ²	0,8
<i>10,5 procentpunkti IIN daļai</i>	7,0	9,4	2,4
<i>4 procentpunkti 3.pensiju līmenī</i>	2,7	3,0	0,3
<i>13,59 procentpunkti Solidaritātes maksājums valsts speciālajā budžetā</i>	9,1	16,8 ²	7,7
<i>6 procentpunkti 2.pensiju līmenī</i>	4,0	4,1 ²	0,1
Solidaritātes nodoklis līdz 31.12.2017.	32,0¹	33,9	1,8
KOPĀ	55,5	71,1²	15,5

¹ 2018.gada plāns

² FM indikatīvais aprēķins uz 01.04.2019 (precizējoties datiem ieņēmumi var tikt mainīti)

Avots: FM aprēķini

2018.gadā tika paaugstināts VSAOI maksimālais apmērs no 52 400 *euro* gadā līdz 55 000⁹ *euro* gadā. Palielinot VSAOI maksimālo apmēru un nosakot jauno solidaritātes nodokļa sadalījumu, solidaritātes nodokļu maksātāju neto ienākumi saglabājās iepriekšējā apmērā, mainījās tikai IIN un VSAOI proporcija. Ņemot vērā iepriekšējo gadu pieredzi, paaugstinot VSAOI maksimālo apmēru, netika prognozēts, ka solidaritātes nodokļa maksātāju skaits pieaugs. Tomēr 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, būtiski palielinājās gan solidaritātes nodokļa maksātāju skaits (+18,2%), gan to kopējie ienākumi (+20,9%).

2.5.tab. Solidaritātes nodokļa maksātāju skaits un to ienākumi

	2016.gadā	2017.gadā	2018.gadā
VSAOI maksimālais apmērs gadā, <i>euro</i>	48 600	52 400	55 000
Personu skaits	5 992	5 803	6 859
<i>Personu skaita pieaugums, %</i>		-3,2%	18,2%
Kopējie ienākumi, milj. <i>euro</i>	459,3	493,4	596,2
<i>Kopējo ienākumu pieaugums, %</i>		7,4%	20,9%

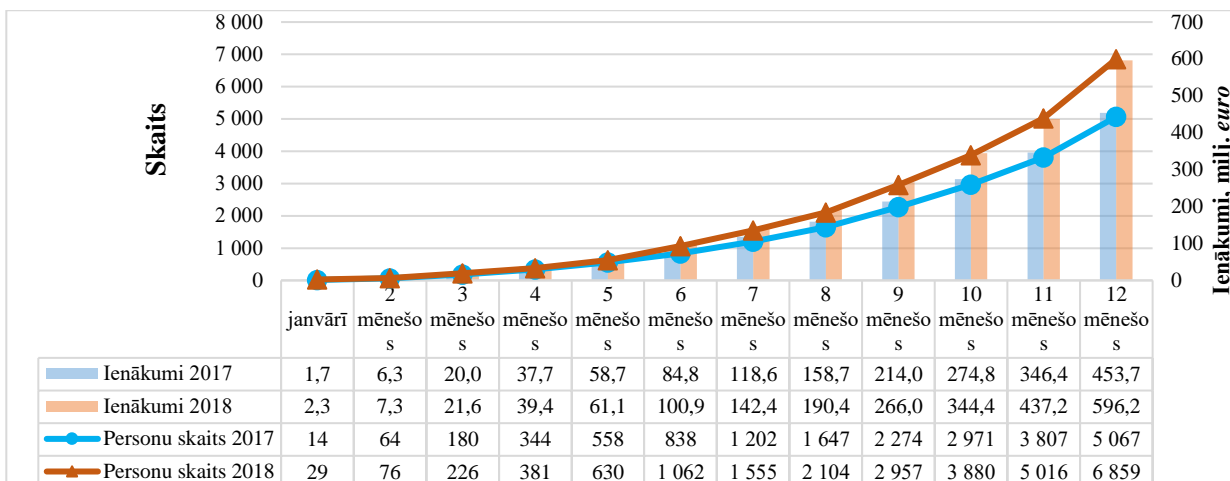
¹ VID dati uz 12.03.2019. (saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 23. un 33.2. pantu dati var tikt precizēti)

Avots: FM aprēķini

2018.gadā nodarbināto skaits, kas sasniedzis VSAOI maksimālo apmēru (55 000 *euro* gadā), bija par 35,4% lielāks nekā pērn attiecīgajā periodā pie 2018.gadā noteiktā VSAOI maksimālā apmēra (skat.2.1.att.).

Kopējie ienākumi personām, kas sasniedza VSAOI maksimālo apmēru 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, bija palielinājušies par 142,5 milj. *euro* jeb 31,4%. 2018.gadā solidaritātes nodokļa maksātāju galvenās darbības nozares pēc NACE klasifikācijas bija finanšu pakalpojumu darbība (izņemot apdrošināšanu un pensiju uzkrāšanu) un tirdzniecība (izņemot automobiļus un motociklus).

⁹ VSAOI maksimālais apmērs palielināts, pamatojoties uz 2013.gada 17.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.1478 „Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto un brīvprātīgo iemaksu objekta minimālo un maksimālo apmēru”, kas nosaka, ka Labklājības ministrija katram kalendāra gadam aprēķina VSAOI objekta un brīvprātīgo apdrošināšanas iemaksu objekta maksimālo apmēru (iemaksu objekta maksimālo apmēru aprēķina, piemērojot iepriekšējā kalendāra gada iemaksu objekta maksimālajam apmēram tautsaimniecībā nodarbināto mēneša vidējo bruto darba samaksas (faktiskajās cenās) izmaiņu indeksu).

2.1.att. Solidaritātes nodokļa maksātāju statistika 2017. un 2018.gadā¹⁰

Avots: FM aprēķini

Iepriekšminētās darbaspēka nodokļu izmaiņas samazina kopējus nodokļu ieņēmumus valstī, tāpēc vienlaikus pārskata periodā īstenoti šādi pasākumi, kuru mērķis ir **nodrošināt nodokļa sloga pārvirzi no darba spēka uz patēriņu un kapitālu, un aktīvāku ēnu ekonomikas apkarošanu:**

- **ieviešot apgrieztā jeb reversā PVN maksāšanas kārtība** būvizstrādājumu, sadzīves elektronisko iekārtu un elektriskās sadzīves aparatūras piegādēm;
- **samazinot gada apgrozījuma sliekšni, līdz kuram atļauts atbrīvot no PVN maksāšanas**, no 50 tūkst. *euro* 2017.gadā uz 40 tūkst. *euro* 2018.gadā;
- **nosakot PVN deklarācijas atšifrēšanas sliekšni 150 *euro*** un to attiecinot tikai uz darījumiem ar reģistrētiem PVN maksātājiem;
- **paaugstinot AN likmes** (smēķējamai tabakai, cigāriem un cigarellām, cigaretēm, naftas produktiem, ko izmanto par degvielu, alkoholiskajiem dzērieniem un alum), saskaņojot tās ar nozares organizācijām un ņemot vērā AN likmju izmaiņas pārējās Baltijas valstīs;
- **nosakot ierobežojumus IIN attaisnotajiem izdevumiem:**
 - 50% apmērā no nodokļa maksātāja taksācijas gada apliekamā ieņēmuma lieluma, bet ne vairāk kā 600 *euro* par ārstniecības un izglītības pakalpojumiem;
 - 10% apmērā no maksātāja gada ieņēmuma, bet ne vairāk kā 4000 *euro* gadā par iemaksām privātajos pensiju fondos un apdrošināšanas prēmiju maksājumiem;
- **sakārtojot nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības un pārskatot atsevišķu nekustamo īpašumu pielietojuma kategorijas;**
- **paaugstinot azartspēļu nodokļa likmes par 30% automātiem un spēļu galdiem.**

PVN ieņēmumi 2018.gadā bija 2 457,0 milj. *euro*, kas salīdzinājumā ar 2017.gadu ir par **269,2 milj. *euro* jeb 12,3% vairāk**. 2018.gadā PVN ieņēmumi pārsniedz plānotos ieņēmumus par 5,8 milj. *euro* jeb 0,2%.

2.6.tab. PVN ieņēmumi 2017. un 2018.gadā, milj. *euro*

	Fakts 2017	Fakts 2018	Plāns 2018	Pieaugums pret 2017		Plāna izpilde	
				Milj. <i>euro</i>	%	Milj. <i>euro</i>	%
PVN	2 187,8	2 457,0	2 451,1	+269,2	+12,3	+5,8	100,2

Avots: FM aprēķini

¹⁰ Kumulatīvi, valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekta maksimālais apmērs 55 000 *euro* gadā

Fiskālā ietekme uz valsts budžeta ieņēmumiem no PVN reversās maksāšanas kārtības ieviešanas iepriekš minētajām piegādēm tika **aprēķināta 64,6 milj. euro** (no tiem PVN – 40,2 milj. euro, savukārt ieguvums no darbaspēka nodokļiem 24,4 milj. euro, no tiem VSAOI – 16,1 milj. euro un IIN – 8,3 milj. euro). Darbaspēka nodokļu ieņēmumu palielinājums tiek vērtēts kā atgriezeniskais efekts, ko rada aplokšņu algu samazināšanās.

Analizējot reversās PVN maksāšanas kārtības efektivitāti darījumos ar būvizstrādājumiem un sadzīves tehnikas piegādēm, nepieciešams vērtēt atsevišķi preču piegādātājus un saņēmējus¹¹. Saskaņā ar apgriezto jeb reverso PVN maksāšanas kārtību starp diviem iekšzemē reģistrētiem PVN maksātājiem atbildīgs par PVN nomaksu valsts budžetā ir attiecīgo preču vai pakalpojumu saņēmējs. Līdz ar to ir sagaidāms, ka preču piegādātājiem iemaksājamā PVN summa budžetā, atmaksājamā PVN summa no budžeta un priekšnodoklis samazinās, jo tas darījuma brīdī par piegādātajām precēm, kam piemēro reverso PVN maksāšanas kārtību, nepiemēro PVN.

Būvniecības pakalpojumi un būvizstrādājumu piegāde

Ieviešot reverso PVN maksāšanas kārtību būvizstrādājumu piegādēm, ikgadējā plānoto nodokļu ieņēmumu summa no reversās PVN maksāšanas kārtības ieviešanas tika vērtēta 37,2 milj. euro (PVN – 12,8, VSAOI – 16,1 un IIN – 8,3 milj. euro) apmērā.

Saskaņā ar PVN deklarāciju pielikumu datiem 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, iekšzemē veikto būvniecības pakalpojumu, kurus deklarējuši un par kuriem nodokli maksā preču vai pakalpojumu saņēmēji (bez PVN), vērtība palielinājusies **par 41,9%**.

PVN reverso darījumu vērtības pieaugums būvniecības nozarē ir izskaidrojams gan ar straujo ekonomikas izaugsmi 2018.gadā, ko noteica straujais investīciju aktivitātes kāpums, pieaugot ES fondu līdzekļu plūsmai, kas nodrošinājis būvniecības nozares kāpumu kopumā, gan PVN reversās maksāšanas kārtības ieviešana būvmateriālu piegādēm.

Analizējot nozaru atmaksu īpatsvaru kopējās PVN atmaksās, būvniecības nozare saņem vienas no lielākajām atmaksām. Nodokļu maksātāji, kuri darbojas būvniecības nozarē, 2018.gadā saņēma 11,5% no kopējām PVN atmaksām, kas ir mazāks īpatsvars kā 2017.gadā, kad saņēma 15,2%. Atmaksātā summa no valsts budžeta 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu samazinājusies par 36,5 milj. euro jeb 26,3%. Tas ir izskaidrojams ar ieviesto PVN reverso maksāšanas kārtību būvmateriālu piegādēm reģistrētiem PVN maksātājiem.

Būvniecības nozares reģistrētiem PVN maksātājiem lielākās izmaksas ir izmaksas par būvizstrādājumiem, kas arī, galvenokārt, veido PVN atmaksājamo summu. Atmaksājamās summas samazinājums, pēc PVN reversās maksāšanas kārtības ieviešanas, liecina par krāpniecības samazināšanos būvizstrādājumu jomā.

Saskaņā ar PVN deklarāciju pielikumu datiem 2018.gadā, būvizstrādājumu piegādes darījumi, kurus deklarējuši un par kuriem nodokli maksā preču vai pakalpojumu saņēmēji (bez PVN), veikti 1 577,2 milj. euro apmērā.

Attiecībā uz nodokļu maksātājiem, kuri 2018.gadā izmantojuši reverso PVN maksāšanas kārtību būvizstrādājumu piegādēm, secināms, ka priekšnodoklis – summa, ko preču ražotājs vai pakalpojumu veicējs jau ir samaksājis kā PVN, iegādājoties preces un izmantojot pakalpojumus savas saimnieciskās darbības vajadzībām, 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, ir palielinājies tikai par 8,0% jeb 283,9 milj. euro. Turpretī, 2017.gadā, salīdzinot ar 2016.gadu, priekšnodokļa summas pieaugums bija 14,2% jeb 441,9 milj. euro.

¹¹ Reversās PVN maksāšanas kārtības efektivitātes novērtēšanai tiek izmantoti VID sniegtie dati: nodokļu maksātāju PVN deklarāciju dati, kuri 2018.gadā saņēmuši būvizstrādājumus un sadzīves elektroniskās iekārtas vai sadzīves elektrisko aparatūru un nodokļu maksātāju PVN deklarāciju dati, kuri 2018.gadā izmantojuši reverso PVN maksāšanas kārtību būvizstrādājumu un sadzīves elektriskās aparatūras piegādei.

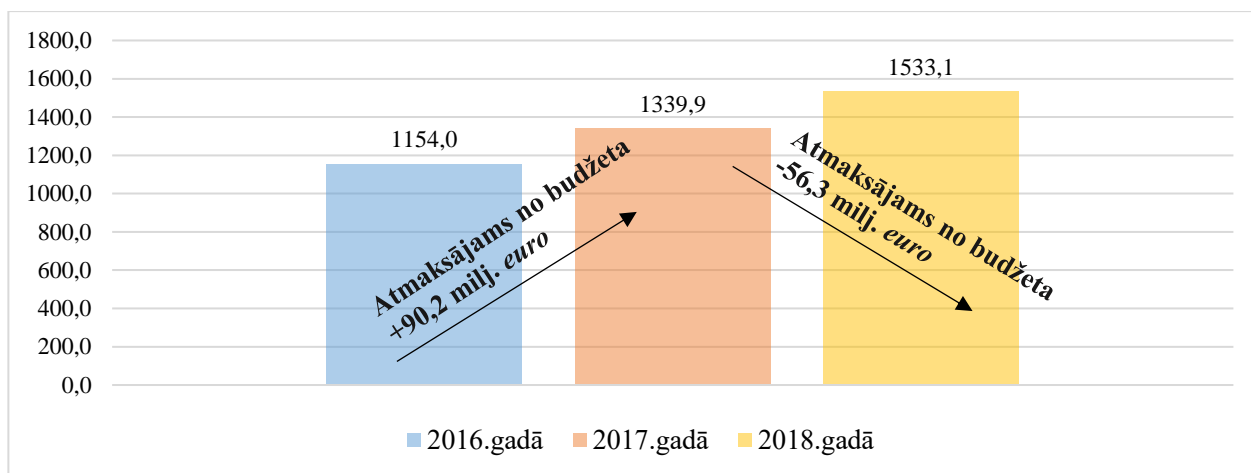
Nodokļu maksātājiem, kuri 2018.gadā saņēmuši būvizstrādājumus, priekšnodoklis 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, palielinājies par 9,0% jeb 489,2 milj. *euro*. Savukārt 2017.gadā, salīdzinot ar 2016. gadu, priekšnodokļa pieguma tempi bija straujāki – 13,7% jeb 689,3 milj. *euro*.

Jāatzīmē, ka nodokļu maksātāji, kuru mērķis ir nepamatoti samazināt valsts budžetā maksājamo PVN vai nepamatoti pieprasīt PVN pārmaksas atmaksu no valsts budžeta, mākslīgi palielina atskaitāmā PVN priekšnodokļa apmēru.

Lai arī būvniecības sektors 2018.gadā uzrādīja ļoti strauju izaugsmi, produkcijas apjomiem faktiskajās cenās pieaugot par 25,5%, un metālizstrādājumu, krāsu un stikla mazumtirdzniecībai¹² (kas ietver arī būvizstrādājumu mazumtirdzniecību) kāpumu par 13,3%, priekšnodokļa pieauguma tempi ir samazinājušies, kas var būt skaidrojams ar mākslīgi palielināta atskaitāmā PVN priekšnodokļa apmēru samazinājumu.

Nodokļu maksātājiem, kuri veikuši būvizstrādājumu piegādes kopējā budžetā iemaksājamā summa 2018.gadā bija 911,2 milj. *euro*, kas, salīdzinot ar 2017.gadu, samazinājusies par 3% jeb 26,8 milj. *euro*. Kopējās budžetā iemaksājamās summas samazinājums skaidrojams ar iemaksājamās summas budžetā samazinājumu par 4,0% jeb 49,0 milj. *euro*, jo nodokļu maksātājiem, kas veic būvmateriālu piegādes saskaņā ar reverso PVN maksāšanas kārtību nav jāpiemēro un līdz ar to PVN nomaksa valsts budžetā par šo preču piegādes darījumiem nav jāveic.

Nodokļu maksātājiem, kuri saņēmuši būvizstrādājumu piegādes, kopējā budžetā iemaksājamā summa 2018.gadā bija 1 533,1 milj. *euro*, kas, salīdzinot ar 2017.gadu, palielinājies par 14% jeb 193,2 milj. *euro*, un ir skaidrojams ar atmaksājamās summas no budžeta samazinājumu.

2.2.att. Kopējā budžetā iemaksājamā PVN summa, nodokļu maksātājiem, kuri saņēmuši būvizstrādājumus, milj. *euro*

Avots: FM aprēķini

Atmaksājamā summa no budžeta 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu samazinājusies par 10% jeb 56,3 milj. *euro*. Turpretī 2017.gadā, salīdzinot ar 2016.gadu, kad darījumos ar būvizstrādājumiem piemēroja vispārējo PVN maksāšanas kārtību, atmaksājamā summa palielinājās par 18,7% jeb 90,2 milj. *euro* un ietekmēja kopējo budžetā iemaksājamā summu, kas bija 1 339,9 milj. *euro*.

Darījumos ar sadzīves elektronisko iekārtām un sadzīves elektrisko aparatūru

¹² NACE 2.0 (4752) Metālizstrādājumu, krāsu un stikla mazumtirdzniecība. Šajā klasē ietilpst: metāla izstrādājumu mazumtirdzniecība; krāsu un laku mazumtirdzniecība; lokšņu stikla mazumtirdzniecība; citu būvniecības materiālu, piemēram, ķieģeļu, koka konstrukciju, sanitārtehnikas ierīču, mazumtirdzniecība; mājsaimniecībā izmantojamu materiālu un ierīču mazumtirdzniecība. Šajā klasē ietilpst arī: jebkāda veida darbināmo zālāju plāvēju mazumtirdzniecība; saunu mazumtirdzniecība.

Viena no nozarēm, kurā tika konstatēts augsts PVN nemaksāšanas risks, ir sadzīves elektronikas preču tirdzniecības nozare. Ieviešot reverso PVN maksāšanas kārtību sadzīves elektronisko iekārtu un sadzīves elektriskās aparatūras piegādēm, ikgadējā plānoto nodokļu ieņēmumu summa no reversās PVN maksāšanas kārtības ieviešanas tika vērtēta 20,9 milj. *euro* apmērā.

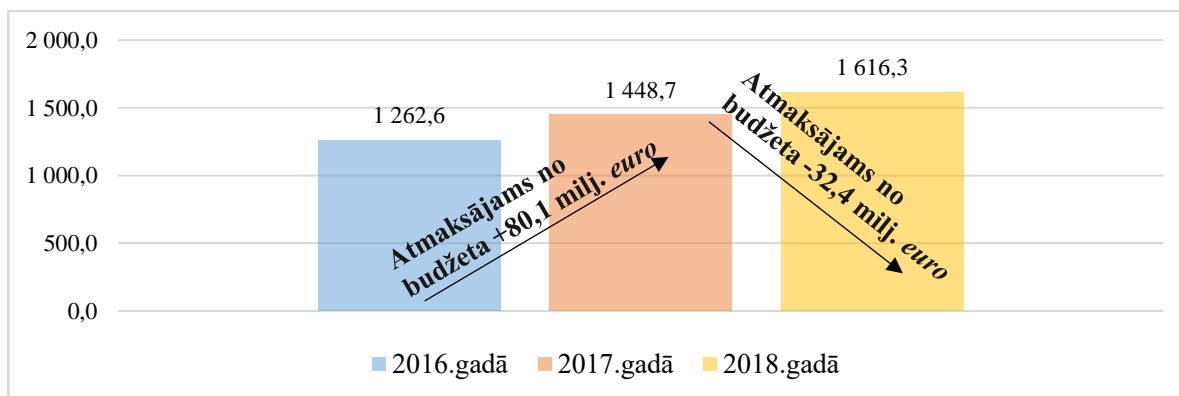
Saskaņā ar PVN deklarāciju pielikumu datiem 2018.gadā, sadzīves elektronisko iekārtu un sadzīves elektriskās aparatūras piegādes, kuras deklarējuši un par kuriem nodokli maksā preču vai pakalpojumu saņēmēji (bez PVN), veiktas 282,6 milj. *euro* apmērā.

Nodokļu maksātājiem, kuri 2018.gadā izmantojuši reverso PVN maksāšanas kārtību sadzīves elektronisko iekārtām un sadzīves elektrisko aparatūras piegādēm, *priekšnodoklis* – summa, ko preču ražotājs vai pakalpojumu veicējs jau ir samaksājis kā PVN, iegādājoties preces un izmantojot pakalpojumus savas saimnieciskās darbības vajadzībām, 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, ir palielinājusies tikai par 0,3% jeb 6,3 milj. *euro*. Turpretī, 2017.gadā, salīdzinot ar 2016.gadu, priekšnodokļa summas pieaugums bija 9,3% jeb 185,9 milj. *euro*.

Nodokļu maksātājiem, kuri 2018.gadā saņēmuši sadzīves elektroniskās iekārtas un sadzīves elektrisko aparatūru, *priekšnodoklis* 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, palielinājies par 9,0% jeb 518,4 milj. *euro*. Savukārt 2017.gadā, salīdzinot ar 2016.gadu, priekšnodokļa pieguma tempi bija straujāki – 12,3% jeb 628,8 milj. *euro*.

Nodokļu maksātājiem, kuri veikuši sadzīves elektroniskās iekārtas un sadzīves elektrisko aparatūru piegādes kopējā budžetā iemaksājamā summa 2018.gadā bija 605 milj. *euro*, kas, salīdzinot ar 2017.gadu, samazinājusies par 13% jeb 88,4 milj. *euro*. Kopējās budžetā iemaksājamās summas samazinājums skaidrojams ar iemaksājamās summas budžetā samazinājumu par 10% jeb 73,7 milj. *euro*, jo nodokļu maksātājiem, kas veic šo preču piegādes saskaņā ar reverso PVN maksāšanas kārtību, nav jāpiemēro PVN un līdz ar to PVN nomaksa valsts budžetā par šo preču piegādes darījumiem nav jāveic.

Nodokļu maksātājiem, kuri saņēmuši sadzīves elektroniskās iekārtas un sadzīves elektrisko aparatūru, *kopējā budžetā iemaksājamā summa* 2018.gadā bija 1 616,3 milj. *euro*, kas, salīdzinot ar 2017.gadu, palielinājusies par 12% jeb 167,6 milj. *euro*, un ir skaidrojams ar atmaksājamās summas no budžeta samazinājumu un iemaksājamās summas budžetā pieaugumu par 7% jeb 135,2 milj. *euro*.

2.3.att. Kopējā budžetā iemaksājamā PVN summa, nodokļu maksātājiem, kuri 2018.gadā saņēmuši sadzīves elektroniskās iekārtas vai sadzīves elektrisko aparatūru, milj. *euro*

Avots: FM aprēķini

Atmaksājamā summa no budžeta 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, samazinājusies par 6% jeb 32,4 milj. *euro*. Turpretī 2017.gadā, salīdzinot ar 2016.gadu, kad darījumos ar sadzīves elektroniskās iekārtas un sadzīves elektrisko aparatūru piemēroja vispārējo PVN maksāšanas kārtību, atmaksājamā summa palielinājās par 18,1% jeb 80,1 milj. *euro* un ietekmēja kopējo budžetā iemaksājamā summu, kas bija 1 448,7 milj. *euro*.

Vērtējot reversās PVN maksāšanas kārtības ieviešanu darījumos ar būvizstrādājumiem, sadzīves elektroniskajām iekārtām un sadzīves elektrisko aparatūru, var secināt, ka PVN reversās

maksāšanas kārtība ir mazinājusi konstatētos pārkāpumus attiecībā uz PVN krāpšanu darījumos ar minētajām preču grupām un veicinājusi kopējā budžetā maksājamā PVN pieaugumu.

Par to liecina atmaksājamās summas no budžeta samazinājums, kas savukārt var būt izskaidrojams ar krāpniecības samazinājumu darījumos ar būvizstrādājumiem un sadzīves elektronisko iekārtu un sadzīves elektriskās aparatūru, jo par šīm precēm nav iespējams izmantot fiktīvus iegādes darījumus, lai mākslīgi palielinātu atskaitāmā PVN priekšnodokļa apmēru, šādā veidā samazinot budžetā maksājamā PVN summu.

Par krāpniecības samazinājumu darījumos ar būvizstrādājumiem un sadzīves elektronisko iekārtu un sadzīves elektriskās aparatūru liecina arī VID dati – pēc reversās PVN maksāšanas kārtības ieviešanas sadzīves elektronisko iekārtu un sadzīves elektriskās aparatūras piegādēm un būvizstrādājumu piegādēm no 2018.gada 1.janvāra – veiktajos nodokļu kontroles pasākumos nav konstatētas darījumu ķēdes, kurās ir izmantotas šādas preces. Tā kā šo preču piegādēm pārdevējiem vairs nav jāpiemēro PVN (par PVN aprēķināšanu un samaksu ir atbildīgs preču pircējs), tad arī šiem nodokļu maksātājiem par šīm precēm nav iespējams izmantot fiktīvus iegādes darījumus, lai mākslīgi palielinātu atskaitāmā PVN priekšnodokļa apmēru, šādā veidā samazinot budžetā maksājamā PVN summu.

PVN neatšifrētiem darījumiem

Lai samazinātu risku, ka negodprātīgi PVN maksātāji var iekļaut PVN deklarācijās un to pielikumos kopējās ar PVN apliekamo darījumu summās fiktīvus darījumus, tas ir, veikt krāpnieciskas un negodprātīgas darbības, kuru rezultātā tiek nodarīti zaudējumi valsts budžetam, tika noteikts zemāks PVN deklarācijas pielikumos atsevišķi norādāmais darījumu summas sliekšnis.

Fiskālā ietekme uz valsts pamatbudžetu no darījumu (bez PVN) atšifrēšanas sliekšņa samazināšanas – no 1 430 *euro* līdz 150 *euro*, 2018.gadam tika aprēķināta 34,8 milj. *euro*.

Analizējot darījumus, kas PVN deklarācijās nav jāatsifrē (2017.gadā darījumi, kuru vērtība bez PVN nepārsniedz 1 430 *euro* un 2018.gadā – 150 *euro*), secināms, ka neatsifrēto darījumu kopsumma bez PVN ir samazinājusies par 24,5% jeb 4 456,6 milj. *euro*.

Neatsifrēto darījumu īpatsvars, ar PVN standartlikmi un samazināto likmi apliekamajos darījumos 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, samazinājies par 12,5% (neatsifrēto darījumu īpatsvars ar PVN standartlikmi un samazināto likmi apliekamajos darījumos 2017.gadā veidoja 55,9% jeb 18 183,1 milj. *euro*. 2018.gadā – 43,4% jeb 13 726,5 milj. *euro*).

Priekšnodokļa summa par darījumiem, kas nepārsniedz darījuma atšifrēšanas sliekšni ir būtiski samazinājusies – par 881,7 milj. *euro* jeb 75,8% (priekšnodokļa summa par darījumiem, kas nepārsniedz darījuma atšifrēšanas sliekšni, 2017.gadā bija 1 163,1 milj. *euro* un 2018.gadā – 281,3 milj. *euro*).

Savukārt maksājamā PVN summa budžetā par neatšifrētiem darījumiem ir palielinājusies par 3,4% jeb 59,5 milj. *euro*.

Jāatzīmē, ka saskaņā ar VID sniegto informāciju (dati uz 2019.gada 12.martu), no PVN reģistra pēc VID iniciatīvas izslēgto nodokļu maksātāju skaits samazinājies par 71,8% jeb 3 027 nodokļa maksātājiem un to aprēķinātais PVN neatšifrētajos darījumos veido 0,4% no kopējā aprēķinātā PVN neatšifrētiem darījumiem, kas, salīdzinot ar 2017.gadu, samazinājies par 33,8 milj. *euro* (2017.gadā no PVN reģistra pēc VID iniciatīvas izslēgto nodokļu maksātāju aprēķinātais PVN neatšifrētajos darījumos veidoja 1,4%).

Kā jau iepriekš informatīvajā ziņojumā minēts, lai nodrošinātu veselības nozares finansējuma pieaugumu un budžeta ieņēmumu pietiekamību, Valdība akceptēja un Saeima atbalstīja atsevišķas izmaiņas ar nodokļu reformu saistītajos likumprojektos, kas atšķiras no Finanšu ministrijas izstrādātajām nodokļu pamatnostādņēm. Tas attiecas arī uz akcīzes nodokļa likmēm.

AN naftas produktiem

Saskaņā ar 2018.gada 27.jūlijā Saeimā pieņemtajiem grozījumiem likumā “Par akcīzes nodokli” tika noteikts citādāks AN likmju naftas produktiem pieaugums nekā sākotnēji plānots pamatnostādnēs – ar 2018.gada 1.janvāri AN likmes svinu nesaturošam benzīnam un sašķidrinātajām naftas gāzēm tika paaugstinātas straujāk, bet dīzeļdegvielai tika noteikts mazāks likmes pieaugums. Faktiski pēc AN paaugstināšanas degvielas mazumtirdzniecības cenu pieaugums bija pat nedaudz zemāks nekā bija gaidīts – 2019.gada janvārī vidējā 95.markas benzīna mazumtirdzniecības cena, salīdzinot ar iepriekšējā gada decembri, pieauga par 0,031 *euro* litrā, dīzeļdegvielas cena par 0,030 *euro* litrā, bet sašķidrinātās naftas gāzes mazumtirdzniecības cena par 0,010 *euro* litrā.

Tomēr benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības cenas būtiski pieauga gada griezumā: 95.markas benzīna vidējā cena 2018.gadā, salīdzinot ar vidējo cenu 2017.gadā, pieauga par 0,117 *euro* litrā jeb par 10,2%, dīzeļdegvielas cena par 0,145 *euro* litrā jeb par 13,8%. Visbūtiskākais cenu pieaugums bija vērojams gada otrajā pusē, benzīna mazumtirdzniecības cenai oktobrī pieaugot pat līdz 1,32 *euro* par litru, bet dīzeļdegvielas cenai novembrī pieaugot līdz 1,26 *euro* par litru. No minētā izriet, ka 2018.gadā degvielas mazumtirdzniecības cenas būtiskāk ietekmēja nevis AN, bet gan citi faktori, un galvenais no tiem ir naftas cenu pieaugums pasaules biržās, kas 2018.gada oktobrī sasniedza augstāko līmeni kopš 2014.gada decembra.

Izvērtējot AN likmju degvielai paaugstināšanas ietekmi, tika prognozēts, ka kopējais degvielas patēriņš pieauguma temps samazināsies, bet joprojām būs pozitīvs (+0,6%). Tomēr faktiski kopējais degvielas patēriņa pieauguma temps, neskatoties uz būtisko benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības cenu pieaugumu gada otrajā pusē, gadā kopā bija straujāks.

AN likmju degvielai paaugstināšanas fiskālā ietekme 2018.gadā kopā tika vērtēta 29,5 milj. *euro* apmērā, t.sk. 24,4 milj. *euro* no AN un 5,1 milj. *euro* no PVN.

2.7.tab. AN likmju degvielai paaugstināšanas fiskālā ietekme, milj. *euro*

Degvielas veids	2018
Benzīns	7,4
<i>t.sk. AN</i>	6,1
<i>t.sk. PVN</i>	1,3
Dīzeļdegviela	20,1
<i>t.sk. AN</i>	16,6
<i>t.sk. PVN</i>	3,5
Sašķidrinātās naftas gāzes	2,0
<i>t.sk. AN</i>	1,6
<i>t.sk. PVN</i>	0,3
Kopā	29,5
<i>t.sk. AN</i>	24,4
<i>t.sk. PVN</i>	5,1

Avots: FM aprēķini

2018.gadā AN naftas produktiem iekasēts 539,6 milj. *euro* apmērā, kas ir par 57,4 milj. *euro* jeb 11,9% vairāk nekā 2017.gadā, bet par 9,8 milj. *euro* jeb 1,8% mazāk nekā plānots. Plāna neizpildi ietekmēja piešķirtie termiņu pagarinājumi, degvielas mazumtirdzniecības cenu pieaugums gada otrajā pusē un izmaiņas naftas produktu patēriņa struktūrā par labu degvielas veidiem ar zemāku akcīzes likmi.

2018.gadā par 1,2% pieaudzis aprēķinātā AN par dīzeļdegvielu īpatsvars, vienlaicīgi samazinoties aprēķinātā nodokļa par benzīnu īpatsvaram. Arī VAS “Ceļu satiksmes drošības direkcija” mājas lapā pieejamā informācija par reģistrēto transportlīdzekļu sadalījumu pēc degvielas veida uz 2019.gada 1.janvāri liecina, ka kopējais reģistrēto transportlīdzekļu skaits, salīdzinot ar 2018.gada 1.janvāri, palielinājies par 2,6%, t.sk. reģistrēto transportlīdzekļu ar dīzeļdegvielas dzinēju skaits palielinājies par 6,9%. Reģistrēto transportlīdzekļu ar dīzeļdegvielas

dzinēju īpatsvars kopējā reģistrēto transportlīdzekļu skaitā 2019.gada 1.janvārī bija 63,3%, kas ir par 2,5 procentpunktiem vairāk nekā gadu iepriekš. Ņemot vērā to, ka AN likme dīzeļdegvielai ir zemāka nekā benzīnam, tad šādām izmaiņām degvielas patēriņa struktūrā ir negatīva ietekme uz AN ieņēmumiem.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, secināms, ka AN likmju paaugstināšana degvielai sasniegusi vēlamo efektu – AN ieņēmumi 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, būtiski pieauga, un likmju paaugstināšana neatstāja negatīvu ietekmi uz degvielas patēriņu – arī gada griezumā kopējais degvielas patēriņš bija labāks nekā prognozēts. Papildus jāatzīmē, ka sekmīgo izpildi nodrošināja arī straujāks privātā patēriņa un vidējās darba samaksas pieaugums nekā prognozēts, veidojot nodokļu reformu un sastādot ieņēmumu prognozes.

AN tabakas izstrādājumiem

Saskaņā ar 2018.gada 27.jūlijā Saeimā pieņemtajiem grozījumiem likumā “*Par akcīzes nodokli*” tika nolemts ar 2018.gada 1.jūliju AN cigaretēm paaugstināt straujāk nekā pamatnostādnēs bija plānots, sasniedzot 2019.gadā plānotās likmes jau ar 2018.gada 1.jūliju. Nodokļa likmes paaugstinājuma rezultātā lētākā cigarešu segmenta paciņas mazumtirdzniecības cena ar 2018.gada 1.jūliju pieauga par 0,25 *euro* jeb 8,2%, bet dārgākā segmenta – par 0,24 *euro* jeb 4,9%.

Cigarešu patēriņš 2018.gadā kopā, salīdzinot ar 2017.gadu, pieauga par 2,3%. Patēriņa pieaugums, neskatoties uz mazumtirdzniecības cenu pieaugumu, galvenokārt bija vērojams tieši gada otrajā pusē. Patēriņa pieaugumu sekmēja nelegālā tirgus samazināšanās. Pieejamo pētījumu rezultāti liecina, ka nelegālais cigarešu tirgus Latvijā turpina samazināties. Pēdējo divu gadu laikā nelegālais cigarešu patēriņš Latvijā samazinājies visstraujāk starp visām Baltijas jūras baseina valstīm. Provizoriskas aplēses liecina, ka 2018.gadā nelegālā cigarešu tirgus īpatsvars turpinājies samazināties un, visticamāk, svārstījās 18,5-19,5% robežās no kopējā cigarešu patēriņa (par 1,5% - 2,5% mazāk nekā 2017.gadā). 2018.gadā cigarešu cenas nelegālajā tirgū nedaudz pieauga un to cena bija aptuveni 2,3 *euro* par paciņu (2017.gadā aptuveni 2,15 *euro* par paciņu). Salīdzinot ar vidējo svērto mazumtirdzniecības cenu 2018.gada jūlijā (3,19 *euro* par paciņu), nelegālajā tirgū realizēto cigarešu vidējā cena bija par aptuveni 28% zemāka.¹³

Fiskālā ietekme no AN likmju paaugstināšanas cigaretēm tika vērtēta 4,4 milj. *euro* apmērā, no tā 3,7 milj. *euro* no AN un 0,8 milj. *euro* no PVN. Tika prognozēts, ka, palielinot AN nedaudz straujāk nekā tika plānots pirms nodokļu reformas, patēriņa pieauguma temps mazliet samazināsies. Tomēr faktiskais cigarešu patēriņš pirmo reizi pēdējo gadu laikā uzrādīja pozitīvu tendenci, kas, visticamāk, saistīts ar nelegālā tirgus samazināšanos. Tā rezultātā AN ieņēmumi no tabakas izstrādājumiem 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, **pieauga par 17,0 milj. *euro* jeb 8,9%**, bet plāns tika izpildīts **99,4% apmērā**. Par cigaretēm 2018.gadā AN aprēķināts 205,9 milj. *euro* apmērā, kas ir par 20,1 milj. *euro* jeb 10,8% vairāk nekā aprēķināts par 2017.gadu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, secināms, ka AN cigaretēm straujāka paaugstināšana kopā ar nelegālā tirgus samazināšanos kopumā ir pārsniegusi nodokļu reformas ietvaros prognozēto. Sekmīgo izpildi nodrošināja arī straujāks privātā patēriņa un vidējās darba samaksas pieaugums nekā prognozēts, veidojot nodokļu reformu un sastādot ieņēmumu prognozes.

AN alkoholiskajiem dzērieniem un alum

Saskaņā ar 2018.gada 27.jūlijā Saeimā pieņemtajiem grozījumiem likumā “*Par akcīzes nodokli*” ar 2018.gada 1.martu AN likmes alkoholiskajiem dzērieniem tika paaugstinātas atbilstoši pamatnostādnēs plānotajam, savukārt alum tika noteikts straujāks likmju pieaugums. Tā rezultātā ar 2018.gada 1.martu paaugstinājās alkoholisko dzērienu un alus mazumtirdzniecības cenas.

¹³ VID sniegtā informācija

Procentuāli visstraujākais pieaugums ar 2018.gada 1.martu bija AN likmēm alum un vīnam, raudzētajiem dzērieniem un starpproduktiem ar absolūtā spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem. Savukārt nomināli lielākais pieaugums bija stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem – 1,06 *euro* par 1 litru stiprā alkoholiskā dzēriena ar alkohola saturu 40 tilpumprocenti.

Tomēr, neskatoties AN likmju paaugstināšanu, Latvijā 2018.gadā starp Baltijas valstīm bija viszemākās likmes ne vien alum, bet arī vīnam, raudzētajiem dzērieniem un starpproduktiem.

2018.gadā nodokļu slogs (AN un tam piemērojamā PVN daļa) 1 litram stiprā alkoholiskā dzēriena (ar alkohola saturu 40 tilpumprocenti) Lietuvā bija gandrīz tāds pats kā Latvijā, bet Igaunijā tas bija par 3,96 *euro* jeb 48,9% lielāks. Arī alum (ar alkohola saturu 5,2 tilpumprocenti) nodokļu slogs Latvijā, salīdzinot ar Igauniju, bija ievērojami zemāks – par 0,63 *euro* jeb 59,5% 1 litram alus.

Būtisko cenu atšķirību dēļ arī 2018.gadā turpināja norisināties aktīva alkoholisko dzērienu un alus tirdzniecība Latvijas – Igaunijas pierobežā. VID aplēses liecina, ka 2018.gadā Latvijas – Igaunijas pierobežā kopā tika pārdots aptuveni **11 milj. litru alkoholisko dzērienu un 25 milj. litru alus**. Tā rezultātā valsts budžetā AN tika iekasēts aptuveni 39 milj. *euro*.

Alkoholisko dzērienu kopējais patēriņš (dekalitros) 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, pieaudzis par 11,6%, bet, vērtējot pēc absolūtā alkohola satura, tas pieaudzis par 6,3%.

Vērtējot pēc alkoholisko dzērienu veida, patēriņš pieaudzis tiem alkoholisko dzērienu veidiem, kam ir zemāka AN likme (raudzētie dzērieni, vīns, starpprodukti ar absolūtā spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem), savukārt starpproduktu ar absolūtā spirta saturu no 15 līdz 22 tilpumprocentiem un pārējo alkoholisko dzērienu patēriņš 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, ir samazinājies.

2.8.tab. Nodokļu slogs 1 litram stiprā alkoholiskā dzēriena un alum Baltijas valstīs

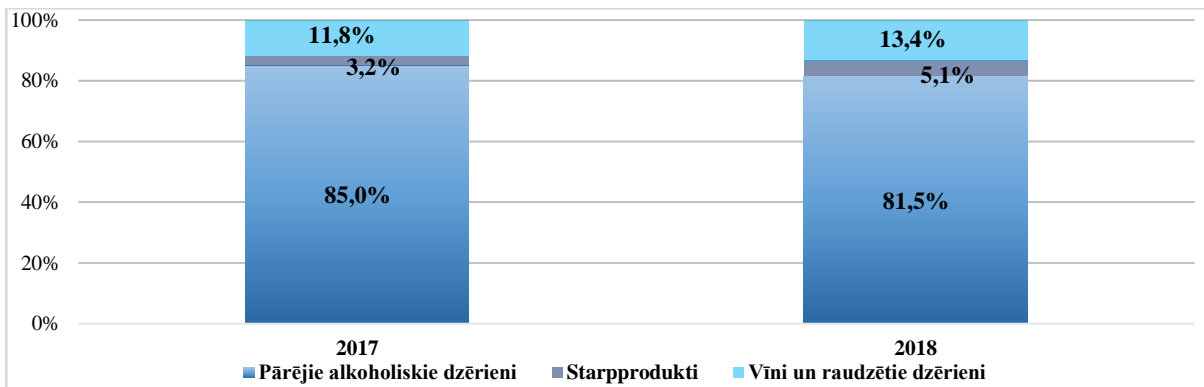
<i>euro</i>	Stiprs alkoholisks dzēriens (40%)		Alus (5.2%)	
	2017	2018	2017	2018
Latvija				
AN	5,80	6,68	0,23	0,35
PVN (21%)	1,22	1,40	0,05	0,07
KOPĀ	7,02	8,08	0,28	0,43
Lietuva				
AN	6,66	6,66	0,37	0,37
PVN (21%)	1,40	1,40	0,08	0,08
KOPĀ	8,06	8,06	0,45	0,45
Igaunija				
AN	9,56	10,03	0,81	0,88
PVN (20%)	1,91	2,01	0,16	0,18
KOPĀ	11,47	12,04	0,97	1,06

Avots: FM aprēķini

2.4.attēlā redzama aprēķinātā AN struktūra pa alkoholisko dzērienu veidiem 2017. un 2018.gadā. Arī pēc aprēķinātā nodokļa redzams, ka 2018.gadā ir samazinājies AN par pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem īpatsvars, bet palielinājies par citiem alkoholisko dzērienu veidiem aprēķinātā nodokļa īpatsvars.

Alus patēriņš (dekalitros) 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, pieaudzis par 1,1%, bet, vērtējot pēc absolūtā alkohola satura, tas samazinājies par 2,3%.

Fiskālā ietekme no AN likmju paaugstināšanas alkoholiskajiem dzērieniem tika vērtēta 10,4 milj. *euro* apmērā, no tā 8,6 milj. *euro* no AN un 1,8 milj. *euro* no PVN, bet no alus 12,8 milj. *euro* apmērā, no tā 10,6 milj. *euro* no AN un 2,2 milj. *euro* no PVN.

2.4.att. Aprēķinātā AN struktūra pa veidiem 2017.-2018.gadā

Avots: VID datubāzes dati uz 11.03.2019.

Tika prognozēts, ka, palielinot AN alkoholiskajiem dzērieniem un alum straujāk nekā plānots ar iepriekšējos gados pieņemtajiem grozījumiem likumā “Par akcīzes nodokli”, patēriņa pieauguma temps būs lēnāks. Tomēr, ņemot vērā gan Latvijas – Igaunijas pierobežā notiekošo tirdzniecību, gan straujāku privātā patēriņa un vidējās darba samaksas pieaugums nekā prognozēts, izstrādājot nodokļu reformu, faktiskais patēriņa pieauguma temps bija straujāks. Tā rezultātā AN ieņēmumi no alkoholiskajiem dzērieniem un alus 2018.gadā kopā tika iekasēti **par 14,5 milj. euro vairāk** nekā plānots un par 43,9 milj. euro vairāk nekā 2017.gadā.

2.9.tab. AN ieņēmumi no alkoholiskajiem dzērieniem un alus 2017. un 2018.gadā

	Fakts 2017	Fakts 2018	Plāns 2018	Pieaugums pret 2017		Plāna izpilde	
				Milj. euro	%	Milj. euro	%
<i>Alkoholiskie dzērieni</i>	161,2	188,9	177,6	+27,7	+17,2	+11,3	106,4
<i>Alus</i>	36,8	53,1	49,9	+16,2	+44,0	+3,2	106,4
KOPĀ	198,0	242,0	227,5	+43,9	+22,2	+14,5	106,4

Avots: FM aprēķini

Ņemot vērā iepriekš minēto, secināms, ka AN likmju straujākai paaugstināšanai bijis pozitīvs efekts un AN ieņēmumi pārsniedza nodokļu reformas ietvaros plānotos.

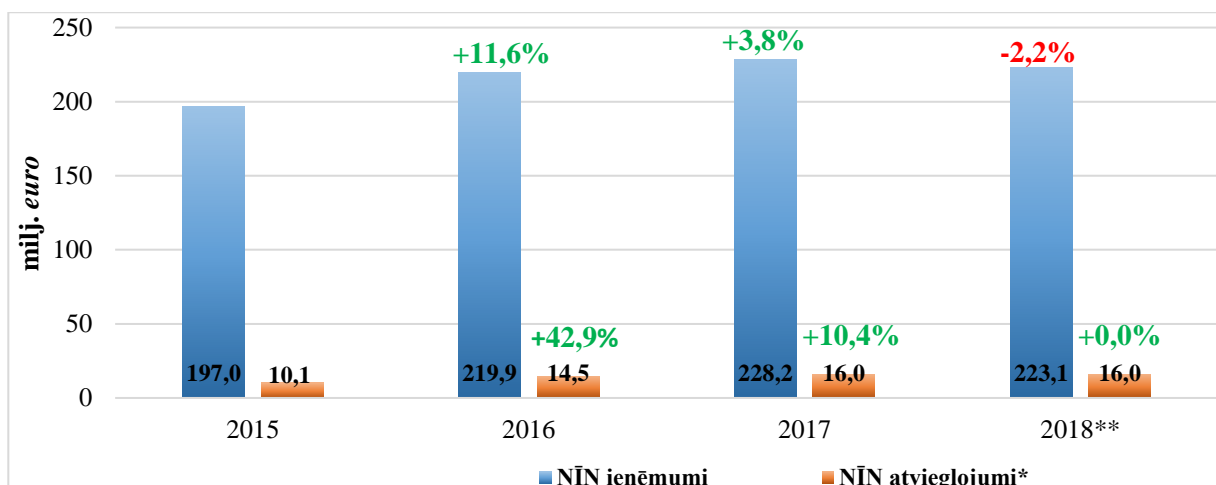
Izstrādājot nodokļu reformu, viens no mērķiem bija **nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības pārskatīšana un sakārtošana**, paredzot, ka nekustamā īpašuma nodokļa (turpmāk – NĪN) ieņēmumi 2018.gadā palielināsies par 7,0 milj. euro un 2019.gadā un turpmāk ik gadu palielināsies par 9,0 milj. euro. Palielinājums tika plānots pamatojoties uz kadastrālo vērtību bāzes, kas stājās spēkā 2016.gada 1.janvārī, nemainīgumu līdz 2019.gada 31.decembrim, vienlaikus no 2018.gada pieļaujot izņēmumus attiecībā uz pašām vērtīgākajām kadastrālo vērtību zonām, atsevišķiem ēku tipiem, telpu grupu lietošanas veidiem un apgrūtinājumu piemērošanu, kā arī novēršot konstatētos individuālos trūkumus spēkā esošās kadastrālo vērtību bāzes regulējumā.

Nodokļu reformas ietvaros ar 2018.gadu tika pieņemtas šādas papildus izmaiņas, kas ietekmēja NĪN ieņēmumus: kadastrālo vērtības aprēķinam tika izmantota 2017.gadā spēkā esošā kadastrālo vērtību bāze un zemei, kuras lietošanas mērķis ir dzīvojamā apbūve un kurai Kadastra informācijas sistēmā reģistrēts apgrūtinājums – kultūras piemineklis, tika piemērots koeficients 0,7.

Izstrādājot 2018.gada plānu NĪN ieņēmumiem, tika ņemts vērā, ka, ieviešot nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības pārskatīšanu un sakārtošanu, NĪN ieņēmumi 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, palielināsies vismaz par 7,0 milj. euro. Tomēr 2018.gada **NĪN ieņēmumu plāna neizpilde bija 13,8 milj. euro** un, salīdzinot ar 2017.gadu, NĪN ieņēmumi **samazinājās par 5,0 milj. euro**.

Salīdzinot ar 2017.gadu, 2018.gadā NĪN ieņēmumi samazinājās šādu iemeslu dēļ:

- netika veiktas būtiskas izmaiņas nekustamā īpašuma kadastrālajās vērtībās, kas palielinātu NĪN, kā tas bija plānots, ieviešot nodokļu reformu. Atbildīgā institūcija nodokļu reformas pasākumam par nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības pārskatīšanas un sakārtošanas īstenošanu bija Tieslietu ministrija, kas ir norādījusi, ka ir veikusi vairākas darbības, lai izpildītu 1.8.2.¹⁴ un 1.8.3.¹⁵ punktā doto uzdevumu, bet daļēji no ministrijas neatkarīgu apstākļu dēļ tai nav bijis iespējams īstermiņā īstenot pasākumus tādā apmērā un kvalitātē, kas radītu papildus NĪN ieņēmumus;
- ar 2018.gadu tiek piemērots koeficients 0,7 dzīvojamās apbūves zemes kadastrālajai vērtībai, kurai ir apgrūtinājums – kultūras piemineklis;
- kadastrālo vērtību izmaiņas, kas saistāmas ar izmaiņām kadastra objektu raksturojošajos datos, piemēram, pašvaldības mainījušas zemes nekustamā īpašuma lietošanas veidu vai būvēm ir bijusi datu aktualizācija;
- samazinājušies NĪN ieņēmumi no NĪN parādiem par iepriekšējiem gadiem;
- pašvaldībām saskaņā ar likumu “Par nekustamā īpašuma nodokli” ir tiesības savos saistošajos noteikumos noteikt papildus atvieglojumus un diferencētās NĪN likmes;
- saskaņā ar 2016.gada 10.maija Ministru kabineta noteikumiem Nr.292 “Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumu prognozes noteikšanas kārtība” pašvaldībām jāsniedz NĪN ieņēmumu prognoze FM. 2018.gadā tā bija par 0,5% zemāka nekā 2017.gadā.

2.5.att. NĪN ieņēmumi un piešķirto atvieglojumu apmērs 2015.-2018.gadam, milj. euro

* Likumā “Par nekustamā īpašuma nodokli” noteiktie atvieglojumi un pašvaldību saistošajos noteikumos noteiktie atvieglojumi.

** NĪN atvieglojumu apmērs 2017.gada līmenī, jo faktiskais NĪN atvieglojuma apmērs par 2018.gadu būs pieejams 2019.gada maija beigās.

Avots: Valsts kases dati un FM aprēķini.

Kopējais NĪN atvieglojumu apmērs visās pašvaldībās 2017.gadā bija 16,0 milj. euro (skat. 2.5. att.), kas sastāda 7,0% no NĪN ieņēmumiem.

2016.gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu kopējais atvieglojumu apmērs pieauga par 42,9%. Lielākais atvieglojuma apmēra pieaugums (50,5%) bija citiem pašvaldību saistošajos noteikumos noteiktajiem atvieglojumiem. Savukārt 2017.gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu kopējais atvieglojumu apmērs pieauga par 10,4% (jeb 1,5 milj. euro). Lielākais atvieglojuma apmēra pieaugums (11,4%) bija atvieglojumiem daudz bērnu ģimenēm un aizbildņu ģimenēm.

¹⁴ “Paredzēt, ka kadastrālo vērtību bāzes, kas stājās spēkā 2016.gada 1.janvārī, ir saglabājamās nemainīgas līdz 2019.gada 31.decembrim, vienlaikus no 2018.gada pieļaujot izņēmumus attiecībā uz pašām vērtīgākajām kadastrālo vērtību zonām, atsevišķiem ēku tipiem, telpu grupu lietošanas veidiem un apgrūtinājumu piemērošanu”

¹⁵ “Ņemot vērā nepieciešamību novērst konstatētos individuālos trūkumus spēkā esošās kadastrālo vērtību bāzes regulējumā, izstrādāt iesniegt Ministru kabinetā grozījumus normatīvajos aktos, kas pieļauj kadastrālo vērtību pieaugumu noteiktām objektu grupām, sākot ar 2018. gada 1. janvāri”

2017.gadā turpinājās tendence, ka ar katru gadu pieaug pašvaldību saistošajos noteikumos noteikto atvieglojumu veidu skaits, 2015.gadā tie bija 111, 2016.gadā – 129 un 2017.gadā pašvaldības bija jau piešķirušas kopumā 147 atvieglojumu vienas. Pašvaldību noteiktie NĪN atvieglojumi kopumā rada lielāku fiskālo ietekmi nekā likumā noteiktie atvieglojumi. Pašvaldību noteiktie atvieglojumi 2017.gadā sastādīja 0,053% no IKP, bet likumā noteiktie tikai 0,007% no IKP. Piemēram, Rīgā NĪN atvieglojumu apmērs 2017.gadā, salīdzinot ar 2016.gadu, ir pieaudzis par 1,5 milj. *euro*. Pieaugums galvenokārt ir saistīts ar to, ka turpina pieaugt kopējais Rīgas sniegtais atbalsts ģimenēm ar bērniem – no 0,3 milj. *euro* 2015.gadā uz 3,4 milj. *euro* 2017.gadā.

Ar 2018.gada 1.janvāri palielinātas azartspēļu nodokļa likmes automātiem (no 3 204 *euro* uz 4 164 *euro* par automātu) un spēļu galdiem (no 18 000 *euro* uz 23 400 *euro* par galdu). Šī pasākuma ietekme tika aprēķināta 8,3 milj. *euro* apmērā – 6,2 milj. *euro* valsts budžetā un 2,1 milj. *euro* pašvaldību budžetā.

Kopējie **izložu un azartspēļu nodokļa ieņēmumi** 2018.gadā, salīdzinājumā ar 2017.gadu, **pieauguši par 22,2% jeb 8,0 milj. *euro*** (6,9 milj. *euro* valsts un 1,1 milj. *euro* pašvaldību budžetā), kas ir saskaņā ar plānu un līdz ar to tiek vērtēts, ka reformas ieviestais pasākums ir bijis sekmīgs.

2.10.tab. Rīcības virzieni un uzdevumi

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
1. RĪCĪBAS VIRZIENS – PĀRNEST NODOKĻU SLOGU NO DARBASPĒKA UZ ĪPAŠUMA, PATĒRIŅA UN VIDES NODOKĻIEM				
1.1. uzdevums: Ienākuma nodokļa sloga samazināšana				
<p>1.1.1. Ieviest divas iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes strādājošajiem (2017.gadā pamatlikme bija 23%):</p> <ul style="list-style-type: none"> - 20% ienākumiem līdz 45 000 <i>euro</i> gadā; - 23% ienākumiem virs 45 000 <i>euro</i> gadā. 	01.01.2018.	FM	VID	<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>Lai nodrošinātu veselības nozares finansējuma pieaugumu un budžeta ieņēmumu pietiekamību, Valdība akceptēja un Saeima atbalstīja atsevišķas izmaiņas ar nodokļu reformu saistītajos likumprojektos, kas atšķiras no Finanšu ministrijas izstrādātajām nodokļu pamatnostādņēm.</p> <p>Saskaņā ar 2017.gada 28.jūlija grozījumiem likumā “<i>Par iedzīvotāju ienākumu nodokli</i>”, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, ir ieviestas trīs likmes:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 20% – gada ienākumam līdz 20 004 <i>euro</i> gadā; ✓ 23% – gada ienākumam no 20 004,01 līdz 55 000 <i>euro</i> gadā (pārsniegumam); ✓ 31,4% – gada ienākumam virs 55 000,01 <i>euro</i> gadā (no 2019.gada virs 62 800 <i>euro</i> gadā). <p>Iedzīvotāju ienākuma nodokļa progresīvo likmi 31,4% apmērā nepiemēro algotā darba ienākumiem taksācijas gada laikā. Proti, taksācijas gada laikā ienākuma izmaksātājs (darba devējs, pie kura ir algas nodokļa grāmatiņa) no ienākumiem līdz 1667 <i>euro</i> mēnesī (20 004 <i>euro</i> gadā/12 mēneši) ietur nodokli ar likmi 20% apmērā, bet no ienākumu daļas, kas pārsniedz 1 667 <i>euro</i> mēnesī, ietur nodokli ar likmi 23% apmērā.</p> <p>Algota darba ienākumiem, kas pārsniedz 55 000 <i>euro</i> gadā (no 2019.gada – 62 800 <i>euro</i> gadā), ieturēto solidaritātes nodokli 10,5% apmērā, <i>Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra</i> pārskaita uz iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontu. Tādejādi tiek nodrošināts, ka nodokļa maksātājam, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju un veicot iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārrēķinu atbilstoši iedzīvotāju ienākuma nodokļa progresīvai likmei (likme 31,4%), aprēķinātais budžetā maksājamais nodoklis ir līdzvērtīgs jau samaksātajam iedzīvotāju ienākuma nodoklim un solidaritātes nodokļa daļai.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 28.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
<p>1.1.2. Būtiski paaugstināt ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamo diferencēto minimumu (atsakoties no neapliekamā minimuma atmaksas nākamajā gadā, to piemērojot pilnā apmērā tekošajā gadā):</p> <ul style="list-style-type: none"> - 0-250 <i>euro</i> mēnesī ieviešanas gadā (250 <i>euro</i> mēnesī ienākumiem līdz 440 <i>euro</i> mēnesī, ienākumiem no 440 līdz 1 000 <i>euro</i> mēnesī – neapliekamais minimums atbilstoši formulai pakāpeniski samazinās, līdz pie ienākuma virs 1 000 <i>euro</i> mēnesī – tas sasniedz 0); - 0-250 <i>euro</i> mēnesī nākamajā gadā (250 <i>euro</i> mēnesī ienākumiem līdz 440 <i>euro</i> mēnesī, ienākumiem no 440 līdz 1 100 <i>euro</i> mēnesī – neapliekamais minimums atbilstoši formulai pakāpeniski samazinās, līdz pie ienākuma virs 1 100 <i>euro</i> mēnesī – tas sasniedz 0) 	<p>01.01.2018. 01.01.2019.</p>	<p>FM</p>	<p>VID</p>	<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>Lai nodrošinātu veselības nozares finansējuma pieaugumu un budžeta ieņēmumu pietiekamību, Valdība akceptēja un Saeima atbalstīja atsevišķas izmaiņas ar nodokļu reformu saistītajos likumprojektos, kas atšķiras no Finanšu ministrijas izstrādātajām nodokļu pamatnostādņēm.</p> <p>Līdz ar to saskaņā ar Ministru kabineta 2017.gada 14.novembra noteikumiem Nr.676 “<i>Noteikumi par neapliekamā minimuma un nodokļa atvieglojuma apmēru iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanai</i>”, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, nodokļu maksātāja gada diferencētais neapliekamais minimums paaugstināts pakāpeniski:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 0-200 <i>euro</i> mēnesī 2018.gadā: 200 <i>euro</i> mēnesī ienākumiem līdz 440 <i>euro</i> mēnesī, ienākumiem no 440 līdz 1 000 <i>euro</i> mēnesī neapliekamais minimums atbilstoši formulai pakāpeniski samazinās, līdz pie ienākumiem virs 1 000 <i>euro</i> mēnesī – tas sasniedz 0; ✓ 0-230 <i>euro</i> mēnesī 2019.gadā: 230 <i>euro</i> mēnesī ienākumiem līdz 440 <i>euro</i> mēnesī, ienākumiem no 440 līdz 1 100 <i>euro</i> mēnesī – neapliekamais minimums atbilstoši formulai pakāpeniski samazinās, līdz pie ienākumiem virs 1 100 <i>euro</i> mēnesī – tas sasniedz 0; ✓ 0-250 <i>euro</i> mēnesī 2020.gadā: 250 <i>euro</i> mēnesī ienākumiem līdz 440 <i>euro</i> mēnesī, ienākumiem no 440 līdz 1 200 <i>euro</i> mēnesī – neapliekamais minimums atbilstoši formulai pakāpeniski samazinās, līdz pie ienākumiem virs 1 200 <i>euro</i> mēnesī – tas sasniedz 0 <p>Diferencētais neapliekamais minimums tiek piemērots taksācijas gada laikā, pamatojoties uz Valsts ieņēmumu dienesta prognozētā mēneša neapliekamā minimuma apmēru.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 14.novembrī Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
<p>1.1.3. Paaugstināt atvieglojumu par apgādībā esošām personām uz 250 <i>euro</i> mēnesī (2017.gadā - 175 <i>euro</i> mēnesī)</p>	<p>01.01.2018.</p>	<p>FM</p>	<p>VID</p>	<p>Daļēji izpildīts. Lai nodrošinātu veselības nozares finansējuma pieaugumu un budžeta ieņēmumu pietiekamību, Valdība akceptēja un Saeima atbalstīja atsevišķas izmaiņas ar nodokļu reformu saistītajos likumprojektos, kas atšķiras no Finanšu ministrijas izstrādātajām nodokļu pamatnostādņēm.</p> <p>Līdz ar to saskaņā ar Ministru kabineta 2017.gada 14.novembra noteikumiem Nr.676 “<i>Noteikumi par neapliekamā minimuma un nodokļa atvieglojuma apmēru iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanai</i>”, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojums par apgādībā esošu personu paaugstināts pakāpeniski uz:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 200 <i>euro</i> mēnesī 2018.gadā, ✓ 230 <i>euro</i> mēnesī 2019.gadā ✓ 250 <i>euro</i> mēnesī 2020.gadā. <p>Turklāt no 2018.gada 1.jūlija atvieglojums par apgādībā esošām personām tiek piešķirts arī par nestrādājošo laulāto, kura apgādībā ir bērni.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 14.novembrī Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
<p>1.1.4. Noteikt ierobežojumus iedzīvotāju ienākuma nodokļa attaisnotajiem izdevumiem, tai skaitā:</p> <ul style="list-style-type: none"> - noteikt gan procentuālu (50% no apliekamā ienākuma), gan summāru ierobežojumu – 600 <i>euro</i> gadā (par sevi un katru savu ģimenes locekli) – kopējiem attaisnotajiem izdevumiem par ārstniecības un izglītības pakalpojumiem, ziedojumiem, kā arī ziedojumiem politiskajām partijām un bērnu interešu izglītībai, saglabājot iespēju attaisnotos izdevumus pārnest uz nākamajiem trīs taksācijas gadiem. Atļaut attaisnoto izdevumu atgūšanu par personām ar I. un II. grupas invaliditāti – brāļiem un māsām, ja tiem nav laulātā un nodokļa maksātājs ir tam vienīgais radnieks - noteikt gan procentuālu (10% no gada apliekamā ienākuma), gan summāru ierobežojumu – 4 000 <i>euro</i> gadā – attaisnotajiem izdevumiem par iemaksām privātajos pensiju fondos un apdrošināšanas prēmiju maksājumiem. Pārveidot attaisnoto izdevumu piemērošanas nosacījumus, pagarinot dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) periodu un nodrošināt apdrošināšanas prēmiju maksājumu regularitāti, kā arī pagarināt veikto iemaksu turēšanas periodu privātajos pensiju fondos, vienlaikus nosakot pārejas noteikumus uz jau noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem un iemaksām privātajos pensiju fondos. 	01.01.2018.	FM	VID	<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>Saskaņā ar 2017.gada 28.jūlija grozījumiem likumā <i>"Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"</i>, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, noteikti šādi ierobežojumi iedzīvotāju ienākuma nodokļa attaisnotajiem izdevumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gan procentuāls ierobežojums – 50% apmērā no nodokļa maksātāja taksācijas gada apliekamā ienākuma lieluma, gan summārs ierobežojums – ne vairāk kā 600 <i>euro</i> (par sevi un katru savu ģimenes locekli) – kopējiem attaisnotajiem izdevumiem par ārstniecības un izglītības pakalpojumiem, tai skaitā bērnu un interešu izglītībai, ziedojumiem, kā arī ziedojumiem politiskajām partijām. Tiek saglabāta iespēja attaisnotos izdevumus pārnest uz nākamajiem trīs taksācijas gadiem; - gan procentuāls ierobežojums – 10% apmērā no maksātāja gada ienākuma lieluma, gan summārs ierobežojums – ne vairāk kā 4000 <i>euro</i> gadā, – attaisnotajiem izdevumiem par iemaksām privātajos pensiju fondos un apdrošināšanas prēmiju maksājumiem. Tāpat pārveidoti attaisnoto izdevumu piemērošanas nosacījumi, pagarinot dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) periodu, vienlaikus nosakot pārejas noteikumus uz jau noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem. <p>Izpilde turpinās attiecībā uz pasākuma daļu, kas paredzēja atļaut attaisnoto izdevumu atgūšanu par personām ar I. un II. grupas invaliditāti – brāļiem un māsām, ja tiem nav laulātā un nodokļa maksātājs ir tam vienīgais radnieks.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 28.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
1.2. uzdevums: Solidaritātes nodokļa atcelšana, ieviešot valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekta maksimālā apmēra otrā līmeņa griestus				
1.2.1. Atcelt solidaritātes nodokli ar 2018.gadu	01.01.2018.	FM	LM, VID	<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>Lai nodrošinātu veselības nozares finansējuma pieaugumu un budžeta ieņēmumu pietiekamību, Valdība akceptēja un Saeima atbalstīja atsevišķas izmaiņas ar nodokļu reformu saistītajos likumprojektos, kas atšķiras no Finanšu ministrijas izstrādātajām nodokļu pamatnostādņēm.</p> <p>Līdz ar to saskaņā ar 2017.gada 28.jūlija grozījumiem <i>Solidaritātes nodokļa likumā</i>, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, solidaritātes nodoklis ir pārveidots, nosakot, ka par ienākumiem, kas pārsniedz 55 000 <i>euro</i> gadā, tiek iekasēts solidaritātes nodoklis (piemēro tādas pašas likmes kā valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām (augstākā likme ir 35,09%)), kas sadalās:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 1 procentpunkts veselības aprūpes finansēšanai (veselības apdrošināšanai); ✓ 6 procentpunkti sociāli apdrošināto personu – fondēto pensiju shēmas dalībnieku kontos, kas veidos minēto personu valsts vecuma pensijai uzkrāto fondētās pensijas kapitālu, vai ja persona nav fondēto pensiju shēmas dalībniece, – personas izvēlētajā privātā pensiju fonda pensiju plānā; ✓ 4 procentpunkti nodokļa maksātāja izvēlētajā privātā pensiju fonda pensiju plānā; ✓ 10,5 procentpunkti, kurus ieskaita IIN sadales kontā, nodrošinot, ka nodokļu maksātājam, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju un veicot IIN pārrēķinu, piemērojot IIN progresīvo likmi (31,4%) par algota darba ienākumu, aprēķinātais budžetā maksājamais nodoklis būs līdzvērtīgs jau samaksātajam IIN un solidaritātes nodokļa daļai; ✓ valsts pensiju speciālām budžetam – atlikusī daļa. <p>Saeima 2018.gada 20.decembrī pieņēma grozījumus Solidaritātes nodokļa likumā, kas paredz, ka no 2019.gada 1.janvāra solidaritātes nodokļa likme ir 25,5% un solidaritātes nodokli sadala:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 1 procentpunkts veselības aprūpes finansēšanai (veselības apdrošināšanai); ✓ 14 procentpunkti valsts pensiju speciālajā budžetā, reģistrējot nodokļa maksātāja personīgajā kontā, saskaņā ar likumu “Par valsts pensijām”; ✓ 10,5 procentpunkti, kurus ieskaita IIN sadales kontā, nodrošinot, ka nodokļu maksātājam, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju un veicot IIN pārrēķinu, piemērojot IIN progresīvo likmi (31,4%) par algota darba ienākumu, aprēķinātais budžetā maksājamais nodoklis būs līdzvērtīgs jau samaksātajam IIN un solidaritātes nodokļa daļai. <p>Pieņemts: 2017.gada 28.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
1.2.2. Ar 2018.gada noteikt divus VSAOI griestus: līdz 55 000 <i>euro</i> gadā tiek veiktas VSAOI vispārējā kārtībā un tiek saņemti visi sociālās apdrošināšanas pakalpojumi; no 55 000 <i>euro</i> līdz 95 100 <i>euro</i> gadā (tautsaimniecībā nodarbinātā vidējā bruto alga x 100) tiek veiktas VSAOI vispārējā kārtībā, nodrošinot tikai pensiju apdrošināšanu 1.un 2.līmenī	01.01.2018.	LM	VSAA	<p>Daļēji izpildīts. Lai nodrošinātu veselības nozares finansējuma pieaugumu un budžeta ieņēmumu pietiekamību, Valdība akceptēja un Saeima atbalstīja atsevišķas izmaiņas ar nodokļu reformu saistītajos likumprojektos, kas atšķiras no Finanšu ministrijas izstrādātajām nodokļu pamatnostādnēm.</p> <p>Līdz ar to no 2018.gada, saskaņā ar 2017.gada 28.jūlija grozījumiem <i>Solidaritātes nodokļa likumā</i>, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, solidaritātes nodoklis ir pārveidots, nosakot, ka par ienākumiem, kas pārsniedz 55 000 <i>euro</i> gadā (2019.gadā – 62 800 <i>euro</i> gadā), tiek iekasēts solidaritātes nodoklis.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 28.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>
1.3. uzdevums: Minimālās mēneša darba algas paaugstināšana				
1.3.1. Paaugstināt minimālo mēneša darba algu līdz 430 <i>euro</i> (2017.gadā - 380 <i>euro</i>)	01.01.2018.	LM	VID, FM	<p>Izpildīts. Saskaņā ar 2017.gada 29.augusta grozījumiem 2015.gada 24.novembra Ministru kabineta noteikumos Nr.656 “<i>Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu</i>”, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, minimālā mēneša darba alga ir paaugstināta no 380 (2017.gadā) uz 430 <i>euro</i>.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 29.augustā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>
1.4. uzdevums: Neapliekamā minimuma pensionāriem paaugstināšana				
1.4.1. Paaugstināt neapliekamo minimumu pensionāriem 2018.gadā līdz 250 <i>euro</i> mēnesī, 2019.gadā – līdz 270 <i>euro</i> mēnesī un 2020.gadā – līdz 300 <i>euro</i> mēnesī (2017.gadā - 235 <i>euro</i> mēnesī)	01.01.2018. 01.01.2019. 01.01.2020.	FM	VID, LM	<p>Izpildīts. Saskaņā ar 2017.gada 28.jūlija grozījumiem likumā “<i>Par iedzīvotāju ienākumu nodokli</i>”, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamais minimumu pensionāriem paaugstināts pakāpeniski uz:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 3 000 <i>euro</i> gadā (250 <i>euro</i> mēnesī) 2018.gadā, ✓ 3 240 <i>euro</i> gadā (270 <i>euro</i> mēnesī) 2019.gadā, ✓ 3 600 <i>euro</i> gadā (300 <i>euro</i> mēnesī) 2020.gadā, ✓ 3960 <i>euro</i> gadā (330 <i>euro</i> mēnesī) 2021.gadā (saskaņā ar 2018.gada 27.septembra grozījumiem likumā “<i>Par iedzīvotāju ienākumu nodokli</i>”). <p>Pieņemts: 2017.gada 28.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
1.5. uzdevums: Pievienotās vērtības nodokļa iekasēšanas uzlabošana, kā arī mērķtiecīga un efektīva pievienotās vērtības nodokļa atvieglojumu un samazinātās likmes piemērošana				
1.5.1. Iesniegt iesniegumu atļaut Latvijai ieviest pievienotās vērtības nodokļa reverso maksāšanas kārtību būvmateriālu, metālizstrādājumu un sadzīves tehnikas piegādēm	01.01.2018.	FM	VID	<p>Izpildīts.</p> <p>Ar 2017.gada 1.augusta vēstuli Nr.5-05/5963 iesniegts iesniegums Eiropas Komisijai (turpmāk – EK) par atļauju Latvijas Republikai (turpmāk – LR) piemērot atkāpi saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 395.panta 2.punktu, lai ieviestu apgriezto jeb reverso pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) maksāšanas kārtību būvizstrādājumu piegādēm. Saskaņā ar 2017.gada 27.jūlija grozījumiem <i>Pievienotās vērtības nodokļa likumā</i>, kas stājas spēkā 2018.gada 1.janvārī, ir ieviesta apgrieztā jeb reversā PVN maksāšanas kārtība būvizstrādājumu piegādēm.</p> <p>2017.gada 11.augustā atbilstoši Direktīvas 2006/112/EK 199.b panta 2.punktam EK tika iesniegta ātrās reaģēšanas mehānisma paziņojuma veidlapa, kurā tika paskaidroti apstākļi, lai LR ieviestu reverso PVN maksāšanas kārtību sadzīves elektronisko iekārtu un elektriskās sadzīves aparātūras piegādēm. Tā kā EK neakceptēja ātrās reaģēšanas mehānisma procedūru, tad 2017.gada 13.septembrī EK tika iesniegts iesniegums Nr.5-04/6716 par atļauju LR piemērot reverso PVN maksāšanas kārtību sadzīves elektronisko iekārtu un elektriskās sadzīves aparātūras piegādēm atbilstoši parastajai atkāpju no Direktīvas 2006/112/EK saņemšanas kārtībai, kas noteikta Direktīvas 2006/112/EK 395.pantā. Saskaņā ar 2017.gada 27.jūlija grozījumiem <i>Pievienotās vērtības nodokļa likumā</i>, kas stājas spēkā 2018.gada 1.janvārī, ir ieviesta reversā PVN maksāšanas kārtība sadzīves elektronisko iekārtu un elektriskās sadzīves aparātūras piegādēm.</p> <p>2018.gada 27.marta vēstulē EK atteica atkāpju piešķiršanu LR un 2018.gada 7.jūnijā tā LR iesniedza formālo paziņojumu pārkāpuma procedūras lietā Nr.2018/2149, kurā vērsa LR uzmanību uz dažiem Latvijas tiesību aktu aspektiem PVN jomā – jautājumā par to, kā Eiropas Savienības tiesību aktiem atbilst daži noteikumi, ar ko paredz PVN apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošanu. 2018.gada 9.augustā EK ir nosūtīta LR nostāja, kura tika apstiprināta 2018.gada 7.augusta Ministru kabineta sēdē (protokols Nr.37, 85§).</p> <p>Ar 2017.gada 9.oktobra vēstuli Nr. 5-04/7235 iesniegts iesniegums EK par atļauju LR ieviest reverso PVN maksāšanas kārtību metālizstrādājumu piegādēm, pamatojoties uz parasto atkāpes no Direktīvas 2006/112/EK saņemšanas kārtību, kas noteikta Direktīvas 2006/112/EK 395.pantā. Balstoties uz saņemto atļauju, Saeimā ir iesniegts likumprojekts “Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā” (Nr.57/Lp13), ar kuru tiek precizēta apgrieztās jeb reversās PVN maksāšanas kārtības piemērošana melno un krāsaino metālu pusfabrikātu piegādei atbilstoši Direktīvas 2006/112/EK 199.a panta 1.punkta “j”) apakšpunkta tvērumam.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
1.5.2. Samazināt gada apgrozījuma sliekšni uz 40 000 <i>euro</i> (2017.gadā - 50 000 <i>euro</i>), līdz kuram atļauts atbrīvot no pievienotās vērtības nodokļa maksāšanas	01.01.2018.	FM	VID	<p>Izpildīts. Saskaņā ar 2017.gada 27.jūlija grozījumiem <i>Pievienotās vērtības nodokļa likumā</i>, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, gada apgrozījuma sliekšnis, līdz kuram atļauts atbrīvot no pievienotās vērtības nodokļa maksāšanas, samazināts no 50 000 <i>euro</i> (2017.gadā) uz 40 000 <i>euro</i>.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 27.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>
1.5.3. Noteikt pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas atšifrēšanas sliekšni 150 <i>euro</i> un to attiecināt tikai uz darījumiem ar reģistrētiem PVN maksātājiem	01.01.2018.	FM	VID	<p>Izpildīts. Saskaņā ar 2017.gada 25.jūlija veiktajiem grozījumiem <i>Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumos Nr. 40 "Noteikumi par pievienotās vērtības nodokļa deklarācijām"</i>, pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas atšifrēšanas sliekšnis no 2018.gada ir noteikts 150 <i>euro</i> apmērā un tas attiecināts tikai uz darījumiem ar reģistrētiem pievienotās vērtības nodokļa maksātājiem.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 25.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>
1.5.4. Noteikt vienotu pievienotās vērtības nodokļa likmi fiziska un digitāla formāta preču piegādei atbilstoši Eiropas Savienības tiesību aktiem pievienotās vērtības nodokļa jomā	01.01.2019.	FM	KM	<p>Nav izpildīts. Padomes direktīva (ES) 2018/1713, ar ko Direktīvu 2006/112/EK groza attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa likmēm, ko piemēro grāmatām, laikrakstiem un periodiskiem izdevumiem ar Latvijas atbalstu tika pieņemta tikai 2018.gada 6.novembrī. Kā rezultātā šī jautājuma virzība 2018.gadā nebija iespējama. Jāatzīmē, ka minētā direktīva paredz dalībvalstīm iespēju publikācijām jebkurā fiziskā formātā noteikt samazinātu PVN likmi. Jautājums pēc būtības izlemšanai valdībā virzāms gatavojot 2020.gada valsts budžetu.</p>
1.5.5. Izvērtēt pievienotās vērtības nodokļa jomā ieviesto tā sauktās pievienotās vērtības nodokļa direktīvas izvēles normu efektivitāti, un ja nepieciešams sagatavot atbilstošus grozījumus pievienotās vērtības nodokļa regulējošajos normatīvajos aktos	31.12.2020.	FM	EM	<p>Nav uzsākts. Uzdevuma izpildi plānots uzsākt 2019.gadā.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
1.5.6. Paust atbalstu Eiropas Savienības Padomē vispārējās pievienotās vērtības nodokļa reversās maksāšanas kārtības ieviešanai tā sauktajā PVN direktīvā, ievērojot Latvijas intereses	līdz grozījumu PVN direktīvā pieņemšanai Padomē	FM	VID	<p>Izpildīts. 2018.gada 20.decembrī ir pieņemta Padomes Direktīva (ES) 2018/2057, ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu attiecībā uz vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības pagaidu piemērošanu attiecībā uz preču piegādēm un pakalpojumiem, kuru vērtība pārsniedz konkrētu robežvērtību. Latvija pēc būtības pauda atbalstu vispārējās pievienotās vērtības nodokļa reversās maksāšanas kārtības ieviešanai, minētās direktīvas izskatīšanas un pieņemšanas gaitā.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā																																																																				
1.6. uzdevums: Akcīzes nodokļa likmju pārskatīšana, pārnesot nodokļu sloga uz patēriņa un vides nodokļiem																																																																								
1.6.1. Pakāpeniski paaugstināt akcīzes nodokļa likmes <i>cigaretēm</i> , ņemot vērā akcīzes nodokļa likmju izmaiņas pārējās Baltijas valstīs. Izvērtēt iespēju 2019.gadā pārskatīt akcīzes nodokļa cigaretēm struktūru	No 01.07.2018. - pastāvīgi	FM		<p>Izpildīts. Saskaņā ar 2017.gada 27.jūlija grozījumiem likumā “Par akcīzes nodokli”, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, akcīzes nodokļa specifiskā likme <i>cigaretēm</i> (atstājot Ad Valorem likmi 20% no maksimālās mazumtirdzniecības cenas) pakāpeniski paaugstināta uz:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 74,6 euro par 1000 cigaretēm no 2018.gada 1.jūlija (minimālā likme 109,2 euro), ✓ 78,7 euro par 1000 cigaretēm no 2019.gada 1.jūlija (minimālā likme 114,7 euro). <p style="text-align: center;">Akcīzes nodokļa likmes cigaretēm Baltijas valstīs 2017.-2020.gadā</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Latvija</th> <th>Igaunija</th> <th>Lietuva</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Specifiskā likme, EUR par 1000 gab. <small>(no 01.07.)</small></td> <td>67,0</td> <td>63,5</td> <td>56,0</td> </tr> <tr> <td>% no MMC</td> <td>20%</td> <td>30%</td> <td>25%</td> </tr> <tr> <td>Minimālā likme, EUR par 1000 gab.</td> <td>99,0</td> <td>104,98</td> <td>90,0</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Specifiskā likme, EUR par 1000 gab. <small>(no 01.07.)</small></td> <td>74,6</td> <td>69,5</td> <td>59,0</td> </tr> <tr> <td>% no MMC</td> <td>20%</td> <td>30%</td> <td>25%</td> </tr> <tr> <td>Minimālā likme, EUR par 1000 gab.</td> <td>109,2</td> <td>113,38</td> <td>96,0</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Specifiskā likme, EUR par 1000 gab. <small>(no 01.07.)</small></td> <td>78,7</td> <td>77,5</td> <td>62,25</td> </tr> <tr> <td>% no MMC</td> <td>20%</td> <td>30%</td> <td>25%</td> </tr> <tr> <td>Minimālā likme, EUR par 1000 gab.</td> <td>114,7</td> <td>124,72</td> <td>102</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Specifiskā likme, EUR par 1000 gab.</td> <td></td> <td>86,5</td> <td>65,70</td> </tr> <tr> <td>% no MMC</td> <td></td> <td>30%</td> <td>25%</td> </tr> <tr> <td>Minimālā likme, EUR par 1000 gab.</td> <td></td> <td>137,19</td> <td>108,5</td> </tr> </tbody> </table> <p>Pieņemts: 2017.gada 27.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>		Latvija	Igaunija	Lietuva	2017				Specifiskā likme, EUR par 1000 gab. <small>(no 01.07.)</small>	67,0	63,5	56,0	% no MMC	20%	30%	25%	Minimālā likme, EUR par 1000 gab.	99,0	104,98	90,0	2018				Specifiskā likme, EUR par 1000 gab. <small>(no 01.07.)</small>	74,6	69,5	59,0	% no MMC	20%	30%	25%	Minimālā likme, EUR par 1000 gab.	109,2	113,38	96,0	2019				Specifiskā likme, EUR par 1000 gab. <small>(no 01.07.)</small>	78,7	77,5	62,25	% no MMC	20%	30%	25%	Minimālā likme, EUR par 1000 gab.	114,7	124,72	102	2020				Specifiskā likme, EUR par 1000 gab.		86,5	65,70	% no MMC		30%	25%	Minimālā likme, EUR par 1000 gab.		137,19	108,5
	Latvija	Igaunija	Lietuva																																																																					
2017																																																																								
Specifiskā likme, EUR par 1000 gab. <small>(no 01.07.)</small>	67,0	63,5	56,0																																																																					
% no MMC	20%	30%	25%																																																																					
Minimālā likme, EUR par 1000 gab.	99,0	104,98	90,0																																																																					
2018																																																																								
Specifiskā likme, EUR par 1000 gab. <small>(no 01.07.)</small>	74,6	69,5	59,0																																																																					
% no MMC	20%	30%	25%																																																																					
Minimālā likme, EUR par 1000 gab.	109,2	113,38	96,0																																																																					
2019																																																																								
Specifiskā likme, EUR par 1000 gab. <small>(no 01.07.)</small>	78,7	77,5	62,25																																																																					
% no MMC	20%	30%	25%																																																																					
Minimālā likme, EUR par 1000 gab.	114,7	124,72	102																																																																					
2020																																																																								
Specifiskā likme, EUR par 1000 gab.		86,5	65,70																																																																					
% no MMC		30%	25%																																																																					
Minimālā likme, EUR par 1000 gab.		137,19	108,5																																																																					

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā																				
<p>1.6.2. Ievērot principu, ka akcīzes nodokļa likme <i>cigāriem un cigarillām</i> ar 2019.gadu veido 85% no akcīzes nodokļa minimālā līmeņa cigaretēm</p>	<p>No 01.01.2019. - pastāvīgi</p>	<p>FM</p>		<p>Daļēji izpildīts. Lai nodrošinātu veselības nozares finansējuma pieaugumu un budžeta ieņēmumu pietiekamību, Valdība akceptēja un Saeima atbalstīja atsevišķas izmaiņas ar nodokļu reformu saistītajos likumprojektos, kas atšķiras no Finanšu ministrijas izstrādātajām nodokļu pamatnostādnēm. Līdz ar to saskaņā ar 2017.gada 27.jūlija grozījumiem likumā “Par akcīzes nodokli”, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, akcīzes nodokļa likme <i>cigāriem un cigarillām</i> pakāpeniski paaugstināta uz: ✓ 88,0 euro par 1000 gab. 2019.gadā (76,7% no akcīzes nodokļa minimālā līmeņa cigaretēm), ✓ 95,2 euro par 1000 gab. 2020.gadā (83,0% no akcīzes nodokļa minimālā līmeņa cigaretēm).</p> <p>Akcīzes nodokļa likmes cigāriem un cigarillām un to salīdzinājums ar minimālo likmi par cigaretēm</p> <table border="1" data-bbox="1189 751 2085 1002"> <thead> <tr> <th></th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Nodokļa likme cigāriem un cigarillām, EUR par 1000 gab.</td> <td>58,0</td> <td>73,0</td> <td>88,0</td> <td>95,2</td> </tr> <tr> <td>Minimālā likme cigaretēm, EUR par 1000 gab.</td> <td>99,0</td> <td>109,2</td> <td>114,7</td> <td>114,7</td> </tr> <tr> <td>Nodokļa likme cigāriem un cigarillām % no akcīzes nodokļa minimālās likmes cigaretēm</td> <td>58,6%</td> <td>66,8%</td> <td>76,7%</td> <td>83,0%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Pieņemts: 2017.gada 27.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>		2017	2018	2019	2020	Nodokļa likme cigāriem un cigarillām, EUR par 1000 gab.	58,0	73,0	88,0	95,2	Minimālā likme cigaretēm, EUR par 1000 gab.	99,0	109,2	114,7	114,7	Nodokļa likme cigāriem un cigarillām % no akcīzes nodokļa minimālās likmes cigaretēm	58,6%	66,8%	76,7%	83,0%
	2017	2018	2019	2020																				
Nodokļa likme cigāriem un cigarillām, EUR par 1000 gab.	58,0	73,0	88,0	95,2																				
Minimālā likme cigaretēm, EUR par 1000 gab.	99,0	109,2	114,7	114,7																				
Nodokļa likme cigāriem un cigarillām % no akcīzes nodokļa minimālās likmes cigaretēm	58,6%	66,8%	76,7%	83,0%																				

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā																														
<p>1.6.3. Ievērot principu, ka akcīzes nodokļa līmenis <i>smēķējamai tabakai</i> (smalki sagrieztai tabakai cigarešu uztīšanai un citai smēķējamai tabakai), <i>tabakas lapām un karsējamai tabakai</i> par 1000 gramiem ir vienāds un pēc 2019.gada tas veido vismaz 2/3 no akcīzes nodokļa minimālā līmeņa cigaretēm</p>	<p>No 01.01.2019. - pastāvīgi</p>	<p>FM</p>		<p>Izpildīts. Saskaņā ar 2017.gada 27.jūlija grozījumiem likumā “Par akcīzes nodokli”, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, akcīzes nodokļa specifiskā likme <i>smēķējamai tabakai</i> (smalki sagrieztai tabakai cigarešu uztīšanai un citai smēķējamai tabakai), <i>tabakas lapām un karsējamai tabakai</i> par 1000 gramiem ir vienāda, turklāt no 2018.gada 1.janvāra tā tiek pakāpeniski paaugstināta uz:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 70 euro par 1000 gramiem 2019.gadā (~3/5 no akcīzes nodokļa minimālās likmes cigaretēm), ✓ 75 euro par 1000 gramiem 2020.gadā (~2/3 no akcīzes nodokļa minimālās likmes cigaretēm). <p>Akcīzes nodokļa likmes smēķējamai tabakai, tabakas lapām un karsējamai tabakai, un to salīdzinājums ar minimālo likmi par cigaretēm</p> <table border="1" data-bbox="1189 679 2089 1091"> <thead> <tr> <th></th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Nodokļa likme smēķējamai tabakai, EUR par 1000 gramiem</td> <td>62,0</td> <td>66,0</td> <td>70,0</td> <td>75,0</td> </tr> <tr> <td>Nodokļa likme tabakas lapām, EUR par 1000 gramiem</td> <td>62,0</td> <td>66,0</td> <td>70,0</td> <td>75,0</td> </tr> <tr> <td>Nodokļa likme karsējamai tabakai, EUR par 1000 gramiem</td> <td>62,0</td> <td>66,0</td> <td>70,0</td> <td>75,0</td> </tr> <tr> <td>Minimālā likme cigaretēm, EUR par 1000 gab.</td> <td>99,0</td> <td>109,2</td> <td>114,7</td> <td>114,7</td> </tr> <tr> <td>Nodokļa likme smēķējamai tabakai, tabakas lapām un karsējamai tabakai no akcīzes nodokļa minimālās likmes cigaretēm</td> <td>62/100</td> <td>3/5</td> <td>~3/5</td> <td>~2/3</td> </tr> </tbody> </table> <p>Pieņemts: 2017.gada 27.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>		2017	2018	2019	2020	Nodokļa likme smēķējamai tabakai, EUR par 1000 gramiem	62,0	66,0	70,0	75,0	Nodokļa likme tabakas lapām, EUR par 1000 gramiem	62,0	66,0	70,0	75,0	Nodokļa likme karsējamai tabakai, EUR par 1000 gramiem	62,0	66,0	70,0	75,0	Minimālā likme cigaretēm, EUR par 1000 gab.	99,0	109,2	114,7	114,7	Nodokļa likme smēķējamai tabakai, tabakas lapām un karsējamai tabakai no akcīzes nodokļa minimālās likmes cigaretēm	62/100	3/5	~3/5	~2/3
	2017	2018	2019	2020																														
Nodokļa likme smēķējamai tabakai, EUR par 1000 gramiem	62,0	66,0	70,0	75,0																														
Nodokļa likme tabakas lapām, EUR par 1000 gramiem	62,0	66,0	70,0	75,0																														
Nodokļa likme karsējamai tabakai, EUR par 1000 gramiem	62,0	66,0	70,0	75,0																														
Minimālā likme cigaretēm, EUR par 1000 gab.	99,0	109,2	114,7	114,7																														
Nodokļa likme smēķējamai tabakai, tabakas lapām un karsējamai tabakai no akcīzes nodokļa minimālās likmes cigaretēm	62/100	3/5	~3/5	~2/3																														

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā															
1.6.4. Noteikt, ka akcīzes nodokļa likme <u>bezalkoholiskajiem dzērieniem</u> nepārsniedz akcīzes nodokļa minimālo līmeni alum	Pastāvīgi	FM		<p>Izpildīts. Saskaņā ar likumu "Par akcīzes nodokli", akcīzes nodokļa likme <u>bezalkoholiskajiem dzērieniem</u> ir 7,4 euro par 100 litriem, kas nepārsniedz akcīzes nodokļa minimālo līmeni alum – no 2018.gada 1.marta līdz 2019.gada 28.februārim – 12,5 euro par 100 litriem alus; no 2019.gada 1.marta līdz 2020.gada 29.februārim – 13,6 euro par 100 litriem alus, bet no 2020.gada 1.marta – 14,9 euro par 100 litriem alus.</p> <p style="text-align: center;">Akcīzes nodokļa likmes bezalkoholiskajiem dzērieniem un tās salīdzinājums ar minimālo akcīzes likmi par alu</p> <table border="1" data-bbox="1189 552 2096 707"> <thead> <tr> <th></th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Nodokļa likme bezalkoholiskajiem dzērieniem, EUR par 100 litriem</td> <td style="text-align: center;">7,4</td> <td style="text-align: center;">7,4</td> <td style="text-align: center;">7,4</td> <td style="text-align: center;">7,4</td> </tr> <tr> <td>Minimālā akcīzes likme par alu, EUR par 100 litriem</td> <td style="text-align: center;">8,2 <small>(no 01.03.)</small></td> <td style="text-align: center;">12,5 <small>(no 01.03.)</small></td> <td style="text-align: center;">13,6 <small>(no 01.03.)</small></td> <td style="text-align: center;">14,9 <small>(no 01.03.)</small></td> </tr> </tbody> </table>		2017	2018	2019	2020	Nodokļa likme bezalkoholiskajiem dzērieniem, EUR par 100 litriem	7,4	7,4	7,4	7,4	Minimālā akcīzes likme par alu, EUR par 100 litriem	8,2 <small>(no 01.03.)</small>	12,5 <small>(no 01.03.)</small>	13,6 <small>(no 01.03.)</small>	14,9 <small>(no 01.03.)</small>
	2017	2018	2019	2020															
Nodokļa likme bezalkoholiskajiem dzērieniem, EUR par 100 litriem	7,4	7,4	7,4	7,4															
Minimālā akcīzes likme par alu, EUR par 100 litriem	8,2 <small>(no 01.03.)</small>	12,5 <small>(no 01.03.)</small>	13,6 <small>(no 01.03.)</small>	14,9 <small>(no 01.03.)</small>															

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā																																												
1.6.5. Pakāpeniski paaugstināt akcīzes nodokļa likmi <u>pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem un starpproduktiem ar spirta saturu no 15 līdz 22 tilpumprocentiem</u> , ņemot vērā akcīzes nodokļa likmju izmaiņas pārējās Baltijas valstīs	No 01.03.2018. - pastāvīgi	FM		<p>Izpildīts. Saskaņā ar 2017.gada 27.jūlija grozījumiem likumā “Par akcīzes nodokli”, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, akcīzes nodokļa likme <u>pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem</u> pakāpeniski paaugstināta uz:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 1 670 euro par 100 litriem absolūtā spirta no 2018.gada 1.marta, ✓ 1 840 euro par 100 litriem absolūtā spirta no 2019.gada 1.marta, ✓ 2 025 euro par 100 litriem absolūtā spirta no 2020.gada 1.marta. <p>Savukārt <u>starpproduktiem ar spirta saturu no 15 līdz 22 tilpumprocentiem</u> akcīzes nodokļa likme pakāpeniski paaugstināta uz:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 150 euro par 100 litriem no 2018.gada 1.marta, ✓ 168 euro par 100 litriem no 2019.gada 1.marta, ✓ 185 euro par 100 litriem no 2020.gada 1.marta. <p style="text-align: center;">Akcīzes nodokļa likmes pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem starpproduktiem ar spirta saturu no 15 līdz 22 tilpumprocentiem Baltijas valstīs 2017.-2020.gadā</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th></th> <th style="text-align: center;">Latvija</th> <th style="text-align: center;">Igaunija</th> <th style="text-align: center;">Lietuva</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="4" style="text-align: center;">Pārējie alkoholiskie dzērieni, EUR par 100 litriem absolūtā spirta</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2017</td> <td style="text-align: center;">1 450 (no 01.03)</td> <td style="text-align: center;">2 389 (no 01.02.)</td> <td style="text-align: center;">1 665,04 (no 01.03)</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2018</td> <td style="text-align: center;">1 670 (no 01.03)</td> <td style="text-align: center;">2 508 (no 01.02)</td> <td style="text-align: center;">1 665,04</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2019</td> <td style="text-align: center;">1 840 (no 01.03)</td> <td style="text-align: center;">2508</td> <td style="text-align: center;">1 832 (no 01.03)</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2020</td> <td style="text-align: center;">2 025 (no 01.03)</td> <td style="text-align: center;">2508</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="text-align: center;">Starpproduktiem ar spirta saturu no 15 līdz 22 tilpumprocentiem, EUR par 100 litriem</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2017</td> <td style="text-align: center;">130 (no 01.03)</td> <td style="text-align: center;">263,03 (no 01.02.)</td> <td style="text-align: center;">264,52 (no 01.03)</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2018</td> <td style="text-align: center;">150 (no 01.03)</td> <td style="text-align: center;">289,33 (no 01.02)</td> <td style="text-align: center;">264,52</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2019</td> <td style="text-align: center;">168 (no 01.03)</td> <td style="text-align: center;">289,33</td> <td style="text-align: center;">264,52</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2020</td> <td style="text-align: center;">185 (no 01.03)</td> <td style="text-align: center;">289,33</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Pieņemts: 2017.gada 27.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>		Latvija	Igaunija	Lietuva	Pārējie alkoholiskie dzērieni, EUR par 100 litriem absolūtā spirta				2017	1 450 (no 01.03)	2 389 (no 01.02.)	1 665,04 (no 01.03)	2018	1 670 (no 01.03)	2 508 (no 01.02)	1 665,04	2019	1 840 (no 01.03)	2508	1 832 (no 01.03)	2020	2 025 (no 01.03)	2508		Starpproduktiem ar spirta saturu no 15 līdz 22 tilpumprocentiem, EUR par 100 litriem				2017	130 (no 01.03)	263,03 (no 01.02.)	264,52 (no 01.03)	2018	150 (no 01.03)	289,33 (no 01.02)	264,52	2019	168 (no 01.03)	289,33	264,52	2020	185 (no 01.03)	289,33	
	Latvija	Igaunija	Lietuva																																													
Pārējie alkoholiskie dzērieni, EUR par 100 litriem absolūtā spirta																																																
2017	1 450 (no 01.03)	2 389 (no 01.02.)	1 665,04 (no 01.03)																																													
2018	1 670 (no 01.03)	2 508 (no 01.02)	1 665,04																																													
2019	1 840 (no 01.03)	2508	1 832 (no 01.03)																																													
2020	2 025 (no 01.03)	2508																																														
Starpproduktiem ar spirta saturu no 15 līdz 22 tilpumprocentiem, EUR par 100 litriem																																																
2017	130 (no 01.03)	263,03 (no 01.02.)	264,52 (no 01.03)																																													
2018	150 (no 01.03)	289,33 (no 01.02)	264,52																																													
2019	168 (no 01.03)	289,33	264,52																																													
2020	185 (no 01.03)	289,33																																														

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā																														
<p>1.6.6. Ievērot principu, ka akcīzes nodokļa likme <u>starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem un vīnam</u> ir vienāda un ar 2018.gadu veido ½ no akcīzes nodokļa pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem ar spirta saturu 11 tilpumprocenti (vidējais spirta saturs starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem un vīnam)</p> <p><i>Princips attiecas uz šādiem alkoholiskajiem dzērieniem: vermuti, ābolu vīns (raudzētais dzēriens) un vīni. Minētie dzērieni tiek uzskatīti par savstarpēji konkurējošiem, līdz ar to tiem tiek piemērota vienāda AN likme</i></p>	<p>No 01.03.2018. - pastāvīgi</p>	<p>FM</p>		<p>Izpildīts. Saskaņā ar 2017.gada 27.jūlija grozījumiem likumā “Par akcīzes nodokli”, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, akcīzes nodokļa likme <u>starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem un vīnam</u> pakāpeniski paaugstināta uz:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 92 euro par 100 litriem no 2018.gada 1.marta (1/2 no akcīzes nodokļa pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem ar spirta saturu 11 tilpumprocenti), ✓ 101 euro par 100 litriem no 2019.gada 1.marta (1/2 no akcīzes nodokļa pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem ar spirta saturu 11 tilpumprocenti), ✓ 111 euro par 100 litriem no 2020.gada 1.marta (1/2 no akcīzes nodokļa pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem ar spirta saturu 11 tilpumprocenti). <p>Akcīzes nodokļa likmes starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem un vīnam, un to salīdzinājums ar akcīzes nodokļa likmi pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem ar spirta saturu 11 tilpumprocenti</p> <table border="1" data-bbox="1131 715 2150 1161"> <thead> <tr> <th></th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Nodokļa likme starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, EUR par 100 litriem</td> <td>78,0 <small>(no 01.03)</small></td> <td>92,0 <small>(no 01.03)</small></td> <td>101,0 <small>(no 01.03)</small></td> <td>111,0 <small>(no 01.03)</small></td> </tr> <tr> <td>Nodokļa likme raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem, EUR par 100 litriem</td> <td>78,0 <small>(no 01.03)</small></td> <td>92,0 <small>(no 01.03)</small></td> <td>101,0 <small>(no 01.03)</small></td> <td>111,0 <small>(no 01.03)</small></td> </tr> <tr> <td>Nodokļa likme vīnam, EUR par 100 litriem</td> <td>78,0 <small>(no 01.03)</small></td> <td>92,0 <small>(no 01.03)</small></td> <td>101,0 <small>(no 01.03)</small></td> <td>111,0 <small>(no 01.03)</small></td> </tr> <tr> <td>Nodokļa likme pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem ar spirta saturu 11 tilpumprocenti, EUR par 100 litriem</td> <td>159,5</td> <td>183,7</td> <td>202,4</td> <td>222,8</td> </tr> <tr> <td>Nodokļa likme starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem un vīnam no akcīzes nodokļa likmi pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem ar spirta saturu 11 tilpumprocenti</td> <td>48,9%</td> <td>50,1%</td> <td>49,9%</td> <td>49,8%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Pieņemts: 2017.gada 27.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>		2017	2018	2019	2020	Nodokļa likme starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, EUR par 100 litriem	78,0 <small>(no 01.03)</small>	92,0 <small>(no 01.03)</small>	101,0 <small>(no 01.03)</small>	111,0 <small>(no 01.03)</small>	Nodokļa likme raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem, EUR par 100 litriem	78,0 <small>(no 01.03)</small>	92,0 <small>(no 01.03)</small>	101,0 <small>(no 01.03)</small>	111,0 <small>(no 01.03)</small>	Nodokļa likme vīnam, EUR par 100 litriem	78,0 <small>(no 01.03)</small>	92,0 <small>(no 01.03)</small>	101,0 <small>(no 01.03)</small>	111,0 <small>(no 01.03)</small>	Nodokļa likme pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem ar spirta saturu 11 tilpumprocenti, EUR par 100 litriem	159,5	183,7	202,4	222,8	Nodokļa likme starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem un vīnam no akcīzes nodokļa likmi pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem ar spirta saturu 11 tilpumprocenti	48,9%	50,1%	49,9%	49,8%
	2017	2018	2019	2020																														
Nodokļa likme starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, EUR par 100 litriem	78,0 <small>(no 01.03)</small>	92,0 <small>(no 01.03)</small>	101,0 <small>(no 01.03)</small>	111,0 <small>(no 01.03)</small>																														
Nodokļa likme raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem, EUR par 100 litriem	78,0 <small>(no 01.03)</small>	92,0 <small>(no 01.03)</small>	101,0 <small>(no 01.03)</small>	111,0 <small>(no 01.03)</small>																														
Nodokļa likme vīnam, EUR par 100 litriem	78,0 <small>(no 01.03)</small>	92,0 <small>(no 01.03)</small>	101,0 <small>(no 01.03)</small>	111,0 <small>(no 01.03)</small>																														
Nodokļa likme pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem ar spirta saturu 11 tilpumprocenti, EUR par 100 litriem	159,5	183,7	202,4	222,8																														
Nodokļa likme starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem un vīnam no akcīzes nodokļa likmi pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem ar spirta saturu 11 tilpumprocenti	48,9%	50,1%	49,9%	49,8%																														

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā																				
<p>1.6.7. Saglabāt nemainīgu akcīzes nodokļa likmi <u>raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu līdz 6 tilpumprocentiem</u> līdz tā veido 45% no akcīzes nodokļa likmes starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem un vīnam, un turpmāk ievērot principu, ka akcīzes nodokļa likme raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu līdz 6 tilpumprocentiem veido 45% no akcīzes nodokļa likmes starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem un vīnam.</p> <p><i>Princips attiecas uz sidriem, kuriem ar 01.08.2015. tiek piemērota samazināta AN likme. Princips paredz, ka likme sidriem veido 45% no standarta likmes vīniem un raudzētajiem dzērieniem (minēto dzērienu grupas)</i></p>	Pastāvīgi	FM		<p>Izpildīts. Akcīzes nodokļa likme <u>raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu līdz 6 tilpumprocentiem</u> nav mainīta un ir 64 euro par 100 litriem, kas veido:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~70% no akcīzes nodokļa likmes starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem un vīnam 2018.gadā; - ~63% no akcīzes nodokļa likmes starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem un vīnam 2019.gadā; - ~58% no akcīzes nodokļa likmes starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem un vīnam 2020.gadā. <p>Akcīzes nodokļa likme raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu līdz 6 tilpumprocentiem un tās salīdzinājums ar akcīzes nodokļa likmēm par starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem un vīnu</p> <table border="1" data-bbox="1189 778 2166 1173"> <thead> <tr> <th></th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Nodokļa likme raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu līdz 6 tilpumprocentiem, EUR par 100 litriem</td> <td>64,0</td> <td>64,0</td> <td>64,0</td> <td>64,0</td> </tr> <tr> <td>Nodokļa likme starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem un vīnu, EUR par 100 litriem</td> <td>78,0 (no 01.03)</td> <td>92,0 (no 01.03)</td> <td>101,0 (no 01.03)</td> <td>111,0 (no 01.03)</td> </tr> <tr> <td>Nodokļa likme raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem % no akcīzes nodokļa likmes par starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem un vīnu</td> <td>82,0%</td> <td>69,6%</td> <td>63,4%</td> <td>57,7%</td> </tr> </tbody> </table>		2017	2018	2019	2020	Nodokļa likme raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu līdz 6 tilpumprocentiem, EUR par 100 litriem	64,0	64,0	64,0	64,0	Nodokļa likme starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem un vīnu, EUR par 100 litriem	78,0 (no 01.03)	92,0 (no 01.03)	101,0 (no 01.03)	111,0 (no 01.03)	Nodokļa likme raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem % no akcīzes nodokļa likmes par starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem un vīnu	82,0%	69,6%	63,4%	57,7%
	2017	2018	2019	2020																				
Nodokļa likme raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu līdz 6 tilpumprocentiem, EUR par 100 litriem	64,0	64,0	64,0	64,0																				
Nodokļa likme starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem un vīnu, EUR par 100 litriem	78,0 (no 01.03)	92,0 (no 01.03)	101,0 (no 01.03)	111,0 (no 01.03)																				
Nodokļa likme raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem % no akcīzes nodokļa likmes par starpproduktiem ar spirta saturu līdz 15 tilpumprocentiem, raudzētajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 6 tilpumprocentiem un vīnu	82,0%	69,6%	63,4%	57,7%																				

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā																				
1.6.8. Ievērot principu, ka akcīzes nodokļa likme <i>alum</i> ir 1/3 apmērā no akcīzes nodokļa pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem par 1 spirta tilpumprocentu	No 01.03.2018. - pastāvīgi	FM		<p>Daļēji izpildīts. Lai nodrošinātu veselības nozares finansējuma pieaugumu un budžeta ieņēmumu pietiekamību, Valdība akceptēja un Saeima atbalstīja atsevišķas izmaiņas ar nodokļu reformu saistītajos likumprojektos, kas atšķiras no Finanšu ministrijas izstrādātajām nodokļu pamatnostādnēm.</p> <p>Līdz ar to saskaņā ar 2017.gada 27.jūlija grozījumiem likumā “<i>Par akcīzes nodokli</i>”, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, akcīzes nodokļa likme <i>alum</i> pakāpeniski paaugstināta uz:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 6,8 euro par katru absolūtā spirta tilpumprocentu (par 100 litriem) no 2018.gada 1.marta (~2/5 no akcīzes nodokļa likmes pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem par 1 spirta tilpumprocentu), ✓ 7,4 euro par katru absolūtā spirta tilpumprocentu (par 100 litriem) no 2019.gada 1.marta (2/5 no akcīzes nodokļa pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem par 1 spirta tilpumprocentu), ✓ 8,1 euro par katru absolūtā spirta tilpumprocentu (par 100 litriem) no 2020.gada 1.marta (2/5 no akcīzes nodokļa pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem par 1 spirta tilpumprocentu). <p style="text-align: center;">Akcīzes nodokļa likme alum un tās salīdzinājums ar akcīzes nodokļa likmi par pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem par 1 spirta tilpumprocentu</p> <table border="1" data-bbox="1189 911 2096 1257"> <thead> <tr> <th></th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Nodokļa likme alum, EUR par katru absolūtā spirta tilpumprocentu par 100 litriem</td> <td>4,5 (no 01.03)</td> <td>6,8 (no 01.03)</td> <td>7,4 (no 01.03)</td> <td>8,1 (no 01.03)</td> </tr> <tr> <td>Nodokļa likme pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem, EUR par 1 spirta tilpumprocentu</td> <td>14,5 (no 01.03)</td> <td>16,7 (no 01.03)</td> <td>18,4 (no 01.03)</td> <td>20,25 (no 01.03)</td> </tr> <tr> <td>Nodokļa likme alum no akcīzes nodokļa likmes par pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem par 1 spirta tilpumprocentu</td> <td>31/100</td> <td>~2/5</td> <td>2/5</td> <td>2/5</td> </tr> </tbody> </table> <p>Pieņemts: 2017.gada 27.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>		2017	2018	2019	2020	Nodokļa likme alum, EUR par katru absolūtā spirta tilpumprocentu par 100 litriem	4,5 (no 01.03)	6,8 (no 01.03)	7,4 (no 01.03)	8,1 (no 01.03)	Nodokļa likme pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem, EUR par 1 spirta tilpumprocentu	14,5 (no 01.03)	16,7 (no 01.03)	18,4 (no 01.03)	20,25 (no 01.03)	Nodokļa likme alum no akcīzes nodokļa likmes par pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem par 1 spirta tilpumprocentu	31/100	~2/5	2/5	2/5
	2017	2018	2019	2020																				
Nodokļa likme alum, EUR par katru absolūtā spirta tilpumprocentu par 100 litriem	4,5 (no 01.03)	6,8 (no 01.03)	7,4 (no 01.03)	8,1 (no 01.03)																				
Nodokļa likme pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem, EUR par 1 spirta tilpumprocentu	14,5 (no 01.03)	16,7 (no 01.03)	18,4 (no 01.03)	20,25 (no 01.03)																				
Nodokļa likme alum no akcīzes nodokļa likmes par pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem par 1 spirta tilpumprocentu	31/100	~2/5	2/5	2/5																				

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā																				
1.6.9. Pakāpeniski paaugstināt akcīzes nodokļa likmi <i>svinu nesaturošam benzīnam</i> , ņemot vērā akcīzes nodokļa likmju izmaiņas pārējās Baltijas valstīs	01.01.2018. 01.01.2020.	FM		<p>Izpildīts. Saskaņā ar 2017.gada 27.jūlija grozījumiem likumā “Par akcīzes nodokli”, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, akcīzes nodokļa likme <i>svinu nesaturošam benzīnam</i> pakāpeniski paaugstināta uz:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 476 euro par 1000 litriem no 2018.gada 1.janvāra, ✓ 509 euro par 1000 litriem no 2020.gada 1.janvāra. <p>Akcīzes nodokļa likmes <i>svinu nesaturošam benzīnam</i> Baltijas valstīs 2017.-2020.gadā, <i>EUR par 1000 litriem</i></p> <table border="1" data-bbox="1189 555 2154 738"> <thead> <tr> <th></th> <th>Latvija</th> <th>Igaunija</th> <th>Lietuva</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>436</td> <td>512 (no 01.02.)</td> <td>434,43</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>476</td> <td>563</td> <td>434,43</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>476</td> <td>563</td> <td>434,43</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>509</td> <td>563</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Pieņemts: 2017.gada 27.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>		Latvija	Igaunija	Lietuva	2017	436	512 (no 01.02.)	434,43	2018	476	563	434,43	2019	476	563	434,43	2020	509	563	
	Latvija	Igaunija	Lietuva																					
2017	436	512 (no 01.02.)	434,43																					
2018	476	563	434,43																					
2019	476	563	434,43																					
2020	509	563																						

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā																				
<p>1.6.10. Ievērot principu, ka akcīzes nodokļa likme <i>svinu saturošam benzīnam</i> ir 120% apmērā no akcīzes nodokļa likmes svinu nesaturošam benzīnam</p> <p><i>Svina saturošu benzīnu (vairāk kā 0,005 g uz litru) nedrīkst tirgot mazumtirdzniecībā (MK 332) kā auto degvielu, taču svinu saturošu benzīnu izmanto vieglajā aviācijā (mazajos lidaparātos) un iespējams arī kā sporta degvielu autosportā</i></p>	<p>No 01.01.2018. - pastāvīgi</p>	<p>FM</p>		<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>Lai nodrošinātu veselības nozares finansējuma pieaugumu un budžeta ieņēmumu pietiekamību, Valdība akceptēja un Saeima atbalstīja atsevišķas izmaiņas ar nodokļu reformu saistītajos likumprojektos, kas atšķiras no Finanšu ministrijas izstrādātajām nodokļu pamatnostādņēm. Akcīzes nodokļa likme <i>svinu saturošam benzīnam</i> no 2018.gada ir 594 euro par 1000 litriem, kas veido:</p> <p>~125% no akcīzes nodokļa likmes svinu nesaturošam benzīnam 2018. un 2019.gadā; ~117% no akcīzes nodokļa likmes svinu nesaturošam benzīnam 2020.gadā.</p> <p>Akcīzes nodokļa likme svinu saturošam benzīnam un tās salīdzinājums ar akcīzes nodokļa likmi par svinu nesaturošu benzīnu</p> <table border="1" data-bbox="1189 596 2152 847"> <thead> <tr> <th></th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Nodokļa likme svinu saturošam benzīnam, EUR par 1000 litriem</td> <td>455,32</td> <td>594</td> <td>594</td> <td>594</td> </tr> <tr> <td>Nodokļa likme svinu nesaturošam benzīnam, EUR par 1000 litriem</td> <td>436</td> <td>476</td> <td>476</td> <td>509</td> </tr> <tr> <td>Nodokļa likme svinu saturošam benzīnam % no akcīzes nodokļa likmes par svinu nesaturoša benzīna</td> <td>104,4%</td> <td>124,8%</td> <td>124,8%</td> <td>116,7%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Pieņemts: 2017.gada 27.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>		2017	2018	2019	2020	Nodokļa likme svinu saturošam benzīnam, EUR par 1000 litriem	455,32	594	594	594	Nodokļa likme svinu nesaturošam benzīnam, EUR par 1000 litriem	436	476	476	509	Nodokļa likme svinu saturošam benzīnam % no akcīzes nodokļa likmes par svinu nesaturoša benzīna	104,4%	124,8%	124,8%	116,7%
	2017	2018	2019	2020																				
Nodokļa likme svinu saturošam benzīnam, EUR par 1000 litriem	455,32	594	594	594																				
Nodokļa likme svinu nesaturošam benzīnam, EUR par 1000 litriem	436	476	476	509																				
Nodokļa likme svinu saturošam benzīnam % no akcīzes nodokļa likmes par svinu nesaturoša benzīna	104,4%	124,8%	124,8%	116,7%																				

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā																				
<p>1.6.11. Pakāpeniski tuvināt akcīzes nodokļa likmes <i>dīzeļdegvielai, ko izmanto par degvielu</i>, akcīzes nodokļa likmei svinu nesaturošam benzīnam, ņemot vērā degvielu siltumietilpību (NCV) – 2018.gadā 75% un ar 2020.gadu ievērot principu – 80% no akcīzes nodokļa likmes svinu nesaturošam benzīnam, ņemot vērā degvielu siltumietilpību (NCV) <i>Izvērtēt iespēju tuvināt akcīzes nodokļa likmes dīzeļdegvielai, ko izmanto par degvielu, akcīzes nodokļa likmei svinu nesaturošam benzīnam, ņemot vērā degvielu siltumietilpību (NCV) – 2018.gadā 80% un ar 2020.gadu ievērot principu - 85% no akcīzes nodokļa likmes svinu nesaturošam benzīnam, ņemot vērā degvielu siltumietilpību (NCV), ievērojot radušos savienojumu kaitīgo ietekmi uz apkārtējo vidi un cilvēku veselību</i></p>	<p>01.01.2018. No 01.01.2020. - pastāvīgi</p>	<p>FM</p>	<p>SM, EM, VARAM</p>	<p>Daļēji izpildīts. Lai nodrošinātu veselības nozares finansējuma pieaugumu un budžeta ieņēmumu pietiekamību, Valdība akceptēja un Saeima atbalstīja atsevišķas izmaiņas ar nodokļu reformu saistītajos likumprojektos, kas atšķiras no Finanšu ministrijas izstrādātajām nodokļu pamatnostādnēm. Saskaņā ar 2017.gada 27.jūlijā grozījumiem likumā “<i>Par akcīzes nodokli</i>”, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, akcīzes nodokļa likme <i>dīzeļdegvielai, ko izmanto par degvielu</i>, pakāpeniski paaugstināta uz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 372 euro par 1000 litriem no 2018.gada 1.janvāra (~73% no akcīzes nodokļa likmes svinu nesaturošam benzīnam, ņemot vērā degvielu siltumietilpību), - 414 euro par 1000 litriem no 2020.gada 1.janvāra (~76% no akcīzes nodokļa likmes svinu nesaturošam benzīnam, ņemot vērā degvielu siltumietilpību). <p>Akcīzes nodokļa likme dīzeļdegvielai un tās salīdzinājums ar akcīzes nodokļa likmi par svinu nesaturošu benzīnu</p> <table border="1" data-bbox="1189 751 2085 1034"> <thead> <tr> <th></th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Nodokļa likme dīzeļdegvielai, EUR par 1000 litriem</i></td> <td>341</td> <td>372</td> <td>372</td> <td>414</td> </tr> <tr> <td><i>Nodokļa likme svinu nesaturošam benzīnam, EUR par 1000 litriem</i></td> <td>436</td> <td>476</td> <td>476</td> <td>509</td> </tr> <tr> <td><i>Nodokļa likme dīzeļdegvielai % no akcīzes nodokļa likmes par svinu nesaturoša benzīnu, ņemot vērā degvielu siltumietilpību (NCV)</i></td> <td>72,8%</td> <td>72,8%</td> <td>72,8%</td> <td>75,8%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Pieņemts: 2017.gada 27.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>		2017	2018	2019	2020	<i>Nodokļa likme dīzeļdegvielai, EUR par 1000 litriem</i>	341	372	372	414	<i>Nodokļa likme svinu nesaturošam benzīnam, EUR par 1000 litriem</i>	436	476	476	509	<i>Nodokļa likme dīzeļdegvielai % no akcīzes nodokļa likmes par svinu nesaturoša benzīnu, ņemot vērā degvielu siltumietilpību (NCV)</i>	72,8%	72,8%	72,8%	75,8%
	2017	2018	2019	2020																				
<i>Nodokļa likme dīzeļdegvielai, EUR par 1000 litriem</i>	341	372	372	414																				
<i>Nodokļa likme svinu nesaturošam benzīnam, EUR par 1000 litriem</i>	436	476	476	509																				
<i>Nodokļa likme dīzeļdegvielai % no akcīzes nodokļa likmes par svinu nesaturoša benzīnu, ņemot vērā degvielu siltumietilpību (NCV)</i>	72,8%	72,8%	72,8%	75,8%																				

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā																				
<p>1.6.12. Ievērot principu, ka <u>iezīmētā (marķētā) dīzeļdegviela lauksaimniecības produkcijas ražotājiem</u> tiek paaugstināta, ievērojot dīzeļdegvielas akcīzes likmes pārskatīšanu, un tā veido :</p> <ul style="list-style-type: none"> - ar 2018.gada 1.jūliju 20% no dīzeļdegvielas standarta likmes; - ar 2020.gada 1.jūliju 25% no dīzeļdegvielas standarta likmes 	<p>01.07.2018. No 01.07.2020. - pastāvīgi</p>	<p>FM</p>	<p>ZM</p>	<p>Nav izpildīts. Tika panākta kompromisa vienošanās ar Zemkopības ministriju par iezīmētās (marķētās) dīzeļdegvielas lauksaimniecības produkcijas ražotājiem tik strauju nepaaugstināšanu. Saskaņā ar 2017.gada 27.jūlijā grozījumiem likumā “Par akcīzes nodokli”, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, akcīzes nodokļa likme <u>iezīmētā (marķētā) dīzeļdegviela lauksaimniecības produkcijas ražotājiem</u>, pakāpeniski paaugstināta uz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 55,8 euro par 1000 litriem no 2018.gada 1.jūlija (15% no akcīzes nodokļa likmes dīzeļdegvielai), - 62,1 euro par 1000 litriem no 2020.gada 1.janvāra (15% no akcīzes nodokļa likmes dīzeļdegvielai). <p>Akcīzes nodokļa likme iezīmētai (marķētai) dīzeļdegvielai lauksaimniecības produkcijas ražotājiem un tās salīdzinājums ar akcīzes nodokļa likmi par dīzeļdegvielu</p> <table border="1" data-bbox="1189 715 2085 1029"> <thead> <tr> <th></th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Nodokļa likme iezīmētai (marķētai) dīzeļdegvielai lauksaimniecības produkcijas ražotājiem, EUR par 1000 litriem</td> <td>50,0</td> <td>55,8 (no 01.07.)</td> <td>55,8</td> <td>62,1</td> </tr> <tr> <td>Nodokļa likme dīzeļdegvielai, EUR par 1000 litriem</td> <td>341</td> <td>372</td> <td>372</td> <td>414</td> </tr> <tr> <td>Nodokļa likme dīzeļdegvielai % no akcīzes nodokļa likmes par svinu nesaturoša benzīna</td> <td>14,7%</td> <td>15,0%</td> <td>15,0%</td> <td>15,0%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Pieņemts: 2017.gada 27.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>		2017	2018	2019	2020	Nodokļa likme iezīmētai (marķētai) dīzeļdegvielai lauksaimniecības produkcijas ražotājiem, EUR par 1000 litriem	50,0	55,8 (no 01.07.)	55,8	62,1	Nodokļa likme dīzeļdegvielai, EUR par 1000 litriem	341	372	372	414	Nodokļa likme dīzeļdegvielai % no akcīzes nodokļa likmes par svinu nesaturoša benzīna	14,7%	15,0%	15,0%	15,0%
	2017	2018	2019	2020																				
Nodokļa likme iezīmētai (marķētai) dīzeļdegvielai lauksaimniecības produkcijas ražotājiem, EUR par 1000 litriem	50,0	55,8 (no 01.07.)	55,8	62,1																				
Nodokļa likme dīzeļdegvielai, EUR par 1000 litriem	341	372	372	414																				
Nodokļa likme dīzeļdegvielai % no akcīzes nodokļa likmes par svinu nesaturoša benzīna	14,7%	15,0%	15,0%	15,0%																				

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
<p>1.6.13. Izvērtēt akcīzes nodokļa likmes <i>kurināmajam</i>, ņemot vērā inflācijas pieaugumu un energoresursu cenu izmaiņas</p>	01.10.2018.	FM	EM	<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>Akcīzes nodokļa likmju kurināmajam pārskatīšanas ietekmes novērtējumam tika piesaistīta Ekonomikas ministrija (turpmāk – EM) kā līdzatbildīgā institūcija.</p> <p>Atbilstoši EM vērtējumam, spēkā esošās akcīzes nodokļa likmes kurināmajam ir saglabājamā nemainīgā līmenī, kas ir pamatojams ar 2018.gadā vērojamo ar globālo energoresursu cenu pieaugumu un ar to saistīto pieaugošo izmaksu slogu uz enerģijas ražotājiem un gala patērētājiem.</p> <p>Atbilstoši Baltijas valstu dabasgāzes biržas “<i>Get Baltic</i>” publicētajiem datiem, dabasgāzes cena laika posmā no 2018.gada janvāra līdz 2018.gada oktobrim ir piedzīvojusi kāpumu par aptuveni 37%, pārsniedzot 28,5 EUR par megavatstundu (MWh), savukārt jēlnaftas barela cena šajā periodā vidēji palielinājusies par aptuveni 20%. Papildus tam šajā periodā enerģijas ražošanas izmaksas ir palielinājis arī ļoti straujš oglekļa dioksīda emisiju kvotu cenu pieaugums – no vidēji 8,4 EUR par tonnu 2018.gada janvārī līdz 21 EUR par tonnu 2018.gada oktobrī, kas veido aptuveni 150% pieaugumu. Reaģējot uz fosilā kurināmā izmaksu kāpumu 2018.gadā, vērā ņemamu kāpumu – par aptuveni 37% gada laikā – ir piedzīvojusi arī elektroenerģijas vairumtirdzniecības cena biržas “NordPoolSpot” Latvijas apgabalā, kuras vērtība 2018.gada septembrī ir sasniegusi 58,99 EUR/MWh.</p> <p>Ņemot vērā minētās tendences, EM uzskata, ka šobrīd akcīzes nodokļa likmes pieaugums kurināmajam kopumā negatīvi ietekmētu mājsaimniecību maksātspēju un uzņēmumu konkurētspēju.</p> <p>Šobrīd norit darbs pie <i>Nacionālā enerģētikas un klimata plāna</i> izstrādes. Šī plāna īstenošanai, iespējams, būs nepieciešams pārskatīt arī akcīzes nodokļa likmes identificētajiem energoresursiem, tajā skaitā, atbilstoši komersantu iepriekš paustajam ierosinājumam izvērtēt iespēju uz ierobežotu periodu no akcīzes nodokļa atbrīvot dabasgāzi, kura tiek paredzēta izmantošana par degvielu transportam, lai nodrošinātu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/94/ES “<i>Par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu</i>” 6.panta prasību izpildi, nodrošinot sašķidrinātās un saspīstās dabasgāzes transporta infrastruktūras attīstību.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
1.6.14. Izvērtēt iespējas ilgtspējīgām biodegvielām (gan šķidrām, gan gāzveida) noteikt minimālo akcīzes nodokļa likmi, ņemot vērā biodegvielu siltumietilpību (NCV)	01.09.2018.	FM	EM	Daļēji izpildīts. Norit darbs pie ietekmes novērtējuma par akcīzes nodokļa likmju noteikšanu ilgtspējīgām biodegvielām sagatavošanas, iesaistot Ekonomikas ministriju kā līdzatbildīgo institūciju.
1.6.15. Ievērot principu, ka akcīzes nodokļa likme <i>smagajai degvielleļai (mazutam)</i> ir 30% apmērā no akcīzes nodokļa dīzeļdegvielai kā kurināmajam 2018.gadā un 40% - ar 2020.gadu, ņemot vērā kurināmo siltumietilpību (NCV)	01.01.2018. No 01.01.2020. - pastāvīgi	FM	SM, EM, VARAM	Nav izpildīts. Akcīzes nodokļa likme <i>smagajai degvielleļai (mazutam)</i> nav pārskatīta kopš 2008.gada un ir 15,65 euro par 1000 kg. , kas veido ~24% no akcīzes nodokļa likmes dīzeļdegvielai, ko izmanto kā kurināmo 2018.gadā, ņemot vērā kurināmo siltumietilpību (NCV). Izstrādājot 2017.gadā priekšlikumu par akcīzes nodokļa palielināšanu mazutam, tika secināts, ka, ņemot vērā kurināmo siltumietilpību, ir nepieciešams paaugstināt nodokli arī citiem kurināmajiem - dīzeļdegvielai un dabasgāzei, lai nodrošinātu nodokļu neitralitāti pret līdzvērtīgiem kurināmā veidiem atbilstošie grozījumi netika virzīti.
1.6.16. Pakāpeniski vienādot akcīzes nodokļa likmes <i>gāzveida kurināmajiem (dabasgāze un naftas gāzes)</i> , ņemot vērā gāzveida enerģijas produktu siltumietilpību (NCV)	No 01.07.2019. pastāvīgi	FM	EM, VARAM	Izpilde turpinās. Norit darbs pie likumprojekta izstrādes, lai pakāpeniski vienādotu akcīzes nodokļa likmes gāzveida kurināmajam (dabasgāzei un naftas gāzēm).
1.6.17. Izvērtēt iespēju piemērot akcīzes nodokli no atjaunojamajiem energoresursiem saražotai gāzei – <i>biometānam</i> (biogāzei un no biomasas ražotai gāzei), atbilstoši tā izmantošanai pēc ekvivalenta kurināmā vai motordegvielas likmes	01.07.2020.	FM	EM, ZM, SM	Izpilde turpinās. Norit darbs pie informatīvā ziņojuma sagatavošanas par iespēju piemērot akcīzes nodokli no atjaunojamajiem energoresursiem saražotai gāzei – <i>biometānam</i> , iesaistot līdzatbildīgās institūcijas.
1.6.18. Izvērtēt spēkā esošo akcīzes nodokļa atbrīvojumu un atvieglojumu nepieciešamību un pamatotību un sniegt priekšlikumus to saglabāšanai vai atcelšanai:				Izpilde turpinās. Norit darbs pie informatīvā ziņojuma sagatavošanas par akcīzes nodokļa atbrīvojumu un atvieglojumu saglabāšanu vai atcelšanu sagatavošanas, iesaistot līdzatbildīgās institūcijas.
- naftas produkti un dabasgāze;	01.07.2019.	FM	SM, EM, VARAM, ZM	
- tabakas izstrādājumi, kafija un bezalkoholiskie dzērieni;	01.07.2020.	FM	EM	
- alkoholiskie dzērieni	31.12.2020.	FM	ZM	

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
1.7. uzdevums: Azartspēļu nodokļa likmju paaugstināšana, pārnesot nodokļu sloga uz patēriņa un vides nodokļiem				
1.7.1. Paaugstināt azartspēļu (automātiem un spēļu galdiem) nodokļa likmes par 30%	01.01.2018.	FM		<p>Izpildīts. Saskaņā ar 2017.gada 27.jūlija grozījumiem likumā “<i>Par izložu un azartspēļu nodevu un nodokli</i>”, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, azartspēļu nodokļa likmes, kas iekasējamas no katras iekārtotās vai uzstādītās azartspēļu tiešās norises vietas par katru kārtējo kalendāro gadu, paaugstinātas par 30%, tai skaitā:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ruletei (cilindriskajai spēlei) no 18 000 uz 23 400 euro par katru ruletes rotējošajai iekārtai pievienoto spēļu galdu; ✓ kāršu un kauliņu spēlēm no 18 000 uz 23 400 euro par katru galdu; ✓ videospēlēm un mehāniskiem automātiem no 3 204 uz 4 164 euro par katra automāta katru spēles vietu. <p>Pieņemts: 2017.gada 27.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>
1.7.2. Izvērtēt azartspēļu nodokļa likmju paaugstināšanu interaktīvām azartspēlēm	01.12.2019.	FM		Tiek veikts darbs pie uzdevuma izpildes

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
1.8. uzdevums: Nekustamā īpašuma nodokļa nosacījumu un likmju pārskatīšana				
1.8.1. Iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā grozījumus likumā "Par nekustamā īpašuma nodokli", kas nodrošinātu samērīgu nekustamā īpašuma nodokli	31.03.2019.	FM	TM, LPS, LDDK, LBAS	<p>Nav izpildīts.</p> <p>Uzdevuma izpilde ir atkarīga no Tieslietu ministrijai uzdotā (ar MK 2017.gada 11.aprīļa sēdes protokollēmuma Nr.19 29.§ 6.uzdevumu) uzdevuma izpildes rezultātiem. Tieslietu ministrija nav izpildījusi tai uzdoto uzdevumu, kā arī nav norādījusi tai uzdotā uzdevuma izpildes termiņus. Sakarā ar to, ka Finanšu ministrijai uzdotā uzdevuma izpilde ir atkarīga no konkrētiem lēmumiem par nodokļa bāzes – kadastrālās vērtības noteikšanas pilnveides, Finanšu ministrijā minētā uzdevuma izpilde nav uzsākta.</p>
1.8.2. Paredzēt, ka kadastrālo vērtību bāzes, kas stājās spēkā 2016.gada 1.janvārī, ir saglabājamās nemainīgas līdz 2019.gada 31.decembrim, vienlaikus no 2018.gada pieļaujot izņēmumus attiecībā uz pašām vērtīgākajām kadastrālo vērtību zonām, atsevišķiem ēku tipiem, telpu grupu lietošanas veidiem un aprūtinājumu piemērošanu	01.01.2018.	TM	FM, VARAM	<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>Uzdevuma daļa, kas saistīta ar kadastrālo vērtību bāzes, kas stājās spēkā 2016.gada 1.janvārī, nemainīgumu līdz 2019.gada 31.decembrim, ir izpildīta ar Ministru kabineta 2017.gada 12.septembra noteikumiem Nr.552 "Grozījumi Ministru kabineta 2014.gada 23.decembra noteikumos Nr.838 "Noteikumi par kadastrālo vērtību bāzi 2016. un 2017.gadam"".</p> <p>Attiecībā uz pieļaujamiem izņēmumiem pašām vērtīgākajām kadastrālo vērtību zonām, atsevišķiem ēku tipiem, telpu grupu lietošanas veidiem un aprūtinājumu piemērošanu skat.1.8.3.punktu.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 12.septembrī Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>
1.8.3. Ņemot vērā nepieciešamību novērst konstatētos individuālos trūkumus spēkā esošās kadastrālo vērtību bāzes regulējumā, izstrādāt iesniegt Ministru kabinetā grozījumus normatīvajos aktos, kas pieļauj kadastrālo vērtību pieaugumu noteiktām objektu grupām, sākot ar 2018.gada 1.janvārī	01.01.2018.	TM	FM, VARAM	<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>Uzdevuma izpildei ir izstrādāti Ministru kabineta 2017.gada 12.septembra noteikumi Nr.551 "Grozījumi Ministru kabineta 2006.gada 18.aprīļa noteikumi Nr.305 "Kadastrālās vērtēšanas noteikumi" (turpmāk – grozījumi noteikumos Nr.305), paredzot, ka Valsts zemes dienests, konstatējot zemes vienībām neatbilstošus nekustamā īpašuma lietošanas mērķus, informē par to pašvaldību. Pašvaldība mēneša laikā izvērtē noteikto nekustamā īpašuma lietošanas mērķu atbilstību normatīvo aktu prasībām, un, ja nepieciešams, maina iepriekš noteikto nekustamā īpašuma lietošanas mērķi. Sarunās ar Latvijas Pašvaldību savienību tika panākta vienošanās, ka, lai uzlabotu ēku, kas nodotas ekspluatācijā pēc 2000.gada 1.janvāra, kadastrālo vērtēšanu, ar mērķi pakāpeniski tuvināt to vērtību situācijai tirgū, projektā paredzēts no 2018.gada 1.janvāra noteikt ēku tipus, kuriem prioritāri nepieciešams apkopot informāciju par šo ēku pirmreizēji ekspluatācijā pieņemšanas gadiem. Līdz ar to grozījumi paredz apkopot informāciju par pirmreizēji ekspluatācijā pēc 2000.gada pieņemtajām ēkām – kopumā 16 ēku tipiem –</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
				<p>savrupmājām, daudzdzīvokļu mājām, viesnīcām, restorāniem un kafejnīcām, birojiem, tirdzniecības ēkām, ražošanas ēkām un noliktavām.</p> <p>Grozījumos svītvoja 10% un 20% palielinātas bāzes vērtības piemērošanu pēc 2000.gada ekspluatācijā pieņemtām ēkām un noteica, ka 16 ēku tiptiem vispirms iegūstama un apkopojama informācija par šo ēku pirmreizēji ekspluatācijā pieņemšanas gadiem.</p> <p>Grozījumu izstrādes gaitā tika izvērtēta iespēja veikt citas izmaiņas kadastrālās vērtēšanas metodikā atbilstoši protokollēmumam, kas pilnveidotu kadastrālo vērtēšanu un samazinātu atsevišķu apgrūtinājumu ietekmi uz kadastrālo vērtību, bet vienlaicīgi radītu kadastrālo vērtību pieaugumu noteiktām objektu grupām, tai skaitā, mainot apgrūtinājuma "Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjosla" izvērtējumu apbūves zemēm. Latvijas Republikas Saeimas Juridiskās komisijas 2017.gada 24.maija vēstulē Nr.142.9/3-45-12/17 norādīts, ka, samazinot vai atceļot atsevišķu apgrūtinājumu ietekmi uz kadastrālo vērtību Baltijas jūras un Rīgas jūras līča aizsargjoslā, netiks pieļauta kadastrālo vērtību pieaugums individuālās apbūves zemei, uz kuras atrodas vēsturiskās apbūves dzīvojamās ēkas (tās nav būtiski renovētas). Līdz ar to minētās normas grozījumos netika iestrādātas.</p> <p>Grozījumos atsevišķos izņēmumus par kadastrālo vērtību palielināšanu no 2018.gada 1.janvāra neiekļāva, jo projekta saskaņošanas laikā ar Finanšu ministriju un Latvijas Pašvaldību savienību panākta vienošanās par to risināšanu jaunās metodikas un kadastrālo vērtību bāzes izstrādes ietvaros.</p> <p>Rezultātā Tieslietu ministrija, izpildot 1.8.2. un 1.8.3.punktā doto uzdevumu, ir veikusi vairākas darbības, bet daļēji no ministrijas neatkarīgu apstākļu dēļ nav bijis iespējams īstermiņā īstenot pasākumus tādā apmērā un kvalitātē, kas radītu Nodokļu politikas pamatnostādnes plānotos budžeta ieņēmumus no nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumiem. Minēto pasākumu aktualitāte būtu vērtējam pēc Ministru kabineta noteikumu projekta "Kadastrālās vērtēšanas noteikumi" spēkā stāšanās, jo joprojām tiek diskutēti jautājumi par atsevišķu kadastrālās vērtēšanas procesā izmantojamo datu aktualitāti un kadastrālās vērtības neatbilstību tirgus vērtībai atsevišķos segmentos, kā arī iespējamu nodokļu optimizāciju, veicot manipulācijas ar dažādiem kadastrālās vērtēšanas modeļa elementiem.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
1.8.4. Izstrādāt iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā normatīvo aktu projektus, lai nodrošinātu kadastrālo vērtību metodikas pilnveidošanu	30.03.2018.	TM	FM, VARAM	<p>Nav izpildīts.</p> <p>Uzdevums ir izpildes procesā. Atbilstoši Ministru kabineta 2017.gada 11.aprīļa sēdes protokola Nr.19 29.§ 6.punkta uzdevumam tika izstrādāts Ministru kabineta noteikumu projekts “<i>Kadastrālās vērtēšanas noteikumi</i>” (turpmāk – Vērtēšanas noteikumu projekts) un 2018.gada 22.februārī uzsākta tā apspriešana ar sadarbības partneriem – Latvijas Pašvaldību savienību, Latvijas Darba devēju konfederāciju, Finanšu ministriju, Zemkopības ministriju. Sanāksmē nolemts pirms noteikumu projekta izsludināšanas Valsts sekretāru sanāksmē projektu detalizētāk apspriest ar iesaistītām pusēm un tikai pēc tam to nodot sabiedrības līdzdalībai. Iespējamo metodikas izmaiņu aprobācija notika pilotprojekta teritorijās (Liepāja, Grobiņa, daļai Rīgas, Jūrmalas, Mārupes, Ķekavas). Vērtēšanas noteikumu projekta tālāku virzību ietekmēja arī Ministru kabineta 2018.gada 12.jūnija sēdes protokola Nr.28 11.§, kas noteica pilnveidojamo kadastrālās vērtības metodiku nebalstīt uz spēkā esošo būvju klasifikāciju. Līdz ar to ir meklējami citi risinājumi, jo jaunu būvju klasifikāciju atbilstoši minētā 2018.gada 12.jūnija sēdes protokola Nr. 28. 11.§ 3.punktam plānots ieviest tikai uz 2019.gada novembri. Ņemot vērā, ka kadastrālās vērtēšanas metodikas pilnveidošanas izstrāde turpinās, ir sagatavots likumprojekts “<i>Grozījumi Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā</i>”, kurš paredz jaunās kadastrālo vērtību bāzes izstrādes termiņa atlikšanu. Attiecīgi tiks sagatavoti priekšlikumi termiņu izmaiņām atbilstoši Ministru kabineta 2018.gada 12.jūnija sēdes protokola Nr.28 11.§ noteiktajam. Attiecībā uz Finanšu ministrijas minēto, ka vienīgās izmaiņas kadastrālajās vērtībās 2018.gadā saistāmas ar koeficienta 0,7 piemērošanu, paskaidrojam, ka Nekustamā īpašuma valsts kadastra likums noteica 2018.gadā un 2019.gadā saglabāt nemainīgu kadastrālo vērtību bāzi un minēto samazinošo koeficientu dzīvojamās apbūves zemei ar kultūrvēsturisko statusu. Ņemot vērā minēto, kadastrālo vērtību izmaiņas 2018.gadā saistāmas ar izmaiņām kadastra objektu raksturojošos datos, piemēram, pašvaldība ir mainījusi zemei nekustamā īpašuma lietošanas mērķi vai būvēm notikusi datu aktualizācija.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
1.9. uzdevums: Pārskatīt dabas resursu nodokļa likmes, lai veicinātu resursu pārdomātu izmantošanu, kā arī ieviest jaunos nodokļa objektus				
1.9.1. Pārskatīt un ieviest dabas resursu nodokļa likmes gaisa piesārņojuma samazināšanai pēc dabas resursu nodokļa efektivitātes izvērtējuma kopsakarībā ar plānotajām izmaiņām normatīvajos aktos gaisa kvalitātes jomā 2018.gadā	01.10.2018.	VARAM	FM	<p>Nav izpildīts.</p> <p>Lai veiktu uzdevumu, nepieciešams apzināt esošo situāciju, izvērtēt esošo nodokļa likmju efektivitāti un izstrādāt priekšlikumus par nepieciešamajām izmaiņām vai arī pamatot, kādēļ šādas izmaiņas nav nepieciešamas. Tādēļ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk – VARAM) ir iesniegusi projekta pieteikumu finansējuma saņemšanai no Latvijas vides aizsardzības fonda līdzekļiem šāda izvērtējuma veikšanai. Projekta ietvaros plānots kopumā izvērtēt šobrīd pastāvošo sistēmu un pilnveidot dabas resursu nodokļa piemērošanu par C kategorijas piesārņojošam darbībām, kā arī izvērtēt šobrīd noteiktās nodokļa likmes par radītajām gaisu piesārņojošo vielu emisijām A un B kategorijas darbībām un par ūdens resursu lietošanu elektroenerģijas ražošanai hidroelektrostacijā.</p> <p>Ja minētais projekta pieteikums tiks apstiprināts, tad pirmie projekta rezultāti varētu būt 2019.gada septembrī un balstoties uz šī izvērtējuma pamata būs iespējams pārskatīt esošās dabas resursu nodokļa likmes.</p> <p>Bez tam šim izvērtējumam jāizmanto arī informācija un aprēķinātās emisiju prognozes, kas tiks iekļautas gaisa piesārņojuma samazināšanas plānā 2020.-2030.gadam un kura izstrādes nepieciešamību nosaka <i>likums "Par piesārņojumu"</i> un Ministru kabineta 2018.gada 2.oktobra noteikumi Nr.614 "<i>Kopējo gaisu piesārņojošo vielu emisiju samazināšanas un uzskaites noteikumi</i>". Informējam, ka minētais plāns šobrīd ir izstrādes stadijā un to plānots iesniegt apstiprināšanai Ministru kabinetā šī gada laikā.</p> <p>Tā kā projekta ietvaros plānots veikt ne tikai pamatnostādņēs ietvertu uzdevumu, bet arī kopumā izvērtēt esošo dabas resursu nodokļu sistēmu un tās darbības efektivitāti, tad prognozējam, ka pamatnostādņēs iekļautā uzdevuma Nr.1.9.1. veikšana prasīs zināmu laiku un tas varētu tikt īstenots tikai 2020.gadā.</p>
1.10. uzdevums: Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likmju pārskatīšana un atvieglojumu piemērošana				
1.10.1. Saglabāt līdzšinējo transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa maksāšanas kārtību arī 2019.gadā un turpmāk	01.01.2019.	FM	SM, VID	<p>Izpildīts.</p> <p>2017.gada 28.jūlijā Saeima pieņēma grozījumus <i>Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumā</i>, izslēdzot pārejas noteikumu punktu, tādējādi saglabājot līdzšinējo transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa maksāšanas kārtību ar 2019.gada 1.janvāri.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 28.jūlijā Stājās spēkā: 2019.gada 1.janvārī</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
1.10.2. Vienu reizi trijos gados pārskatīt uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa un transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa likmju apmēru visiem transportlīdzekļiem atbilstoši ekonomiskajai attīstībai	01.01.2020.	FM	SM	Izpilde turpinās. Norit darbs pie priekšlikumu sagatavošanas un analīzes par transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa likmju pārskatīšanu, ņemot vērā izmaiņas ES normatīvajos aktos saistībā ar jaunas CO ₂ testēšanas metodes ieviešanu.
1.11. uzdevums: Veselības sistēmas finansēšanas nodrošināšana				
1.11.1. Nodrošināt informācijas apkopošanu par pacientu VSAOI (apdrošināšanas statuss)	01.07.2018.	VM	LM, VSAA	Daļēji izpildīts. Atbilstoši veselības aprūpes reformas iecerei, Veselības ministrija (turpmāk – VM) ir veikusi vairāku normatīvo aktu izstrādi, kas cieši saistīti ar Nodokļu pamatnostādņu V sadaļas rīcības virziena Nr.1.11.1 īstenošanu. 2017.gada 14.decembrī Saeimā tika pieņemts <i>Veselības aprūpes finansēšanas likums</i> (turpmāk – Likums), kas paredz reformēt veselības aprūpes finansēšanas sistēmu un ieviest valsts obligāto veselības apdrošināšanu. Likuma pārejas noteikumu 8.punkts nosaka, ka Ministru kabinets līdz 2018.gada 1.maijam izdod <i>Finansēšanas likuma</i> 12.panta sestajā daļā paredzētos noteikumus, kas nosaka, ka Veselības apdrošināšanas iemaksas administrē Nacionālais veselības dienests (turpmāk - NVD) un Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā veicamas un atmaksājamas veselības apdrošināšanas iemaksas. Kā arī <i>Finansēšanas likuma</i> 13.panta sestajā daļā paredzētos noteikumus, kas nosaka, ka Ministru kabinets nosaka kārtību un termiņu, kādā institūcijas sniedz NVD informāciju personas iekļaušanai veselības aprūpes pakalpojumu saņēmēju datubāzē, šīs informācijas glabāšanas termiņus, kā arī kārtību, kādā personas tiek izslēgtas no veselības aprūpes pakalpojumu saņēmēju datubāzes. Ņemot vērā minēto, lai īstenotu Likuma 12.pantā sestajā daļā paredzēto, Ministru kabineta 2018.gada 3.maija sēdē tika izskatīti un pieņemti noteikumi “ <i>Kārtība, kādā veicamas un atmaksājamas veselības apdrošināšanas iemaksas</i> ” (prot. Nr.22 26.§), kas nosaka kārtību kādā veicamas un atmaksājamas veselības apdrošināšanas iemaksas. Lai ar 2019.gada 1.janvāri nodrošinātu personu tiesības saņemt valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus, sasaistot ar valsts sociālo apdrošināšanas iemaksu veikšanu, tika nolemts, ka no 2018.gada 1.septembra tiks nodrošināta saskaņā ar izveidošana ar citām valsts informācijas sistēmām testēšanas režīmā, pamatojoties uz Ministru kabineta 2018.gada 8.maija sēdē apstiprinātajiem noteikumiem “ <i>Veselības</i> ”

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
				<p><i>aprūpes pakalpojumu saņēmēju datubāzes noteikumi</i>” (prot. Nr.23 18.§), kuri paredz noteikt kārtību un termiņu, kādā institūcijas sniedz NVD informāciju personas iekļaušanai veselības aprūpes pakalpojumu saņēmēju datubāzē, šīs informācijas glabāšanas termiņus, kā arī kārtību, kādā personas tiek izslēgtas no veselības aprūpes pakalpojumu saņēmēju datubāzes.</p> <p>Nemot vērā to, ka iesaistītajām ministrijām iepriekšminētajam pasākumam esošā budžeta ietvarā nebija paredzēti resursi šī pasākuma īstenošanai, VM 2018.gada 8.maijā Ministru kabinetā sēdē iesniedza pieprasījumu un saņēma apstiprinājumu līdzekļu neparedzētiem gadījumiem piešķiršanu (prot. Nr.23 17.§), lai nodrošinātu informācijas apmaiņu par personām, kurām ir tiesības saņemt valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus un integrāciju ar tām sistēmām, kurās tiek uzkrāta Datubāzei nepieciešamā informācija, tādējādi nodrošinot, ka no 2019.gada 1.janvāra ārstniecības personas sniedzot pakalpojumu būtu informētas par personas valsts sociālo apdrošināšanas iemaksu statusu, tāpat personai būs iespēja ielogoties e-veselības sistēmā, kurā būs pieejama informācija par obligātās veselības apdrošināšanas statusu.</p> <p>Nemot vērā situāciju, ka kopumā ir ieildzis datubāžu sistēmas saslēgšanas un integrēšanas process ar citām valsts informācijas sistēmām un sākot ar 2019.gada 1.janvāri nav nodrošinātas personu tiesības saņemt valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus sasaistot ar valsts sociālo apdrošināšanas iemaksu veikšanu VM informē, ka uz 2019.gada 30.janvāri valsts veselības apdrošināšanas platformai, kas nodrošina iedzīvotāju apdrošināšanas statusu atspoguļošanu tiešsaistē, ir veiksmīgi pieslēgtas visas valsts datubāzes.</p> <p>2019.gada 16.janvārī Saeima apstiprināja grozījumus <i>Veselības aprūpes finansēšanas likumā</i>, kas paredz līdz 2019.gada 1.jūlijam atlikt valsts apmaksātu veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu, pamatojoties uz divu „grozu” sistēmu un pārskatīt <i>Veselības aprūpes finansēšanas likumā</i> iekļautās iedzīvotāju grupas, kuras var pretendēt uz iekļaušanu pilnajā veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanā grozā. Līdz ar to šobrīd saglabājas veselības aprūpes pakalpojumu saņemšana visiem Latvijas iedzīvotājiem neatkarīgi no apdrošināšanas statusa.</p> <p>Izpildot uzdevumu uz 2019.gada februāri ir izveidotas saskarnes ar 13 ārējām datu bāzēm, no kurām lielāko datu devēji ir Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, VID un VSAA. Indikatīvi tiek prognozēts, ka VM 2019.gada septembrī varēs sniegt informāciju par šobrīd iepianoto izmaiņu veikšanas ietekmes rezultātiem uz apdrošināšanas statusa izmaiņām, ja <i>Veselības aprūpes finansēšanas</i> likums tiks papildināts ar jaunām iedzīvotāju grupām, kuras iekļausies pilnajā veselības aprūpes apdrošināšanas grozā.</p>

2. Rīcības virziens – Uzņēmumu investīciju stimulēšana un uzņēmumu starptautiskās konkurētspējas paaugstināšana

Nodokļu reformas ietvaros pārskata periodā ir realizēta UIN reforma. Tās mērķis ir veicināt tautsaimniecības attīstību, stimulējot uzņēmumus lielāku peļņas daļu atstāt uzņēmumā, tādējādi veicinot investīciju pieaugumu.

2017.gada 28.jūlijā tika pieņemts jauns *Uzņēmumu ienākuma nodokļa likums*, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī.

Jaunais UIN likums paredz, ka UIN tiek maksāts peļņas sadales brīdī, piemērojot 20% likmi (t.i., izmaksām, kas netiek investētas uzņēmuma attīstībā, t.sk., dividendēm, ar saimniecisko darbību nesaistītajiem izdevumiem, reprezentācijas izmaksām, kas pārsniedz noteikto apmēru, u.c.). 2017.gadā UIN likme bija 15%, ko piemēroja ar nodokli apliekamajam ienākumam.

Sākot ar 2018.gadu, nopelnīto sadalīto peļņu ar nodokli apliks tikai vienu reizi. Ienākuma nodoklis tiks maksāts tikai uzņēmumu līmenī, piemērojot 20% UIN likmi, bet fiziskas personas saņemtās dividendes vairs neapliks ar UIN.

Savukārt IIN likmes ienākumam no kapitāla un kapitāla pieauguma paaugstinātas no 10 un 15% uz 20%. Būtiski atzīmēt, ka attiecībā uz dividendžu aplikšanu ar IIN tika ieviests divu gadu pārejas periods (2018.–2019.g.), kad dividendes par peļņu, kas gūta līdz 2018.gadam, tiek apliktas ar 10% IIN likmi (pārejas periodam beidzoties tiks piemērota likme 20% apmērā). Tā rezultātā 2018.gadā bija paredzēts ieņēmumu pieaugums no ieturētā nodokļa par dividendēm (par iepriekšējo gadu peļņu papildus +115 milj. *euro*). Aktuālākie dati attiecībā uz dividendēm liecina, ka nodoklis tika iekasēts 3,5 milj. *euro* apmērā virs pērnā gada līmeņa (82,7 milj. *euro*) jeb +4,4% apmērā, tādējādi prognozētie ieņēmumi šajā pozīcijā 2018.gadā netika gūti. Jāpiebilst, ka minēto iztrūkumu kompensēja nodokļa ieņēmumi no algota darba, darba samaksas fondam pieaugot straujāk, nekā iepriekš tika prognozēts.

Savukārt, ņemot vērā to, ka 2019.gads ir pārejas perioda beigu gads, tajā tiek plānoti ieņēmumi no minētās pozīcijas +75 milj. *euro* apmērā. To apliecina arī fakts, ka ienākumi no dividendēm 2019.gada pirmajos divos mēnešos ir par 1,6 milj. *euro* jeb 21% lielāki kā pērnā gada attiecīgajā periodā. Vienlaikus, ņemot vērā faktu, ka daudzos uzņēmumos joprojām tiek dalīta iepriekšējo gadu peļņa, par 10 milj. *euro* ir samazinātas UIN prognozes 2019.gadam.

Turklāt ar 2018.gada 1.jūliju UIN vairs nav jāmaksā avansā, kas ir papildu atbalsts uzņēmējiem naudas plūsmas plānošanai.

Tas nozīmē, ka uzņēmēju rīcībā paliek vairāk apgrozāmo līdzekļu, ko uzņēmēji var izmantot uzņēmuma attīstībai. Pārmaiņas stimulē Latvijā strādājošos uzņēmējus domāt ilgtermiņā – atvēlēt pēc iespējas vairāk līdzekļu attīstībai, tostarp darbības modernizācijai, ražošanas apjomu vai pakalpojumu sniegšanas kvalitātes celšanai un citiem plāniem, kas spēcīnātu uzņēmumus. Šis nodokļu izmaiņas tiešā veidā ietekmē uzņēmumu investīciju plānus un arī ēnu ekonomikas īpatsvaru valsts tautsaimniecībā.

Papildus vispārējam principam par UIN samaksas atlikšanu līdz peļņas sadales brīdim, darbojas arī vairāki būtiski stimuli, piemēram, UIN atlaide uzņēmumiem, kas darbojas un veic investīcijas speciālajās ekonomiskajās zonās un brīvostās, kā arī noteikti vairāki svarīgi pārejas perioda regulējumi, piemēram, UIN atlaide attiecībā uz apstiprinātajiem lielo investīciju projektiem.

Nodokļu reformas ietvaros uzņēmumiem izstrādātas (saglabātas UIN atlaides, tās pielāgojot jaunajam UIN modelim) arī papildu iespējas saņemt atvieglojumus par ziedojumiem sabiedriskā labuma organizācijām, kā arī budžeta iestādēm vai valsts kapitālsabiedrībām, kas veic Kultūras ministrijas deleģētas valsts kultūras funkcijas. Veicot ziedojumus sabiedriskā labuma organizācijām, UIN daļu, kas aprēķināta par dividendēm, var samazināt par 75% no

ziedotās summas, bet nepārsniedzot 20% no aprēķinātā kopējā nodokļa no dividendēm. Papildus tam jaunajā UIN likumā ieviesti vēl divi jauni atbalsta veidi ziedošanai sabiedriskā labuma organizācijām. Uzņēmēji var izvēlēties – nemaksājot nodokli, veikt ziedojumus apjomā, kas nepārsniedz 5% no iepriekšējā pārskata gada peļņas, vai apjomā, kas nepārsniedz 2% iepriekšējā pārskata gada bruto darba samaksas.

Šobrīd UIN reformas ietekme netiek vērtēta, jo pieejamie dati par 2018.gadu pilnībā neatspoguļo jauno uzņēmuma nodokļa sistēmas būtību. 2018.gads ir uzskatāms par pārejas periodu, jo tā pirmajā pusgadā tika saglabāti UIN avansa maksājumi (turpmāk netiek paredzēti), kā arī uzņēmumi veica UIN piemaksas par vēl par 2017.gada taksācijas periodu. Tāpat valsts budžeta ieņēmumi UIN, kas aprēķināts no sadalītās peļņas, kas ir būtiskākā valsts budžeta UIN ieņēmumu sastāvdaļa, tiek plānoti vien 2019.gadā (iepriekšējā gada peļņu uzņēmumi parasti sadala pēc gada pārskatu iesniegšanas). Papildus tam, ar UIN atkārtoti netiek aplikta sadalītā peļņa, kas gūta līdz 2017.gada 31.decembrim. Tādējādi faktiskais ietekmes izvērtējums ir iespējams vien pēc 2020.gada.

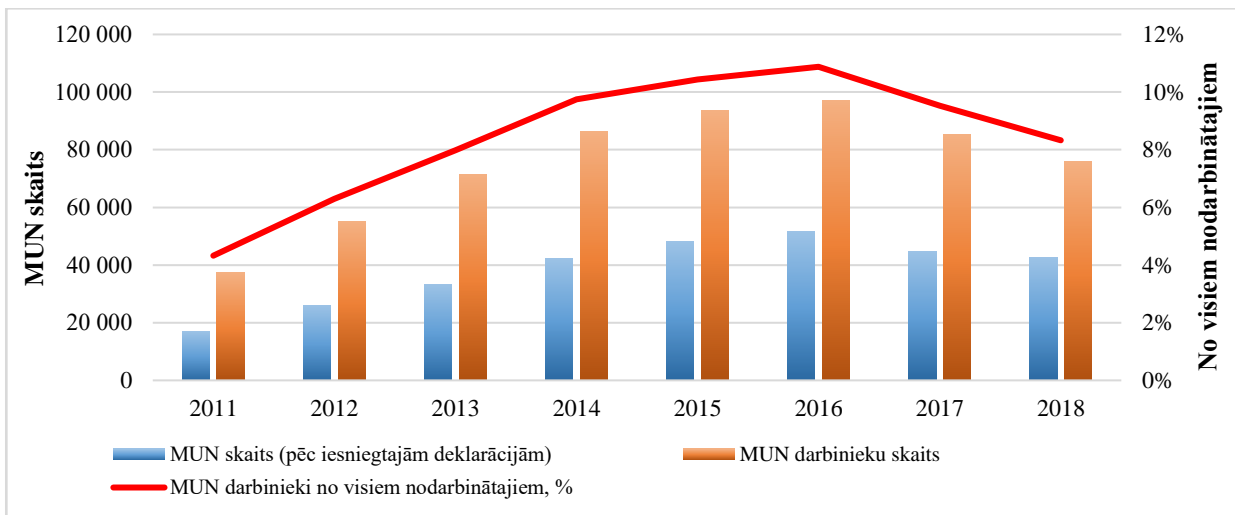
Pārskata periodā nodokļu reforma ieviesusi izmaiņas arī attiecībā uz tiem nodokļu maksātājiem, kuri reģistrējušies kā mikrouzņēmumu nodokļa maksātāji vai par saimniecisko darbību maksā patentmaksu.

No 2018.gada mikrouzņēmuma nodokļa (turpmāk – MUN) likme saglabājas 15% apmērā, taču nodokļu reformas ietvaros ir mainīts MUN maksātājiem noteiktais gada apgrozījuma ierobežojums. Sākot ar 2018. gada 1. janvāri, kalendārajā gadā pieļaujamais apgrozījums nevarēs pārsniegt 40 000 eiro gadā (līdz šim 100 000 *euro* gadā). Turklāt noteikta arī 20% IIN likme MUN maksātāja izmaksātajām dividendēm.

MUN maksimālā apgrozījuma samazinājumam jāmotivē MUN maksātāji – SIA, sasniedzot noteiktu apgrozījumu, pāriet uz UIN maksāšanu vispārējā kārtībā.

No 2018.gada 1.janvāra fiziskā persona vienlaicīgi var tikt nodarbināta kā MUN darbinieks tikai vienā mikrouzņēmumā. Tādējādi VID neregistrē MUN darbinieku kā darba ņēmēju, ja tas tiek nodarbināts citā mikrouzņēmumā. Savukārt, attiecībā uz tiem MUN darbiniekiem, kuri tika nodarbināti pie MUN nodokļa maksātāja 2017.gada 31.decembrī, minētais ierobežojums ir piemērojams no 2019.gada 1.janvāra. Attiecīgi, ja mikrouzņēmumā tiek nodarbināts darbinieks, kurš no 2019.gada ir nodarbināts vēl kādā mikrouzņēmumā, aprēķinot MUN nodokli, MUN nodokļa likmei 15% pieskaitīs vēl divus procentpunktus par katru minēto darbinieku. Savukārt MUN nodokļa maksātājs, kurš no 2019.gada būs nodarbinājis personu, kas ir nodarbināta arī citā mikrouzņēmumā, ar 2020.gadu zaudēs MUN nodokļa maksātāja statusu.

Kā liecina pēdējā aktuālā informācija 2018.gadā MUN deklarācijas iesnieguši 42 504 MUN maksātāji, un to skaits, salīdzinot ar 2017.gadu (44 669 MUN), samazinājies par 4,8%. Vienlaicīgi samazinās arī MUN nodarbināto skaits no 85 206 2017.gadā uz 75 763 2018.gadā jeb par 11,1%. Minētā statistika apliecina likumdošanas izmaiņu pozitīvo efektu nodokļu optimizācijas risku mazināšanā, jo vienlaicīgi pieaug kopējais nodarbināto skaits un to samaksātie darbaspēka nodokļi.

2.6. att. MUN skaita un darbinieku izmaiņas 2011. – 2018.gadam

Avots: FM aprēķini

Nodokļu reformas rezultātā uzlabots arī patentmaksas režīms. Patentmaksa ir īpašs IIN maksāšanas režīms, kurā maksājumi ir fiksēti (nemainās atkarībā no ienākumiem) un sadalīti pa dažādām profesijām, kā arī pašvaldību teritorijām. Šāds IIN maksāšanas režīms tika ieviests ar domu motivēt tos, kuri nav nodarbināti, taču vēlētos sākt savu nelielo biznesu, ja vien būtu iespējams iztikt bez salīdzinoši apgrūtināša birokrātiskā procesa.

Sākot ar 2018.gadu, šī nodokļa iekasēšanas sistēma ir vienkāršota, piemērojot 50 vai 100 *euro* maksājumu vienam kalendāra mēnesim atkarībā no teritoriālā iedalījuma (līdz šim patentmaksas bija noteiktas 43 līdz 100 *euro* atkarībā no sadalījuma pa reģioniem un profesijām). Būtiski, ka no 2018.gada 1.janvāra 1. un 2.grupas invalīdi var maksāt samazināto patentmaksu – 9 *euro* pusgadā vai 17 *euro*, maksājot par vienu kalendāro gadu.

No 2018.gada nodokļu reformas ietvaros tika ieviests IIN no izložu vai azartspēļu laimestiem virs 3 000 *euro*, uz to attiecinot IIN nodokļa likmi 23% vai 31,4% atkarībā no laimesta apmēra. 2018.gadā nodoklis iekasēts 2,0 milj. *euro* apmērā jeb 77% no plānotā (2,6 milj. *euro*), taču tas ir uzskatāms par labu rezultātu, ņemot vērā, ka minētā ienākumu kategorija pirms tam ar nodokli aplikta netika, turklāt ņemot vērā, ka taksācijas gada kopējais nodokļa aprēķins tiek veikts rezumējošā kārtībā pēc gada deklarācijas iesniegšanas, atsevišķiem nodokļa maksātājiem var veidoties nodokļa piemaksa, un tikai pēc GID iesniegšanas termiņa beigām varēs novērtēt faktisko apliekamo bāzi 2018.gadā.

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
2.RĪCĪBAS VIRZIENS – UZŅĒMUMU INVESTĪCIJU STIMULĒŠANA UN UZŅĒMUMU STARPTAUTISKĀS KONKURĒTSPĒJAS PAAUGSTINĀŠANA				
2.1. uzdevums: Uzņēmumu ienākuma nodokļa režīma maiņa				
2.1.1. Ieviest kārtību, kas paredz, ka uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšana un maksāšana tiek atlikta līdz ienākuma sadales brīdim, piemērojot: - 20% likmi peļņas sadales brīdī no bruto sadalāmā ienākuma; - attiecībā uz iepriekšējo gadu nesadalīto peļņu, par kuru ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis, tiek noteikts pārejas periods (trīs gadi), kura laikā iedzīvotāju ienākuma nodokļa līmenī tiek piemērota 10% likme (turpmāk 20% likme).	01.01.2018.	FM	EM	<p>Izpildīts. 2017.gada 28.jūlijā Saeima pieņēma un Valsts prezidents izsludināja jaunu <i>Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu</i>, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī (līdz ar to spēku zaudēja 1995.gada 9.februāra likums “<i>Par uzņēmumu ienākuma nodokli</i>”).</p> <p>Saskaņā ar šī likuma 3.panta pirmo daļu nodokļa likme ir 20% no aprēķinātās ar nodokli apliekamās bāzes, kurā ietver sadalīto peļņu (aprēķinātās dividendes, dividendēm pielīdzināmās izmaksas un nosacītās dividendes) un nosacīti sadalīto peļņu (ar saimniecisko darbību nesaistītie izdevumi, nedrošie debitoru parādi, palielināti procentu maksājumi, aizdevumu saistītai personai u.c.).</p> <p>Saskaņā ar <i>Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma</i> pārejas noteikumu 8.punktu nodokļa maksātājs ir tiesīgs neiekļaut ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamajā bāzē dividendes, kas tiek aprēķinātas, sadalot peļņu, kura uzrādīta bilancē 2017.gada 31.decembrī.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 28.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>
2.1.2. Saglabāt iespēju izmantot likumā “Par uzņēmumu ienākuma nodokli” 17. ² pantā noteiktās atlaides par tiem atbalstāmo investīciju projekta ietvaros veiktajiem sākotnējiem ilgtermiņa ieguldījumiem par kuriem Ministru kabinets līdz 2017.gada 31.decembrim pieņēmis lēmumu.	01.01.2018.	FM	EM	<p>Izpildīts. 2017.gada 28.jūlijā Saeima pieņēma un Valsts prezidents izsludināja jaunu <i>Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu</i>, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī (līdz ar to spēku zaudēja 1995.gada 9.februāra likums “<i>Par uzņēmumu ienākuma nodokli</i>”).</p> <p>Saskaņā ar <i>Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma</i> Pārejas noteikumu 20.punktu nodokļa maksātājs, kura atbalstāmo investīciju projektu Ministru kabinets līdz 2017.gada 31.decembrim ir apstiprinājis, ir tiesīgs turpināt piemērot neizmantoto uzņēmumu ienākuma nodokļa atlaidi, taksācijas periodā samazinot uzņēmumu ienākuma nodokli par šajā periodā aprēķinātajām dividendēm.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 28.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
<p>2.1.3. Saglabāt iespēju kapitālsabiedrībām piemērot uzņēmumu ienākuma nodokļa atlaidi saskaņā ar likumu "Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās"</p>	<p>01.01.2018.</p>	<p>FM</p>	<p>SM</p>	<p>Izpildīts.</p> <p>2017.gada 28.jūlijā Saeima pieņēma un Valsts prezidents izsludināja jaunu <i>Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu</i>, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī (līdz ar to spēku zaudēja 1995.gada 9.februāra likums "Par uzņēmumu ienākuma nodokli").</p> <p>Saskaņā ar <i>Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma</i> Pārejas noteikumu 23.punktu kapitālsabiedrības pārskata gadā aprēķināto uzņēmumu ienākuma nodokli par pārskata gadā aprēķinātajām dividendēm ir tiesīgas samazināt par uzņēmumu ienākuma nodokļa atlaides summu, kas aprēķināta saskaņā ar likumu "<i>Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās</i>", ja vienlaikus ievēroti šādi nosacījumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ieguldījumi veikti līdz 2035.gada 31.decembrim; 2) atļauja piemērot tiešo nodokļu atvieglojumus par minētajiem ieguldījumiem ir piešķirta un līgums par ieguldījumu veikšanu ir noslēgts minētajā likumā noteiktās atbalsta shēmas spēkā esības laikā. <p>Minētā atlaide nedrīkst pārsniegt 80% no pārskata gadā aprēķinātā uzņēmumu ienākuma nodokļa apmēra par aprēķinātajām dividendēm un likumā "<i>Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās</i>" un līgumā par ieguldījumu veikšanu noteikto pieļaujamo valsts atbalsta intensitāti uzkrāto tiešo nodokļu atlaižu attiecībai pret uzkrāto ieguldījumu summu.</p> <p>Pie tam šo nodokļa atlaidi nevar piemērot pārskata gadā, kura pirmajā dienā nodokļu parāda kopsumma pārsniedz 150 <i>euro</i>, izņemot nodokļu maksājumus, kuru maksāšanas termiņi ir pagarināti saskaņā ar likumu "<i>Par nodokļiem un nodevām</i>".</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 28.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
<p>2.1.4. Paredzēt uzņēmumu ienākuma nodokļa atvieglojumu par ziedojumiem sabiedriskā labuma organizācijām ar ierobežojumu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ar uzņēmumu ienākuma nodokli neaplikt ziedoto summu, kas nepārsniedz 10% no iepriekšējā pārskata gada peļņas; vai 2) ar uzņēmumu ienākuma nodokli neaplikt ziedoto summu, kas nepārsniedz 3% no iepriekšējā pārskata gadā izmaksātā darba algas apmēra; vai 3) pārskata gadā aprēķināto UIN par aprēķinātajām dividendēm var samazināt - noteiktā apmērā no ziedotās summas, bet ne vairāk, kā noteiktā apmērā no aprēķinātās UIN summas (darbs ar ierobežojumu noteikšanu turpināsies tiesību aktu izstrādes laikā) 	01.01.2018.	FM	EM	<p>Izpildīts.</p> <p>2017.gada 28.jūlijā Saeima pieņēma un Valsts prezidents izsludināja jaunu <i>Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu</i>, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī (līdz ar to spēku zaudēja 1995.gada 9.februāra likums “<i>Par uzņēmumu ienākuma nodokli</i>”).</p> <p>Saskaņā ar <i>Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma</i> 12.pantu nodokļa maksātājs, kas ziedojis sabiedriskā labuma organizācijai (kurai šāds statuss piešķirts saskaņā ar <i>Sabiedriskā labuma organizāciju likumu</i>), budžeta iestādei vai valsts kapitālsabiedrībai, kura veic Kultūras ministrijas deleģētas valsts kultūras funkcijas, ir tiesīgs pārskata gadā izvēlēties vienu no šādiem atvieglojumiem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) neiekļaut taksācijas perioda ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamajā bāzē ziedoto summu, bet ne vairāk kā 5% apmērā no iepriekšējā pārskata gada peļņas pēc aprēķinātajiem nodokļiem; 2) neiekļaut taksācijas perioda ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamajā bāzē ziedoto summu, bet ne vairāk kā 2% no iepriekšējā pārskata gadā kopējās darba ņēmējiem aprēķinātās bruto darba samaksas, no kuras samaksāti valsts sociālās apdrošināšanas maksājumi; 3) samazināt taksācijas periodā par pārskata gadā aprēķinātajām dividendēm aprēķināto uzņēmumu ienākuma nodokli par 75% no ziedotās summas, bet nepārsniedzot 20% no aprēķinātās uzņēmumu ienākuma nodokļa summas par aprēķinātajām dividendēm. <p>Saskaņā ar <i>Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma</i> pārejas noteikumu 38.punktu ir paredzēts līdz 2019.gada 30.novembrim veikt Ministru kabineta izvērtējumu par šā likuma normu ietekmi uz sabiedriskā labuma organizāciju saņemtajiem ziedojumiem.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 28.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
2.2. uzdevums: Nodokļa likmju izlīdzināšana dažādiem ienākuma veidiem				
<p>2.2.1. Vienādot nodokļa likmes <u>kapitālam un kapitāla pieaugumam</u> (pašreiz iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme no kapitāla, kas nav kapitāla pieaugums (piemēram, dividendēm, procentu ienākumam) ir 10%, bet ienākumam no kapitāla pieauguma – 15%) – nosakot to 20% apmērā (izņemot par dividendēm, ja tās jau ir apliktas uzņēmuma līmenī ar ienākuma nodokļa 20% likmi peļņas sadales brīdī)</p>	01.01.2018.	FM		<p>Izpildīts. Saskaņā ar 2017.gada 28.jūlija grozījumiem likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli", kas stājas spēkā 2018.gada 1.janvārī, vienādota iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme <u>kapitālam un kapitāla pieaugumam</u> (pirms tam iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme no kapitāla, kas nav kapitāla pieaugums (piemēram, dividendēm, procentu ienākumam) bija 10%, bet ienākumam no kapitāla pieauguma – 15%) – nosakot to 20% apmērā.</p> <p>Izņēmums attiecībā uz dividendēm, ja par tām Latvijas Republikā ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu vai ārvalstī ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis vai ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis. Šīs dividendes netiek apliktas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 28.jūlijā Stājas spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>
<p>2.2.2. Noteikt valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likmi un objektu saimnieciskās darbības aplikamajam ienākumam:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ja tas pārsniedz 430 <i>euro</i> mēnesī – līdzšinējā kārtībā, t.i., brīvi noteikts iemaksu objekts, bet ne mazāks kā vismaz minimālās algas apmērā un likme – līdzšinējā (atkarībā no pašnodarbinātās personas statusa) bet par starpību starp brīvi izraudzīto iemaksu objektu un faktisko saimnieciskās darbības aplikamo ienākumu maksā VSAOI 5% apmērā (pensijas apdrošināšanai); - no aplikamā ienākuma, kas nepārsniedz 430 <i>euro</i> mēnesī, veic iemaksas privātajā pensiju fondā (3.pensiju līmenis) vismaz 5% apmērā 	01.01.2018.	LM		<p>Daļēji izpildīts. Saskaņā ar 2017.gada 27.jūlija grozījumiem likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu", kas stājas spēkā 2018.gada 1.janvārī, likums papildināts ar V¹ nodaļu un 23.²pantu. Tas paredz, ka pašnodarbinātie (izņemot autoratlīdzības (autortiesību un blakustiesību atlīdzības) saņēmējus) obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai veic vismaz 5% apmērā:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ja pašnodarbinātā ienākumi mēnesī sasniedz vai pārsniedz Ministru kabineta noteikto obligāto iemaksu objekta minimālo apmēru (2018.gadā – 430 <i>euro</i> mēnesī), - papildus brīvi noteiktajam obligāto iemaksu objektam reizi ceturksnī veic obligātās iemaksas valsts pensiju apdrošināšanai no brīvi izraudzīto obligāto iemaksu objektu un faktisko ienākumu starpības; 2) ja pašnodarbinātā ienākumi mēnesī nesasniedz Ministru kabineta noteikto obligāto iemaksu objekta minimālo apmēru (2018.gadā – 430 <i>euro</i> mēnesī), - reizi ceturksnī veic obligātās iemaksas valsts pensiju apdrošināšanai (šīs veiktās obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai neveido personas fondēto pensijas kapitālu). Ja pašnodarbinātā ienākumi taksācijas gadā nesasniedz 50 <i>euro</i>, iemaksas pensiju apdrošināšanai var neveikt. <p>Pieņemts: 2017.gada 27.jūlijā Stājas spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
2.2.3. Noteikt iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi 20% (pašreiz 10%) <u>ienākumam no nomas/īres neregistrējot saimniecisko darbību</u> , papildus nosakot 50% izdevumu normu (bez attaisnojuma dokumentiem, neņemot vērā faktiskos izdevumus) (patreiz nav un ir tikai nodoklis par nekustamo īpašumu)	01.01.2018.	FM		Zaudējis aktualitāti. Ar nozari tika panākta vienošanās par pastāvošās iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas kārtības un likmes saglabāšanu 10% apmērā <u>ienākumam no nomas/īres neregistrējot saimniecisko darbību</u> .
2.2.4. Noteikt iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi 20% (pašreiz 10%) <u>ienākumam no augoša meža/kokmateriālu pārdošanas</u> , papildus nosakot 50% izdevumu normu (bez attaisnojuma dokumentiem, neņemot vērā faktiskos izdevumus) (patreiz izdevumu norma ir 25% - no augoša meža pārdošanas (ar meža atjaunošanu saistītie izdevumi) un 50% - no kokmateriālu pārdošanas ienākuma (ar kokmateriālu sagatavošanu/pārdošanu saistītie izdevumi))	01.01.2018.	FM		Zaudējis aktualitāti. Ar nozari tika panākta vienošanās par pastāvošās iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas kārtības un likmes saglabāšanu 10% apmērā <u>ienākumam no augoša meža/kokmateriālu pārdošanas</u> un saglabāt izdevumu normas, kas ļauj, ieturot nodokli no augoša meža pārdošanas ienākuma, pirms nodokļa aprēķināšanas no izmaksājamās summas atskaitīt ar meža atjaunošanu saistītos izdevumus, piemērojot izdevumu normu 25% apmērā no izmaksājamās summas, bet no kokmateriālu pārdošanas ienākuma — ar kokmateriālu sagatavošanu un pārdošanu saistītos izdevumus, piemērojot izdevumu normu 50% apmērā no izmaksājamās summas.
2.2.5. Noteikt iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi 20% (pašreiz 10%) <u>ienākumam no metāllūžņu pārdošanas</u> , papildus nosakot 50% izdevumu normu (bez attaisnojuma dokumentiem, neņemot vērā faktiskos izdevumus)	01.01.2018.	FM		Zaudējis aktualitāti. Ar nozari tika panākta vienošanās par iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes saglabāšanu 10% apmērā <u>ienākumam no metāllūžņu pārdošanas</u> .

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
<p>2.2.6. Saglabāt iepriekšējo nodokļu piemērošanas kārtību iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātājiem, kas gūst <u>ienākumus uz uzņēmumu līguma pamata, bet nav reģistrējuši saimniecisko darbību</u>, pielīdzinot tos algas nodokļa maksātājiem, t.i. iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme tiek noteikta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 20% apliekamajam ienākumam līdz 45 000 euro gadā; - 23% apliekamajam ienākumam virs 45 000 euro gadā. <p>Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likme – tāda pati kā algas nodokļa maksātājiem</p>	01.01.2018.	FM		<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>Lai nodrošinātu veselības nozares finansējuma pieaugumu un budžeta ieņēmumu pietiekamību, Valdība akceptēja un Saeima atbalstīja atsevišķas izmaiņas ar nodokļu reformu saistītajos likumprojektos, kas atšķiras no Finanšu ministrijas izstrādātajām nodokļu pamatnostādņēm.</p> <p>Saskaņā ar 2017.gada 28.jūlija grozījumiem likumā "<i>Par iedzīvotāju ienākuma nodokli</i>", kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, saglabāta iepriekšējā nodokļu piemērošanas kārtība iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātājiem, kas gūst <u>ienākumus uz uzņēmumu līguma pamata, bet nav reģistrējuši saimniecisko darbību</u>, pielīdzinot tos algas nodokļa maksātājiem, ieviestas trīs iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 20% – gada ienākumam līdz 20 004 euro gadā; ✓ 23% – gada ienākumam no 20 004,01 līdz 55 000 euro gadā (2019.gadā līdz 62 800 euro gadā); ✓ 31,4% – gada ienākumam virs 55 000,01 euro gadā (2019.gadā virs 62 800 euro gadā). <p>Pieņemts: 2017.gada 28.jūlija Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
<p>2.2.7. Aplikt ar iedzīvotāju ienākuma nodokli, piemērojot nodokļa likmi 20% (pašreiz neapliek) <u>izložu vai azartspēļu laimestus, kas pārsniedz 3000 euro</u></p>	<p>01.01.2018.</p>	<p>FM</p>		<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>Lai nodrošinātu veselības nozares finansējuma pieaugumu un budžeta ieņēmumu pietiekamību, Valdība akceptēja un Saeima atbalstīja atsevišķas izmaiņas ar nodokļu reformu saistītajos likumprojektos, kas atšķiras no Finanšu ministrijas izstrādātajām nodokļu pamatnostādņēm.</p> <p>Saskaņā ar 2017.gada 28.jūlija grozījumiem likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli", kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliek izložu un azartspēļu laimestus.</p> <p>Izložu vai azartspēļu organizētājs taksācijas gada laikā apliek ar iedzīvotāju ienākuma nodokli izložu un azartspēļu laimestus, ja maksātājs laimējis <u>izložu vai azartspēļu laimestu, kas pārsniedz 3000 euro</u>, un tas izmaksāts vienā reizē vai summējot visā azartspēles organizēšanas vietas apmeklējuma laikā, izložu vai azartspēļu laimesta daļai, kas pārsniedz 3000 euro, bet nepārsniedz 55 000 euro, taksācijas gada laikā piemēro nodokļa likmi 23% apmērā, bet izložu vai azartspēļu laimesta daļai, kas pārsniedz 55 000 euro, piemēro nodokļa likmi 31,4% apmērā.</p> <p>Neapliekamā daļa no visiem taksācijas gada laikā saņemtajiem izložu un azartspēļu laimestiem - laimesta (tā vērtības) apmērs (to kopsumma) taksācijas gada laikā nepārsniedz 3000 euro. Gūtie laimesti tiek iekļauti taksācijas gada apliekamajā ienākumā rezumējošā kārtībā.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 28.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
2.3. uzdevums: Sakārtot “mazo” uzņēmumu nodokļu režīmus				
<p>2.3.1. Noteikt iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi (pašreiz 23%) <u>saimnieciskās darbības veicēju</u> apliekamajam ienākumam:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 20% ienākumiem līdz 45 000 euro gadā; - 23% ienākumiem virs 45 000 euro gadā. <p>Noteikt ierobežojumu saimnieciskās darbības izdevumiem – līdz 80% no saimnieciskās darbības ieņēmumiem (ierobežojums neattiecas uz darba algu un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām) vai palielināt nodokļu administrēšanas efektivitāti. Turpināt atsevišķi risināt šāda principa piemērošanas iespējas lauksaimniecības nozarē</p>	01.01.2018.	FM		<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>Lai nodrošinātu veselības nozares finansējuma pieaugumu un budžeta ieņēmumu pietiekamību, Valdība akceptēja un Saeima atbalstīja atsevišķas izmaiņas ar nodokļu reformu saistītajos likumprojektos, kas atšķiras no Finanšu ministrijas izstrādātajām nodokļu pamatnostādņēm.</p> <p>Līdz ar to saskaņā ar 2017.gada 28.jūlija grozījumiem likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli", kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, iedzīvotāju ienākuma nodokļa progresīvā likme <u>saimnieciskās darbības veicējiem</u> ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 20% – gada ienākumam līdz 20 004 euro gadā; ✓ 23% – gada ienākumam no 20 004,01 līdz 55 000 euro gadā (2019.gadā līdz 62 800 euro gadā); ✓ 31,4% – gada ienākumam virs 55 000,01 euro gadā (2019.gadā virs 62 800 euro gadā). <p>Turklāt <u>noteikts ierobežojums</u> – saimnieciskās darbības veicējam taksācijas gada ar saimniecisko darbību saistītie izdevumi tiek piemēroti apmērā, kas nepārsniedz 80% no fiziskās personas kopējiem saimnieciskās darbības ieņēmumiem.</p> <p>Minēto ierobežojumu nepiemēro un ar saimniecisko darbību saistītajos izdevumos pilnā apmērā iekļauj šādus saimnieciskās darbības izdevumus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) darba algu un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, tai skaitā solidaritātes nodokli, ko saimnieciskās darbības veicējs maksā par saviem darbiniekiem; 2) nekustamā īpašuma nodokli; 3) pamatlīdzekļu nolietojumu, ko aprēķina saskaņā ar likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" noteikto kārtību; 4) kompensācijas īrniekiem par dzīvojamo telpu atbrīvošanu un īres līguma laušanu sakarā ar dzīvojamās telpas kapitālremontu vai telpu pārbūvi saimnieciskās darbības veikšanai.

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
				<p>Saimnieciskās darbības izdevumu ierobežojuma apmēru nepiemēro saimnieciskās darbības veicējam:</p> <ul style="list-style-type: none"> • par pirmo taksācijas gadu, kurā reģistrēta saimnieciskā darbība, un par nākamo taksācijas gadu, • par gadu, kurā izbeigta saimnieciskā darbība vai pabeigts likvidācijas process. <p>Saimnieciskās darbības veicēja taksācijas gada saimnieciskās darbības zaudējumi sedzami hronoloģiskā secībā no nākamo triju taksācijas gadu saimnieciskās darbības apliekamā ienākuma, nepārsniedzot noteikto saimnieciskās darbības izdevumu ierobežojumu.</p> <p><u>Attiecībā uz lauksaimniekiem:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - pagarināts termiņš (līdz 2023.gadam (ieskaitot)), kurā ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliek saņemtās summas, kas izmaksātas kā valsts atbalsts lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai; - līdz 2023.gada 1.jūlija pagarināts atbrīvojums no iedzīvotāju ienākuma nodokļa ienākumam, kas gūts pārdodot lauksaimniecības zemi (nepiemēro likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" noteiktās prasības attiecībā uz lauksaimniecības zemes pārdevēju. <p>Pieņemts: 2017.gada 28.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>
<p>2.3.2. Samazināt <u>mikrouzņēmumu nodokļa maksātāju apgrozījuma sliekšni</u> līdz 40 000 euro gadā (pašreiz 100 000 euro gadā), vienādojot to ar pievienotās vērtības nodokļa reģistrācijas sliekšni, saglabājot likmi esošajā apmērā 15%</p>	<p>01.01.2018.</p>	<p>FM</p>		<p>Izpildīts.</p> <p>Saskaņā ar 2017.gada 28.jūlija grozījumiem <u>Mikrouzņēmumu nodokļa likumā</u>, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, <u>mikrouzņēmumu nodokļa maksātāju apgrozījuma sliekšnis</u> ir samazināts līdz 40 000 euro gadā.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 28.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>
<p>2.3.3. Noteikt 20% iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi <u>mikrouzņēmumu nodokļa dividendēm</u></p>	<p>01.01.2018.</p>	<p>FM</p>		<p>Izpildīts.</p> <p>Saskaņā ar 2017.gada 28.jūlija grozījumiem likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli", kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme <u>mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja izmaksātajām dividendēm</u> noteikta 20% apmērā.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 28.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
<p>2.3.4. Palielināt <u>algas sliksni mikrouzņēmumos nodarbinātiem</u> darbiniekiem, vienojoties ar iesaistītajām ministrijām</p>	<p>01.01.2018.</p>	<p>FM</p>	<p>LM, EM</p>	<p>Nav izpildīts. Lai nodrošinātu veselības nozares finansējuma pieaugumu un budžeta ieņēmumu pietiekamību, Valdība akceptēja un Saeima atbalstīja atsevišķas izmaiņas ar nodokļu reformu saistītajos likumprojektos, kas atšķiras no Finanšu ministrijas izstrādātajām nodokļu pamatnostādnēm. Līdz ar to nav palielināts <u>algas sliksnis mikrouzņēmumos nodarbinātiem darbiniekiem.</u></p>
<p>2.3.5. Uzlabot Valsts ieņēmumu dienesta kontroli attiecībā uz mikrouzņēmumiem, novēršot nepamatotu nodokļa režīma izvēli</p>	<p>01.01.2018.</p>	<p>VID</p>	<p>FM</p>	<p>Izpildīts. Minētā rīcības virziena uzdevuma izpildes nodrošināšanā VID veikti sekojoši pasākumi. 2017.gada 28.jūlijā Saeima pieņēma grozījumus <i>Mikrouzņēmumu nodokļa likumā</i>, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī. Pamatojoties uz šiem grozījumiem, mainīts mikrouzņēmumu nodokļa (turpmāk – MUN) maksātājiem noteiktais apgrozījuma ierobežojums. Kalendāra gadā pieļaujama apgrozījuma nevar pārsniegt 40 000 EUR. Fiziskā persona kā MUN maksātāja darbinieks vienlaikus var tikt nodarbināta tikai vienā mikrouzņēmumā. Sākot ar 2018.gada 1.janvāri, VID neregistrē mikrouzņēmuma darbinieku kā darba ņēmēju mikrouzņēmumā, ja tas ir nodarbināts citā mikrouzņēmumā. Savukārt, attiecībā uz tiem mikrouzņēmumu darbiniekiem, kuri ir nodarbināti pie MUN maksātāja 2017.gada 31.decembrī, minētais ierobežojums ir piemērojams no 2019.gada 1.janvāra. VID noteikts pienākums līdz 2018.gada 1.februārim Elektroniskās deklarēšanas sistēmā informēt MUN maksātājus par darbiniekiem, kuri 2017.gada 31.decembrī tiek nodarbināti arī pie cita MUN maksātāja. VID preventīvā darba ietvaros veicis sekojošus pasākumus: 1. 2018.gadā par 2017.taksācijas gadu nodokļu maksātāju apziņošanas sistēmā (IZIS) nosūtīti 2528 informatīvi paziņojumi par MUN maksātāja statusa zaudēšanu, ja MUN maksātājam taksācijas periodā nebija apgrozījuma. Par 2018. taksācijas gadu IZIS nosūtīti 2249 informatīvi paziņojumi par MUN maksātāja statusa zaudēšanu, ja taksācijas periodā nav apgrozījuma.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
				<p>2. 2018.gada 6.februārī VID Nodokļu informācijas sistēmā uzstādīts risinājums, kas paredzēja informatīvu paziņojumu sagatavošanu mikrouzņēmumiem par darbiniekiem, kuri uz 2017.gada 31.decembri nodarbināti vairākos mikrouzņēmumos, izmantojot IZIS paziņojumus. Tā izpildes rezultātā visiem mikrouzņēmumu nodokļa maksātājiem, kuriem kāds no mikrouzņēmuma darbiniekiem strādā arī citā mikrouzņēmumā, tika sagatavots un nosūtīts IZIS ziņojums (IZIS ziņojuma saturs: nosaukums – <i>“Informācija mikrouzņēmumu nodokļa maksātājam, kurš nodarbina darbiniekus, kas strādā vairākos mikrouzņēmumos”</i>, teksts – <i>“Informējam, ka darbinieki/s (vārds, uzvārds un personas kods (ja nerezidents, tad NMR kods)), ir reģistrēti kā mikrouzņēmuma darbinieki arī citā mikrouzņēmumā”</i>).</p> <p>Kopumā VID, izmantojot IZIS, šādus paziņojumus nosūtīja 8500 MUN maksātājiem.</p> <p>3. Sākot ar 2018.gada 1.janvāri, lai neregistrētu mikrouzņēmuma darbinieku kā darba ņēmēju mikrouzņēmumā, ja tas ir nodarbināts citā mikrouzņēmumā, VID veica informācijas sistēmas uzlabojumus neļaujot iesniegt sagatavotās ziņas par darba ņēmējiem.</p> <p>Papildus tam VID ārējā tīmekļa vietnē ievietots informatīvais materiāls <u><i>“Informācija par darba ņēmējiem, kuri ir nodarbināti pie vairākiem darba devējiem”</i></u>.</p> <p>4. 2018.gadā visiem MUN maksātājiem IZIS nosūtīti paziņojumi par MUN maksātāja statusa zaudēšanu, ja taksācijas periodā (2017.gadā) darbinieku ienākumi pārsniedza 720 EUR mēnesī. 2018.gadā nosūtīti 292 paziņojumi un 2019.gadā nosūtīti 105 paziņojumi par MUN maksātāja statusa zaudēšanu, ja taksācijas periodā (2018.gadā) darbinieku ienākumi pārsniedza 720 EUR mēnesī.</p> <p>5. Lai VID nodrošinātu vienotu pieeju MUN maksātāju reģistrācijas procesā un novērstu nepamatotu nodokļa režīma izvēli, Nodokļu pārvalde 2018.gada 17.decembrī izstrādāja MUN maksātāju reģistrācijas procesa norādījumus.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā																																																				
				<p>Tabulā Nr.1 ir norādīta informācija par VID reģistrētiem MUN maksātājiem, statusu zaudējušiem MUN maksātājiem un lēmumu skaits par atteikumu reģistrēt MUN maksātāja statusā (2016., 2017.gadā un 2018.gadā).</p> <p style="text-align: right;"><i>Tabula Nr.1</i></p> <table border="1" data-bbox="1200 331 2152 480"> <thead> <tr> <th></th> <th>2016.gadā</th> <th>2017.gadā</th> <th>2018.gadā</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Reģistrētie MUN maksātāji</td> <td>12442</td> <td>8217</td> <td>7591</td> </tr> <tr> <td>MUN statusu zaudējušie maksātāji</td> <td>14434</td> <td>8484</td> <td>9758</td> </tr> <tr> <td>Pieņemto lēmumu skaits par MUN reģistrācijas atteikumu</td> <td>232</td> <td>261</td> <td>470</td> </tr> </tbody> </table> <p>Ja MUN maksātājs neizpilda kādu no MUN likumā noteiktajiem nosacījumiem, tas zaudē MUN maksātāja statusu ar nākamo taksācijas periodu.</p> <p>Tabulā Nr.2 ir norādīta informācija par VID pieņemto lēmumu skaitu pēc MUN maksātāja statusa zaudēšanas iemesliem (par 2016., 2017. un 2018. taks.gadā).</p> <p style="text-align: right;"><i>Tabula Nr.2</i></p> <table border="1" data-bbox="1200 655 2152 1286"> <thead> <tr> <th>MUN statusa zaudēšanas iemesls</th> <th>Pēc 2016. taks. gada (2017.gadā)</th> <th>Pēc 2017. taks.gada (2018.gadā)</th> <th>Pēc 2018. taks. gada (2018.g. un 2019.g. uz 25.01.2019.)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>MUN maksātājs deklarēja darbinieku ienākumu pārsniegumu</td> <td>198</td> <td>235</td> <td>181</td> </tr> <tr> <td>MUN maksātājs konstatēts apgrozījuma pārsniegums</td> <td>54</td> <td>78</td> <td>975</td> </tr> <tr> <td>MUN maksātājs taksācijas periodā nav apgrozījuma</td> <td>1488</td> <td>1318</td> <td>1218</td> </tr> <tr> <td>Nod. maksātājs JP visi dalībnieki (īpašnieki) nav fiziskās personas</td> <td>48</td> <td>76</td> <td>123</td> </tr> <tr> <td>Nod. maksātājs JP dalībnieks (īpašnieks) fiziskā persona ir dalībnieks arī citā mikrouzņēmumā</td> <td>44</td> <td>76</td> <td>47</td> </tr> <tr> <td>Nod. maksātājs JP dalībnieks (īpašnieks) fiziskā persona pats ir MUN maksātājs</td> <td>3</td> <td>13</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Nod. maksātājs FP pats dalībnieks (īpašnieks) citā mikrouzņēmumā</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Darbinieku skaits ir lielāks par pieciem</td> <td>52</td> <td>30</td> <td>21</td> </tr> </tbody> </table>		2016.gadā	2017.gadā	2018.gadā	Reģistrētie MUN maksātāji	12442	8217	7591	MUN statusu zaudējušie maksātāji	14434	8484	9758	Pieņemto lēmumu skaits par MUN reģistrācijas atteikumu	232	261	470	MUN statusa zaudēšanas iemesls	Pēc 2016. taks. gada (2017.gadā)	Pēc 2017. taks.gada (2018.gadā)	Pēc 2018. taks. gada (2018.g. un 2019.g. uz 25.01.2019.)	MUN maksātājs deklarēja darbinieku ienākumu pārsniegumu	198	235	181	MUN maksātājs konstatēts apgrozījuma pārsniegums	54	78	975	MUN maksātājs taksācijas periodā nav apgrozījuma	1488	1318	1218	Nod. maksātājs JP visi dalībnieki (īpašnieki) nav fiziskās personas	48	76	123	Nod. maksātājs JP dalībnieks (īpašnieks) fiziskā persona ir dalībnieks arī citā mikrouzņēmumā	44	76	47	Nod. maksātājs JP dalībnieks (īpašnieks) fiziskā persona pats ir MUN maksātājs	3	13	0	Nod. maksātājs FP pats dalībnieks (īpašnieks) citā mikrouzņēmumā	1	2	0	Darbinieku skaits ir lielāks par pieciem	52	30	21
	2016.gadā	2017.gadā	2018.gadā																																																					
Reģistrētie MUN maksātāji	12442	8217	7591																																																					
MUN statusu zaudējušie maksātāji	14434	8484	9758																																																					
Pieņemto lēmumu skaits par MUN reģistrācijas atteikumu	232	261	470																																																					
MUN statusa zaudēšanas iemesls	Pēc 2016. taks. gada (2017.gadā)	Pēc 2017. taks.gada (2018.gadā)	Pēc 2018. taks. gada (2018.g. un 2019.g. uz 25.01.2019.)																																																					
MUN maksātājs deklarēja darbinieku ienākumu pārsniegumu	198	235	181																																																					
MUN maksātājs konstatēts apgrozījuma pārsniegums	54	78	975																																																					
MUN maksātājs taksācijas periodā nav apgrozījuma	1488	1318	1218																																																					
Nod. maksātājs JP visi dalībnieki (īpašnieki) nav fiziskās personas	48	76	123																																																					
Nod. maksātājs JP dalībnieks (īpašnieks) fiziskā persona ir dalībnieks arī citā mikrouzņēmumā	44	76	47																																																					
Nod. maksātājs JP dalībnieks (īpašnieks) fiziskā persona pats ir MUN maksātājs	3	13	0																																																					
Nod. maksātājs FP pats dalībnieks (īpašnieks) citā mikrouzņēmumā	1	2	0																																																					
Darbinieku skaits ir lielāks par pieciem	52	30	21																																																					

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā																																	
				<p>Tabulā dati apkopoti par pieņemtajiem lēmumiem par MUN maksātāju statusa zaudēšanu līdz 2019.gada 25.janvārim.</p> <p>VID, lai uzlabotu kontroli attiecībā uz mikrouzņēmumiem, veica dažādus kontroles pasākumus un sniedz informāciju par to rezultātiem.</p> <p>1. <i>Nodokļu auditos konstatēts, ka auditējamais nodokļu maksātājs ir izmantojis mikrouzņēmumu sniegtos darbspēka nodrošināšanas pakalpojumus, pārkāpjot normatīvos aktus:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - 2017.gadā piecos nodokļu auditos par konstatētajiem pārkāpumiem papildus aprēķināts VSAOI un IIN 55,7 tūkst. EUR apmērā; - 2018.gadā desmit nodokļu auditos par konstatētajiem pārkāpumiem papildus aprēķināts VSAOI un IIN 266,7 tūkst. EUR apmērā. <p>2. 2018.gadā 18 tematiskajās pārbaudēs konstatēts, ka personāla nomnieks nav aprēķinājis nodokli par mikrouzņēmumu sniegtajiem darbspēka nodrošināšanas pakalpojumiem. Tā rezultātā par tematiskajās pārbaudēs konstatētajiem pārkāpumiem piemērots naudas sods 2,5 tūkst. apmērā. Pēc VID aicinājuma 16 nodokļu maksātāji paši tematisko pārbaūžu laikā veica precizējumus deklarācijās 210,5 tūkst. apmērā.</p> <p>3. <i>MUN maksātājiem VID 2017.gadā un 2018.gada 1.ceturksnī veicis šādus nodokļu kontroles pasākumus (skatīt Tabulu Nr.3):</i></p> <p style="text-align: right;"><i>Tabula Nr.3</i></p> <table border="1" data-bbox="1012 831 2150 1281"> <thead> <tr> <th>Tematiskās pārbaudes</th> <th>2017.gads</th> <th>2018.gads</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Veiktas tematiskās pārbaudes</td> <td>65</td> <td>145</td> </tr> <tr> <td>no tām tematiskajā pārbaudē konstatēti dažāda rakstura pārkāpumi</td> <td>61</td> <td>141</td> </tr> <tr> <td>t.sk. darba tiesisko attiecību pārkāpumi</td> <td>20</td> <td>17</td> </tr> <tr> <td>Par tematiskajās pārbaudēs konstatētajiem pārkāpumiem saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu piemērots naudas sods</td> <td>16,0 tūkst. EUR</td> <td>17,9 tūkst. EUR</td> </tr> <tr> <td>Pēc VID aicinājuma nodokļu maksātāji paši novērsa konstatētās neatbilstības</td> <td>15</td> <td>17</td> </tr> <tr> <td>Pēc VID aicinājuma veica mikrouzņēmumu nodokļa deklarāciju precizējumus</td> <td>18,0 tūkst. EUR</td> <td>8,8 tūkst. EUR</td> </tr> <tr> <td>Nodokļu auditi</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Veikti nodokļu auditi</td> <td>8</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>papildus aprēķināti</td> <td>119,0 tūkst. EUR</td> <td>120,3 tūkst. EUR</td> </tr> <tr> <td>t.sk. mikrouzņēmumu nodoklis</td> <td>47,6 tūkst. EUR</td> <td>13,4 tūkst. EUR</td> </tr> </tbody> </table> <p>Pamatojoties uz iepriekš minēto, secināms, ka VID veikto darbību rezultātā maksimāli samazinās iespēja izvēlēties nepamatotu MUN režīmu, kā arī tiek veikti dažādi kontroles pasākumi jau reģistrētiem mikrouzņēmumiem.</p>	Tematiskās pārbaudes	2017.gads	2018.gads	Veiktas tematiskās pārbaudes	65	145	no tām tematiskajā pārbaudē konstatēti dažāda rakstura pārkāpumi	61	141	t.sk. darba tiesisko attiecību pārkāpumi	20	17	Par tematiskajās pārbaudēs konstatētajiem pārkāpumiem saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu piemērots naudas sods	16,0 tūkst. EUR	17,9 tūkst. EUR	Pēc VID aicinājuma nodokļu maksātāji paši novērsa konstatētās neatbilstības	15	17	Pēc VID aicinājuma veica mikrouzņēmumu nodokļa deklarāciju precizējumus	18,0 tūkst. EUR	8,8 tūkst. EUR	Nodokļu auditi			Veikti nodokļu auditi	8	4	papildus aprēķināti	119,0 tūkst. EUR	120,3 tūkst. EUR	t.sk. mikrouzņēmumu nodoklis	47,6 tūkst. EUR	13,4 tūkst. EUR
Tematiskās pārbaudes	2017.gads	2018.gads																																			
Veiktas tematiskās pārbaudes	65	145																																			
no tām tematiskajā pārbaudē konstatēti dažāda rakstura pārkāpumi	61	141																																			
t.sk. darba tiesisko attiecību pārkāpumi	20	17																																			
Par tematiskajās pārbaudēs konstatētajiem pārkāpumiem saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu piemērots naudas sods	16,0 tūkst. EUR	17,9 tūkst. EUR																																			
Pēc VID aicinājuma nodokļu maksātāji paši novērsa konstatētās neatbilstības	15	17																																			
Pēc VID aicinājuma veica mikrouzņēmumu nodokļa deklarāciju precizējumus	18,0 tūkst. EUR	8,8 tūkst. EUR																																			
Nodokļu auditi																																					
Veikti nodokļu auditi	8	4																																			
papildus aprēķināti	119,0 tūkst. EUR	120,3 tūkst. EUR																																			
t.sk. mikrouzņēmumu nodoklis	47,6 tūkst. EUR	13,4 tūkst. EUR																																			

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
<p>2.3.6. Uzlabot <i>patentmaksas režīmu</i>, nosakot vienotu patentmaksas apmēru 50 euro un 100 euro (pašreiz patentmaksas ir noteiktas no 43 līdz 100 euro atkarībā no sadalījuma pa reģioniem un profesijām), atsakoties no pārāk detalizēta saimnieciskās darbības veidu sadalījuma, kā arī vienkāršojot to samaksu (MK noteikumi). Piemērot samazinātās patentmaksas režīmu arī personām ar I. un II. grupas invaliditāti.</p>	01.01.2018.	EM	VID, LM, FM	<p>Izpildīts. Saskaņā ar 2017.gada 28.jūlija grozījumiem likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli", kas stājas spēkā 2018.gada 1.janvārī, patentmaksas apmērs atkarībā no saimnieciskās darbības jomas, par kurām maksātājs var veikt patentmaksu, ir no 50 līdz 100 euro mēnesī, kā arī, sākot ar 2018.gada 1.janvāri, samazināto patentmaksu ir tiesīga maksāt arī persona, kura saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir atzīta par personu ar I. vai II. grupas invaliditāti un vienlaicīgi izpilda pārējos likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" minētos nosacījumus.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 28.jūlijā Stājas spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>
<p>2.3.7. Noteikt <i>autoratlīdzībām</i> iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 20% apliekamajam ienākumam līdz 45 000 euro gadā; - 23% apliekamajam ienākumam virs 45 000 euro gadā. <p>Autoratlīdzību saņēmējiem tiek noteikti šādi attaisnoto izdevumu apmēri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 50 % apmērā no autoratlīdzības (honorāra) summas par šādu darbu radīšanu, izdošanu, izpildīšanu vai citādu izmantošanu (arhitektūras darbiem, vizuālās mākslas darbiem, muzikāliem darbiem ar vai bez teksta, audiovizuāliem, horeogrāfiskiem un teātra darbiem, atklājumiem, izgudrojumiem un rūpnieciskiem paraugiem); - 15 % literāriem darbiem, tai skaitā darbiem, kas radīti, izdoti, izpildīti vai citādi izmantoti presē un citos masu informācijas līdzekļos 	01.01.2018.	FM	KM	<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>Lai nodrošinātu veselības nozares finansējuma pieaugumu un budžeta ieņēmumu pietiekamību, Valdība akceptēja un Saeima atbalstīja atsevišķas izmaiņas ar nodokļu reformu saistītajos likumprojektos, kas atšķiras no Finanšu ministrijas izstrādātajām nodokļu pamatnostādņēm.</p> <p>Līdz ar to saskaņā ar 2017.gada 28.jūlija grozījumiem likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli", kas stājas spēkā 2018.gada 1.janvārī, iedzīvotāju ienākuma nodokļa progresīvā likme <i>autoratlīdzībām</i> ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 20% – gada ienākumam līdz 20 004 euro gadā; ✓ 23% – gada ienākumam no 20 004,01 līdz 55 000 euro gadā (no 2019.gada līdz 62 800 euro gadā); ✓ 31,4% – gada ienākumam virs 55 000,01 euro gadā (no 2019.gada virs 62 800 euro gadā). <p>Pieņemts: 2017.gada 28.jūlijā Stājas spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
				<p>Saskaņā ar 2017.gada 14.novembra grozījumiem Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumos Nr.899 “<i>Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” normu piemērošanas kārtība</i>”, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, nodokļa maksātājam ir tiesības no autoratlīdzības (honorāra) summas atskaitīt zinātnes, literatūras un mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu autoru izdevumus, kuri saistīti ar šo darbu radīšanu, izdošanu, izpildīšanu vai citādu izmantošanu, šādā apmērā:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 50% apmērā (pirms tam 40% apmērā) no autoratlīdzības (honorāra) summas par: <ul style="list-style-type: none"> - dramatiskiem un muzikāli dramatiskiem darbiem un to izpildījumiem; - horeogrāfiskiem darbiem, pantomīmām un to izpildījumiem; - muzikāliem darbiem ar tekstu vai bez tā un to izpildījumiem; - audiovizuāliem darbiem; - zīmējumiem, glezniecības, tēlniecības un grafikas darbiem un citiem mākslas darbiem; - lietišķās mākslas darbiem, dekorācijām un scenogrāfijas darbiem; - dizaina darbiem; - fotogrāfiskiem darbiem un darbiem, kas izpildīti fotogrāfijai līdzīgā veidā; - celtnu, būvju un arhitektūras darbu skicēm, metiem, projektiem un celtnu un būvju risinājumiem, citiem arhitektūras darinājumiem, pilsētbūvniecības darbiem un dārzu un parku projektiem un risinājumiem, kā arī pilnīgi vai daļēji uzceltām būvēm un īstenotiem pilsētbūvniecības vai ainavu objektiem; - ģeogrāfiskām kartēm, plāniem, skicēm un plastiskiem darbiem, kas attiecas uz ģeogrāfiju, topogrāfiju un citām zinātnēm; - apdarēm, muzikāliem aranžējumiem, ekranizācijām un tamlīdzīgiem darbiem; - atklājumiem, izgudrojumiem un rūpnieciskajiem paraugiem; - dizaina projektiem; ✓ 25% apmērā no autoratlīdzības (honorāra) summas par: <ul style="list-style-type: none"> - literāriem darbiem (grāmatas, brošūras, runas, datorprogrammas, lekcijas, aicinājumi, ziņojumi, sprediķi un citi līdzīga veida darbi) un to izpildījumiem, tai skaitā par darbiem, kas radīti, izdoti, izpildīti vai citādi izmantoti presē un citos plašsaziņas līdzekļos; - scenārijiem un audiovizuālu darbu literāriem projektiem; - tulkojumiem, pārstrādātiem darbiem, anotācijām, referātiem, kopsavilkumiem, apskatiem, dramatisējumiem, darbu krājumiem (enciklopēdijas, antoloģijas, atlanti un tamlīdzīgi darbu krājumi) un datubāzēm. <p>Pieņemts: 2017.gada 14.novembrī Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
<p>2.3.8. Autoratlīdzību saņēmējiem papildus esošajam VSAOI modelim (nesamazinot esošo sociālo nodrošinājumu) noteikt autoratlīdzībām 5% VSAOI likmi no izmaksātāja līdzekļiem (pensiju apdrošināšanai), ko ietur izmaksas brīdī. Ja autoratlīdzība pārsniedz 430 <i>euro</i> mēnesī, ieturētā summa tiek novirzīta uz 1.un 2. pensiju līmenim. Ja autoratlīdzība ir mazāka par 430 <i>euro</i> mēnesī izvērtē iemaksas ieskaitīšanas iespēju 3.pensiju līmenī.</p> <p>Autortiesību mantiniekiem - saglabājas līdzšinējā kārtība, t.i., VSAOI iemaksas nav jāveic</p>	01.01.2018.	LM	FM	<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>Saskaņā ar 2017.gada 27.jūlija grozījumiem likumā “<i>Par valsts sociālo apdrošināšanu</i>”, kas stājas spēkā 2018.gada 1.janvārī, likums papildināts ar V¹ nodaļu un 23.¹pantu. Tas paredz, ka autoratlīdzības (autortiesību un blakustiesību atlīdzības) izmaksātājs, izņemot mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju, no saviem līdzekļiem maksā obligātās iemaksas 5% apmērā no šīs autoratlīdzības (autortiesību un blakustiesību atlīdzības) tās saņēmēja valsts pensiju apdrošināšanai.</p> <p>Autoratlīdzības (autortiesību un blakustiesību atlīdzības) izmaksātājs obligātās iemaksas veic speciālā budžeta kontā termiņā, kas norādīts VID izsniegtajā paziņojumā.</p> <p>Par autoratlīdzības saņēmēju veiktās iemaksas no autoratlīdzības (autortiesību un blakustiesību atlīdzības) Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra reģistrē autoratlīdzības saņēmēja valsts pensiju apdrošināšanai. Šīs veiktās obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai neveido personas fondēto pensijas kapitālu.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 27.jūlijā Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>
2.4. uzdevums: Tiesību normu sakārtošana grāmatvedības jomā				
<p>2.4.1. Izstrādāt jaunu likumu “Par grāmatvedību”, lai tas būtu atbilstošs juridiskās tehnikas prasībām, ietverot lietoto terminu plašāku skaidrojumu un papildu regulējuma noteikšanu, kā arī nosakot likuma mērķi un darbības jomu. Pārskatīt un pilnveidot arī uz šī likuma pamata izdotos Ministru kabineta noteikumus</p>	31.12.2020.	FM		<p>Izpilde turpinās</p> <p>Sagatavots <i>Grāmatvedības likuma</i> projekta uzmetums.</p> <p>Darbs pie jaunā grāmatvedības “jumta” likuma (turpmāk - Grāmatvedības likumprojekts) notiek atbilstoši plānotajam:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izstrādāts, 7 darba grupas sēdēs apspriests un atbalstīts Grāmatvedības likumprojekta darba variants, - izvērtēts un atbalstīts likumprojektā iekļautais deleģējums Ministru kabinetam attiecīga regulējuma (noteikumu projektu) izstrādāšanai

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
<p>2.4.2. Paplašināt Starptautisko grāmatvedības standartu lietotāju loku, dodot iespēju visām lielajām kapitālsabiedrībām sagatavot finanšu pārskatus saskaņā ar Starptautiskajiem grāmatvedības standartiem. Ieguvums – labvēlīgāka ietekme, kas veicinātu vienotā tirgus stiprināšanu un uzlabotu ekonomikas konkurētspēju, ļaujot uzņēmumiem pasaules kapitāla tirgos piesaistīt kapitālu un investīcijas</p>	01.01.2018.	FM		<p>Izpildīts. Izstrādāti grozījumi <i>Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likumā</i>, paredzot, ka sākot ar 2018.pārskata gadu (pārskata gadu, kurš sākas 2018.gada 1.janvārī vai 2018.kalendāra gada laikā), visas lielās kapitālsabiedrības (tās, kuras bilances datumā pārsniedz vismaz divus no šādiem rādītājiem: bilances kopsomma – 20 miljoni <i>euro</i>, neto apgrozījums 40 miljoni <i>euro</i>, vidējais darbinieku skaits pārskata gadā – 250) var sagatavot gada pārskatu atbilstoši starptautiskajiem grāmatvedības standartiem (standarti, kas pieņemti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 19.jūlija regulu (EK) Nr. 1606/2002 par starptautisko grāmatvedības standartu piemērošanu.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 7.decembrī Stājas spēkā: 2018.gada 3.janvārī</p>
<p>2.4.3. Vienkāršot ieņēmumu un izdevumu uzskaiti tām fiziskajām personām, kas veic saimniecisko darbību, izmantojot bezskaidras naudas norēķinus un kārto grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā, tādējādi samazinot patērēto laiku grāmatvedības kārtošanai</p>	01.07.2018.	FM		<p>Izpildīts. Veikti grozījumi Ministru kabineta 2007.gada 20.marta noteikumos Nr.188 “<i>Kārtība, kādā individuālie komersanti, individuālie uzņēmumi, zemnieku un zvejnieku saimniecības, citas fiziskās personas, kas veic saimniecisko darbību, kārto grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā</i>”.</p> <p>Personām, kuras izmanto norēķiniem saimniecisko darījumu nodrošināšanai <u>tikai kredītiestādes (bankas) kontu</u>, tiesības atkāpties no ierakstu veikšanas grāmatvedības reģistrā – ieņēmumu un izdevumu žurnālā. Savukārt gadījumos, kad ir gan skaidras naudas darījumi, gan bezskaidras naudas darījumi, veicot ierakstus žurnālā no kredītiestāžu konta izraksta viendabīgus (līdzīgus) saimnieciskus darījumus var apvienot vienā ierakstā attiecīgajā žurnāla ailē.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 11.jūlijā Stājas spēkā: 2017.gada 14.jūlijā</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
<p>2.4.4. Nodrošināt vienvērtīgu grāmatvedības politiku starp Finanšu ministriju un Valsts kasi attiecībā uz grāmatvedības un gada pārskatu sagatavošanas prasību noteikšanu no valsts vai pašvaldību budžeta finansētām iestādēm, ievērojot, ka privātā un publiskā sektora grāmatvedības politika balstās uz vienotiem grāmatvedības pamatprincipiem un uz vienotām grāmatvedības kārtošanas un organizācijas prasībām saskaņā ar likumu "Par grāmatvedību". Taču privātā un publiskā sektora būtiskākās grāmatvedības kārtošanas atšķirības ir gada pārskatu sagatavošanas un iesniegšanas prasības, kā arī ir atšķirīgas gada pārskatu posteņu novērtēšanas prasības. Valsts kase kārto valsts budžeta finanšu uzskaiti. No valsts vai pašvaldību budžeta finansētās iestādes gada pārskatus iesniedz Valsts kasei, savukārt privāta sektora subjekti Valsts ieņēmumu dienestam.</p> <p>Starp Finanšu ministriju un Valsts kasi nodrošināt normatīvo aktu projektu savstarpēja saskaņošanu un nepieciešamības gadījumā iesaisti to izstrādē, kā arī sadarbību problemātisku jautājumu risināšanā</p>				<p>Izpildīts. Izpilde turpinās, pastāvīgi grāmatvedību reglamentējošos normatīvos aktu projektus saskaņojot ar Valsts kasi.</p> <p>Saskaņoti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 likumprojekti "<i>Grozījumi likumā "Par grāmatvedību"</i>", kas pieņemti Saeimā 2017.gada 9.novembrī un 23.novembrī. - Ministru kabineta noteikumu projekts "<i>Grozījumi Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumos Nr.585 "Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju"</i>" (pieņemts: 2017.gada 11.jūlijā); - Ministru kabineta noteikumu projekts "<i>Grozījumi Ministru kabineta 2003. gada 21. oktobra noteikumos Nr.585 "Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju"</i>" (pieņemts: 2018.gada 10.aprīlī); - Ministru kabineta noteikumu projekts "<i>Grozījumi Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumos Nr.584 "Kases operāciju uzskaites noteikumi"</i>" (pieņemts: 2018.gada 7.augustā). - Valsts kases izstrādātais Ministru kabineta noteikumu projekts "<i>Gada pārskata sagatavošanas kārtība</i>" (Ministru Kabineta noteikumi Nr.344 pieņemti: 2018.gada 19.jūnijā); - Valsts kases izstrādātais Ministru kabineta noteikumu projekts "<i>Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs</i>" (Ministru kabineta noteikumi Nr.87 pieņemti: 2018.gada 13.februārī). <p>Ar Finanšu ministra rīkojumu apstiprinātajā darba grupas Grāmatvedības likuma projekta izstrādei sastāvā iekļauts Valsts kases deleģētais pārstāvis.</p>

3. Rīcības virziens – Uzlabot nodokļu administrēšanu

Nodokļu reformas ietvaros pārskata periodā ir realizēti arī pasākumi nodokļu administrēšanas, piedziņas procesu un sodu politikas pilnveidošanai.

Lai pilnveidotu fizisko personu nodokļu nomaksas uzraudzību, efektīvāk identificējot tās personas, kuras, iespējams, gūst nedeklarētus ienākumus, t.sk. “*aplokšņu*” algas veidā, kā arī iespējamu neregistrētās saimnieciskās darbības risku, 2018.gadā ir stājies spēkā normatīvais regulējums, kas paredz pienākumu kredītiestādei un maksājumu pakalpojumu sniedzējam līdz katra gada 1.februārim sniegt VID informāciju par saviem klientiem (fiziskajām personām - Latvijas Republikas rezidentiem), kuru kontu iepriekšējā gada kopējā debeta vai kredīta apgrozījuma summa vienas kredītiestādes vai maksājumu pakalpojumu sniedzēja ietvaros ir 15 000 *euro* vai vairāk. Informācija par klientiem, kuru pieprasījuma noguldījuma kontu un maksājumu kontu kopējā atlikuma summa 2018.gada 1.janvārī bija 15 000 *euro* un vairāk VID tika iesniegta jau 2018.gadā, savukārt informācija par kontu apgrozījumu pirmo reizi tika iesniegta 2019.gada sākumā.

Savukārt, lai veicinātu sabiedrības līdzdalību un informācijas atklātību, ar 2018.gadu Valsts ieņēmumu dienests nodrošina informācijas publicēšanu par darba devējiem, kuru darbinieku vidējais mēneša atalgojums ir valstī noteiktās minimālās mēnešalgas apmērā vai mazāks, informāciju par fiziskajām personām un juridiskās personas amatpersonām, kuras ir administratīvi sodītas par darba samaksas noteikumu pārkāpšanu, informāciju par nodokļu maksātājiem, kuri nav snieguši nodokļu likumos paredzētās nodokļu deklarācijas, kā arī informāciju par komercsabiedrības amatpersonām, kuras iekļautas riska personu sarakstā, pamatojoties uz apstākli, ka to amata pienākumu pildīšanas laikā ir iestājušies apstākļi, kas bija par pamatu komercsabiedrības saimnieciskās darbības apturēšanai. Tāpat ir uzsākts darbs pie grozījumu izstrādes, lai Valsts ieņēmumu dienests 2019.gadā varētu publiskot tā rīcībā esošo informāciju par juridiskajām personām, kurām datu atbilstības pārbaudes un nodokļu revīzijas (audita) rezultātā aprēķināti un nav labprātīgi samaksāti papildu maksājumi budžetā vai konstatēta no budžeta atmaksājamās summas nepamatota palielināšana.

Šāda veida informācijas pieejamība ne tikai motivē nodokļu maksātājus ievērot normatīvo aktu prasības, bet arī nodrošina iespēju jebkuram nodokļu maksātājam iegūt pilnīgāku informāciju par potenciālo darījuma partneri, tādējādi ļaujot novērtēt tā uzticamību un darījuma risku un atbildīgi pieņemt lēmumu par darījuma veikšanu vai atteikšanos no tā.

Lai nodrošinātu VID veikto kontroles pasākumu rezultātā aprēķināto nodokļu efektīvu iekasēšanu, nodokļu administrācijai ar 2018.gadu ir paredzētas tiesības piemērot izpildes nodrošinājuma līdzekļus jau vienlaikus ar lēmuma pieņemšanu par nodokļu revīzijas (audita) veikšanu, ja, sagatavojot personas datu izvērtējumu nodokļu ieņēmumu risku jomā, tā ir konstatējusi faktus, kas liecina par apliekamā objekta slēpšanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas.

Vēl viens būtisks normatīvais regulējums, kas izstrādāts nodokļu reformas ietvaros, ir saistīts ar nodokļu nomaksas uzraudzību digitalizācijas jomā, uzlabojot Valsts ieņēmumu dienesta pieejamību informācijai, kas saistīta ar nodokļu maksātāja saimniecisko darbību elektroniskajā vidē. Tā ietvaros ir pilnveidots regulējums par domēna vārda atslēgšanu, uzlabota termina “struktūrvienība” definīcija tādā veidā, lai tā nepārprotamāk aptvertu tīmekļa vietnes un mobilās lietotnes, caur kurām tiek veikta saimnieciskā darbība internetā, kā arī paplašināts subjektu loks, kam ir pienākums pēc Valsts ieņēmumu dienesta pieprasījuma sniegt to rīcībā esošus datus par trešajām personām. Šāds pienākums, piemēram, ir noteikts pasta pakalpojumu sniedzējiem, maksājumu karšu darījumu apstrādes uzņēmumiem, kā arī kredītiestādēm (par noteikta veida maksājumiem uz pieprasījumā norādīto konkrēto kontu vai pieprasījumā norādītajam tirgotājam).

Lai nodrošinātu vienotā nodokļu konta ieviešanu no 2021.gada 1.janvāra un savlaicīgi sagatavotos tā ieviešanai, 2018.gadā ir izstrādāti un pieņemti Ministru kabineta noteikumi, kas detalizēti nosaka vienotā nodokļu konta izmantošanas jautājumus, kā arī tā tehnisko risinājumu. Tādējādi gan nodokļu maksātājiem, gan valsts pusei ir iespējams savlaicīgi sagatavoties izmaiņām, kas būtiski atvieglos nodokļu nomaksas procesu. Lai atvieglotu nodokļu maksātājiem radušos nodokļu parāda slogu un palielinātu budžeta ieņēmumus, 2017.gada 27.jūlijā tika pieņemts likums “*Nodokļu maksātājiem nokavējuma naudas un soda naudas dzēšanai paredzētā atbalsta likums*”. Nodokļu atbalsta pasākums nosaka atbalstu nokavējuma naudas un soda naudas dzēšanai, kas ir vienu reizi veicams pasākums nokavējuma naudas un soda naudas dzēšanai attiecībā uz tiem nodokļu maksātājiem, kuri līdz noteiktam datumam samaksā pamatparādu. Nodokļu atbalsta pasākums tika uzsākts ar 2017.gada 1.oktobri un tā pamatparāda samaksas termiņš tika noteikts līdz 2019.gada 31.decembrim.

Pēc VID sniegtās informācijas nodokļu atbalsta pasākuma ietvaros tika pieņemti 12 798 lēmumi par tā piemērošanu kopējai parāda summai **127,0 milj. euro apmērā**, t.sk. pamatparāds 101,3 milj. euro, nokavējuma nauda 17,0 milj. euro un soda nauda 8,7 milj. euro, kas sadalās sekojoši:

- 6 395 fiziskām personām par kopējo parāda summu 17,0 milj. euro, t.sk. pamatparāds 12,0 milj. euro, nokavējuma nauda 4,3 milj. euro un soda nauda 0,7 milj. euro;
- 6 403 juridiskām personām par kopējo parādu summu 110,0 milj. euro, t.sk. pamatparāds 89,3 milj. euro, nokavējuma nauda 12,7 milj. euro un soda nauda 7,9 milj. euro.

2.11.tab. Nodokļu atbalsta pasākuma rezultāti 2018.gadā

Nodokļa veids	Iemaksātā summa, milj. euro	Dzēstā nokavējumu nauda, milj. euro	Dzēstā rezervētā soda nauda, milj. euro
Pievienotās vērtības nodoklis	13,5	0,8	
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	8,4	0,9	0,04
Sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	6,7	1,1	0,8
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	2,1	0,4	
Mikrouzņēmumu nodoklis	0,9	0,06	
Akcīzes nodoklis	0,05	0,01	
Iemaksas no audita			2,7
Dabas resursu nodoklis	0,02	0,0002	
KOPĀ	31,7	3,3	3,6

Avots: FM aprēķini

2017.gadā samaksātais nodokļu pamatparāds bija 7,0 milj. euro, kā arī tika dzēsta nokavējuma nauda 0,5 milj. euro un soda nauda 0,1 milj. euro apmērā. 2018.gadā samaksātais nodokļu pamatparāds bija 31,7 milj. euro, kas ir nedaudz mazāk nekā tika prognozēts (-1,3 milj. euro), kad tika izstrādāta nodokļu reforma, bet jāņem vērā tas, ka, ja nodokļu maksātājs nepilda uzņemtās saistības, pieņemtais lēmums par nodokļu atbalstu tiek atcelts. Līdz 2019.gada 1.februārim tika pieņemti 1 586 lēmumi atcelt lēmumu par atbalsta pasākuma piemērošanu par kopējo summu 47,3 milj. euro apmērā, t.sk. pamatparāds 40,6 milj. euro, nokavējuma nauda 4,4 milj. euro un soda nauda 2,2 milj. euro.

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
3. RĪCĪBAS VIRZIENS – UZLABOT NODOKĻU ADMINISTRĒŠANU				
3.1. uzdevums: Attaisnoto izdevumu iesniegšanas automatizēšana				
3.1.1. Noteikt, ka attaisnotajos izdevumos, par kuriem var samazināt ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamo ienākumu, var iekļaut tikai tādus izdevumus, par kuriem pakalpojumu sniedzēji sniedz informāciju VID elektroniskā veidā. Tai skaitā; - par ārstniecības un izglītības pakalpojumiem, ziedojumiem, kā arī ziedojumiem politiskajām partijām – no 2020.gada.	31.12.2020. 01.01.2020.	FM	VID, VM, IZM, LABS, LPS	Nav uzsākts
3.2. uzdevums: Administratīvā sloga mazināšana nodokļu maksātājiem				
3.2.1. Samazināt VID administrēto nodokļu kontu skaitu un nodrošināt, ka vienā VID administrēto nodokļu kontā iespējams samaksāt vairāku nodokļu maksājumus, tādējādi samazinot administratīvo slogu nodokļu maksātājiem un īstenojot nodokļu administrēšanas procesu pilnveidošanu	31.12.2020.	FM	VID	Izpilde turpinās. 2017.gada 23.novembrī tika pieņemts likums “ <i>Grozījumi likumā “Par nodokļiem un nodevām”</i> ”, kas paredz vienotā nodokļu konta ieviešanu ar 2021.gada 1.janvāri un attiecībā uz Muitas likuma 1.panta 4.punktā minētajiem muitas maksājumiem ar 2023.gada 1.janvāri. Turklāt, lai detalizēti noteiktu jautājumus, kas attiecas uz vienotā nodokļu konta izmantošanu, kā arī noteiktu konta tehnisko risinājumu, 2018.gada 30.oktobrī tika pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr.661 “ <i>Kārtība, kādā maksā nodokļus, nodevas, citus valsts noteiktos maksājumus un ar tiem saistītos maksājumus un novirza tos saistību segšanai</i> ”. Pašlaik tiek turpināts darbs (VID īsteno), lai nodrošinātu vienotā nodokļu konta tehniskā risinājuma izstrādi un ieviešanu Maksājumu administrēšanas informācijas sistēmā ar 2021.gada 1.janvāri. Pieņemts: 2017.gada 23.novembrī Stājās spēkā: 2021.gada 1.janvārī

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
3.2.2. Ģenerēt automatizētus avansa maksājumus iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķina vajadzībām	01.01.2018.	FM	VID	<p>Izpildīts.</p> <p>Saskaņā ar 2017.gada 28.jūlijā grozījumiem likumā “<i>Par iedzīvotāju ienākumu nodokli</i>”, kas stājas spēkā no 2018.gada 1.janvārī, Valsts ieņēmumu dienests izveido aprēķinu par iedzīvotāju ienākuma nodokļa avansa maksājuma lielumu taksācijas gadā, pamatojoties uz iepriekšējā gada ienākumu.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 28.jūlijā Stājas spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>
3.2.3. Attiecināt VID izdoto administratīvo aktu un citu lēmumu un dokumentu elektronisko paziņošanas kārtību arī uz lēmumiem par atteikumu piešķirt sabiedriskā labuma organizācijas statusu un lēmumiem par sabiedriskā labuma organizācijas statusa atņemšanu, proti, tos paziņojot VID elektroniskās deklarēšanas sistēmā, kā arī nodrošinot, ka nodokļu maksātājam no oficiālās elektroniskās adreses konta ir piekļuve VID izdotajiem lēmumiem	01.01.2018.	FM	VID	<p>Izpildīts.</p> <p>Izstrādāti grozījumi <i>Sabiedriskā labuma organizāciju (turpmāk – SLO) likumā</i>.</p> <p>2019.gada 8.janvārī Ministru kabinets apstiprināja Finanšu ministrijas sagatavotos grozījumus SLO likumā. Tie paredz pilnveidot sabiedriskā labuma procesu un uzlabot SLO un nodokļu administrācijas sadarbību.</p> <p>Noteikts, ka VID saziņa ar SLO, veicot VID izdoto administratīvo aktu un citas informācijas paziņošanu, notiek, izmantojot VID elektroniskās deklarēšanas sistēmu.</p> <p>Likumprojekts nosaka konkrētus VID uzdevumus un rīcību SLO uzraudzības funkcijas veikšanai. VID nodrošinās Sabiedriskā labuma komisijas darbību, organizējot sēdes un sagatavojot dokumentus. Komisijas personālsastāvu turpmāk ar rīkojumu apstiprinās VID ģenerāldirektors nevis Ministru kabinets, tādējādi mazinot administratīvo slogu. Likumprojekts šobrīd tiek skatīts Saeimā.</p>
3.2.4. Pāriet uz nodokļu un informatīvo deklarāciju iesniegšanu tikai e-vidē, ierobežojot fizisku personu, kas neveic saimniecisko darbību, tiesības iesniegt nodokļu un informatīvās deklarācijas papīra dokumenta veidā, vienlaikus nodrošinot personām iespēju saņemt konsultāciju un praktisku palīdzību deklarācijas iesniegšanā VID klientu apkalpošanas centros un Valsts un pašvaldību vienotajos klientu apkalpošanas centros	01.01.2019.	FM	VID	<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>VID informē, ka 2017.gadā papīra dokumenta veidā bija saņemtas 226 353 gada ienākumu nodokļa deklarācijas. Papīra dokumenta veidā saņemto deklarāciju pieņemšana un ievadīšana nodokļu uzskaites sistēmā, datu kvalitātes veikšana, sagatavošana nodošanai nodokļu maksātāju lietu daļai un ievietošanai lietās VID izmaksāja 2 001 396 <i>euro</i>. Tādējādi vienas papīra veidā iesniegtās gada ienākumu nodokļa deklarācijas saņemšana, neņemot vērā datu pārbaudi un nodokļa atmaksas procesu, izmaksā 8,84 <i>euro</i>. Valsts sekretāru sanāsmē 2018.gada 15.novembrī izsludināts Finanšu ministrijas izstrādātais likumprojekts “<i>Grozījumi likumā “Par nodokļiem un nodevām”</i>” (skatīt prot. Nr.45 2.§; VSS-1155), kurā cita starpā ietverts regulējums, kas paredz nodokļu un informatīvo deklarāciju iesniegšanu tikai elektroniska dokumenta veidā, izmantojot VID EDS. Šobrīd likumprojekts ir saskaņošanas procesā.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
3.2.5. Lai mazinātu administratīvo slogu izložu un azartspēļu nodokļa maksātājiem, noteikt vienotu izložu un azartspēļu nodokļa ieņēmumu uzskaites un sadales kārtību starp budžetiem (līdzīgi, kā tas jau notiek ar dabas resursu nodokli) – visu izložu un azartspēļu nodokļa summu ieskaitot vienā kontā un tad sadalot starp pašvaldībām	31.12.2020.	FM	VID	<p>Izpilde turpinās. Lai mazinātu administratīvo slogu azartspēļu un izložu nodokļa maksātājiem, tika izstrādāts likumprojekts “Grozījumi likumā “Par izložu un azartspēļu nodevu un nodokli””, kas paredz noteikt, ka azartspēļu un izložu nodokļa maksājumi būs jāieskaita vienā kontā (vienotajā nodokļu kontā) un pašiem azartspēļu un izložu nodokļa maksātājiem nebūs jāveic nodokļa maksājumu sadalīšana attiecīgo pašvaldību budžeta ieņēmumu kontos. Azartspēļu un izložu nodokļa maksājumu sadalīšanu pa pašvaldību budžetiem veiks Valsts ieņēmumu dienests. Likumprojekts (Nr.172/Lp13) izskatīts Saeimā 2.lasījumā 04.04.2019.</p>
3.2.6. Piešķirt VID tiesības maksātnešpējas procesa pieteikumu iesniegt elektroniskā veidā, ar drošu elektronisko parakstu, tādējādi procesu padarot efektīvāku, samazinot VID resursu patēriņu, kā arī nepieciešamības gadījumā, izsekojot pieteikuma sagatavošanas, saskaņošanas, parakstīšanas, reģistrēšanas, nosūtīšanas tiesai un saņemšanas tiesā hronoloģijai	01.01.2019.	TM	VID	<p>Nav izpildīts. Maksātnešpējas regulējuma pilnveidošanas darba grupas (Tieslietu ministrijas pastāvīgā darba grupa, tās sastāvā ir arī Finanšu ministrijas un Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvji) 2018.gada 19.jūlija sanāksmē vērtēja iespēju īstenot Valsts nodokļu politikas pamatnostādņu 2018.-2021.gadam 3.2.6.uzdevumā noteikto. Diskusiju rezultātā secināts, ka minētais uzdevums konceptuāli ir atbalstāms. Vienlaikus Maksātnešpējas regulējuma pilnveidošanas darba grupas locekļi vienbalsīgi secināja, ka pieteikumu iesniegšanas iespēja arī elektroniski nekādā gadījumā nebūtu attiecināma tikai uz Valsts ieņēmumu dienestu, bet ir vērtējama visaptveroši. Tamdēļ, turpinot diskusijas Civilprocesa likuma darba grupā (arī Tieslietu ministrijas pastāvīgā darba grupa), jautājumu vērtēja plaši, proti, attiecībā uz visiem trim Maksātnešpējas likumā paredzētajiem procesiem un neatkarīgi no pieteikuma iesniedzēja. Civilprocesa likuma darba grupas 2018.gada 6.decembra sanāksmē tās dalībnieki konceptuāli atbalstīja turpmākas diskusijas par pieteikumu iesniegšanas iespēju arī elektroniski, tomēr uzdeva Tieslietu ministrijai gūt pārliecību, ka tiesībsargājošām iestādēm būs pietiekamas iespējas nepieciešamības gadījumā izmeklēt iespējamu noziedzīgu nodarījumu. Tieslietu ministrija pašlaik ir apzinājusi tiesībsargājošo iestāžu praksē jau konstatētās problēmas ar elektroniski iesniegtajiem pieteikumiem un turpina meklēt risinājumus. <u>2019. gada 21. februārī Civilprocesa likuma darba grupa atbalstīja iespēju jebkuram subjektam pieteikumus par tiesiskās aizsardzības procesa, juridiskās personas maksātnešpējas procesa un fiziskās personas maksātnešpējas procesa pasludināšanu iesniegt arī elektroniskā formā, izmantojot speciālo tiesībsaistes formu. Tieslietu ministrija pašlaik gatavo attiecīgos grozījumus, ko virzīs izskatīšanai iespējami tuvākajā laikā.</u></p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
3.2.7. Pārskatīt VID sniegto uzziņu par savām tiesībām konkrētajā tiesiskajā situācijā regulējumu	01.01.2019.	FM	VID	<p>Izpildīts.</p> <p>Finanšu ministrija, pārskatot VID sniegto uzziņu regulējumu, secināja, ka nav nepieciešami normatīvo aktu grozījumi uzziņas sniegšanas procesa optimizācijai.</p> <p>Proti, atbilstoši pamatnostādņu pielikuma “Esošās situācijas apraksts” 6.1.11.nodaļā norādītajai informācijai kā viens no iespējamajiem iemesliem sniegto uzziņu skaita pieaugumam ir apstākļi, ka privātpersonām trūkst izpratnes par uzziņas institūtu, jo gandrīz neviens uzziņas pieprasījums nav saturējis Administratīvā procesa likuma 98.panta trešajā daļā noteikto, proti, ka iesniegumā par uzziņu jāietver faktu aprakstu, no minētajiem faktiem izrietošu konkrētu jautājumu, atbilde uz kuru ir atkarīga no to juridiskā vērtējuma, paskaidrojumu, kādēļ šāda uzziņa nepieciešama, pēc iesniedzēja ieskata – arī juridiskus apsvērumus. Tieši pretēji, iesniegumi par uzziņas sniegšanu pamatā ir nekonkrēti, vispārīgi nevis par konkrēto faktisko vai tiesisko situāciju un pat absurdi.</p> <p>Minēto apstākli vērtējot, Tieslietu ministrija 2017.gada 9.maija vēstulē Nr.1-13.7/1451 sniedza Finanšu ministrijai viedokli, ka ir nepieciešams norobežot uzziņas sniegšanu no vispārīgu juridisku konsultācijas sniegšanas nodokļu jomā. Proti, ja liela daļa iesniegumu par uzziņas sniegšanu nav noformēta atbilstoši Administratīvā procesa likuma 98.panta trešajai daļai un ir vērsta uz vispārīgu juridisku konsultāciju saņemšanu par normatīvo regulējumu nodokļu jomā, Valsts ieņēmumu dienestam būtu rūpīgāk jāizvērtē personas iesniegumu par uzziņu saturu atbilstoši Administratīvā procesa likuma 98.panta trešajai daļai. Pirmkārt, iesniegumā par uzziņu ir jānorāda konkrētās situācijas faktu apraksts. Otrkārt, iesniegumā ir jāuzdod no faktiem izrietošs konkrēts jautājums, atbilde uz kuru ir atkarīga no to juridiska vērtējuma. Treškārt, iesniegumā jānorāda paskaidrojums, kādēļ uzziņa ir nepieciešama. Ja persona šādu interesi nevar norādīt, iestāde var atteikt izsniegt uzziņu, jo tiesības uz uzziņu attiecas tikai uz tiesībām zināt savas tiesības, tādēļ abstraktas tiesiskās situācijas ekspertīzes, kam nav konkrēta sakara ar adresāta plānoto rīcību, iestādei nav jāsniedz.</p> <p>Informējam, ka, ievērojot Tieslietu ministrijas sniegtos argumentus, un lai samazinātu sniegto uzziņu skaitu, VID turpmāk aktīvāk informēs nodokļu maksātājus par izmaiņām normatīvajos aktos, sagatavojot metodiskos un informatīvos materiālus, konsultējot nodokļu maksātājus un sniedzot seminārus par aktualitātēm nodokļu normatīvajos aktos. Tāpat VID ir ņēmis vērā Tieslietu ministrijas ieteikumu turpmāk rūpīgāk izvērtēt, vai, saņemot iesniegumu, tajā ir norādīti visi Administratīvā procesa likuma 98.panta trešajā daļā noteiktie kritēriji, kuriem izpildoties ir jāsniedz uzziņa.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
3.2.8. Izstrādāt iedzīvotāju ienākuma nodokļa normatīvo regulējumu ieguldījumu kontam, kas mazina administratīvo slogu gan nodokļa maksātājiem, gan VID	01.01.2018.	FM	VID	<p>Izpildīts.</p> <p>Saskaņā ar 2017.gada 22.novembrī grozījumiem likumā “<i>Par iedzīvotāju ienākumu nodokli</i>”, kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, tika ieviests jauns normatīvais regulējums kredītiestādes piedāvātajam pakalpojumam “ieguldījumu konts”, lai mazinātu administratīvo slogu kredītiestāžu klientiem.</p> <p>Ieguldījumu konts – atbilstoši līgumam starp ieguldījumu pakalpojumu sniedzēju (kredītiestādi) un nodokļu maksātāju (konta īpašnieku) atvērts konts (vai kontu kopums), kurā esošie naudas līdzekļi un finanšu instrumenti tiek izmantoti darījumiem ar finanšu instrumentiem, termiņnoguldījumiem, valūtas maiņu u.tml.</p> <p>Izmantojot ieguldījumu kontu, gūtajam ienākumam tiek piemērota vienkāršota iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas kārtība – par ienākuma gūšanas dienu uzskata dienu, kad no ieguldījumu konta izmaksātā naudas summa pārsniedz ieguldījumu kontā iemaksāto naudas summu. Gūtais ienākums tiek aplikts ar iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi 20 procentu apmērā.</p> <p>Nodokļu maksātājs (konta īpašnieks) informēs ieguldījumu pakalpojuma sniedzēju par ieguldījumu konta statusa piešķiršanu kontam (vai kontu kopumam). Ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs, saskaņā ar Kontu reģistra likumā noteiktajām prasībām, informē Valsts ieņēmumu dienestu par to, kuram kontam (vai kontu kopumam) piemērot konkrēti ieguldījumu konta režīmu saistībā ar iedzīvotāju ienākuma nodokli.</p> <p>Ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs izsniegs ieguldījumu konta īpašniekam ieguldījumu konta izrakstu, kurā ir apkopota informācija par taksācijas gada laikā ieguldījumu kontā izdarītajām iemaksām un no tā izdarītajām izmaksām, kas atvieglos aplikamā ienākuma noteikšanu gan nodokļu maksātājam, gan Valsts ieņēmumu dienestam.</p> <p>Pieņemts: 2017.gada 22.novembrī Stājās spēkā: 2018.gada 1.janvārī</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
3.2.9. Ieviest brīvprātīgu risinājumu nodokļu maksātājiem, kuri maksā nodokli no apgrozījuma – saimnieciskās darbības ieņēmumu kontu	01.01.2019.	FM	VID, LKA	<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>Pašlaik ir izstrādāts konceptuāls redzējums attiecībā uz kritēriju noteikšanu risinājuma izmantotājiem. Saskaņā ar pirmajiem vērtējumiem, secināms, ka šādu risinājumu varētu piedāvāt nodokļu maksātājiem, kuru apgrozījums nepārsniedz noteiktu sliekšni, nodokļu maksātājs nedrīkst būt pievienotās vērtības nodokļa maksātājs, un tas nedrīkst nodarbināt citas personas. Ir apzināts vispārējais ietvars nepieciešamajiem grozījumiem normatīvajos aktos saimnieciskās darbības ieņēmumu konta risinājuma ieviešanas nodrošināšanai.</p> <p>Šobrīd tiek turpinātas diskusijas ar kredītiestādēm, lai vienotos par iespējamajiem nosacījumiem un izstrādātu tādu tehnisko risinājumu, kas nodrošinātu saimnieciskās darbības ieņēmumu konta īstenošanu efektīvi, ar pēc iespējas mazākiem ieguldījumiem (laika un cilvēkresursu) no nodokļu maksātāju, kredītiestāžu un nodokļu administrācijas puses. Lai apzinātu potenciālo saimnieciskās darbības ieņēmumu konta risinājuma izmantotāju loku un novērtētu plānotā risinājuma ieviešanas lietderību, t.sk., attiecībā pret nepieciešamajiem resursiem risinājuma ieviešanai, VID 2019.gada I pusgadā organizēs nodokļu maksātāju aptauju, uzrunājot nodokļu maksātāju grupu, kas varētu būt ieinteresēti saimnieciskās darbības ieņēmumu konta risinājuma izmantošanā. Vienlaikus jau aptaujā nodokļu maksātāji tiks iepazīstināti ar saimnieciskās darbības ieņēmumu konta risinājuma izmantošanas priekšrocībām, tā vienkāršību un ērtu izmantošanu.</p>
3.2.10. Elektronisko rēķinu izmantošana laika ietaupījumam un administratīvā sloga samazināšanai:				
1) vienādotas elektronisko rēķinu tehniskās prasības. Attiecīgā standarta un normatīvā akta izstrāde, ņemot vērā Eiropas Savienības standarta izstrādes rezultātu;	01.01.2019.	FM	VARAM, VID	<p>Izpildīts</p> <p>2019.gada 9.aprīlī pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr.154 “<i>Piemērojamais elektroniskā rēķina standarts un tā pamatelementu izmantošanas specifikācija un aprites kārtība</i>”.</p> <p>Ar noteikumiem paredzēts pilnībā transponēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2014.gada 16.aprīļa direktīvas Nr.2014/55/ES par elektroniskajiem rēķiniem publiskā iepirkuma procedūrās noteiktās prasības. Regulējums veicinās elektronisko rēķinu ieviešanu publiskā iepirkuma procedūrās, nodrošinot juridisko noteiktību Eiropas Savienības dalībvalstu vidū, līdz ar to ļaujot Eiropas Savienības dalībvalstīm, pasūtītājiem un piegādātājiem radīt ievērojamus ieguvumus attiecībā uz ietaupījumiem, ietekmi uz vidi un administratīvā sloga samazināšanu. Ar noteikumu projektu tiek noteikti elektronisko rēķinu piegādes kanāli un piemērojamais standarts.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
2) izstrādāta sistēma, kas dod iespēju privātpersonām un uzņēmumiem sagatavot un nosūtīt e-rēķinu publiskām personām, izmantojot oficiālo elektronisko adresi;	01.06.2019.	VRAA	VARAM	<p>Nav izpildīts.</p> <p>2018.gada 18.septembrī VRAA kopā ar partneriem Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija, SIA Tilde un Valsts kase ir iesniegusi pieteikumu Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (<i>Connecting Europe Facility</i>) publiskotajā uzsaukumā eInvoicing (CEF-TC-2018-2). Iesniegtā projekta “<i>Eiropas elektroniskais rēķins</i>” (<i>turpmāk – Projekts</i>) realizējamais mērķis ir nodrošināt sekmīgu e-rēķinu aprites funkcionalitāti starp publisko un privāto sektoru.</p> <p>Sekmīgas Projekta realizācijas un ieviešanas priekšnosacījums ir normatīvo aktu sakārtošana, kas rezultātā uzliktu par pienākumu valsts un pašvaldību iestādēm, kā arī juridiskām personām, kas piedalās valsts un pašvaldību iestāžu izsludinātajos iepirkumos, veikt e-rēķinu apriti, izmantojot projektā īstenoto risinājumu. Piemēram, nosakot, ka e-rēķinu aprite tiks nodrošināta, izmantojot e-adreses informācijas sistēmu, nosakot kārtību, kā kopumā organizējama e-rēķinu aprite, kā arī nosakot VRAA atbildību par e-rēķinu aprites integrāciju vienotā sistēmā – e-adresē.</p> <p>Šobrīd Projektam nav stingra normatīvā bāze, kas noteiktu augstākminēto e-rēķinu aprites kārtību un atbildības, kā arī nav saņemts oficiāls apstiprinājums par CEF finansējuma iegūvi. Kopumā šie faktori veido virkni atkarību Projekta izstrādei, līdz ar to VRAA nav uzsācis darbus pie Projekta realizācijas.</p>
3) izstrādāta sistēma, kas dod iespēju automātiski apstrādāt elektroniskos rēķinus publiskajā pārvaldē, kā arī veikt automātisku apkopojumu publicēšanu atvērto datu veidā kopā ar informācijas metadatiem Latvijas atvērto datu portālā	21.12.2020.	VARAM	VRAA	Skatīt 3.2.10. 2.punktu

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
3.2.11. Izstrādāt “VID nodokļu rēķina” automātiskas apmaksas risinājumu	01.01.2018.	FM	VID, LKA	<p>Zaudējis aktualitāti.</p> <p>Ņemot vērā VID apzinātās izmaksas “<i>VID nodokļu rēķina</i>” automātiskās apmaksas ieviešanai un uzturēšanai, kā arī ņemot vērā to, ka ikvienam nodokļu maksātājam jau šobrīd ir iespējams Elektroniskās deklarēšanas sistēmā veikt jebkuru VID administrēto nodokļu apmaksu tiešsaistē, darbs pie “<i>VID nodokļu rēķina</i>” automātiskās apmaksas ieviešanas ir apturēts.</p>
3.2.12. Izvērtēt e-asistenta funkcijas ieviešanu klientu apkalpošanā, mazinot administratīvo slogu iestādēm, saņemot VPVKAC tīklā pieteikto pakalpojumu iesniegumus	01.01.2019.	VARAM	FM, TM	<p>Izpildīts.</p> <p>2018.gada oktobrī VARAM sadarbībā ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru (turpmāk – VSAA) un Ventspils pilsētas pašvaldības iestādi “<i>Ventspils Digitālais centrs</i>” izstrādāja pilnvarotā e-pakalpojuma jeb e-asistenta tehnisko risinājumu.</p> <p>No 2018. gada 10. oktobra tiek īstenots pilotprojekts par pilnvarotā e-pakalpojuma tehniskā risinājuma nodrošināšanu septiņos valsts un pašvaldību vienotajos klientu apkalpošanas centros (VPVKAC).</p> <p>2019. gada 19. februārī tika apstiprināti Ministru kabineta noteikumi Nr. 83 “Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 4. jūlija noteikumos Nr. 401 "Noteikumi par valsts pārvaldes vienoto klientu apkalpošanas centru veidiem, sniegto pakalpojumu apjomu un pakalpojumu sniegšanas kārtību” (turpmāk – MK noteikumi), kas stājās spēkā 2019. gada 1. martā.</p> <p>Līdz ar MK noteikumu apstiprināšanu visā VPVKAC tīklā tika ieviests jauns pakalpojuma sniegšanas kanāls, pilnvarotais e-pakalpojums, kas nodrošina e-pakalpojumu pieejamību fiziskām personām, kurām nav pieejami personas elektroniskās identifikācijas līdzekļi.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
3.3. uzdevums: Informācijas atklātības un sabiedrības līdzdalības veicināšana				
3.3.1. Paredzēt pienākumu nodokļu administrācijas ierēdņiem pēc lēmuma par datu atbilstības pārbaudes vai nodokļu revīzijas (audita) pieņemšanas attiecībā uz nodokļu maksātāju (juridisko personu) publiskot resumējošo daļu, tai skaitā pēc lēmumu spēkā stāšanās, publicējot tos Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apjomā mājaslapā internetā, tādā veidā nodrošinot sabiedrībai iespēju iegūt objektīvu un vispusīgu informāciju par nodokļu administrācijas veiktajām darbībām un piemērotajiem sodiem par nodokļu pārkāpumiem	01.01.2019.	FM	VID	<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>Valsts sekretāru sanāksmē 2018.gada 15.novembrī izsludināts Finanšu ministrijas izstrādātais likumprojekts “<i>Grozījumi likumā “Par nodokļiem un nodevām”</i>” (skatīt prot. Nr.45 2.§; VSS-1155), kurā cita starpā ietverts regulējums, kas paredz, ka Valsts ieņēmumu dienests publiskos informāciju par juridiskajām personām, kurām datu atbilstības pārbaudes un nodokļu revīzijas (audita) rezultātā aprēķināti un nav labprātīgi samaksāti papildu maksājumi budžetā vai konstatēta no budžeta atmaksājamās summas nepamatota palielināšana. Šobrīd likumprojekts ir saskaņošanas procesā.</p>
3.4. uzdevums: Komercesabiedrību reģistrācijas, pārreģistrācijas, darbības izbeigšanas posma pilnveidošana				
3.4.1. Ierobežot fiktīvu subjektu (komercsabiedrību, kurās visi valdes locekļi un dibinātāji ir ārvalstnieki) reģistrāciju Uzņēmumu reģistrā	01.01.2018.	TM	FM	<p>Nav izpildīts (izpilde pagarināta līdz 01.07.2020.)</p> <p>Risinājuma apraksts minētā uzdevuma izpildei ietverts informatīvā ziņojuma projektā “<i>Par ārvalstnieku identificēšanu Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra vestajā komercreģistrā</i>” (VSS-407), kas šobrīd tiek virzīts izskatīšanai Ministru kabinetā. Attiecīgās Ministru kabineta sēdes atbilstošā protokollēmuma projekta 3. punktā paredzēts uzdot FM, sagatavojot Pamatnostādņu īstenošanas starpposma ziņojumu, ņemt vērā, ka Pamatnostādņu 3.4.1.uzdevums – ierobežot fiktīvu subjektu (komercsabiedrību, kurās visi valdes locekļi un dibinātāji ir ārvalstnieki) reģistrāciju Uzņēmumu reģistrā - <u>tiks izpildīts līdz 2020.gada 1.jūlijam.</u> Ievērojot minēto, uzdevuma izpildes termiņš ir pagarināts.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
<p>3.4.2. Pilnveidot Uzņēmumu reģistra komercreģistra saturu, veicot visas nepieciešamas darbības, lai pieņemtu normatīvajos aktos paredzētos lēmumus un izslēgtu no reģistra subjektus, kas ir pakļaujami likvidācijai</p>	<p>01.01.2018.</p>	<p>TM</p>	<p>VID, FM</p>	<p>Daļēji izpildīts. Minētais uzdevums sevī ietver nosacījumu, ka <i>Uzņēmumu reģistrs (turpmāk – UR)</i> veic visas nepieciešamās darbības, lai pieņemtu normatīvajos aktos paredzētos lēmumus un izslēgtu no reģistra subjektus, kas ir pakļaujami vienkāršotajai likvidācijai, tai skaitā sabiedrības, kuru valdei ilgāk par trim mēnešiem nav pārstāvības tiesību un sabiedrība triju mēnešu laikā pēc rakstveida brīdinājuma saņemšanas nav novērsusi norādīto trūkumu. Tā piemēram, uz 2017.gada 1.janvāri UR komercreģistrā bija reģistrēti 33994 komersanti, kuriem nebija neviena aktuāla amatpersona ar paraksta tiesībām. Ar grozījumiem likumā “<i>Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru</i>”, kas stājās spēkā 2017.gada 1.maijā, tika noteikts, ka ierakstus, pamatojoties uz valsts pārvaldes iestādes lēmumu, izdara tiesību subjekta darbības apturēšanas, atjaunošanas vai izbeigšanas gadījumā. Ierakstus, pamatojoties uz spēkā stājušos nodokļu administrācijas lēmumu par tiesību subjekta saimnieciskās darbības apturēšanu, saimnieciskās darbības atjaunošanu vai kapitālsabiedrības darbības izbeigšanu, UR izdara, nepieņemot atsevišķu lēmumu. Atbilstoši minētajai normai paredzēts izveidot datu apmaiņas risinājumu datu saņemšanai no VID un risinājumu UR ērtākai ziņu par saimnieciskās darbības apturēšanu vai atjaunošanu, kā arī kapitālsabiedrību darbības izbeigšanu, reģistrācijai. UR un VID jau ir uzsākuši darbu pie datu apmaiņas risinājuma plānošanas, Šobrīd saskaņošanas procesā definējot izstrādājamās izmaiņas. Risinājumu bija paredzēts ieviest līdz 2018.gada 31.decembrim <u>un tā ieviešanas rezultātā ieraksti par tiesību subjektiem, kas atbilstoši VID lēmumiem pakļaujami likvidācijai, tiktu izdalīti automātiski, tādējādi nodrošinot efektīvu minēto tiesību subjektu izslēgšanu no UR.</u> 2018.gadā ir identificētas 18915 kapitālsabiedrības, kuras būtu izslēdzamas vienkāršotās likvidācijas ceļā (kapitālsabiedrības, kuru darbība ir izbeigta gan uz VID lēmuma pamata, gan uz UR lēmuma pamata) un to izslēgšana norit atbilstoši UR pieejamajiem resursiem. UR ir veicis nepieciešamās darbības, lai nodrošinātu lēmumu pieņemšanu par kapitālsabiedrību izslēgšanu no komercreģistra vienkāršotās likvidācijas kārtībā saskaņā ar Komerclikuma noteikumiem. Laikā no 2017.gada 1.janvāra līdz 2019.gada 15.janvārim UR ir apzinājis un pieņēmis lēmumus par 31718 tādu kapitālsabiedrību izslēgšanu un komercreģistra, kuras ir bijušas pakļautas vienkāršotajai likvidācijai Komerclikuma izpratnē. Attiecībā uz datu apmaiņas risinājuma izstrādi TM norāda, ka tā izstrādes termiņš UR pārcelts uz 2019.gada 1.pusgada beigām, lai nodrošinātu tā ieviešanu kompleksi un saskaņoti ar UR kopējo informācijas sistēmu attīstības projektu publisko reģistru modernizāciju. Šā projekta ietvaros notiek komercreģistra, UR žurnāla u.c. publisko reģistru pārbūve, kas būtiski ietekmē visas ar to vešanu saistītās sistēmas funkcionalitātes, t.sk., nodrošinājuma līdzekļu reģistrāciju un ierakstu izdarīšanu par tiesību subjektu darbības ierobežojumiem.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
<p>3.4.3. Veicināt nekustamā īpašuma īpašnieka tiesību aizsardzību, nodrošinot nekustamā īpašuma īpašniekam tiesības izdarīt elektronisku atzīmi Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā vai citur, piemēram, adresu reģistrā par aizliegumu reģistrēt komersanta juridisko adresi un nodrošināt attiecīgu e-pakalpojumu valsts pārvaldes pakalpojumu portālā www.latvija.lv</p>	<p>01.01.2018.</p>	<p>TM</p>	<p>VID, FM, VRAA</p>	<p>Zaudējis aktualitāti.</p> <p>2017.gada 28.septembra Valsts sekretāru sanāksmē tika izsludināts Tieslietu ministrijas izstrādātais informatīvais ziņojums “Par komersantu juridisko adresu regulējumu” (VSS - 1037) (turpmāk - informatīvais ziņojums), kurā ietverti jautājumi, kas ir saistīti ar juridisko adresi, tās izpratni un nepieciešamo normatīvo regulējumu. Tieslietu ministrija informatīvajā ziņojumā ir izvērtējusi arī risinājuma variantu, kas ietver aizlieguma atzīmes izdarīšanu Kadastra sistēmā.</p> <p>Tieslietu ministrija kā atbildīgā par komerciesību politiku neatbalsta aizlieguma atzīmes izdarīšanu Kadastra sistēmā, jo tas nav uzskatāms par efektīvu nekustamā īpašuma īpašnieka aizsardzību. Pirmkārt, šāds risinājuma variants paredz atteikšanos no absolūtās aizlieguma sistēmas (bez nekustamā īpašuma īpašnieka speciālas atļaujas juridiskās adreses reģistrācija nav atļauta) un pāriet uz absolūtās atļaujas sistēmu (juridiskās adreses reģistrācija ir atļauta jebkurā adresē, izņemot - ja ir izdarīta aizlieguma atzīme). Otrkārt, lai izdarītu aizlieguma atzīmi Kadastra sistēmā, ir nepieciešama nekustamā īpašuma īpašnieka aktīva rīcība - vēršanās Dienestā ar iesniegumu, kurā lūgts izdarīt attiecīgu atzīmi Kadastra sistēmā. Ja nekustamā īpašuma īpašnieks nebūs iesniedzis minēto iesniegumu Dienestam un Kadastra sistēmā nebūs reģistrēta aizlieguma atzīme, nekustamā īpašuma īpašniekam piederošajā nekustamajā īpašumā varēs tikt reģistrētas komersantu juridiskās adreses.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
				<p>Treškārt, šī risinājuma varianta veiksmīgai darbībai ir nepieciešama nekustamo īpašumu īpašnieku aktīva līdzdalība (atšķirībā no šobrīd spēkā esošā absolūtā juridisko adrešu reģistrācijas aizlieguma, kad nekustamā īpašuma īpašnieks sniedz atļauju konkrētam komersantam reģistrēt juridisko adresi attiecīgajā nekustamajā īpašumā, pienākums saņemt atļauju gulstas uz komersantu un bez šādas atļaujas saņemšanas juridiskās adreses reģistrācija nav atļauta). Ceturtkārt, Iekšlietu ministrija izstrādāja Informatīvo ziņojumu par situāciju dzīvesvietas deklarēšanas jomā¹⁶, kurā tika noraidīts priekšlikums par e-pakalpojuma par nekustamā īpašuma īpašnieku aizliegumu deklarēt dzīvesvietu īpašumā izveidi. Tajā tika norādīts, ka izvērtējot piedāvātā e - pakalpojuma lietderību, Iekšlietu ministrija šaubās par to, vai ar šā pasākuma ieviešanu personām, kuras vēlas deklarēt dzīvesvietu, uzliktais administratīvais slogs ir samērīgs ar sasniedzamo mērķi. “Pakalpojuma ieviešana nodrošinātu nekustamo īpašnieku aizsardzību pret negodprātīgajiem dzīvesvietas deklarētājiem, vienlaikus uzliekot papildus administratīvo slogu godprātīgajiem. Taču finanšu līdzekļi, kas nepieciešami pakalpojuma ieviešanai ir nesamērīgi lieli, salīdzinot ar ieguvumu no pakalpojuma īstenošanas, īpaši ievērojot papildus administratīvā sloga uzlikšanu godprātīgajiem dzīvesvietas deklarētājiem.”¹⁷ Ņemot vērā minēto, nebūtu vienlīdzīgi paredzēt aizlieguma atzīmes izdarīšanu Kadastra sistēmā, jo valstī izstrādātajām sistēmām ir jābūt vienlīdzīgām gan fiziskām personām, gan juridiskajām personām. Proti, nav nozīmes, vai nekustamajā īpašumā persona deklarē savu dzīvesvietu vai juridiskā persona - juridisko adresi. Minētajā informatīvajā ziņojumā šāds piedāvājums tika uzskatīts par pārlieku lielu administratīvo slogu personām, līdz ar to ieviešot aizlieguma atzīmes izdarīšanu, lai juridiskās personas nevarētu reģistrēt nekustamajā īpašumā juridisko adresi, tāpat personām tiktu uzlikts šis lielais administratīvais slogs. Tāpat personai būs jāgriežas ar iesniegumu Dienestā, kurā lūgs izdarīt attiecīgu atzīmi Kadastra sistēmā. Piektkārt, aizlieguma atzīmes izdarīšanai ir nepieciešams, lai nekustamā īpašuma īpašnieks izmantotu elektronisko parakstu vai citu autorizēšanās līdzekli (piemēram, eParaksta viedkarti, eID karti vai internetbankas autentifikāciju), kas var radīt praktiskus apgrūtinājumus, ņemot vērā, ka šādi autorizēšanās līdzekļi ne-komersantu vidē netiek plaši izmantoti.</p>

¹⁶ Iekšlietu ministrijas 2014. gada 26. februāra Informatīvais ziņojums par situāciju dzīvesvietas deklarēšanas jomā (VSS-53). Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40274342&mode=mk&date=2014-07-01> [aplūkots: 03.04.2018.].

¹⁷ Turpat.

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
				<p>Ņemot vērā minēto, Tieslietu ministrija piedāvā alternatīvu risinājuma variantu, proti, kā risinājumu nekustamo īpašumu īpašnieku aizsardzībai paredzēt pieteikuma iesniedzēja (piemēram, kapitālsabiedrības valdes) sniegtu apliecinājumu par to, ka komersantam ir tiesības reģistrēt juridisko adresi konkrētajā adresē un ka komersants attiecīgajā adresē ir arī sasniedzams. Šis risinājuma variants saglabā absolūto aizliegumu, jo konkrētā adrese kā sabiedrības juridiskā adrese komercreģistrā var tikt ierakstīta tikai tādā gadījumā, ja valdes loceklis komercreģistrā ir iesniedzis minēto apliecinājumu. Turklāt, ieviešot piedāvāto risinājuma variantu, tiktu paaugstināta valdes locekļu atbildība par likuma prasību ievērošanu. Pieteikuma iesniedzējam, sniedzot apliecinājumu Uzņēmumu reģistram, būs jāuzņemas atbildība par sniegto ziņu patiesumu, jo šajā gadījumā pieteikuma iesniedzējs pats arī ir attiecīgās informācijas (dokumenta) autors. Ja pieteikuma iesniedzēja sniegtās ziņas neatbilst patiesībai, pieteikuma iesniedzēju (piemēram, kapitālsabiedrības valdes locekļus) varēs saukt pie kriminālatbildības par nepatiesu ziņu sniegšanu valsts pārvaldes iestādei - Uzņēmumu reģistram (Krimināllikuma 272. pants).</p> <p>Izskatot Tieslietu ministrijas izstrādāto informatīvo ziņojumu “<i>Par komersantu juridisko adrešu regulējumu</i>”, Finanšu ministrija neiebilda pret Tieslietu ministrijas piedāvāto alternatīvo variantu, taču tikai pēc ilgāka laika posma būs iespējams konstatēt, vai Tieslietu ministrijas piedāvātais risinājums nodrošinās nekustamā īpašuma īpašnieku tiesību aizsardzību. Tādējādi, ņemot vērā paredzētās komersantu juridiskās adreses regulējuma izmaiņas, Tieslietu ministrijai ir dots uzdevums (ar MK protokolu) līdz 2023.gada beigām izvērtēt grozījumu ietekmi uz komercdarbības vidi un nepieciešamības gadījumā sagatavot priekšlikumus normatīvo aktu vai to piemērošanas prakses uzlabošanai, un tieslietu ministram iesniegt priekšlikumus izskatīšanai Ministru kabinetā līdz 2024.gada 1.martam.</p> <p>Līdz ar to 3.4.3. uzdevums ir uzskatāms par aktualitāti zaudējušu.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
3.4.4. Papildināt Komerclikumu ar kritērijiem, kuriem iestājoties, kapitālsabiedrības darbība būtu izbeidzama, pamatojoties uz nodokļu administrācijas lēmumu	01.01.2018.	TM	FM	<p>Daļēji izpildīts (izpildīts attiecībā uz 3.risinājumu)</p> <p>Valsts nodokļu politikas pamatnostādņu 2018.-2021.gadam pielikuma “Esošās situācijas apraksts” 6.3.4.sadaļā minēti trīs iespējamie risinājumi, kuriem iestājoties, kapitālsabiedrības darbība būtu izbeidzama un ar kuriem varētu papildināt Komerclikuma 314.¹ panta regulējumu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kapitālsabiedrība pārskata gada laikā vai jebkurā 12 mēnešu periodā nav veikusi saimniecisko darbību un ja komercreģistrā nav izdarīts ieraksts par komersanta darbības apturēšanu, pamatojoties uz komersanta lēmumu (piemēram, situācijā, kad kapitālsabiedrība iesniedz “tukšās” nodokļu un informatīvās deklarācijas); 2) kapitālsabiedrībai nav neviena saimnieciskās darbības norēķinu konta; 3) ja nodokļu maksātājam nokavētie nodokļu maksājumi tiek dzēsti sakarā ar piedziņas neiespējamību vai noilgumu. <p>Ar Komerclikuma grozījumiem (pieņemti 2017.gada 15.jūnijā, stājās spēkā 2017.gada 13.jūlijā) 314.¹panta pirmā daļa papildināta, ietverot papildu kritēriju, kad kapitālsabiedrības darbība ir izbeidzama, pamatojoties uz komercreģistrā iestādes lēmumu - <i>kapitālsabiedrība atbilstoši šā likuma 12.panta ceturtajai daļai nav sasniedzama tās juridiskajā adresē un divu mēnešu laikā pēc rakstveida brīdinājuma saņemšanas nav novērsusi norādīto trūkumu</i>. Līdz ar to Tieslietu ministrija uzskata, ka tā savas kompetences ietvaros ir izvērtējusi un papildinājusi Komerclikuma 314.¹pantu ar jaunu kritēriju, kuram iestājoties, kapitālsabiedrības darbība ir izbeidzama. Tāpat Tieslietu ministrija vai Uzņēmumu reģistrs savas kompetences ietvaros nav identificējis citus kritērijus, kas būtu par pamatu Komerclikuma 314.¹panta papildināšanai.</p> <p>2017.gada 14.novembrī Tieslietu ministrija organizēja sanākumi ar FM un VID pārstāvjiem, lai diskutētu par Pamatnostādņu pielikumā piedāvātajiem risinājumiem.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
				<p>Sanāksmes laikā <u>attiecībā uz Pamatnostādņu pielikuma 6.3.4.sadaļā ietvērto 1.risinājumu – kapitālsabiedrība 12 mēnešu periodā nav veikusi saimniecisko darbību un ja komercreģistrā nav izdarīts ieraksts par komersanta darbības apturēšanu</u> – Tieslietu ministrija norādīja, ka Tieslietu ministrijas izveidotajā pastāvīgajā darba grupā Komerclikuma grozījumu izstrādei 2018.gada 8.martā diskutēja par piedāvāto risinājumu un to neatbalstīja. Darba grupa secināja, ka piedāvātais risinājums faktiski attiecas tikai uz tām kapitālsabiedrībām, kas iesniedz VID “tukšas nodokļu un informatīvās deklarācijas”, jo kapitālsabiedrības, kas neiesniedz šādas deklarācijas, jau tiks likvidētas uz esošā regulējuma pamata - Komerclikuma 314.panta otrās daļas 2.punkts. Savukārt negodprātīgie komersanti, kuri vēlēšies turpināt eksistēt, lai tos varētu izmantot nodokļu optimizācijas shēmās, varēs apiet minēto kritēriju, piemēram, mākslīgi uzrādot saimniecisko aktivitāti. Līdz ar to ir apšaubāms, vai piedāvātais risinājums faktiski sasniegs savu mērķi - izslēgt lielu skaitu neaktīvu komersantu, kas tiek izmantoti nodokļu optimizācijas shēmās. Tādējādi Tieslietu ministrija nesaskata iespēju atbalstīt pielikumā minēto 1.risinājumu.</p> <p>VID informē, ka apkopojot informāciju, secināms, ka 2015.gadā iesniegti 22 292 gada pārskati, 2016.gadā – 23 648 un 2017.gadā – 23 987, ar norādītu nulles apgrozījumu, savukārt pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas ar norādītu kopējo darījuma vērtību nulle 2015.gadā iesniegtas 2 173, 2016.gadā – 4 113 un 2017.gadā – 5 457.</p> <p>Sanāksmes laikā <u>attiecībā uz Pamatnostādņu pielikuma 6.3.4.sadaļā ietvērto 2.risinājumu – kapitālsabiedrībai nav neviena saimnieciskās darbības norēķinu konta</u> – tika secināts, ka šāds kapitālsabiedrības darbības izbeigšanas pamats var pastāvēt tikai gadījumā, ja materiālajās tiesību normās ir skaidri noteikts, ka ikvienam nodokļu maksātājam ir jābūt norēķinu kontam un ka šīs prasības neizpildes gadījumā kapitālsabiedrības darbība var tikt apturēta un izbeigta. Tieslietu ministrija konceptuāli atbalsta šādu risinājumu, tomēr uzskata, ka Komerclikumā atbilstoši tā tvērumam un jēgai nav iespējams ietvert regulējumu par obligāta norēķinu konta esamību. Šāds regulējums būtu ietverams nodokļu jomu regulējošajos normatīvajos aktos. Līdz ar to Tieslietu ministrija risinājumu nevar izpildīt, kamēr nodokļu sfēras normatīvajos aktos nepastāv materiālā tiesību norma, kas paredzētu obligātu pienākumu Latvijas kapitālsabiedrībām vai ikvienam nodokļu maksātājam atvērt norēķinu kontu.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
				<p>VID informē, ka šobrīd ir 65 532 kapitālsabiedrības, kurām nav norēķinu konti un kuras nav izslēgtas no Komercreģistra.</p> <p>Sanāksmes laikā <u>attiecībā uz</u> Pamatnostādņu pielikuma 6.3.4.sadaļā ietvērto <u>3.risinājumu</u> – ja nodokļu maksātājam nokavētie nodokļu maksājumi tiek dzēsti sakarā ar piedziņas neiespējamību vai noilgumu – FM informēja, ka ar grozījumiem likumā “Par nodokļiem un nodevām” (pieņemti 2017.gada 28.jūlijā., stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī) likuma 34.¹panta pirmā daļa tika papildināta ar 7.punktu. Minētais regulējums papildina tos kritērijus, kas ir par pamatu, lai VID varētu apturēt nodokļu maksātāja saimniecisko darbību. Pie tam Komerclikuma 314.¹panta otrās daļas 3.punkts jau paredz regulējumu, ka kapitālsabiedrības saimnieciskās darbības apturēšana ir pamats kapitālsabiedrības darbības izbeigšanai. Līdz ar to FM jau ir izpildījusi 3.4.4.uzdevumā ietvērto 3.risinājumu - kapitālsabiedrības darbība tiek izbeigta, ja nodokļu maksātājam nokavētie nodokļu maksājumi tiek dzēsti sakarā ar piedziņas neiespējamību vai noilgumu.</p> <p>Tieslietu ministrija uzskata, ka Pamatnostādņu 3.4.4.uzdevums ir izpildīts, jo Tieslietu ministrija savas kompetences ietvaros ir papildinājusi Komerclikuma 314.¹ pantu ar jaunu kritēriju, kā arī ir izvērtēti un daļēji ieviesti Pamatnostādņu pielikuma 6.3.4.sadaļā piedāvātie risinājumi.</p> <p>Savukārt VID atzīst par aktuāliem abus risinājumus, kuros gadījumos kapitālsabiedrību darbība būtu izbeidzama. Pašlaik VID nav tiesiska pamata ierobežot vai izbeigt kapitālsabiedrības darbību saskaņā ar nodokļu administrācijas lēmumu, tādējādi, ieviešot Valsts nodokļu politikas pamatnostādņēs 2018.–2021.gadam 3.4.4.uzdevumā ietvertos risinājumus, VID resursi, kurus šobrīd tas tērē šādu kapitālsabiedrību uzraudzībai (piemēram, deklarāciju iesniegšanas disciplīnas uzraudzība, darbs ar iesniegtajām deklarācijām), varētu tikt novirzīti aktīvu uzņēmumu uzraudzībai, veicot nepieciešamās darbības, kas vērstas uz nodokļu maksājumu savlaicīgu un pilnīgu iekasēšanu, kas savukārt ir nepieciešama valsts, sabiedrības un privātpersonu tiesību un interešu aizsardzībai.</p> <p>Līdz ar to 3.4.4.uzdevums attiecībā uz 1. un 2.risinājumu nav uzskatāms par izpildītu.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
3.5. uzdevums: Nodokļu kontroles procesa uzlabošana				
3.5.1. Pilnveidot fizisko personu nodokļu nomaksas uzraudzību, saņemot informāciju par fiziskas personas konta apgrozījumu vai to kredītsaistībām	01.01.2018.	FM	LB, LKA, VID	<p>Izpildīts.</p> <p>Saeima 2017.gada 28.jūlijā pieņēma grozījumus likumā “Par nodokļiem un nodevām”, paredzot pienākumu kredītiestādei un maksājumu pakalpojumu sniedzējam līdz katra gada 1.februārim iesniegt VID informāciju par klientiem — fiziskajām personām, kas ir Latvijas Republikas rezidenti, — kuru pieprasījuma noguldījuma kontu un maksājumu kontu (tajā skaitā slēgto pieprasījuma noguldījuma kontu un maksājumu kontu) iepriekšējā gada kopējā debeta vai kredīta apgrozījuma summa vienas kredītiestādes vai maksājumu pakalpojumu sniedzēja ietvaros ir 15 000 <i>euro</i> vai vairāk.</p>
3.5.2. Publiskot VID mājas lapā informāciju par nodokļu maksātājiem, kas nepilda nodokļu normatīvajos aktos paredzētās saistības, ievērojot personas datu aizsardzības principus, it īpaši Vispārīgā datu regulas Nr.2016/679 noteikumus (konkretizēts 6.pielikumā)	01.01.2018.	FM	VID	<p>Izpildīts.</p> <p>Saeima 2017.gada 28.jūlijā pieņēma grozījumus likumā “Par nodokļiem un nodevām”, nosakot VID pienākumu publicēt tā rīcībā esošo informāciju par darba devējiem, kuru darbinieku vidējais mēneša atalgojums ir valstī noteiktās minimālās mēnešalgas apmērā vai mazāks, informāciju par fiziskajām personām un juridiskās personas amatpersonām, kuras ir administratīvi sodītas par darba samaksas noteikumu pārkāpšanu, informāciju par nodokļu maksātājiem, kuri nav snieguši nodokļu likumos paredzētās nodokļu deklarācijas, kā arī informāciju par komercsabiedrības amatpersonām, kuras iekļautas riska personu sarakstā, pamatojoties uz apstākli, ka to amata pienākumu pildīšanas laikā ir iestājušies apstākļi, kas bija par pamatu komercsabiedrības saimnieciskās darbības apturēšanai.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
<p>3.5.3. Noteikt grāmatvedības prasību attiecībā uz detalizētas informācijas norādīšanu par sniegto pakalpojumu attaisnojuma dokumentā</p>	<p>01.01.2018.</p>	<p>FM</p>	<p>VID</p>	<p>Daļēji izpildīts. Lai izpildītu pamatnostādnēs 3.5.3.apakšpunktā iekļauto uzdevumu, Finanšu ministrijas izstrādātais Ministru kabineta noteikumu projekts “Grozījumi Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumos Nr.585 “Noteikumi par grāmatvedības kārtošānu un organizāciju””, paredzēja MK noteikumus Nr.585 papildināt ar prasību par <u>papildu informācijas sniegšanu rēķinā vai citā ārējā attaisnojuma dokumentā par pakalpojuma sniegšanai izlietotajām materiālajām vērtībām. Nevalstiskās organizācijas, kā arī Tieslietu ministrija iebilda pret visu projektā iekļauto punktu tekstu. Ņemot vērā saskaņošanā saņemtos iebildumus Finanšu ministrija sagatavoja precizēto noteikumu projektu.</u> 2018.gada 10.aprīļa grozījumi Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumos Nr.585 “<i>Noteikumi par grāmatvedības kārtošānu un organizāciju</i>”, kas stājās spēkā 2018.gada 13.aprīlī, satur normas, ar kurām:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) precizētas informācijas sniegšanas prasības attaisnojuma dokumentam; 2) grāmatvedības organizācijas dokumentu sarakstā iekļautas izvēles normas attiecībā uz pašizmaksas aprēķināšanu un attaisnojuma dokumentu sagatavošanu, kā arī saistībā ar tām papildinātas grāmatvedības kontroles prasības; 3) precizēti inventarizācijas noteikumi, paredzot atsevišķus atvieglojumus, kurus varēs piemērot uzreiz pēc noteikumu pieņemšanas; 4) lai, izpildot Ministru kabineta 2016.gada 5.janvāra sēdes protokollēmumu (protokols Nr.1, 35.§ 2.-5.punkts), nodrošinātu atbalstu uzkrāšanas principa ieviešanai VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē, paredzētu precizējumus un atvieglojumus inventarizācijas noteikumos, kuri būs piemērojami no 2021.gada 1.janvāra.

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
3.5.4. Izstrādāt normatīvo regulējumu digitalizācijas jomā attiecībā uz nodokļu nomaksas uzraudzību	01.01.2019.	FM	VID	Izpildīts. Saeima 2018.gada 1.novembrī pieņēma grozījumus likumā “Par nodokļiem un nodevām”, pilnveidojot regulējumu par domēna vārda atslēgšanu, uzlabojot terminu “struktūrvienība” definīciju tādā veidā, lai tā nepārprotamāk aptvertu tīmekļa vietnes un mobilās lietotnes, caur kurām tiek veikta saimnieciskā darbība internetā, kā arī paplašinot subjektu loku, kam ir pienākums pēc VID pieprasījuma sniegt to rīcībā esošus datus par trešajām personām. Šāds pienākums ir noteikts pasta pakalpojumu sniedzējiem, maksājumu karšu darījumu apstrādes uzņēmumiem, kā arī kredītiestādēm (par maksājumu saņēmējam veiktajiem maksājumiem no kredītiestādē atvērtajiem kontiem).
3.6. uzdevums: Piedziņas procesa uzlabošana				
3.6.1. Pilnveidot valdes locekļu atbildību nodokļu jomā, pārskatot esošo kritēriju efektivitāti	01.01.2019.	FM	VID	Nav izpildīts. FM plāno šī gada vidū pārskatīt regulējumu par valdes locekļu atbildību nodokļu jomā.
3.6.2. Ierobežot negodprātīgo nodokļu maksātāju tiesības dibināt jaunās komercsabiedrības	01.01.2019.	TM	FM	Zaudējis aktualitāti. TM informē, ka tiesības dibināt jaunas komercsabiedrības ir civiltiesības, kuras var ierobežot tikai likumā noteiktajos gadījumos. Atbilstoši Komerclikuma 4. ¹ panta pirmās daļas ievaddaļai un 2. punktam, kā arī 4. ² panta pirmajai daļai tiesības dibināt komercsabiedrības var ierobežot tikai un vienīgi saskaņā ar kriminālprocesa ietvaros pieņemtu nolēmumu. Šādas tiesības nevar ierobežot administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros. Līdz ar to, lai likvidācijas vai maksātnespējas procesā esošas kapitālsabiedrības dalībniekam (akcionāram) vai valdes un padomes loceklim ierobežotu šādas tiesības ir jākonstatē noziedzīgs nodarījums. Maksātnespējas vai likvidācijas procesa uzsākšana kapitālsabiedrībai pati par sevi nevar veidot noziedzīga nodarījuma sastāvu. Proti, no tiesību sistēmas viedokļa nepastāv iespējas kriminalizēt šādas situācijas. Vienlaikus informējam, ka negodprātīgu personu rīcībā, iespējams, ir saskatāmas citu noziedzīgu nodarījumu pazīmes, piemēram, Krimināllikuma 213.pants “Novešana līdz maksātnespējai”, 217.pants “Grāmatvedības un statistiskās informācijas noteikumu pārkāpšana”, 218.pants “Izvairīšanās no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas”, 220.pants “Mantas nobēdzināšana” u. c.

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
				<p>Tomēr gan kriminālprocesā, gan administratīvo pārkāpumu procesā pastāv nevainīguma prezumpcija¹⁸, proti, pastāv iespēja tikai prezumēt noteiktus vispārzināmus faktus, tomēr nav iespējams konstatēt personas vainu tikai uz prezumpciju pamata. Tādējādi pats apstāklis, ka kāda kapitālsabiedrība ir kļuvusi maksātnespējīga vai tikusi likvidēta, nesamaksājot nodokļu parādus, nekādā gadījumā nav pietiekams, lai automātiski konstatētu ar kapitālsabiedrību saistīto personu vainu un piemērotu sodu. Ņemot vērā minēto, no tiesību sistēmas viedokļa nav iespējams radīt tādu regulējumu, kas “vienkāršoti un ātri” un bez nekādu procesu veikšanas ļautu nodokļu administrācijai vai citai kompetentai institūcijai ierobežot personai tiesības dibināt jaunas komercsabiedrības.</p> <p>TM vērš arī uzmanību, ka jau šobrīd pastāv tiesiskais regulējums, lai vismaz netieši ierobežotu negodprātīgu personu iespējas veidot jaunas komercsabiedrības. Atbilstoši Komerclikuma 4.² pantam arī administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros var pieņemt nolēmumu, kas personai uz noteiktu laiku atņem tiesības ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās, t. sk. attiecīgā fiziskā persona nevar būt par personālsabiedrības pārstāvētiesīgo biedru, kapitālsabiedrības valdes un padomes locekli, kā arī komersanta prokūristu vai parasto komercpilnvarnieku. Proti, šādām personām būs būtiski ierobežotas iespējas iesaistīties jaunu komercsabiedrību dibināšanā un darbībā. Pamatnostādņu pielikumā jau norādīts, ka atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.³⁵ pantam valdes loceklim var atņemt tiesības ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās, ja šī persona likuma paredzētajos gadījumos nav iesniegusi parādnieka maksātnespējas procesa pieteikumu. Proti, ja nodokļu administrācija konstatē neiespējamību piedzīt nodokļu parādus, tad pastāv iespēja piemērot minēto atbildību. Tomēr vēršam uzmanību, ka arī tiesību atņemšana ieņem noteiktus amatus ir soda veids un nevar tikt piemērots ārpus likumā noteiktā procesa bez atbilstošiem pierādījumiem. Pamatnostādņu pielikumā arī norādīts, ka šādu sodu ne vienmēr var piemērot, jo kapitālsabiedrībai var arī nebūt valdes locekļu. Tieslietu ministrija informē, ka, pirmkārt, minēto atbildību iespējams piemērot ne tikai esošajiem valdes locekļiem, bet arī bijušajiem valdes locekļiem, kas vainojami minēto pārkāpumu izdarīšanā. Otrkārt, doktrīnā¹⁹ ir atzīts, ka valdes locekļiem paredzēto atbildību var piemērot arī tām personām, kas formāli komercreģistrā nav ierakstīti kā valdes locekļi, bet faktiski īsteno valdes funkcijas – faktiskais (<i>de facto</i>) valdes loceklis. Tas varētu attiekties arī uz komercpilnvarnieku, prokūristu vai pat dalībnieku (akcionāru).</p>

¹⁸ Skatīt Kriminālprocesa likuma 19. pantu, 125. pantu un 126. pantu, kā arī likumprojekta “Administratīvo pārkāpumu procesa likums” (Saeimas reģ. Nr. 1160/Lp11) 31. pantu.

¹⁹ Skatīt, piemēram, Rudāns S. Valdes locekļa atbildība par sabiedrībai nodarītajiem zaudējumiem. Jurista Vārds, 08.01.2013., Nr. 1 (752) un Latkovskis A. Faktiskais valdes loceklis. Jurista Vārds, 27.02.2018., Nr. 9 (1015).

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
				<p>Tomēr arī šādu personu sodīšana nevar pastāvēt uz prezumpciju pamata, kā arī papildus ir jāpierāda, ka konkrētā persona ir faktiskais valdes loceklis. Līdz ar to apstākļi, ka likvidācijā vai maksātnespējā esošai kapitālsabiedrībai formāli nav komercreģistrā norādītu valdes locekļu, nav kategorisks šķērslis, lai vainīgajām personām piemērotu administratīvo vai kriminālatbildību, t. sk. ierobežotu tiesības dibināt jaunas komercsabiedrības vai ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās.</p> <p>Papildus TM informē, ka atbilstoši Komerclikuma 137. pantam kapitālsabiedrības dalībnieks (akcionārs) neatbild par kapitālsabiedrības saistībām. Savukārt Komerclikumā paredzētās dalībnieka (akcionāra) iespējas iniciēt dalībnieku (akcionāru) sapulces sasaukšanu, balsot un ievēlēt valdi vai padomi ir dalībnieka (akcionāra) tiesības, nevis pienākums. Personai nevar paredzēt un piemērot sodu tikai tāpēc, ka persona neizmanto savas likumā noteiktās tiesības. Dalībnieks (akcionārs), kurš ir pasīvs un aktīvi nerīkojas, lai novērstu potenciālo maksātnespēju, jau faktiski tiek ekonomiski "sodīts", jo pazaudē savas veiktās investīcijas maksātnespējas rezultātā. Līdz ar to apstākļi, ka kapitālsabiedrībai ilgstoši nav valdes, kā arī apstākļi, ka dalībnieks (akcionārs) ilgstoši nav piedalījies akcionāru sapulcēs vai nav balsojis par jaunas valdes ievēlēšanu, pats par sevi nevar būt pamats administratīvās vai kriminālās atbildības piemērošanai. Tomēr tas varētu būt viens no apstākļiem, kas būtu rūpīgi izvērtējams un varētu liecināt, ka kapitālsabiedrībai ir faktiskais valdes loceklis. Arī "korporatīvā plīvura pacelšana" (angļu valodā – <i>lifting the corporate veil</i>) nevar notikt tikai uz prezumpciju pamata un ir jākonstatē dalībnieka (akcionāra) pārkāpums, lai varētu dalībniekam (akcionāram) paredzēt atbildību par kapitālsabiedrības saistībām. Tādējādi no tiesību sistēmas viedokļa nav iespējams paredzēt dalībniekam (akcionāram) administratīvo vai kriminālo atbildību tikai tāpēc, ka šī persona neīsteno savas Komerclikumā noteiktās tiesības.</p> <p>Ņemot vērā minēto, Pamatnostādņu 3.6.2. uzdevums ir zaudējis aktualitāti, jo Tieslietu ministrija ir veikusi rūpīgu tiesiskās situācijas analīzi un konstatējusi, ka nav iespējams un nav lietderīgi papildus ierobežot personu tiesības dibināt jaunas komercsabiedrības Pamatnostādņu pielikumā norādītajās situācijās, kā arī jau šobrīd pastāv pietiekoši tiesiskie mehānismi negodprātīgu personu ierobežošanai un sodīšanai.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
3.6.3. Paredzēt VID tiesības nodokļu maksātājiem, kuriem paredzēts veikt nodokļu administrācijas kontroli (pārbaudi, revīziju), piemērot visus likumā noteiktos izpildes nodrošinājuma līdzekļus – parādniekam piederošās kustamās mantas apķīlāšanu un prasības nodrošinājuma atzīmes (aizlieguma vai ķīlas atzīmes) ierakstīšanu zemesgrāmatā, kuģu reģistrā vai citos īpašuma reģistros, tādējādi nodrošinot VID veikto kontroles pasākumu rezultātā aprēķināto nodokļu efektīvu iekasēšanu	01.01.2018.	FM	VID	<p>Izpildīts. Saeima 2017.gada 28.jūlijā pieņēma grozījumus likumā “Par nodokļiem un nodevām”, paredzot VID tiesības:</p> <ul style="list-style-type: none"> - piemērot izpildes nodrošināšanas līdzekļus vienlaikus ar lēmuma par audita vai datu atbilstības pārbaudes rezultātu pieņemšanu; - piemērot izpildes nodrošināšanas līdzekļus vienlaikus ar lēmumu par nodokļu audita veikšanu, paziņojuma nosūtīšanu par datu atbilstības pārbaudes laikā konstatētajām neatbilstībām un tematiskās pārbaudes akta noformēšanu (ja sagatavojot personas datu izvērtējumu nodokļu ieņēmumu risku jomā, būs konstatēti fakti, kas liecina par apliecinājamā objekta slēpšanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas); - piemērot visus likuma 26.¹ panta pirmajā daļā minētos lēmumu izpildes nodrošinājuma līdzekļus, saņemot informāciju no Uzņēmumu reģistra, ka nodokļu maksātājs, kuram paredzēts veikt nodokļu auditu, ir iesniedzis pieteikumu ierakstu izdarīšanai komercreģistrā.
3.6.4. Vienkāršot skaidrās naudas izņemšanas procedūru no juridiskās personas vai individuālā komersanta kases vai citas glabāšanas vietas, paredzot, ka skaidrās naudas izņemšanas procesā nav jāpiedalās tiesībsargājošās iestādes pārstāvim	01.01.2018.	FM	VID	<p>Izpildīts. Ministru kabinets 2018.gada 3.aprīlī ir pieņēmis VID izstrādātos noteikumus Nr.193 “Kārtība, kādā skaidro naudu izņem no juridiskās personas vai individuālā komersanta kases vai citas skaidrās naudas glabāšanas vietas”, nosakot, ka skaidrās naudas izņemšanas procesā nav jāpiedalās tiesībsargājošās iestādes pārstāvim.</p>
3.6.5. Noteikt piedziņas noilgumu gada laikā no akta par piedziņas neiespējamību sastādīšanas, kā arī saīsināt piedziņas noilguma termiņu piedziņas neiespējamības gadījumā	01.01.2018.	FM	VID	<p>Izpildīts. Saeima 2017.gada 28.jūlijā pieņēma grozījumus likumā “Par nodokļiem un nodevām”, paredzot vispārējā piedziņas noilguma attiecināšanu uz likvidējamo nodokļu maksātāju nodokļu parādiem un nosakot jaunu piedziņas noilguma termiņa aprēķināšanu juridisko personu nodokļu parādiem akta par piedziņas neiespējamību sastādīšanas gadījumā. Tā kā piedziņas noilguma iestāšanās ir pamats nodokļu maksātāja nodokļu parāda dzēšanai, vienlaikus ir pieņemts arī regulējums, kas paredz VID tiesības apturēt nodokļa maksātāja saimniecisko darbību, ja nodokļu maksātājs nebūs veicis nokavēto nodokļu maksājumu samaksu, kas tiek piedzīti ar lēmumu par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu, un VID rīcībā būs tiesiski apstiprināts akts par piedziņas neiespējamību.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
3.7. uzdevums: Sodū politikas pilnveidošana				
3.7.1. Nodrošināt politiku attiecībā uz nodokļu nemaksāšanu, ko soda ar kriminālatbildību un sodu sasniedzamību:				
1) definējot, kādai ir jābūt sodu politikai par krāpšanu un izvairīšanos no nodokļu nomaksas, uzsverot nepieciešamību prokuroriem un tiesnešiem piemērot bargākus sodus, ko pieļauj Krimināllikumā noteiktais sodu intervāls;	01.01.2019.	TM	FM, VID	Daļēji izpildīts. Lai izpildītu Moneyval rekomendācijas, ir izveidots Pasākumu plāns noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai līdz 2019.gada 31.decembrim. Ņemot vērā to, ka izvairīšanās no nodokļu nomaksas ir predikatīvs noziegums noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai, minētajā plānā ietvertie pasākumi sodu politikas ieviešanai ir tieši attiecināmi uz krāpšanu un izvairīšanos no nodokļu nomaksas. 2018.gadā tika veiktas pārrunas ar tiesnešiem sodu politikas jautājumos, kā arī 2019. gadā ir plānoti semināri tiesnešiem par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un sodu politiku. Seminārs "Sodu politika" norisinājās 2019.gada 11.martā, un to apmeklēja 40 tiesneši.
2) radot prokuroriem un tiesnešiem izpratni par izvairīšanos no nodokļu nomaksas kaitīgumu un ietekmi uz ekonomikas attīstību, organizējot prokuroru un tiesnešu apmācības, un veicot citus pasākumu šā jautājuma aktualizēšanai;	01.01.2021.	TA, VAS	TM, Ģenerālprokurātūra, FM, VID	Izpilde turpinās. <i>Valsts administrācijas skolas</i> ESF projekta Nr.3.4.2.0/15/I/002 “ <i>Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveide korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā</i> ” īstenotās mācības Latvijas Republikas Prokuratūras darbiniekiem (2018.gadā izsniegti 258 sertifikāti). Tiesu administrācija 2018.gadā ir īstenojusi šādas mācības: - Mantiskie jautājumi kriminālprocesā, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana (<i>apmeklēja 43 tiesneši</i>); - Nodokļu tiesību aktualitātes. Jaunākā tiesu prakse nodokļu lietās, diskusija par aktuāliem jautājumiem. Pierādījumu vērtēšana nodokļu lietās - AT prakse un diskusija (<i>apmeklēja 36 tiesneši</i>); - Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas efektivitātes stiprināšanas apmācības - Piceja NILLN lietu izmeklēšanā (<i>apmeklēja 28 tiesneši</i>).
3) turpinot VID Finanšu policijas pārvaldes izmeklētāju apmācību, kā arī nodrošinot pietiekamu materiāli tehnisko bāzi, lai arī turpmāk būtu iespējams atklāt noziedzīgus nodarījumus valsts ieņēmumu jomā	01.01.2021.	TA, VAS	TM, Ģenerālprokurātūra, FM, VID	Izpilde turpinās. <i>Valsts administrācijas skolas</i> ESF projekta Nr.3.4.2.0/15/I/002 “ <i>Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveide korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā</i> ” īstenotās mācības Valsts ieņēmumu dienesta darbiniekiem (2018.gadā izsniegti 447 sertifikāti).

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
<p>3.7.2. Palielināt soda naudas apmēru par iejaukšanos nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu programmatūrā, kā arī atsevišķi izdalot atbildību par ierīču un iekārtu kontroļentu nesaglabāšanu</p>	<p>01.01.2018.</p>	<p>FM</p>	<p>VID</p>	<p>Izpildīts. 12.Saeimai tika iesniegts Finanšu ministrijas izstrādātais likumprojekts “<i>Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā</i>” (Nr.1159/Lp12), paredzot palielināt <i>Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā</i> (turpmāk - LAPK) 156.¹ panta piektajā daļā paredzēto naudas soda apmēru par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču vai iekārtu lietošanu, ja ir mainīta tās konstrukcija vai programma, ar ko tādējādi radīta iespēja slēpt vai samazināt ar nodokļiem un nodevām apliekamo objektu, palielināt LAPK 156.¹ panta sestajā daļā paredzēto naudas sodu juridiskajām personām par neatļautu darbību veikšanu, lai mainītu nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču vai iekārtu konstrukciju, iekārtos programmā un radītu iespēju slēpt vai samazināt ar nodokļiem apliekamos objektu, kā arī atsevišķi izdalīt atbildību par ierīces vai iekārtas kontroļentes vai ierakstīto datu nesaglabāšanu, lai motivētu nodokļu maksātājus pievērst pastiprinātu uzmanību kontroļentu un energoneatkarīgās atmiņas datu nesēju un fiskālās atmiņas moduļu saglabāšanas pienākuma pildīšanai. 13.Saeima minēto likumprojektu 2018.gada 20.decembrī noraidīja. Šobrīd līdzīgas tiesību normu redakcijas (proti, paredzot atsevišķi izdalīt administratīvo atbildību par normatīvajos aktos noteikto nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektroniskās ierīces vai iekārtas kontroļentes vai ierakstīto datu nesaglabāšanu, kā arī palielinot maksimāli piemērojamo naudas soda apmēru par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīces un iekārtas lietošanu, ja ir mainīta tās konstrukcija vai programma, ar ko tādējādi radīta iespēja slēpt vai samazināt ar nodokļiem un nodevām apliekamo objektu, kā arī palielinot naudas soda apmēru par neatļautu darbību veikšanu, lai mainītu nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīces vai iekārtas konstrukciju, iekārtos programmā un radītu iespēju slēpt vai samazināt ar nodokļiem apliekamo objektu) ir iekļautas Saeimai iesniegtajā likumprojektā “<i>Grozījumi likumā “Par nodokļiem un nodevām”</i>” (Nr.191/Lp13), kas tika izstrādāts nozaru administratīvo pārkāpumu kodifikācijas procesa ietvaros, pārņemot nozares speciālajā likumā šobrīd LAPK Sevišķajā daļā ietvertos administratīvos pārkāpumus nodokļu jomā.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
<p>3.7.3. Noteikt vienkāršotu administratīvā soda piemērošanas procesu par deklarāciju iesniegšanas termiņu kavēšanu, tādējādi izvairoties no atšķirīgas attieksmes pret nodokļu maksātājiem</p>	<p>01.01.2018.</p>	<p>FM</p>	<p>VID</p>	<p>Izpildīts. 12.Saeimai tika iesniegts Finanšu ministrijas izstrādātais likumprojekts “<i>Grozījumi likumā “Par nodokļiem un nodevām”</i>” (Nr.1157/Lp12), paredzot kārtību, kādā VID informācijas sistēmās varēs fiksēt administratīvos pārkāpumus un pieņemt lēmumu par soda piemērošanu saistībā ar nodokļu un informatīvo deklarāciju iesniegšanas termiņa neievērošanu vai minēto deklarāciju neiesniegšanu. Vienlaikus, ņemot vērā, ka administratīvā pārkāpuma procesa īpatnības nosakāmas tikai procesuālajā likumā, proti, Administratīvās atbildības likumā, un ievērojot Finanšu ministrijas izstrādātos grozījumus administratīvā soda procesa vienkāršošanai, 12.Saeima, pieņemot Administratīvās atbildības likumu, noteica VID tiesības VID informācijas sistēmās fiksēt administratīvos pārkāpumus un pieņemt lēmumus par soda piemērošanu saistībā ar nodokļu un informatīvo deklarāciju iesniegšanas termiņa neievērošanu vai minēto deklarāciju neiesniegšanu. Lai arī 13.Saeima likumprojektu “<i>Grozījumi likumā “Par nodokļiem un nodevām”</i>” 2018.gada 20.decembrī noraidīja, tomēr, tā kā <i>Administratīvās atbildības likums</i> paredz administratīvo pārkāpumu fiksēšanu VID informācijas sistēmās, un ņemot vērā Tieslietu ministrijas norādīto, ka minētajā likuma 19.nodaļā ietvertais regulējums ir pietiekams, lai VID varētu īstenot tam paredzētās tiesības, pamatnostādņu uzdevums Nr.3.7.3. uzskatāms par ieviestu.</p>

2.10.tab. turpinājums

Pasākumi	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgā institūcijas	Informācija par pasākuma izpildi 2018.gadā
3.8. uzdevums: Izmeklēšanas un tiesvedības procesa pilnveidošana				
<p>3.8.1. Izveidot Nacionālā kriminālizlūkošanas modeli, lai nodrošinātu savlaicīgu informācijas un kriminālizlūkošanas informācijas nodošanu atbildīgajai iestādei, elektronisko informācijas apriti, informācijas un kriminālizlūkošanas informācijas kvalitātes kontroli, kā arī informācijas nezūdamības principu, jo visa informācija un kriminālizlūkošanas informācija tiktu reģistrēta un ievadīta attiecīgajās informācijas sistēmās</p>	01.01.2020.	IeM	FM, VID, Ģenerālprokura tūra, TM, KNAB, SAB, VARAM, VRAA	<p>Izpilde uzsākta Valsts policijai atbilstoši Ministru kabineta 2016.gada 10.novembra protokola Nr.61 37.§ “Priekšlikumi likumprojekta “Par valsts budžetu 2017.gadam” un likumprojekta “Par vidējā termiņa budžeta ietvaru 2017., 2018. un 2019.gadam” izskatīšanai Saeimā otrajā lasījumā” 1.punktam tika atbalstīta finansējuma pārdale 2017.gadam un turpmāk ik gadu 328 469 euro apmērā piešķirti (Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes Kriminālizlūkošanas vadības pārvaldes 11 amata vietām), lai nodrošinātu Noziedzīgi iegūtu līdzekļu atguves dienesta (struktūrvienību), kas specializējies šo līdzekļu izsekošanā un atgūšanā, attīstību un pilnveidošanu, kā arī noziedzības novēršanas un apkarošanas politikas izstrādes un īstenošanas koordinācijas kārtības pasākumu realizācijai.</p> <p>Turklāt Valsts policija ir sagatavojusi un 2019.gada 10.janvārī ar vēstuli Nr.20/36-IP iesniegusi Iekšlietu ministrijā izvērtēšanai projekta “Nacionālā kriminālizlūkošanas modeļa infrastruktūras un analītiskās platformas izveide” iesniegumu. Plānotais projekta īstenošanas termiņš ir no 2019.gada februāra līdz 2022.gada aprīlim, kopējais plānotais finansējums 6 325 501 euro. Projekta ietvaros plānots īstenot Nacionālā kriminālizlūkošanas modeļa informācijas sistēmas infrastruktūras un analītiskā rīka 1.posma izveidošanu, kā arī attīstīt to Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādēs – Valsts policijā un Valsts robezsardzē.</p>

Secinājumi

- Nodokļu politikas stratēģisko virzienu skaidrība un stabilitāte ir būtiska gan uzņēmējdarbības, gan sabiedrisko pakalpojumu un investīciju efektīvai plānošanai, svarīga ir arī to sasaiste ar valsts vispārējiem attīstības mērķiem
- **Valsts nodokļu politikas pamatnostādnes 2018.-2021.gadam tika izstrādātas ciešā sadarbībā ar valdības sociālajiem un sadarbības partneriem** un apstiprinātas MK ar 2017.gada 24.maija rīkojumu Nr.245.
- **Valsts nodokļu politikas pamatnostādnes ir komplekss pasākumu kopums, kuru pamatmērķis** ir valsts konkurētspējas un eksportspējas paaugstināšana un ienākumu nevienlīdzības mazināšana, vienlaikus nodrošinot pietiekamus, paredzamus un kvalitatīvus nodokļu ieņēmumus valsts un pašvaldību funkciju finansēšanai.
- MK 2017.gada 24.maija rīkojumā Nr.245 “*Par Valsts nodokļu politikas pamatnostādņēm 2018.-2021.gadam*” tika noteikts, ka valsts budžeta sagatavošanas procesā, ievērojot valsts budžeta finansiālās iespējas, jāturpina darbs, lai apzinātu papildus finansējuma avotus veselības aprūpes finansēšanai.
- Atbilstoši MK un Saeimas vēlākiem lēmumiem nodokļu reformas sākotnējie plāni tika koriģēti. **Lai nodrošinātu veselības nozares finansējuma pieaugumu, tika atbalstītas atsevišķas izmaiņas ar nodokļu reformu saistītajos likumprojektos, kas stājas spēkā ar 2018.gada 1.janvāri un kas atšķiras no FM izstrādātajām nodokļu pamatnostādņēm.** Tā piemēram, par vienu procentpunktu tika paaugstināta VSAOI likme, vienlaikus, lai nepieļautu budžeta deficīta paaugstināšanu, notika vienošanās par nodokļu reformas pakāpeniskāku ieviešanu, kur izmaiņas skar, galvenokārt, IIN normu piemērošanas grafiku, vienlaicīgi saglabājot transformētu solidaritātes nodokli.
- Jāatzīmē, ka padziļinātu un aptverošāku analīzi par nodokļu reformas ietekmi uz tautsaimniecību būs iespējams veikt tikai pēc zināma laika, kad būs pieejami nepieciešami dati. **Viens no rādītājiem, kas apliecina nodokļu reformas sekmīgu ieviešanu, ir nodokļu ieņēmumu plāna izpilde.** 2018.gadā kopējais budžeta nodokļu ieņēmumu plāns, kurā jau bija iekļauts straujāks makroekonomikas pieaugums, tika izpildīts par 100,9% jeb nodokļu ieņēmumi kopbudžetā pārsniedza plānoto par 76,7 milj. euro. Nodokļu ieņēmumu pieaugumu ietekmēja gan nodokļu reformas ietvaros ieviestās nodokļu politikas izmaiņas, gan ekonomiskā izaugsme.
- **Kopējā ekonomikas izaugsme 2018.gadā bijusi ievērojami straujāka nekā iepriekš prognozēts.** Latvijas ekonomiskā izaugsme 2017.gadā sasniedza 4,6% salīdzināmās cenās, ko veicināja augošais ārējais pieprasījums un investīciju plūsmas atjaunošanās, un tas bija straujākais kāpums pēdējo sešu gadu laikā. Līdzīga strauja ekonomikas izaugsme saglabājās 2018.gadā, kad IKP pieauguma temps bija 4,8% salīdzināmās cenās. Salīdzinājumā ar Latvijas Stabilitātes programmas 2018.–2021.gadam prognozēm, kas tika izstrādātas 2018.gada februārī, Latvijas IKP pieaugums 2018.gadā ir bijis par 0,8 procentpunktiem straujāks, bet izaugsmes prognoze 2019.gadam samazināta par 0,4 procentpunktiem līdz 3,0%.
- **Gandrīz visās Latvijas tautsaimniecības nozarēs 2018.gadā tika reģistrēta izaugsme.** Investīciju pieaugums un noturīgais iekšējais pieprasījums veicināja uz iekšējo tirgu vērsto nozaru attīstību, kā, piemēram, būvniecība, informācijas un komunikācijas pakalpojumi, kā arī sabiedriskā sektora pakalpojumu nozares. Labu izaugsmi spēja sasniegt transporta sektors, taču apstrādes rūpniecības pieaugums bija mērens, ko noteica ārējās ekonomiskās vides pasliktināšanās, īpaši gada otrajā pusē. Sašaurinoties nerezidentu biznesu apkalpojošajam banku sektoram, pievienotās vērtības sarukums turpinājās finanšu nozarē.

- Provizoriskie dati par Latvijas ekonomikas izaugsmi 2018.gadā liecina, ka **nodokļu reforma ir atstājusi pozitīvu ietekmi uz privātā patēriņa pieaugumu**, kas palielinājies par 4,5% salīdzināmās cenās, kamēr pirms nodokļu reformas izstrādāšanas, 2017.gada Latvijas Stabilitātes programmā privātā patēriņa izaugsme 2018.gadam bija prognozēta 3,0% apmērā.
- Neskatoties uz to, ka jau 2017.gadā bija spēcīgs investīciju kāpums, 2018.gada pirmajos trīs ceturkšņos **investīciju pieaugums sasniedza 15,4%**, salīdzinot ar 2017.gadu. Investīciju apjoms faktiskajās cenās jeb ņemot vērā cenu izmaiņu ietekmi bija 4 633 milj. *euro*, kas ir par 17,9% vairāk nekā 2017.gada attiecīgajā periodā.
- **Vidējā darba samaksa no 2017.gada turpina palielināties.** 2017.gadā kopā mēneša vidējā bruto darba samaksa bija augusi par 7,8%, sasniedzot 926 *euro*. 2018.gadā darba samaksas pieaugums ir sasniedzis 8,4%, un mēneša vidējā bruto darba samaksa bija 1 004 *euro*.
- Nodokļu reformas rezultātā **mazinās darbaspēka nodokļu plaiss**. Valdības akceptēto un Saeimas atbalstīto izmaiņu ietekmē nodokļu plaisas 2018.gada izpildes rādītāji un turpmākās prognozes atšķiras no sākotnēji pamatnostādņēs plānotajiem rādītājiem. Protams, nodokļu sloga samazināšanu daļēji ierobežoja VSAOI likmes paaugstināšana par 1 procentpunktu, tomēr, neskatoties uz to, darbaspēka nodokļu slogs zemu ienākumu saņēmējiem pirmo reizi pēdējo desmit gadu laikā būs zem 40% un, salīdzinot ar 2017.gadu, tiks samazināts **par apmēram 3 procentpunktiem**, kas ES kontekstā ir vērtējama kā būtiska izmaiņa.
- Lai nodrošinātu šāda mērķēta papildus ieguvuma novirzīšanu īpaši strādājošo grupām ar atalgojumu zem vidējā valstī, IIN sistēma ir kļuvusi sarežģītāka. Saeima 2019.gada sākumā ir pieņēmusi virkni grozījumu IIN regulējumā, kas to koriģē, tomēr, izanalizējot šī pamatnostādņu cikla pirmo pieredzi ar progresīvās IIN sistēmas administrēšanu, jāizvērtē tās tālākas pilnveidošanas iespējas.
- Arī Lietuvā un Igaunijā pēdējos gados ir veiktas būtiskas nodokļu reformas, kuru rezultātā tiek pakāpeniski samazināts darbaspēka nodokļu slogs. Tāpēc **darbaspēka nodokļu reformas Latvijā ir jāturpina, lai tālāk mazinātu ienākumu nevienlīdzību strādājošiem un padarītu nodokļu slogu konkurētspējīgu ar pārējām Baltijas valstīm.**
- **2018.gadā vērojamas pozitīvas izmaiņas darba samaksas struktūrā.** Proti, 2018.gadā būtiski ir samazinājies to personu skaits, kas saņem ienākumus minimālās algas apmērā, un šī personu grupa tagad saņem augstākas algas, kas liecina par pozitīvu atdevi arī no tādiem nodokļu reformas pasākumiem kā ēnu ekonomikas mazināšana un nodokļu administrēšanas uzlabošana, vienlaikus pieaugot darbinieku skaitam augstākās algu grupās.
- **Ēnu ekonomikas īpatsvars Latvijā pakāpeniski mazinās.** Provizoriskie dati, kas sniegti profesora F.Šneidera prezentācijas laikā vizītē Latvijā, liecina, ka ēnu ekonomikas īpatsvars 2018.gadā varētu būt 20,2% no IKP (2017.gadā 21,3% no IKP). Savukārt, VID veiktie aprēķini liecina, ka pēdējo gadu periodā visiem nodokļu plaisu rādītājiem Latvijā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir vērojama samazinājuma tendence.
- Latvija Pasaules Bankas *Doing Business 2019* reitingā par 2018.gadu saglabā **augsto 19.vietu** (190 valstu konkurencē). Uzņēmējiem labvēlīgas vides novērtējumā Latvija atrodas 7.vietā ES dalībvalstu vidū, kas ir par vienu pozīciju augstāk nekā iepriekšējā gadā. Kā arī Latvija 2018.gadā ierindota **13.vietā pēc nodokļu nomaksas rādītāja.**
- **Pēc Starptautiskā nodokļu konkurētspējas indeksa 2018 Latvijā ir otra konkurētspējīgākā nodokļu sistēma OECD dalībvalstu vidū.** Pēc veiksmīgas nodokļu reformas esam pakāpušies par vienu vietu – no 3.vietas 2017.gadā.

- **Izstrādājot nākamās vidēja termiņa nodokļu politikas pamatnostādnes, primāri jāvērtē nodokļu reformas ieviesti jaunie pasākumi, un pēc analīzes rezultātiem jānosaka nodokļu izmaiņu nepieciešamība un virzieni.**

Turpmākā rīcība

- Lai nodrošinātu pilnvērtīgu noteikto nodokļu politikas mērķu sasniegšanu, tiks turpināta pamatnostādņēs apstiprināto pasākumu izstrāde un ieviešana atbilstoši plānotajiem (vai šajā ziņojumā norādītiem precizētiem) laika termiņiem, izvērtējot arī potenciālo korekciju nepieciešamību, ja to noteiks veiktā analīze vai, piemēram, ārējās vides izmaiņas.
- Deklarācijā par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību, kā viens no nodokļu politikas mērķiem noteikts **turpināt nodokļu sloga pārnese no darbaspēka nodokļiem uz netiešajiem nodokļiem, ceļot minimālo algu un tuvinot neapliekamo minimumu minimālajai algai, kā arī vienkāršojot darbaspēka nodokļu piemērošanu.** Stiprinot sociālo politiku un **izmantojot nodokļu politikas instrumentus, plānots samazināt ienākumu nevienlīdzību** Latvijā, t.sk. turpināt pensiju indeksāciju, **palielināt pensionāra neapliekamo minimumu** un minimālās pensijas, **kā arī atvieglojumus par apgādībā esošām personām.**
- **Jāturpina īstenot kompleksus risinājumus ēnu ekonomikas mazināšanai nozarēs, kur tā ir visvairāk izplatīta.** Precīzi uzdevumi un termiņi nodokļu jomā, lai sasniegtu šos mērķus, ir doti 2019.gada 23.aprīlī MK apstiprinātajā Valdības rīcības plānā²⁰.

²⁰ Rīkojuma projekts "Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai" – <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40472300&mode=mk&date=2019-04-23>

Izmantotā literatūra un avoti

Tiesību akti

1. Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likums. Pieejams:
<https://likumi.lv/ta/id/277779-gada-parskatu-un-konsolideto-gada-parskatu-likums>
2. Komerclikums. Pieejams:
<https://likumi.lv/doc.php?id=5490>
3. Mikrouzņēmumu nodokļa likums. Pieejams:
<https://likumi.lv/ta/id/215302-mikrouznumunodokla-likums>
4. Likums “Par akcīzes nodokli”. Pieejams:
<https://likumi.lv/doc.php?id=81066>
5. Likums “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”. Pieejams:
<https://likumi.lv/doc.php?id=56880>
6. Likums “Par grāmatvedību”. Pieejams:
<https://likumi.lv/doc.php?id=66460>
7. Likums “Par izložu un azartspēļu nodevu un nodokli”. Pieejams:
<https://likumi.lv/doc.php?id=57415>
8. Likums “Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru”. Pieejams:
<https://likumi.lv/doc.php?id=72847>
9. Likums “Par nekustamā īpašuma nodokli”. Pieejams:
<https://likumi.lv/doc.php?id=43913>
10. Likums “Par nodokļiem un nodevām”. Pieejams:
<https://likumi.lv/ta/id/33946-parnodokliem-un-nodevam>
11. Likums “Par valsts sociālo apdrošināšanu”. Pieejams:
<https://likumi.lv/ta/id/45466-parvalsts-socialo-apdrosinasanu>
12. Pievienotās vērtības nodokļa likums. Pieejams:
<https://likumi.lv/doc.php?id=253451>
13. Solidaritātes nodokļa likums. Pieejams:
<https://likumi.lv/ta/id/278636-solidaritates-nodokla-likums>
14. Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likums. Pieejams:
<https://likumi.lv/doc.php?id=223536>
15. Uzņēmumu ienākuma nodokļa likums. Pieejams:
<https://likumi.lv/doc.php?id=292700>
16. Valsts sociālo pabalstu likums. Pieejams:
<https://likumi.lv/doc.php?id=68483>
17. Veselības aprūpes finansēšanas likums. Pieejams:
<https://likumi.lv/doc.php?id=296188>
18. Ministru kabineta 2001.gada 31.jūlija noteikumi Nr.336 “Noteikumi par attaisnotajiem izdevumiem par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem”. Pieejams:
<https://likumi.lv/ta/id/27973-noteikumi-par-attaisnotajiem-izdevumiem-par-izglitiba-unarstnieciskajiem-pakalpojumiem206>
19. Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumi Nr.584 “Kases operāciju uzskaites noteikumi”. Pieejams:
<https://likumi.lv/ta/id/80346-kases-operaciju-uzskaites-noteikumi>
20. Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumi Nr.585 “Noteikumi par grāmatvedības kārtošānu un organizāciju”. Pieejams:
<https://likumi.lv/ta/id/80418-noteikumi-par-gramatvedibas-kartosanu-un-organizaciju>
21. Ministru kabineta 2006.gada 18.aprīļa noteikumi Nr.305 “Kadastrālās vērtēšanas noteikumi”. Pieejams:
<https://likumi.lv/ta/id/134568-kadastralas-vertesanas-noteikumi>

22. Ministru kabineta 2007.gada 20.marta noteikumi Nr.188 “Kārtība, kādā individuālie komersanti, individuālie uzņēmumi, zemnieku un zvejnieku saimniecības, citas fiziskās personas, kas veic saimniecisko darbību, kārtā grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā”. Pieejams:
<https://likumi.lv/ta/id/154840-kartiba-kada-individualie-komersanti-individualie-uznemumi-zemnieku-un-zvejnieku-saimniecibas-citas-fiziskas-personas>
23. Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumi Nr.1517 “Noteikumi par ģimenes valsts pabalstu un piemaksām pie ģimenes valsts pabalsta”. Pieejams:
<https://likumi.lv/doc.php?id=202676>
24. Ministru kabineta 2014.gada 23.decembra noteikumi Nr.838 “Noteikumi par kadastrālo vērtību bāzi 2016., 2017., 2018. un 2019. gadam”. Pieejams:
<https://likumi.lv/ta/id/271387-noteikumi-par-kadastralo-vertibu-bazi-2016-2017-2018-un-2019-gadam>
25. Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumi Nr.656 “Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu”. Pieejams:
<https://likumi.lv/ta/id/278067-noteikumi-par-minimalas-menesa-darba-algas-apmeru-normala-darba-laika-ietvaros-un-minimalas-stundas-tarifa-likmes-aprekinasanu>
26. Ministru kabineta 2017.gada 24.maija rīkojums Nr.245 “Par Valsts nodokļu politikas pamatnostādņem 2018.-2021.gadam”. Pieejams:
<https://likumi.lv/ta/id/291013-par-valsts-nodoklu-politikaspamatnostadnem-2018-2021-gadam>
27. Ministru kabineta 2017.gada 4.jūlija noteikumi Nr.401 “Noteikumi par valsts pārvaldes vienoto klientu apkalpošanas centru veidiem, sniegto pakalpojumu apjomu un pakalpojumu sniegšanas kārtību”. Pieejams:
<https://likumi.lv/ta/id/292260-noteikumi-par-valsts-parvaldes-vienoto-klientu-apkalposanas-centru-veidiem-sniegto-pakalpojumu-apjomu-un-pakalpojumu-sniegsanas>
28. Ministru kabineta 2017.gada 14.novembra noteikumi Nr.676 “Noteikumi par neapliekamā minimuma un nodokļa atviegrojuma apmēru iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanai”. Pieejams:
<https://likumi.lv/ta/id/295500-noteikumi-par-neapliekama-minimuma-un-nodokla-atvieglrojuma-apmeru-iedzivotaju-ienakuma-nodokla-aprekinasanai>
29. Ministru kabineta 2018.gada 13.februāra noteikumi Nr.87 “Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs”. Pieejams:
<https://likumi.lv/ta/id/297134-gramatvedibas-uzskaites-kartiba-budzeta-iestades>
30. Ministru kabineta 2018.gada 3.aprīļa noteikumi Nr.193 “Kārtība, kādā skaidro naudu izņem no juridiskās personas vai individuālā komersanta kases vai citas skaidrās naudas glabāšanas vietas”. Pieejams:
<https://likumi.lv/ta/id/298158-kartiba-kada-skaidro-naudu-iznem-no-juridiskas-personas-vai-individuala-komersanta-kases-vai-citas-skaidras-naudas-glabasanas>
31. Ministru kabineta 2018.gada 19.jūnija noteikumi Nr.344 “Gada pārskata sagatavošanas kārtība”. Pieejams:
<https://likumi.lv/ta/id/300000-gada-parskata-sagatavosanas-kartiba>
32. Ministru kabineta 2018.gada 30.oktobra noteikumi Nr.661” Kārtība, kādā maksā nodokļus, nodevas, citus valsts noteiktos maksājumus un ar tiem saistītos maksājumus un novirza tos saistību segšanai” (stājas spēkā 01.01.2021.). Pieejams:
<https://likumi.lv/ta/id/302687-kartiba-kada-maksa-nodoklus-nodevas-citus-valsts-noteiktos-maksajumus-un-ar-tiem-saistitos-maksajumus-un-novirza-tos-saistibu>

Likumprojekti

33. Likumprojekts (172/Lp13) "Grozījumi likumā "Par izložu un azartspēļu nodevu un nodokli"". Pieejams:
<https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs13.nsf/0/BACF20F07AFEB0F1C2258367003BC1A5?OpenDocument>
34. Likumprojekts (VSS-1155) "Grozījumi likumā "Par nodokļiem un nodevām"". Pieejams:
<http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40465919>
35. Likumprojekts (191/Lp13) "Grozījumi likumā "Par nodokļiem un nodevām"". Pieejams:
<https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs13.nsf/0/BF2966174A85CE85C225837000338E39?OpenDocument>
36. Likumprojekts (198/Lp13) "Grozījumi Sabiedriskā labuma organizāciju likumā". Pieejams:
<https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs13.nsf/0/B439D8C4EB3AEF89C2258382002FC68D?OpenDocument>
37. Ministru kabineta noteikumu projekts (VSS-113) "Noteikumi par piemērojamo elektroniskā rēķina standartu un tā pamatelementu izmantošanas specifikāciju un aprites kārtību". Pieejams:
<http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40469457&mode=mk&date=2019-04-09>

Interneta materiāli

38. Centrālās Statistikas Pārvaldes dati par strādājošo mēneša vidējo darba samaksu. Pieejams:
https://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/sociala/sociala_dsamaksa_istterm/DS020c.px/
39. Deklarācija par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību. Pieejams:
https://www.mk.gov.lv/sites/default/files/editor/kk-valdibas-deklaracija_red-gala.pdf
40. Eiropas komisijas rekomendācijas Latvijai. Pieejams:
<https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2018-european-semester-country-report-latvia-en.pdf>
41. Eurostat dati par nodokļu plaisas rādītāju ES 2016.gadā. Pieejams:
http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=earn_nt_taxwedge&lang=en
42. Pasaules Bankas *Doing Business 2019* reitings. Pieejams:
<http://www.doingbusiness.org/en/reports/global-reports/doing-business-2019>
43. The Tax Foundation – *Starptautiskais nodokļu konkurētspējas indekss 2018*. Pieejams:
<https://taxfoundation.org/publications/international-tax-competitiveness-index/>
44. Tieslietu ministrijas Informatīvais ziņojums "Par ārvalstnieku identificēšanu Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra vestajā komercreģistrā". Pieejams:
<http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40423402&mode=mk&date=2018-06-05>
45. Tieslietu ministrijas Informatīvais ziņojums "Par komersantu juridisko adrešu regulējumu". Pieejams:
<http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?dateFrom=2018-04-10&dateTo=2019-04-10&text=komersantu+juridisko+adre%C5%A1u&org=0&area=0&type=0>
46. VSAA informācija par Ģimenes valsts pabalstu un piemaksām pie ģimenes valsts pabalsta. Pieejams:
<https://www.vsaa.gov.lv/pakalpojumi/vecakiem/gimenes-valsts-pabalsts/>

Līdzatbildīgo institūciju sniegtā informācija

47. Ekonomikas ministrijas sniegtā informācija
48. Iekšlietu ministrijas sniegtā informācija

49. Labklājības ministrijas sniegtā informācija
50. Tieslietu ministrijas sniegtā informācija
51. Tiesu administrācijas sniegtā informācija
52. Valsts administrācijas skolas sniegtā informācija
53. Valsts ieņēmumu dienesta sniegtā informācija
54. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sniegtā informācija
55. Valsts reģionālās attīstības aģentūras sniegtā informācija
56. Veselības ministrijas sniegtā informācija
57. Lietuvas Finanšu ministrijas sniegtā informācija
58. Igaunijas Finanšu ministrijas sniegtā informācija

Pētījumi

59. A.Saukas un T.Putniņa pētījums - Ēnu ekonomikas indekss Baltijas valstīs 2009.-2017.gadā. (Maijs, 2018.) Pieejams:
<https://www.sserija.edu/shadow-economy-index-baltic-countries>
60. F.Šneidera (*F.Schneider*), L.Medinas (*L.Medina*), pētījums - Ēnu ekonomikas īpatsvara salīdzinājums Eiropas valstīs. (Janvāris, 2018.) Pieejams:
<https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2018/01/25/Shadow-Economies-Around-the-World-What-Did-We-Learn-Over-the-Last-20-Years-45583>

Finanšu ministrs

Jānis Reirs

V. Jureviča 67095560

viktoriya.jurevica@fm.gov.lv

J.Salmina 67095517

jana.salmina@fm.gov.lv

A. Kaļāne 67095491

astra.kalane@fm.gov.lv

S. Āmare-Pilka 67095510

solvita.amare-pilka@fm.gov.lv